IOANNIS NARBONA I.C. TOLETANI ... DE APPELLATIONE À VICARIO AD EPISCOPUM...

Juan Narbona, Pedro Angel, Giovanni Battista Coccini

IOANNIS
NARBONA
I. C. TOLETANI
PONTIFICII IVRIS IN
Toletanâ Academiâ antecessoris.

D E

Appellatione à Vicario ad Episcopum

BIPARTITVS TRACTATVS

In priori, de Genericâ à Vicario ad Episcopum appellationis prohibitione vtiliter discutitur.

In posteriori, De iustâ & legitimâ appellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium exacte, & luculenter agitur.

Ad Relectionem cap. Non putamus II. de Consuet. lib. sexto.

ILLVSTRISS. D. D.
Bernardo de Sandoual, & Roxas Cardinali Toletano, &c.

E. C. Q. T.

D. D. C.

Cum priuilegio supremi Senatus.

Toleti apud viduam Petri Roderici.
Anno M. DC XV.

QVIDQVID HIC VEL ALIAS DIXI SIVE FECI, EX FIDE MAIORVM DICTVM, FACTVM VOLO:

SI QVID SECVS: INDICTVM, INFECTVM EX ANIMI SENTENTIA VOLO.

CENSVRA.

D. L. IOAN. DELGADO & Aguero Complutensis Ecclesiæ Scholastici, totius Archiepiscopatus Toletani Vicarij generalis, ac in Sanctiori Inquisitionis sanctæ Senatu caussarum fidei Iudicis.

SVPREMO Philippi III. Hispaniarum Regis Catholici Senatu iubente ipse Iudicaturus legi Ioan. Narbona I. C. apud Toletanos publici antecessoris *De Appellatione à Vicario ad Episcopum bipartitum tractatum*, in quo *De genericâ à Vicario ad Episcopum* prius, posterius vero *De iustâ ac legitimâ de Vicarijs generalibus Archiepisc. Tolet. ad eius Consilium appellatione* seorsim eruditè discutit: Opus quidem præter eximiam electarum in vtroque iure disputationum varietatem nouitate ipsa commendante pergratum, ac eruditis omnibus expetendum quam maximè. Quod non solum litterarum studiosis multum vtilitatis adlaturum reor, sed Hispanis omnibus, ac huius Toletanæ diœcesis præcipuè cultoribus necessarium pronũcio, in quo nihil est quod Apostolicis Ecclesiasticisvè dogmatibus non conueniat: eat igitur in omnium manus tam acurata rei vtilissimæ pertractio omnium plausu, meo iudicio. Toleti die 23. Maij anno 1614.

L. Ioannes Delgado & Aguero.

POR comission de los señores de el Consejo he visto el libro de el Doctor don Iuan Narbona, De appellatione à Vicario ad Episcopum, *i me parece que no ai en el cosa que ofenda, ni impida el poderse imprimir, antes que porque contiene nouedad, i curiosidad, es digno de salir a luz, i de que se de la licencia que se pide. En Madrid 20. de Enero de 1615.*

L. D. Diego Gonçalez de Contreras.

Consonat exemplari, si hæc ita corrigas. IV

EPist. de scriptu & scriptore, pag. 3. lin. 1. dici, leg. dici. In indicio Lic. Hier. de Zevall. pag. 2. lin. 8. voluntario, leg. voluntario. Epist. frat. ad fratrem, lin. 9 col. 2. nomine, lege nomine. ibid pag. 2. li. 4. honistam, leg. honesta. pag. 5 li. 27. nulla lex est, leg. nulla est. pag. 3. lin. 1. Episcopi, leg. Capituli. pag. 11 lin. 9. obiectam, leg. obiectam. pag. 14 lin. 10. conscienda, leg. conscienda. ibid. lin. 24 scripta, leg. scriptæ. pag. 13. lin. 19. resignationea, leg resignationes. pag. 18 lin. 20. post verbū Vicarij, adde tantum. pag. 24. lin. vlt. luna, leg. vt suna. pag. 28 lin. 1 ibi nostro, adde officiali. pag. 19. lin. 14 uan, leg. bona. pag. 43. lin. 9. verò, leg verbo. pag. 45. lin. 5. quæstionem, leg quæstionum. ibid. lin 26. ligis, leg. legit. pag. 44. lin. 5. tean, leg. teap. ibid. lin. 21 constituto, leg constituto. pag. 18. li. 7 poteriori, leg potiorune. pag. 70. lin 15. censetur, leg. censentur. pag 81. lin 8. vtrinsique, leg. vtrique. pag. 119. lin. vlt qualis, leg. quales. pag. 129. lin. 9. satisfacienti, leg. satisfaciens. ibid. lin 19. confessioni, leg. confessionea. pag. 138. lin. 25. tertium, leg. tertiom. pag. 150 lin. 21. mandatum, leg. mandatum. pag. 151. lin. 23 dicti, leg. dicti. pag. 152. lin. 7. communissimus, leg. communissimus. pag 174 lin. 7. præmio, leg præmio. pag. 190 li. vlt Patriarcha, leg. Patriarchæ. pag. 201. li. vlt. Patriarcha, leg Patriarcham. pag. 11. lin. 27. exercetur, leg. exercere. pag. 234. lin. 26. aliam, leg. aleam. pag. 156. li. 11. præsumatur, leg præsumitur. pag 260. lin. 18. Casanete, leg. Casanate. pag 270. lin 11. Cortensis, leg. Caurien sis. pag. 271. lin. 17. eandem leg eadem. pag. 173. lin. 20. Mældonado, leg. Maldonado. ibid lin. 22. Decanus, leg. Decanatus. pag. 174. lin. 1. sanctioni, leg. sanctionis.

In cuius rei testimonium, has litteras subscripsi. Dat. Toleti 27. Aprilis, 1625. Regia auctoritate librorum castigator.

Magist. Christophorus Ordoña.

TASSA.

YO Hernando de Vallejo Escriuano de Camara del Rei nuestro señor, de los q̃ residen en su Consejo, doi fè que auiendose visto por los señores del vn libro, intitulado *De Appellatione à Vicario ad Episcopum*, que con licencia de su Magestad fue impresso, le tassaron a quatro marauedis cada pliego en papel; el qual tiene quarenta pliegos sin los principios, i sin la tassa, i erratas, que al dicho precio suma i monta ciento i sesenta marauedis: i al dicho precio mandaron se venda, i no a mas: i que esta tassa se ponga al principio de cada volumen del dicho libro, para que se sepa i entiéda lo que por el se ha de pedir i lleuar. I para que dello conste, de mandamiento de los dichos señores del Consejo, i pedimiento de la parte del Doctor don Iuan de Narbona, di la presente en la villa de Madrid a nueue dias del mes de Maio de mil i seiscientos i quinze años.

Hernando de Vallejo.

E L   R E I.

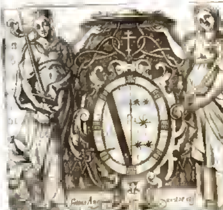
POR quanto por parte de vos el Doctor don Iuan de Narbona Cathedratico en la vniuerfidad de Toledo, nos fue fecha relacion q̃ auiades compuefto vn libro, intitulado, *De appellatione à Vicario ad Epifcopum*: el qual os auia coftado mucho eftudio i trabajo, i entendiades auia de fer neceffario: i nos fuplicafteis os mandaffemos dar licencia para le poder imprimir, i priuilegio por veinte años, o como la nueftra merced fueffe. Lo qual vifto por los del nueftro Confejo, por quanto en el dicho libro fe hizo la diligencia q la pregmatica por nos fobre ello fecha difpone, fue acordado que deuiamos mandar dar efta nueftra cedula en la dicha razon: i nos tuuimoslo por bien: Por la qual vos damos licencia, i facultad para que por tiempo i efpacio de diez años cumplidos, primeros figuientes, q̃ corran i fe cuenten defde el dia de la fecha defta nueftra cedula en adelante, vos, o la perfona que para ello vueftro poder ouiere, i no otra alguna, podais imprimir, i vender el dicho libro que de fufo fe haze mencion. I por la prefente damos licencia i facultad a qualquier impreffor de nueftros Reinos que nombraredes, para que durante el dicho tiẽpo le pueda imprimir por el original que en el nueftro Cõfejo fe vio, que va rubricado, i firmado al fin de Hernãdo de Vallejo nueftro Efcriuano de Camara, vno de los que en el refiden; con que antes i primero que fe venda lo traigais ante ellos, juntamente cõ el dicho original, para que fe vea fi la dicha impreffion està conforme a el, o tragais fe en publica forma, como por Corrector por nos nombrado, fe vio, i corrigio la dicha impreffion, por el dicho original. I mãdamos al dicho impreffor q̃ anfi imprimiere el dicho libro, no imprima el principio, i primer pliego del, ni entregue mas de vn folo libro, con el original, al autor i perfona a cuia cofta lo imprimiere, ni a otra alguna, para efecto de la dicha correcion, i taffa, hafta que antes i primero el dicho libro eftè cor

regido, i tassado por los del nuestro Consejo. I estando hecho, i no de otra manera, pueda imprimir el dicho principio i primer pliego: en lo qual inmediatamete ponga esta nuestra licencia, i la aprouacion, tassa, i erratas: ni lo podais vender, ni vendais vos, ni otra persona alguna, hasta que estê el dicho libro en la forma susodicha, so pena de caer e incurrir en las penas contenidas en la dicha pregmatica, i leies de nuestros Reinos, que sobre ello dispónen. I mandamos que durante el dicho tiempo persona alguna sin vuestra licēcia no le pueda imprimir, ni vēder, so pena que el que lo imprimiere, i vendiere aia perdido i pierda qualesquiera libros, moldes, i aparejos q del tuuiere; i mas incurra en pena de cincuenta mil marauedis, por cada vez que lo contrario hiziere. De la qual dicha pena sea la tercia parte para nuestra Camara, i la otra tercia parte para el juez que lo sentenciare, i la otra tercia parte para el que lo denunciare. I mandamos a los del nuestro Consejo, Presidente, e Oidores de las nuestras Audiencias, Alcaldes, Alguaziles de la nuestra casa, i Corte, i Chancillerias, i a otras qualesquiera Iusticias de todas las ciudades, villas, i lugares de los nuestros Reinos i señorios, i a cada vno en su jurisdicion, ansi a los que agora son, como a los que seran de aqui adelante, que vos guardē i cumplan esta nuestra cedula i merced que ansi vos hazemos, i contra ella no vaian, ni passen, ni consientan ir ni passar en manera alguna, so pena de la nuestra merced, i de diez mil marauedis para la nuestra Camara. Fecha en Arganda a veinte i quatro dias del mes de Enero de mil i seiscientos i quinze años.

YO EL REY.

Por mandado del Rey nuestro señor,

Pedro de Contreras.



IVSTITIA ET RELIGIONE MAGNVS.

ILLVSTRISS.

D. D. BERNARDO DE SANDOual & Roxas, S.R.E. titul. S. Anasthasiæ Presbytero Card. Archiepiscopo Toletano, Hispaniarum Primati, & Patriarchæ, Maximo Castellæ Chancellario, Summo Sanctioris Senatus Præsidi, &c.

Ioannes Narbona Iuris apud Toletanos Antecessor
D. D. C.

FELICISSIMO profectò fato, Cardinalis ter-maxime, mihi contigisse haud dubium reor, quod cum primùm *Sextum Decretalium librū*

ex hoc professionis publicæ obtento, & iniuncto munere, cui me primo Academia Toletana Antecessorem præfecit, honoremque vnà & animos, vt grauiter ac gnauiter hęc studia tractarem, addidit, sedulò exponendum suscepissem. *Caput* statim illud *Secundum de Consuetudine* sese obtulit satis obscurum, quod cum elucidare, ac luci dare eniterer, ac impensè in eam curam incumberem, non potui nō difficilem illam, multorumque placitis implicatam discutere, atque in vtramque partem agitare quæstionem. Verumenimverò cum ex eius enodatione non ornamenti, aut decoris parum Pontificiæ, cui meritissimò praes Toletanæ sedi, si è re tūa dignitatisquè quæstio decidatur, accrescat; sin aliter, nō exiguum videatur gloriæ dettahi, *Iurè ne à Vicariorum Toletanorū, quos Generales vocant, iudicio ad eorum Iudicum, qui tibi à Consilio sunt, Senatum appellari poßit, ita vt vtrumque vnū, idemque (ceu uonnemo somniat) Tribunal iudicari debeat, an potiùs (vt ego expergite demonstro) duo, diuersaque censeri iudicia*: debeo sanè in hoc potissimùm fortunæ gratulari meæ, qui tam felici pede iuris interpretationem ingressum, ac tali omine docendi initium me auspicatum videam, vt mihi à tuæ Pōtificiæ ac maximæ dignitatis defensionis auspicijs, munus hocce Doctoris esset incœptan-

cœptandum. Magnum nec vni Herculi, Atlantivè onus graue mihi egomet imposuisse vltrò non paucis videbor, cum

------ quid valeant humeri, quid ferre recusent,

necnon

------ quàm sit mihi curta suppellex

nondùm norim, hoc præsertim, & studiorum, & ætatis tenerioris primori rudiméto: nec deerunt, qui mihi audacis temeritatis labeculam aspergant, quod quantulum id in me doctrinæ, & eruditionis est (quod equidem noui, quàm sit exiguum) ex vmbratili ac domesticâ exercitatione mediũ in agmen, ac in ipsa castra, aciemuè forensem incautus producam: & meritò; nec inficias ibo *periculosæ* me plenum *opus aleæ* iam nunc tractare, duriùsque bellũ agressum, quàm quod ea ætatulâ, hisce teneris viribus, nec dum longo tempore offirmatis lacertis, pollear peragi: quæ cum expendo, parum abest, vt terga vertam, ac pugnæ cedam: cederéque ni multa me, vt quouis periculum potiùs adirem, quàm susceptam caussam desererem hortarentur, ac penè prorsus impellerent. Audendum igitur fuit, & eruditus hic puluis terendus. In caussã primũ erat caussæ ipsius æquitas; pro tuæ nimirùm amplitudinis ornamento pulcrum cui non sit decertare? Deinde quod te tali, & tanto Theseo

pro me in auxiliũ accersito facilè in totius caussæ arcem inuasurum, remquè totam feliciter confecturũ absque dubio sperarem. Quis enim vel imbellis adeò vel ignauus, vt clarissimo siderum felicium, tuorum insignium, ac fortissimo (ceù quodam Palladis ægide) protectus clypeo aduersariorũ incursus omnes non vel leui, quod aiunt, brachio retundat, inanesquè, velinermes, aut inertes impetus reddat? Nec id rarum, aut insolens sidereo hoc tuo splẽdore hostiles acies prosterni, ac veritatis osores funditùs interire. Norunt namquè sidera ista (Illustre tuæ gentis decorum) quasi iam olim ad victoriam proluderent, ipsa tantùm luce, ipso tantùm fulgore (dicam & fulgure?) diutiùs pugnare, immotisquè iisdem & suo loco, veluti in statione, manentibus hostes profligare, atque omnino confringere: quemadmodum aduersùm Sisaram Iudicum sacra refert historia, cũ *Stellæ manentes in ordine & cursu suo aduersus Sisaram pugnauerũt.* Quid, quod Hispaniarum Primatis, Toletanique Præsulis causam, dignitatisquè defensionem nõ nisi ab Hispano homine, eoquè Toletano ciue suscipi ac sustineri par erat? Accessit tandẽ Alphonsi Narbona Consulciss. Iuris Doctoris, parẽtis mei monitum siue iussum, cui vt parere mihi, & laus & ius, ita & crimen & nefas non auscultare, qui mihi,

mihi, vt dignitatis tuæ arriperem patrocinium, grauiter imposuit, seriò præcepit. Cum enim ille iam olim pro hac acerrimè caussa propugnarit, semperquè tutatus dignitatem tuam fuerit, nūc demùm, Aquilæ instar, quæ pullos solaribus radijs objiciēs, veram germanamquè prolem constanti obtutus patientiâ examinat, genuinos probat, degeneres abijcit, sic me, quem tam doctrinâ, quàm naturâ Parens procreauit, quo & ego tam Patre, quàm studiorum Magistro sum vsus, Parentis nè animum, velut & naturā referrem, nec ne, ipsi meritissimò libuit experiri: si splendidissimum tuæ dignitatis lumen inconniuenti lumine auderem intueri, aut intrepidam Genij, & ingenij aciem obfirmans, aduersus veritatis clarum iubar non caligarem. Quæ ergò à me sunt in tuæ amplissimæ dignitatis patrocinium asserta Regio (quæ tua laus est) patrocinio proteges, vt quando felici hoc tuo seculo emergit virtus, Honestū reuirescit, disciplina ad

Cæli iucundum lumen & auras

ac *in dias*, vt ille ait, *luminis oras*, caput exserit Ecclesiastica, Pontificiæ dignitatis iura & ornamenta, quæ vel omnino antiquata, vel collapsa iacebant, reuocantur: hæc quoque à me pro tua amplitudine suscepta caussa quidquid, aut auctoritatis, aut firmamenti adsertore me, & propugna-

pugnatore nō habuerit, ex tanto, quo fulcitur, Principe accipiat. Nec enim (libet hanc æquitatis ipsius ferrā reciprocare non semel) alij quàm tibi, tuoque augustissimo nomini noster hic dicendus, dicandus, consecrandusque labor; tum quia Toletani hominis, tum quia pro Toletanâ tuâ dignitate, eiusquè Primatu exanclatus, ac demum, quia primus studiorum meorum fructus, vel quasi præmetia, siue primitiæ, quæ, vt nosti, ex diuinæ legis præscripto eximio, qui sacris præerat sacerdoti erant consecrādæ. Quod si ea qualiacumque sint à te Cardinalis amplifs. improbari haudquaquam viderim; ego me, quę summa sunt, omnia non consecutum modò putabo, sed & consecuturum. Quæ tibi nata, à te tibi victura. Tu rei tam litterariæ, quam Ecclesiasticæ nobis, bonisque omnibus, vt

æternùm viuas,

ÆTERNVM apprecamur.

RELI-

RELIGIONE, DOCTRINA, NOBILITATE clariss. Illustriss. Toletani Præsulis Consiliarijs.

NI libenter ad augustum hunc (ampliss. Senatorum cætus) quæ de vobis scripsi, Senatum deferrem, ad vnumquemq; vestrûm prorsus itarent: certè abituriebãt. Et meritò cui enimpotius qui ad exactam iuris ac Iustitiæ amussim conatus omnes meos collineo, quæ VESTRA omnino agnoscitis, quæ ab omnib' vti VESTRA, conor agnosci, quàm vobis (Iuris ac Iustitiæ Mystæ) reddam ne dicam, an offeram? Vtrumque, in Vestri auctoritatem, in mei præsidium. Reddo quæ, vt rem mãcupij, vel manu VESTRA potestis adserere: offero quæ Vestræ dignitatis obseruãda studio tum ab iniquis sublestarum opinionum (sic dicam) possessoribus in vsum nostrum (vt de Philosophorum Gentilium scitis scitu dig

nis Augustinus prodit) erepta vindicaui: tum aduersus nugacia obluctatorum (si qui sint) valida fundamina rationum solidarum viribus, argumentis, inquam, non topicis tantùm, sed apodicticis in certas Vestrarum possessionum rationes vel reduxi, vel auxi: illud, dignitatem vestram, vt sarta tecta æternùm (vt debet) foret, decebat: hoc, meum obsequium in Magnum Præsulem, vestrumque eius Senatum intactum prætermitti non patiebatur: vtrũque à vobis tam hilarè accipiendum, quàm strenuè adiuuandum nullus dubito: vel ab animo erga vos optimo optimi Parentis mei, qui mihi hanc curam præcipuè iniunxit, vel à meo, cuius nascentia hæc litterarum primordia tanto magis, vt adulescant, vestro fauore indigent, quanto virilem minùs ætatem sapiunt: cuius omnes admonere operæpretiũ duxi, vt tantò firmiora auctoritatis vestræ argumenta illicò adpareãt, quantò infirmioribus me viribus pollere non inficior. Ceterùm si tantum mihi auxilij, quantum ego studij, si tantum fauoris

reddi

reddi videro, quantum laboris in Dignitatis vestra hacce mea opella iura tutanda exanclaui: iure cum vate Hispano exclamem.

----Fama quod satis est habet.

In quo omine quiesco, ita & vos, (L.VVV queis bene rem gerere, ac F. aeternam adprecor.

Io. Narbona I.V.D.

I L L V S T R I S S.

M A X I M Æ T O L E T A N Æ.

Ecclesiæ proceribus,

Capitulo E. Q. Tolet.

QVID? easdē obstreperus cantilenam occino, serram reciproco, incudem iterū atque iterum tundo? an stellionatus crimine, aut inconstantię vituperatione à quopiam notabor, quod quę Illustriss. Tolet. Eccles. Præsidi, augustoque eius Consilio antea desponderim, vobis (Magni Ecclesiasticæ ditionis Dynastę, ac ampliss. Tolet. Eccles. Senatus) denuò impendam? anne tam Bęotię aut Batauę sum auris, vt tenui huiusce opellę beneficio obsequiouè tot tantosquè Proceres officiosus autumem demereri? Nugæ.

----- *Nec tam mihi cornea fibra est.*

Potiùs cum Philosophorum Homero dicā: *iterū ac tertio quod pulcrum est*, tum quia ingenua hęc pertinaxque mei erga Tolet. Eccles. auctoritatē animi protestatio.

----- *decies repetita placebit.*

tum quia viriculæ istæ meæ non ab vnius alteriusuè audaciâ sumpturę presidio, sed tanto firmioribus fulciendæ tibicinibus, quanto imbecilliores se fateantur necesse est. Quin & quod deueris amicicię cultoribus vulgò vsurpatur, *amicorum omnia communia*, *animū in diuersa corpora*, meliori quam illâ Pythagoræâ, vt Tertullianus vocat, transanimatione, *Vnum eumdemque*, idem ego de Maximâ omnium Toler. Ecclesiâ, illius Illustriss. Patriarchâ, ac vtriusque Senatu libens vsurpabo: nam si è Philosophi axiomate, *quæ sunt eadem vni tertio, sint eadē in terse*, quis tribus, non vni hæc medicasse, consecrasseque, si bene senserit, male consuluerit? Itaque Triadem hanc vere sacram in integram possessionis auctoritatis huiusce partem adnumero, & quę alijs aliàs obtuli, singillatim singulis adiudico; omnibus, quia quod de incunnabulis Ecclesię Lucas profert, ad hâc adaptem, *cor vnum, & animam vnam*; singulis; quia vniuscuiusque ea est generis, vitę, doctrinę prestantia, vt humanè possim nō adroganter obtestari cum Sopho illo, quisquis sit, *satis mihi* tali presidio, *pauci lectores, satis est vnus, satis est nullus*. Vnus, inquam, è tam augusto cętu in honorem; nullus è vulgo in detractionem: prǽsertim cum illam Romani Coss. vocē de hac Ecclesiâ meritissimò capiā *nihil æquitati grauita*

 tem

tem; nihil dignitati humanitatem detrahere. Quæ (Apuleij verbis dicam) *inter doctas nobiliſſima, inter nobiles doctiſſima, inter vtraſque optima*; addam Colophonis vice, *inter omnes opulentiſſima*: cuius demum vt de regiâ Seneca ait, *magnitudo ſtabilis fundataque eſt, quã omnes tam ſupra ſe eſſe, quã pro ſe ſciunt.* Inter alios ego, qui munuſculũ hocce opere impenſiusvè exiguum, animo ſiue ſtudio magnum in tantę auctoritatis ac dignitatis augendę gazophylacium gratus immitto: denique vt de obſequio in vos meo, de patrocinio in has ſchedas veſtro

— fidere tam fas eſt, quam dubitare nefas.

alterius monimentum illas teſtor, alterius (nihil ambigo) perpetuò experimentum celebrem, felicitatem tãtis Patronis ſempiternam exoptans.

Ex iure, ex animo,

Io. Narbona. I.V.D.

DE SCRIPTORE ET SCRIPTO,

Amice Lector,

AMICVS pauca verè non amicè, latinè non oratoriè præfabor. SCRIPTORI me amicũ opidò ac impensè cluere quî inficier? cũ & amicorum iam-olim amicus audiam, & illorum Genio Ἀγαθοῦ δαίμονος notis infulatus ceu mystà litem; & gloriosè prædicem semper Boni Genij.

----- fuisse

Me Nisum Euryalo, Thesea Pirithoo;

vt & *Veritatis*, cuius vt quidam *simplex oratio est*, ipsus & ἀφελὴς amator sum. Apagesis illos versipelles Veritatis, ac Amicitiæ osores, qui, vt in Comico est, Senec. epistol. xlix, *Simplex.*

multi more isto atque exẽplo viuunt, quos cũ cẽseas
esse amicos, reperiuntur falsi falsimonijs,
linguâ factiosi, inertes operâ, sublestâ fide;

Verùm ego vtriusquê sacris me ritè operaturum scio, si cũ Oratorum Homero *ponam personam amici, cum induerim iudicis*; seu mauelis *Iudicis*: nam etsi cũ Poetarum Tullio Ἀγαθὸς δ' ἐν παρὰ φανείς? ἐστ' ἑταῖρος: & hic ille priuatas ũ familiariumquê apud Romanos recitationum ingens (ac vtinam nostris ijs temporibus Plinij illâ exceptione, *vt sane aduocent, & aduocentur*, recoΐendus) fructus. *Multùm amicè censere.* Hoc egonon patruê censeo, non blanditer iudico; censoriè iudico; Tull. offic. 1. *Bonus est ad fatus amici ad monitoris.* Hom. Iliad. λ

amicè

amicè dico è SCRIPTI doctrinâ SCRIPTORIS ingenium examussim commensurandum. Illius, cum Aiace Pacuviano,

: *de virtute d ego te rerundi do potestatem omnibus;*

à Musis alienus. Et tute, Lector, ni ἄμουσος porrò, benè conscius. Huius non leuia perfunctoriè commendant encomia Ætas tenera, litterarũ felicitas, è litteris honor. In ipsâ enim

Vigore. adulescentiæ ἀκμῇ, sesquitertiam nondum annorum ἑβδομάδα tenerè ingresso,

: *iucundum cum ætas florida ver ageret,*

tot scriptorum libri feliciter electi, felicissimè lecti, vt & Doctoris & Antecessoris publici titulus honorificè cesserit. O mirum! sed nec mirum. honores habet ille domesticos, quibus accendatur ad proprios, & vestigia, ne exorbitet, ad altiores premit.

---Neque enim externo monitore petendus
Virtutis tibi pulcer amor ---

Mi amice, mi frater. Ecce Patrem, quem & Patria suum, tuum adspicis. Illum Iustitiæ non interpretem solùm, sed administrum; illum religionis, ac doctrinæ requietem; Comitatis, ac candoris exemplar; Sui seculi Papinianum, Orbis totius miraculum, Vrbis nostræ delicium; meum (patere hanc, mi IOANNES, meam de seuero tuo parẽte blandam compellationem) meũ, inquam, ADELPHONSVM NARBONA V. C.

----- Troica dignum

: *secula, & Euboici transscendere pulueris annos*

cui & *proprios ego*, communi bonorum omnium voto,

: *si modò fas, annos contribuisse velim.*

Eumpse Patrem habes & Thaletem; eumpse & naturæ auctorem, & doctrinę doctorem revereris, eumpse & audis & imitaris. Vtrumque felicem, qui docetur à Patre,

Patre, qui gloriatur in filio? seu in filijs? Ita hercle verò seriò; qui in filijs, vt senex ille in Synephebis

Serit arbores quæ alteri sæculo prosint.

Ille namque sibi cognominem Adelphonsum habet filium: tu tibi supparem eruditionis & honoris Fratrē, *Fortunati* tali Parente, tali virtute *ambo*;

Nulla dies unquam memori vos eximet æuo,

ritè ac verè auguror. Fuat vtinam! & Vrbis nostræ, cuius adhuc ingenia inculta (Demosthenis dicterio dicam) vt qui mandragoram biberunt, iacent, tandem aliquando resurgant, melioremque rursus vitam spirent, talibus tibicinibus, talibus destinis! ô, vterque viam præmuni; Præmuniêre iam & strauêre Hispaniæ totius, ac Cordubæ ornamentū CL. VV. D. Bernardus Alderete de Hispanorū antiquitatibus optimè meritus, D. Franciscus Fernādæus de Corduba, quem Eruditionis nostrorum hominum Varronem appellare soleo præfiscini, in *Didascalia*, Acciano exemplo & successu libris; Ille in *Bætica*, hic in *Corduba* suis etiam præmuniens, ô breui vtinam! vna & illustri & generis & eruditionis notâ notissimi mihique amicis. D. Io. Fonseca de Figueroa in ijs, quæ ad Plinium & melioris æui Scriptores accuratè notat; D. Garsias de Figueroa Varsionueuo Marchio de Cusano in erudita difficilium L.L. emendatione: *dimidium* vterque illi *mei*, *delicium* vterque ille *mei* D. Franciscus Gomez de Queuedo in miscella Sacrorum & Profanorum inlustratione, D. Iosephus Gundisaluus de Salas in noua cultissima Petroniani Satyrici cultissimaque recensione. Quæ in nostratium honorem, in exterorum admiratione velim *in lucida tela dei* iam nunc prodeāt.

Communibus ac meis adnuite votis, mi Amici,

——quos æquus amauit

Iupiter ——

Et, meliore luto finxit præcordia Titan

Cum ijs & Vterque,

——uterque ô sidere dextro

Edite, multa quibus Divûm indulgentia fauit.

Quos quidem non

——, series inhonora parentum

obscuros proauis, & priscæ lucis egenteis

plebeiâ de stirpe tulit; ——

Sed è NARBONARVM præclarâ antiquâque radice NARVACIVM egressa proceritas, ac verus quasi *effictus ex Ioue ramus.* Verè è *Ioue*, cui Flora ipsa, Pomonaque Veneres & Charites musteum illud rosarum paullatim pullulãtium ac teneriusculè promicantium sertum, stemma gentilitium vestrum, panxêre curiosijs. Sed hæc alibi & maioris operis & rei res. SCRIPTOREM repeto: qui quidem *πάντ' ἐφύλαξε νόον πολυϊδρείῃσι*. Nec aliquid operi tam exasciato & ad amussim elaborato quod deesset; non præuidit penitissumè. Vnà & SCRIPTVM; Quod vel nouitate ipsâ commendatum omnibus, quibus mamilla ritè subsilit sinistra, ac esse Corculis datum est, placiturum nullus dubito: siue copiosam eruditionis in stricto materiei aridæ circumscriptoque aruo messem spectent; siue decumanum in re creperâ edolatumque iudicium curiosius examinent; siue scriptionis vtilitati propiùs adhæreant, & multa intueantur, quæ Lethen scire oporteret scilicet; tam illa diu delituerant, & delitescerent fortasis longùm, ni indagatrici industria in studiosorum doctrinam, doctorum adprobationem, ac amplissim. Ciuitatis, Ecclesiæque, nostratiũ ornamentum enuclearentur. Quid mirum? Euripidæum illud ingeram,

Αἱ δ' ὕστεραί πως φροντίδες σοφώτεραι

πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἱερος

Omnia obseruauit mẽtis multa scientia. Homer.

Posteriores cogitationes meliores.

B

Et

Et pro interpretatione Publianum
Discipulus est prioris posterior dies.

Felix ille, ac bona scæua natus, qui hæc vni tẽporis iniuriâ abolita, postliminio tandem Fons destinauit, vt proderet. Vt enim facilitas inuentis addendi meritò tribuitur, felicitas inuenienti adtribuatur meritissimò necesse est, Quid de SCRIPTORE plura, quid de SCRIPTO inculcem? cũ *moribus antiquis* hocce ab illo adtemperatũ videam, & cum, veteri veri-verbio, *nihil omnium sit, quod possit in primordio sui perfici: sed in omnibus formæ ante Spei rudimentum, quam rei* adpareat *experimentum*; heîc & florentem spem, & vberrimum inficimi fructum liceat contueri. Floreat SCRIPTOR, dũ SCRIPTVM maturuerit: & in musteo adhuc iuuene maturitas florida & fructui sit & admirationi. Vtrũque PALLORI & INVIDIAE auertentia sacra comparet, & nostri æui marrucinos, blennos, buccones, & id genus vitilitigatores Arcadicos penissumè auerruncet. Tu Intercidona, tu Pilumne, tu Deverra Siluanum tenello abigite hoc fœtu; ne quæ nobis fuligineâ obliuionis nube iniuria, siue incuria tẽporis aboleuit, penèque obliterauit, nec mediocria ab eiuscemodi dispendio Reip. litterariæ enata diuidia iam diu experimur, dum creuêre, decrescant. Noui ho mullos tressis triboliuê, qui vt moriones olim in dicteriorum vsum præstimati, in SCRIPTORES quosque scommata vibrant, vel in magnos antiqua virtute & sapientia viros, eiibrant, nihilque vspiam est, quod non vndequaque habeant despicatui, vel limulis messem fascinantes in herba; qui quidem nunquam (prudenti Hispani philosophi monitione) ad eruditionem veniunt, quia iam se autumant pervenisse: Qui eum nihil, præter maledicta scurrilia, & vt olim è plaustro, Seneca li. de tranq. vit. & lib. de diu. pro uid. Senec.

 suum

furum putent, si quando ingenij periculum faciendum fuat, aliorum scrinia (risimus herè & nudius tertius; rideret & Crassus qui nunquam risit) astu improbo manticulata, siue harpagata, manuvê sagaci sublecta impudenter clepunt, imperitè crepant, siue iactant: & tamē omnes imbelles SCRIPTORVM sapientium verê fuci: qui Dipnosophistarum more inter fercula (hui quàm aliter!) diductissimo & pudore & ore tuburcinantes philosophantur ipsissimi, Pliniatâ arguta, *Sophocles*, quia poetæ &, vt sperant, nō humillimi spiritus, aduentitiâ tamen Petroniani Eumolpi, cui simillimi, frequentiâ dignissimi, qui excipiantur: &, etsi Aficiæ Manij, *Laudicani*: Σοφῶς illud adsentatorium cænipetæ Trimalcionibus subinde intonant Stentore vocaliores. Istorū mihi ronchi lyræ lyræ (liberè dicā) neque *ciccum*, cum Plauto *interduim*. Hos SCRIPTOR nō curat scilicet; hos nec tu moreris, LECTOR si Amicus es, in Amici SCRIPTA. Hoc AMICVS te rogo, & vt bene valeas, amicê aueo. Quid & SCRIPTO? vt annet, perennet. Quid & SCRIPTORI meo? Vota calida, & ex voto

Dij seruate PIO GENITORI gaudia tanta
PROLIS, & virumq; hunc PATRIAE seruate rogāti,

MIHI cum PATRIA, qui vniuerso vtriusque generi amiciss. *ex animo ex merito* voueo.

Epist. ad Mar. lib. 11 apud quē deridētur qui cœnæ caussa & *Sophos*, vt in Persio, Martiali, Sidonio, alijs passim videre est, adclamarēt, & *laudarent*. Vid. Festum voce. *Manius*.

Dn. THOMAS TAMAIO DE VARGAS
T. D.

ROMAE Hispanorum, Regia VVisogothorū Vrbe, TOLETI, capse Aprilis die, quâ Fortunæ Publicæ ædes à priscis Romuli nepotibus Colle Quirinali olim D. C.

IVDICIVM SAPIENTISSIMI LIC. HIERONYMI DE Zeuallos Toletani aduocati, & in Imperiali hac Ciuitate Nobilium decurionis de libro Io. Narbona I C. & publici antecessoris.

MVLTVM se præstitisse noster Bartolus in l. 1. §. sex sunt de postul. putat, quòd ad vigesimum primum ætatis annum, & ad Doctoratus lauream vnà peruenisset, quod refert etiam virorum Paul. Castrensis in l. si constante, in princip. ff. solut. matrim. & Iass. in l. quidam cum filium, num. 39. ff. de verbor. oblig. sic Angel. Perus. de se ipso affirmat, in d. l. 1. §. pueritiam, nu. 4. de post. se anno vigesimo insignibus Doctoratus ornatum fuisse, & publicam lectionem agressum: & Bald. decimo septimo ait repetijsse l. centum Capuæ, ff. de eo quod cert. loc. Vt etiam tradit Felin. in rub. de Magistris, & Io. de Anan. in rub. nu. 8. de delict. puer. & Ceruotu. Acursij filius ante vigesimum primum Doctoratus gradum affectauit, tradente Bolog. in repet. Auth. habita, num. 235. C. ne filius pro patr. alij permulti, quos memoriæ prodidit Petr. Angust. Morl. in Empor. iur. titul. 1. de leg. num. 3. Illos secutus Loazes in repet. l. si filius, §. diui, ff. de leg. 1. non parum se fecisse credit, cum se illam vigesimo secundo repetiuisse iactat: hos ego imitatus, eiusdemque gloriæ cupidus vigesimo tertio è limine salutato nõ parũ glorians scripsi olim lib. 3. comm. cõtr. com. quæst. 840. num. 5. me scripsisse, & publicè habuisse legem admonendi, ff. de iur. iurand. inde animum sumpsi repetitionem illam

primam meam omnium iudicio summittendi liberè. Sed illorum meaque gloria prorsus euanescit, si ætatem teneriam Toletani I C. ac Toletanorum I C. Parentis filij cõtemplemur: qui quidem ante vigesimum primum iam cum fratre etiam eruditissimo Doctoris titulo fuerat renunciatus, & ante vigesimum quartum tale sui ingenij specimẽ tulit, & maiora (vt speramus) feret: tanta est illius doctrina, tam assidua librorum voluntatio. Librum ecce *De Appellatione à Vicario ad Episcopum* emittit, doctum sanè, & nouæ materiæ aptum opus, à cunctisque quam maximè laudandum, multa sunt in eo noue explicata, legum difficilium explanatarum larga seges, abstrusi iuris enodatio aperta, nihil non eruditum, nihil non omnibus vtile. Sic ego iudico, & possum dictum Deum suppliciter inuoco, vt omnia illi feliciter & *ex animi sententia* contingant; vt Parentis optimi viri D. Alphonsi Narbona gloria augeatur in fama Ioannis, & Ildephonsi ingeniosissimorum iuuenum filiorum: quibus tam doctrina, quàm religio ad miraculum coniuncta est, sed parentem simul habet, & Magistrum, & nostra Ciuitas, nosq; amici illius fructibus fruimur copiosis, horum spes fouemus ingentes: ego inter omnes

Io. Narbona

L. Hieronymus de Zeuallos.

IOAN-

IOANNI ALPHONSVS NARBONA F.

NON possum non, mi FRATER, mihi gratulari, qui te & eruditione & ætate reuerear superiorem: & omnem hanc laudem, quæ ex tuis litterarij laboris fructibus percipienda tibi absque dubio est, in me, meosque omnes deriuandam censeam, qui tuus, qui tui sunt: in me præsertim, qui tibi, vt in propinquitate, in amore coniunctiorem me prædicen: gratulor, inquam, mihi, cui & tu nemine deuinctiorem facile confiteris: & vt enim amor, qui FRATRVM pectora suauibus charitatis vinculis stricte obligat, omniū audit maximus; ita & ille, qui inter nos tam propinquitatis, quàm necessitudinis compagibus strictissimus intercedit, omnium cum sit maximus, maximo etiam maior meritissimò audiat necesse est. Parenti etiam nostro (dicam nè Doctori?) lubens gratulor, cuius in nos exanclatis laboribus á re vt natu, sic doctrina maiori gratia grata, quia non tarda, tam copiosè reddatur. Exemplar ille nobis ad eruditionem, & virtutem semper fuit: mihi iàm non ille solùm, sed etiam tu, qui vberiori

 gloriæ

gloriæ messe & illius laboribus & optatis respõdisti, merito eris: merito sequor, & si iniquis passibus, animo tamen æquo illum, te, incitantem, ad honestam vadentem imitabor: illud semper ratus, non te, non illum mihi vnquam ad altiora gradienti defuturos; & sicubi lapsus fuero, cui innitar leuaturo propiùs fidam. Bene olim Scamander apud Homerum ab Achille obsessum Simoëntem aduocat,

Iliad. 21. Et refertur à Plat. in Protag.

Frater amice, hominis pariter compescere vires
Ambo huius studeamus ----

Iliad. 22. inclamans: Bene Hector iam iam impar congressus Achilli, vt sibi suppetiatum veniat,

Deiphobum fratrem intento clamore vocabat,

à quo destitutus, sibi iam conclamatum illicò, fatisque cedendum iniquis persuasit. Sic apud Platonem Adimantus Glauconis aduersus Socratem differentis caussam excipiens, *nondum*, ait, *Socrates satis hac de re dissertũ. Cur ita? nempe quia id nondum est dictum quod maxime dictum oportuit: cui Socrates: igitur*, addit, *frater adesto viro; vt habet prouerbium: quare tu, si quid hic frater, misit, adiua.* Idem ego, attiori tamen caussa, FRATER FRATRI adesto, ac suppetias fert, mi FRATER qui & amicus: Vicissim vellem &, si possẽ, ego; potero Paterno exemplo, Fraterno auxilio; multumque mihi me consequutum credam,

2. de Rep.

cum

,cum è sapientis monitu sciam, FRATREM, qui adiuuatur à FRATRE, ciuitate munita lõge esse potentiorem: nam *melius est duos esse simul quam vnum*,(idem ait) *habent enim emolumẽtum societatis suæ, si vnus ceciderit ab altero fulcietur*. Procul illi sint, quos cum natura coniunxit prouida, imprudens dissociauit simultas, nam profecto, vt cum Euripide dicam Ecclef.4.

Res dira verbis inuicem altercarier, In Iphig. Aulidens.

Dictisque fratres dimicare mutuis,

Si quando lis inciderit aut contentio:

Cui enim Caini cum Abele, Iacobi cum Esau, Romuli cum Remo, Eteoclis cum Polynice, Antonini cũ Geta dissidia non mirabitur? quis non stupebit? quis non abominabitur? si qui gẽte, cognatione, affectu coniuncti sunt (in sacris litteris) FRATRIS nomine condecorãtur; qui natura sumus, nonnè melius fraternis inuicem operibus, mutuisvè beneficijs de nobis oportebit benemereri? præsertim cum FRATER & F.DELIS in iisdem pro eodem vsurpentur, si enim, vt Terentius in Adelphis ex philosophorum veterum disciplina ait, *Vetus quidem hoc verbum, amicorum inter se communia esse omnia*: & *amicitiam æqualitatem* Pythagoras apud Agellium vocabat; qui & æquales sumus, & natura, & amore, quare non amicorum, quare non Gene. 29. Deut. 23. 2.Reg.11 Hier. adu. Helu. Aug. 1. de serm.dom. cap.43. Lib.1.c.9.

e fra-

fratrum & laudibus & virtute fruemur. communis ergo tua hæc laus, mi FRATER, & mihi est. Itaque hanc augeas vtinam, & Deus tuorũ iuuenantium annorum seriem augeat, in generis nostri gloriam, in vrbis nostræ admiratienem. O vtinam, &

Dij tibi dent animos, continuentque tuos.

Precor. è communi vtrique nostrûm musæo.

*

TOLETANO COELO NARBONIDARVM PLEIADA

L. M. gratulor

Dn. THOMAS TAMAIO DE VARGAS.

EVge ò, ceu stellis Cælum fulgentibus aptum;
Vsurpare oculis hominum divûmque fruisci
Quod datur, VRBS Orbis magni caput, Vrbium ocelle
Magnarum, [a]Hebræâ populis ab origine inundans,
[b]Siu virtute potens Græcorum, siue [c]superbo
Natorum Mauorte potens, inglorsa nunquam.
Hesperiæ [d]Delphi Clario sacri, æmula cælo
Euge ò; quid? Cælo non impar Euge TOLETVM.
COELVM sidereis plusquam splendoribus ò tu
Genitum; cui luces GENIORVM, cui INGENIORVM
Lumina; cælestis cui quo SAPIENTIOR alter
ALDEPHONSE eluit nequicquam in templa viai
Cærula; cui fidibus Phœbo par LASSE sonoris:
Cui VARGAE à dèius gens & COVARRVVIA nostrum,
Vt sidus pelago haud ingratum Tyndaridarum;
Cui duplici VERGARA manu, vt GOMETIA latè
Iam dios sparsit radios: CIACONIVS oris
Colis cui inluxit, varijq. SIGAEA, pudice
Miraclum sexus: Sed (eheu!) dum spiritus astra
Palantes animat, disiectis disq. supatis
Ossibus incertæ Cineres iam sede vagantur:
FAMA micat, tenebrisque non obnoxia Mortis.
FAMA micet MARIANNA tuo cum FAMA micabis
Nomine Cunctorum æternùm (mea vota precabor
Audiat AETERNVS:) meritò tibi FAMA relicta est
Cum Tectisium, meritò queis audis [e]PHOEBVS APOLLO;

Ais

[a] תולדות. Tholedoth, generationes, Genes. II, Reuch. I. de ver. mir. Sixt. II Bib. Ego Schedis decad. x. hoc sub. dubio linea.

[b] πόλιστρον vrbs, seu τὰ λάτον Ἄτονλό- cus vbi Magistratus pub'icè conue- niebat. Plut. quæst. Roman.

[c] à Tolem & Bruto. Roder Tolet. lib III. hist. ca. III. seu à voc. Tholus Scalig. F. I. de em. temp.

[d] Delphos & Parnass. Orbis vmb. (vt Hisp. Toles.) vocat Manil. ap. Varr. iv. de L. L. Tul. II de div. Soph. ed in L. III. Pyrh. Strab. Ix Ouid. x. met. Sat. I. Theb. Pausan.

Plut. Lucit alij.
e Ex eius priuilegio Tolet. concess. Toletan. Aldep R. cogn. Sapientem cōstat.
f Vt in Oppian. [illegible] Mac. l. sat.
g Pro aere siue caelu Horat l od. Carm l. Iuuen. sat. l. pass.

h Inuenies Principes qui sint notum ex Liuio lib. xlii. Dione, Lampridio, alijs.

Atq; TOLETANI, magnum e IOVIS incrementum
FAMA micet; longùm PISARVM FAMA micabit,
Seu FRANCISCE tuis meritis qua debita, siue
Quae ALDEPHONSE tuis, melius victura per æuum.
GRAIVLOR & tum SOLE meorū PLEIADA nostro
NARBONARVM ingens decus, immortalia COELO
sidera, tot radiorum te ALDEPHONSE micantum
Fax, cui vni est innata Catonis diu vetusti
Relligio, eloquium Demosthenis, iuris & æqui
Vnus amor; quem iure suum mea PATRIA PATREM
Indigetat, quem iure suum meus, ingenij vi
Qui potis est, pars eloquij qui prapete pennâ,
EVGENIVS Fratrem iactat; quem iure Parentem
Illi noster Amor, communis dimidium illi
Mentis, submissis doctrina fascibus Ordo
Doctior imperium queis defert, tempora lauras
Vltrò serpere avet victrix quibus auspice FAMAE
Omne nescentis, moderantes frena theatre
Phœbei quos grate audit studiosa iuuentus,
[h] Cuius vterque audis PRINCEPS, lanagine malas
Vix dū prima tuā vestite, ALDEPHONSE, IOANNES;
Magna IACOBE iubes de te sperare, ISIDORE
De te magna Patris Fratrum & vestigia incrrens
Certu per. ô melior faxit Fortuna! ISIDORO
Et super extincto iustum lenite dolorem,
Cuius adhuc rendum lacrumis sine angere falsis
Voce abitum possum mi mors (heu) florentibus annis.
Viuite vos tandem NARBONAE, PLEIADA nobis
Qui datis: Hic Euge ô, Cœle par, Euge TOLETVM,
Euge ô, ceu stellis Cœlum fulgentibus aptum,

IOAN-

IOANNIS NARBONA I.C. TOLETANI.

PONTIFICII IVRIS in Toletanâ Academiâ Antecessoris.

DE Appellatione à Vicario ad Episcopum.

PARS I.

Ad Relectionem Cap. Non putamus II. de Consuetudine.

LIB. SEXTO.

SVMMARIA.

1 *DE officiali Episcopi ad Episcopum appellari non potest, etiam praetextu cuiuslibet consuetudinis.*

2 *Vicarij, & Episcopi idem est tribunal, & auditorium, atque utriusque una & eadem persona reputatur.*

3 *Assenatu Principis ad ipsum Principem non appellatur.*
4 *Senatus & Princeps idem reputantur.*
5 *Iulianus Imperator in numero Senatorum ipse se conscripsit, & Senatores ei inhaerere dicantur, sicut stella firmamento cœli.*
6 *Qui occidit Senatores crimen lesse maiestatis incurrit.*
7 *A Praefecto Praetorio ad Principem non appellabatur, & num. 113.*
8 *Praefectus Praetorio verè vice sacra iudicabat.*
9 *Consuetudine induci non potest, vt appelletur de officiali Episcopi ad Episcopum, & quaenam ratio.*
10 *Substantia appellationis exigit, vt de minori ad maius iudicium deferatur appellatio.*
11 *Consuetudine induci non potest, vt alicuius actus substantia mutetur.*
12 *Sublata rei substantia res ipsa perijt.*
13 *Idem officialis, ac Vicarius est, & num. 16.*
14 *Vicarius dicitur, quia alterius vice fungitur.*
15 *Officialis dicitur quasi alterius officium exercens.*
17 *Stilus Romanae curiae aliquandò verbo* officialis, & *aliquando verbo* Vicarius, *vtitur.*
18 *Summ. Pontif. Christi Vicarius est, & vnũ idemquè tribunal cum Christo habet.*
19 *Defuncto Pontifice Ecclesia vacare non dicitur.*
20 *Haeresim sentire videtur qui à sentẽtia Papae ad Christum appellat.*
21 *Vicarij seu officiales Episcoporum iure nostro tripliciter accipiuntur.*

22 *Le-*

22 Legitimi, ſeu nati Vicarij dicuntur, qui à lege ipſa conſtituuntur, vt Archidiaconus, vel Archipresbyter, & Vicariorum munus exercet abſentibus Epiſcopis, & eorum officialibus, & ſedevacante dum Capitulum alium Vicarium eligit.

23 Sedevacante Archidiaconus monitoria cõcedere poteſt, & dimiſſorias litteras ad ſuſcipiẽdos ordines dare, dum Capitulum Vicarium eligit.

24 Vicarij foranei dicuntur, qui extra locum, vbi Epiſcopi ſedes eſt, iuriſdictionem exercent, & quare ſic nuncupati?

25 Vicarij datiui, ſeu conſtituti generales nuncupantur illi, qui ab Epiſcopo conſtituuntur, vt eius vices gerant in eiuſdem tribunali, & loco.

26 Deciſ. c. 2. de conſ. lib. 6. cũ generalis ſit, omnes Epiſcopi Vicarios videtur comprehendere. Contrarium verius, num. 28.

27 Lex generaliter loquens generaliter intelligẽda eſt, & quoties non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus.

28 A Vicario nato ad Epiſcopum appellatur, & numero 36.

29 Vicarij nati iuriſdictio Epiſcopi iuriſdictione inferior eſt.

30 Archidiaconus, vel Archipresbyter ordinariam iuriſdictionem habent.

31 Deciſ. c. 2. de conſuetudine lib. ſext. in Vicario foraneo locum non habet, & num. 36.

32 Epiſcoporum iuriſdictio ordinaria eſt.

33 Vicarius foraneus delegatam habet iuriſdictionem.

34 *De delegato ad delegantem prouocatur*

35 *Foranei Vicarij, & Episcopi idem tribunal non est.*

37 *De Vicario foraneo ad Episcopum appellari non posse Anasthasius Germonius existimat, & eius opinionis fundamenta adducuntur.*

38 *Conuincitur Anast. Germon. opinio, & nu. 43. & 44. & fundamenta ab eo proposita diluuntur. d. nu. 38. & 45.*

39 *Dispositio, quæ simpliciter de officiali Episcopi loquitur tam de generali, quàm de foraneo accipitur.*

40 *Vicarius foraneus minori curatorem dare potest secundùm Gomez. contrarium Ioan. Andr. & Geminianus. ibidem.*

41 *Verbum officialis in c. 2. de consuet. lib. 6. foraneum Episcopi Vicarium non amplectitur.*

42 *Verba generaliter prolata ex adiuncto interpretationem accipiunt.*

46 *Vt appellatio ad Episcopum deferatur non est necessarium quod iudex à quo, propriam habeat iurisdictionem; sed id tantùm vt minorem habeat.*

47 *Iurisdictio delegata inferior est ordinaria.*

48 *L. 1. §. ab eo. ff. quis & à quo appelletur pugnat cum L. 1. C. qui pro sua iurisdictione.*

49 *Vacony à Vaccuna expositio refertur.*

50 *Reijcitur.*

51 *Intellectu: Bartol.*

52 *Refellitur.*

Et alius eiusdem num. 106.

53 *Interpretatio Cuiac. Duaren. Marl. & Faquinei adducitur.*

54 *Conuincitur.*

55 *Ve-*

55 *Verior interpretatio traditur.*
56 *L. legatus 20. ff. de officio Præsidis exponitur.*
57 *L. 2. §. & cum placuissent, de orig. iuris. quæ cum dic. l. legatus pugnare videtur, remissiuè intelligitur.*
58 *De delegato Episcopi ad Episcopum non appellatur, si in fraudem Metropolitani Episcopus caussam delegauerit.*
59 *Fraus huiusmodi per coniecturas probatur, & ea probata Episcopus per Metropolitanum excommunicari potest.*
60 *Forensis vsus recepit, vt de Vicario foraneo Rectoris ciuitatis non Rector ipse, sed ipsius superior prouocetur.*
61 *C. 2. de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu constituto tantundem locum habet.*
62 *Vicarium generalem Episcopi delegatã iurisdictionem, non ordinariam habere plurimi existimarũt.*
63 *Eorum fundamenta referuntur, & numeris sequentibus.*
64 *Qui mandatam habet iurisdictionem proprium nihil habet, sed mandãtis iurisdictione vtitur, & nu. 124.*
65 *Episcopi iurisdictio ordinaria est. & num. 80.*
66 *Vna & eadem iurisdictio aquè apud duos residere non potest, sicut dominium nec possessio.*
67 *Iurisdictio ordinaria à lege ipsa tribuitur.*
68 *Lex in iure nulla lex est, quæ Episcoporum Vicarijs expressè iurisdictionem tribuat.*
69 *Iurisdictio ordinaria reuocari non valet.*
70 *Episcopus Vicariũ reuocare potest. & quare nu. 95.*
71 *Iurisdictio ordinaria morte concedentis non expirat,*

72 Delegata iurisdictio morte delegantis re integra finitur.
73 Vicarij iurisdictio per Episcopi mortē spirat. & quarē num. 97.
74 Ordinaria iurisdictio ab Episcopo concedi nequit.
75 Episcopi Vicarius uniuersitatem caussarum committere non potest.
76 Delegatus uniuersitatem causarum committere nō potest.
77 Vicarius Episcopi non potest vacātia beneficia conferre.
78 Vicarium Episcopi ordinariam iurisdictionem habere verior est opinio.
79 Rationes, quibus prędicta opinio nititur, adducuntur cum numeris sequentibus.
80 Episcopi iurisdictio ordinaria est
81 Vna & eadem res diuerso iure censeri non debet.
82 Vicarius decretum interponere potest in alienationibus rerum minorum.
83 Decreti interpositio in rebus minorum delegari minime potest.
84 Argumentum de Archidiacono ad Episcopi Vicarium sumitur.
85 Archidiaconus Episcopi Vicarius est, & iurisdictionem ordinariam habet.
86 Ordinarius iudex iudicē dare potest, non delegatus.
87 Vicarius Episcopi iudicem dare potest.
88 Vicarius Episcopi ex propria commissionis natura iurisdictionem, & caussarum cognitionem habet, & num. sequentib.
89. Argumentis eorum respondetur, qui putant Vicariū Episco-

Epiſcopi iuriſdictionẽ habere delegatã. & nu. ſeqq.

90 *Non omnis qui alterius vicem gerit delegatus eſt. Legatus Papæ eius vicem gerit, & tamẽ ordinaria iuriſdictione potitur, ibidem.*

91 *Vicem alterius gerentẽ in eodem tribunali ordinarium eſſe, ſecus ſi in diuerſo, defendit Thom. Sãch:*

92 *De iuriſdictione ad dominium non rectè argumentum ſumitur.*

93 *Iuriſdictio Epiſcopi, & Vicarij non æquè principaliter apud eos reſidet.*

94 *Vicarius conſtitutus permiſſione, & licẽtia legis, ab ipſa lege ordinariam iuriſdictionem nanciſcitur, & 109.*

95 *Res per quaſcumque cauſſas naſcuntur, per eaſdem diſſoluuntur.*

96 *Archidiaconi iuriſdictio per Epiſcopũ reuocari non poteſt.*

97 *Vicarius in iuriſdictione, Epiſcopo aſſociatus eſt. Cum principalis cauſſa non ſubſiſtit, nec ea omnia, quæ ſequuntur ex illa, ibidem.*

98 *Vicarius ab Epiſcopo iuriſdictionem non accipit, ſed à lege mediante nominatione Epiſcopi.*

99 *Iuriſdictio Vicarij certis limitibus circũſcripta eſt.*

100 *A Vicario Capituli ſedevacante ad Capitulum prouocari non poteſt.*

101 *Sedevacãte iuriſdictio Epiſcopi ad Capitulum deuoluitur.*

102 *Capitulum ſedeuacante generalem Vicariũ conſtituit, & taliter electus iuriſdictionem habet ordinariam, & idem tribunal, & auditorium cum Capitulo conſtituit.*

103 *A Vi-*

103 *A Vicario Episcopi sedevacante ad capitulum non valet prouocari.*

104 *Idem in officialibus generalibus inferiorum.*

105 *Iure ciuili à Vicario generali ad eum, cuius vicem gerit, non datur appellatio, vt nonnulli defendũt.*

107 *Contrarium verius esse plures existimant.*

108 *Auctor fœdere distinctionis conciliat.*

110 *Substitutus ab Ordinario à Principe cum potestate substituendi creato ordinarius iudex est.*

111 *Iure ciuili Vicarium constituere non licet præter necessitatẽ, quòd si constitutus fuerit, delegatus erit.*

112 *Rector prouinciæ, seu Magistratus delegare potest omnes caussas, quæ sibi iure Magistratus cõpetunt, siue necessitas immineat, siue non.*

113 *Intellectus. l. à Procõsulibus. C. de appellat.*

Princeps appellatur à sentẽtijs Vicariorum suorum ibidem.

114 *Locũ tenẽtes correctorũ (vulgo* Tenientes, *seu* Alcaldes mayores) *ordinaria iurisdictione fruũtur.*

115 *A sententijs locum tenentiũ ad Correctores non prouocatur.*

116 *A Correctoribus vel Prætoribus Dominorum ad Dominos ipsos proclamandam non est.*

117 *L. quæ de Guadalaxara dicitur condita à Ioan. Rege 1. anno 1390. exponitur.*

118 *Per excommunicationem Episcopi iurisdictio Vicarij suspenditur.*

Episcopo excommunicato, eius iurisdictio suspenditur. ibidem.

119 *Episcopo excommunicato, eius Vicarius alium excommunicare non potest.*

120 *Colla-*

120 *Collatio beneficij facta à Vicario, dum Episcopus excommunicatus est, non valet, sed Vicarius ob id irregularis efficitur.*

Nisi Episcopus esset toleratus, aut occultè excōmunicatus. ibidem.

121 *Capitulo sedevacante excommunicato, vel iurisdictione priuato eius generalis Vicarius iurisdictionem exercere non poterit; etiam si constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam capituli, secundùm formam SS. Concil. Triden.*

122 *Iurisdictio capituli sedevacante ob eius negligentiam non deuoluitur ad Metropolitanum; sed tantùm Vicarij deputatio.*

123 *Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sedevacāte potest non obstante Episcopi, aut Capituli excōmunicatione iurisdictionem exercere.*

124 *Pro contraria parte proponitur argumentum.*

125 *Pro eius enodatione distinctio adhibetur, inter integrum & captum negotium.*

126 *Recusato Episcopo, Vicarij iurisdictio suspenditur.*

127 *Expositio l. vnica C. si quacumque prædit. pot.*

128 *Aliæ expositiones remissiuè.*

129 *Noua auctoris interpretatio ad d. l. vnic.*

Præfecti Prætorio Vicarios in prouincijs constituebant. ibidem.

130 *Glos. vlt. in c. 2. de consu. in 6. exponitur.*

Vicarij & Episcopi non est idem tribunal, quoad recusationem, & quomodo id intelligatur? ibidem.

131 *Verba scribentium secundùm iura, quæ allegant, interpretanda sunt.*

132 *Vicarius recusari potest ob iustam Episcopi suspicionem.*

133 *Contraria sententia à nonnullis probatur.*

134 *Prior sententia verior est, sed non ea ratione, qua scribentes communiter adducuntur.*

135 *Vicarius Episcopi per Papam confirmatus, ob iustã Episcopi suspicionem recusari non poterit.*

Vicarius à Papa confirmatus non potest ab Episcopo reuocari. ibidem.

136 *Contrarium verius est.*

137 *Confirmatio nihil de nouo addit, sed actum tantùm prout est, confirmat.*

138 *Excommunicatus ab Episcopo, ab eo absolui potest, etiam si excommunicatio fuerit per Papam confirmata.*

139 *Statuentes statuta per se condita tollere possunt, etsi statuta per superiorem fuerint confirmata.*

Confirmatio Principis non efficit, vt eius statuta dicantur. ibidem.

140 *Vicarius à Papa constitutus nequit ab Episcopo reuocari.*

141 *Delegatus seu Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest.*

142 *A delegato Episcopi ad Vicarium ipsius rectè prouocatur, & num. 148.*

143 *Contrariæ sententiæ assertores referuntur, & eorumdem fundamenta adducuntur, ibidem, & nu. sequentibus.*

Delegato Episcopi recusato solus Episcopus de causa recusationis cognoscit. ibidem.

144 *Recusatio, & appellatio æquiparantur.*

145 Delegatus in caussa sibi ab Episcopo commissa maior est ordinario.
146 Episcopus caussae cognitionem alicui delegãs, iurisdictioni Vicarij derogare videtur.
147 Opinio Abbatis Panormitani adducitur.
148 Auctor priorem sententiam sequitur, & argumentis aduersae partis satisfacit, & num. sequentib.
149 Caussa recusationis Episcopi delegato obiectam, coram Vicario discuti potest.
150 Quoties fit mentio de Episcopo, persona etiam Vicarij subintelligitur.
151 Lex, quae prohibet nihil ab alio prorsus praeter quàm ab Episcopo decerni, Vicarij personam non excludit.
Adducitur sacrae Congregationis declaratio, ibidẽ.
Intellectus est contra vnum, §. cum autem de officio deleg. lib. sex. ibidem.
152 Constitutio de officio legati exponitur.
Delegatus Pontificis ad vnam caussam maior est legato.
Secus in delegato Episcopi, ibidem.
153 Legatus Papae non constituit idem tribunal cũ eo.
154 Sublata iurisdictione Vicarij in vna caussa eo quòd alicui specialiter delegatur, quoad primam instãtiam sublata intelligitur, non quoad appellationem.
155 Excommunicatus ab Episcopo, per Vicarium absolui potest.
156 Ad illum absolutio spectat ad quem ligandi potestas pertinuit.
Et quomodo id accipiatur, ibidem.

157 *Vicarij iurisdictio per Episcopi obitum spirat.*

158 *Episcopo apud hostes degente eius Vicarius non potest iurisdictionem exercere.*

159 *Captiuitas ciuilis mors dicitur.*

160 *Iurisdictio Vicarij quibus modis finiatur.*

161 *Factum Vicarij factum Episcopi reputatur.*

162 *Episcopus sententiam sui Vicarij, vt propriam defendere tenetur.*

163 *Episcopus gestis per suum Vicarium contrauenire nequit.*

164 *Appellatio ad Episcopũ delata coram Vicario prosequi potest.*

165 *Appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum si de facto fuerit interposita, processus inde secutus nullus, & inefficax est.*

Priuatorum consensus iudicẽ aliquem efficere non potest. ibidem.

166 *Appellatio omisso medio consensu partium interposita in iudicem, ad quem iurisdictionẽ transfert.*

Quæ de substantia alicuius actus desiderantur, priuatorum consensu tolli nequeunt. ibidem.

Pronunciare omisso medio est contra substantialia appellationis. ibidem.

167 *De Vicario ad Episcopum, nec extraiudicialiter valet appellari.*

168 *A sententia Vicarij ad Episcopum supplicari non potest, & rationes, quibus hoc fundatur.*

169 *Contraria sententia fundamentum adducitur.*

Interdicta appellatione supplicatio sublata non censetur. ibidem.

170 *An supplicari possit ad Episcopũ, quæstio inutilis est.*

Suppli-

Supplicari tantumdem ad Principem licet. ibidē.

A Sententia Principis prouocari non potest. ibidē.

171 *Episcopus potest in integrum restituere contra sententiam sui Vicarij.*

172 *Vicarius aduersus propriam sententiam in integrum restituere potest, & traditur ratio.*

Vicarius, seu alius iudex ordinarius sententiam suam retractare non potest. ibidem.

Differentia inter appellationem, & in integrum restitutionem adducitur. ibidem.

173 *Vicarius in integrum restituere potest aduersus sententiam sui Episcopi.*

174 *De Vicario generali ad ciuitatem tantùm constitute ad Episcopum appellari nequit.*

Contrarium verius. ibidem.

175 *A sententia diffinitiua non potest ad Episcopum appellari, secus ab interlocutoria.*

176 *Sententiam interlocutoriam iudex, qui eam protulis, potest mutare.*

177 *Episcopo de nullitate sententia sui Vicarij cognoscere licet.*

178 *Iudex, qui sententiam tulit, de nullitate sua sententia cognoscere potest.*

179 *Non licet á sententia Vicarij ad Episcopū prouocari in his casibus, qui in generali commissione continentur.*

Secus in his, qui non competunt ei, nisi specialiter committantur.

180 *Casus, qui exigūt speciale mandatū, & num. sequen.*

181 *Vicarius generalis Episcopi sine speciali cōmissione nequit beneficia conferre.*

34 *De delegato ad delegantem prouocatur*
35 *Foranei Vicarij, & Episcopi idem tribunal non est.*
37 *De Vicario foraneo ad Episcopum appellari non posse Anasthasius Germonius existimat, & eius opinionis fundamenta adducuntur.*
38 *Conuincitur Anast. Germon. opinio, & nu. 43. & 44. & fundamenta ab eo proposita diluuntur. d. nu. 38. & 45.*
39 *Dispositio, quæ simpliciter de officiali Episcopi loquitur tum de generali; quàm de foraneo accipitur.*
40 *Vicarius foraneus minori curatorem dare potest secundùm Gomec. contrarium Ioan. Andr. & Geminianus. ibidem.*
41 *Verbum officialis in c. 2. de consuet. lib. 6. foraneum Episcopi Vicarium non amplectitur.*
42 *Verba generaliter prolata ex adiuncto interpretationem accipiunt.*
46 *Vt appellatio ad Episcopum deferatur non est necessarium quod iudex à quo, proprium habeat iurisdictionem; sed ad tantùm vt minorem habeat.*
47 *Iurisdictio delegata inferior est ordinaria.*
48 *L. 1. §. ab eo. ff. quis & à quo appelletur pugnat cum L. 1. C. qui pro sua iurisdictione.*
49 *Vacony à Vuceuuu expositio refertur.*
50 *Reyciatur.*
51 *Intellectus Bartol.*
52 *Refellitur.*
Et alius eiusdem num. 106.
53 *Interpretatio Cuiac. Duaren. Marl. & Fuquinei inducitur.*
54 *Conuincitur.*

55 *Ve-*

55 *Verior interpretatio traditur.*
56 *L. legatus 20. ff. de officio Præsidis exponitur.*
57 *L. 2. §. & cum placuissent, de orig. iuris. quæ cum. dic. l. legatus pugnare videtur, remissiuè intelligitur.*
58 *De delegato Episcopi ad Episcopum non appellatur, si in fraudem Metropolitani Episcopus caussam delegauerit.*
59 *Fraus huiusmodi per coniecturas probatur, & ea probata Episcopus per Metropolitanum excommunicari potest.*
60 *Forensis vsus recepit, vt de Vicario foraneo Rectoris ciuitatis non Rector ipse, sed ipsius superior prouocetur.*
61 *C. 2. de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu constituto tantundem locum habet.*
62 *Vicarium generalem Episcopi delegatã iurisdictionem, non ordinariam habere plurimi exstimarũt.*
63 *Horum fundamenta referuntur, & numeris sequentibus.*
64 *Qui mandatam habet iurisdictionem proprium nihil habet, sed mandatis iurisdictione vtitur, & nu. 124.*
65 *Episcopi iurisdictio ordinaria est. & num. 80.*
66 *Vna & eadem iurisdictio aquè apud duos residere non potest, sicut dominium aut possessio.*
67 *Iurisdictio ordinaria à lege ipsa tribuitur.*
68 *Lex in iure nulla lex est, quæ Episcoporum Vicarijs expressè iurisdictionem tribuat.*
69 *Iurisdictio ordinaria reuocari non valet.*
70 *Episcopus Vicariũ reuocare potest. & quare nu. 95.*
71 *Iurisdictio ordinaria morte concedentis non spirat,*

Episcopi iurisdictionē habere delegatā. & nō sequi

90 *Non omnis qui alterius vicem gerit delegatus est.*
Legatus Papæ eius vicem gerit, & tamē ordinaria iurisdictione potitur, ibidem.

91 *Vicem alterius gerentē in eodem tribunali ordinarium esse, secus si in diuerso, defendit Thom. Sāch.*

92 *De iurisdictione ad dominium non rectè argumentum sumitur.*

93 *Iurisdictio Episcopi, & Vicarij non æquè principaliter apud eos residet.*

94 *Vicarius constitutus permissione, & licētia legis, ab ipsa lege ordinariam iurisdictionem nanciscitur, & 109.*

95 *Res per quascumque caussas nascuntur, per easdem dissoluuntur.*

96 *Archidiaconi iurisdictio per Episcopū reuocari non potest.*

97 *Vicarius in iurisdictione, Episcopo associatus est.*
Cum principalis caussa non subsistit, nec ea omnia, quæ sequuntur ex illa; ibidem.

98 *Vicarius ab Episcopo iurisdictionem non accipit, sed à lege mediante nominatione Episcopi.*

99 *Iurisdictio Vicarij certis limitibus circūscripta est.*

100 *A Vicario Capituli sedevacante ad Capitulum prouocari non potest.*

101 *Sedevacāte iurisdictio Episcopi ad Capitulum deuoluitur.*

102 *Capitulum sedevacante generalem Vicariū constituit, & taliter electus iurisdictionem habet ordinariam; & idem tribunal, & auditorium cum Capitulo constituit.*

103 *A Vi-*

103 *A Vicario Episcopi sedevacante ad capitulum non valet prouocari.*

104 *Idem in officialibus generalibus inferiorum.*

105 *Iure ciuili à Vicario generali ad eum, cuius vicem gerit, non datur appellatio, vt nonnulli defendũt.*

107 *Contrarium verius esse plures existimant.*

108 *Auctor fœdere distinctionis conciliat.*

110 *Substitutus ab Ordinario à Principe cum potestate substituendi creato ordinarius iudex est.*

111 *Iure ciuili Vicarium constituere non licet præter necessitatẽ, quòd si constitutus fuerit, delegatus erit.*

112 *Rector prouinciæ, seu Magistratus delegare potest omnes caussas, quæ sibi iure Magistratus cõpetunt, siue necessitas immineat, siue non.*

113 *Intellectus l. à Procõsulibus. C. de appellat.*

Princeps appellatur à sentẽtijs Vicariorum suorum ibidem.

114 *Locũ tenẽtes correctorũ (vulgo* Tenientes, *seu* Alcaldes mayores) *ordinaria iurisdictione fruũtur.*

115 *A sententijs locum tenentiũ ad Correctores non prouocatur.*

116 *A Correctoribus vel Pretoribus Dominorum ad Dominos ipsos proclamandum non est.*

117 *L. quæ de Guadalaxara dicitur condita à Ioan. Rege* I. *anno* 1390. *exponitur.*

118 *Per excommunicationem Episcopi iurisdictio Vicarij suspenditur.*

Episcopo excommunicato, eius iurisdictio suspenditur. ibidem.

119 *Episcopo excommunicato, eius Vicarius alium excommunicare non potest.*

120 Colla-

120 Collatio beneficij facta à Vicario, dum Episcopus excommunicatus est, non valet, sed Vicarius ob id irregularis efficitur.

Nisi Episcopus esset toleratus, aut occultè excōmunicatus. ibidem.

121 Capitulo sedevacante excommunicato, vel iurisdictione priuato eius generalis Vicarius iurisdictionem exercere non poterit; etiam si constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam capituli, secundùm formam SS. Concil. Triden.

122 Iurisdictio capituli sede vacante ob eius negligentiam non deuoluitur ad Metropolitanum; sed tantùm Vicarij deputatio.

123 Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sedevacāte potest non obstante Episcopi, aut Capituli excōmunicatione iurisdictionem exercere.

124 Pro contraria parte proponitur argumentum.

125 Pro eius enodatione distinctio adhibetur, inter integrum & ceptum negotium.

126 Recusato Episcopo, Vicarij iurisdictio suspenditur.

127 Expositio l. vnica. C. si quacumquè pradit. pot.

128 Aliæ expositiones remissiuè.

129 Noua auctoris interpretatio ad d. l. vnic.

Præfecti Prætorio Vicarios in prouincijs constituebant. ibidem.

130 Glos. ult. in c. 2. de consu. in 6. exponitur.

Vicarij & Episcopi non est idem tribunal, quoad recusationem, & quomodo id intelligatur. ibidem.

131 Verba scribentium secundùm iura, quæ allegant, interpretanda sunt.

132 *Vicarius recusari potest ob iustam Episcopi suspicionem.*

133 *Contraria sententia à nonnullis probatur.*

134 *Prior sententia verior est, sed non ex ratione, quæ scribentes communiter adducuntur.*

135 *Vicarius Episcopi per Papam confirmatus ob iustã Episcopi suspicionem recusari non poterit.*

Vicarius à Papa confirmatus non potest ab Episcopo reuocari, ibidem.

136 *Contrarium verius est.*

137 *Confirmatio nihil de nouo addit, sed actum tantùm præuiè est, confirmat.*

138 *Excommunicatus ab Episcopo, ab eo absolui potest, etiam si excommunicatio fuerit per Papam confirmata.*

139 *Statuentes statuta per se eadem tollere possunt, etsi statuta per superiorem fuerint confirmata.*

Confirmatio Principis non efficit, vt eius statuta dicantur, ibidem.

140 *Vicarius à Papa constitutus nequit ab Episcopo reuocari.*

141 *Delegatus seu Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest.*

142 *A delegato Episcopi ad Vicarium ipsius rectè prouocatur, & num. 148.*

143 *Contrariæ sententiæ assertores referuntur, & eorundem fundamentum adducitur, ibidem, & nu. sequentibus.*

Delegato Episcopi recusato solus Episcopus de causa recusationis cognoscit, ibidem.

144 *Recusatio, & appellatio æquiparantur.*

145 Dela

145 *Delegatus in caussa sibi ab Episcopo commissa maior est ordinario.*

146 *Episcopus caussæ cognitionem alicui delegãs, iurisdictioni Vicarij derogare uidetur.*

147 *Opinio Abbatis Panormitani adducitur.*

148 *Auctor priorem sententiam sequitur, & argumentis aduersæ partis satisfacit, & num. sequentib.*

149 *Caussa recusationis Episcopi delegato obiectam, coram Vicario discuti potest.*

150 *Quoties fit mentio de Episcopo, personam etiam Vicarij subintelligitur.*

151 *Lex, quæ prohibet nihil ab alio prorsus præter quàm ab Episcopo decerni, Vicarij personam non excludit.*

Adducitur sacra Congregationis declaratio, ibidē.

Intellectus c. si contra unum, §. cum autem de officio deleg. lib. sex. ibidem.

152 *C. studuisti, de officio legati exponitur.*

Delegatus Pontificis ad unam caussam maior est legato.

Secus in delegato Episcopi, ibidem.

153 *Legatus Papæ non constituit idem tribunal cũ eo.*

154 *Sublata iurisdictione Vicarij in una caussa eo quòd alicui specialiter delegatur, quoad primam instãtiam sublata intelligitur, non quoad appellationem.*

155 *Excommunicatus ab Episcopo, per Vicarium absolui potest.*

156 *Ad illum absolutio spectat ad quem ligandi potestas pertinuit.*

Et quomodo id accipiatur, ibidem.

157 Vicarij iurisdictio per Episcopi obitum spirat.

158 Episcopo apud hostes degente ciut Vicarius non potest iurisdictionem exercere.

159 Captiuitas ciuilis mors dicitur.

160 Iurisdictio Vicarij quibus modis finiatur.

161 Factum Vicarij factum Episcopi reputatur.

162 Episcopus sententiam sui Vicarij, ut propriam defendere tenetur.

163 Episcopus gestis per suum Vicarium contrauenire nequit.

164 Appellatio ad Episcopũ delata coram Vicario prosequi potest.

165 Appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum si de facto fuerit interposita, processus inde secutus nullus & inefficax est.

Priuatorum consensus iudicẽ aliquem efficere non potest. ibidem.

166 Appellatio omisso medio consensu partium interposita in iudicem, ad quem iurisdictionẽ transfert.

Quae de substantia alicuius actus desiderantur, priuatorum consensu tolli nequeunt. ibidem.

Prouocare omisso medio est contra substantialia appellationis. ibidem.

167 De Vicario ad Episcopum nec extraiudicialiter valet appellari.

168 A sententia Vicarij ad Episcopum supplicari non potest, & rationes, quibus hoc suadetur.

169 Contraria sententia fundamentum adducitur.

Interdicta appellatione supplicatio sublata non censetur. ibidem.

170 An supplicari possit ad Episcopũ, quaestio inutilis est.

Suppli-

Supplicari tantumdem ad Principem licet. ibidē.

A Sententia Principis prouocari non potest. ibidē.

171 *Episcopus potest in integrum restituere contra sententiam sui Vicarij.*

172 *Vicarius aduersus propriam sententiam in integrum restituere potest, & traditur ratio.*

Vicarius, seu alius index ordinarius sententiam suam retractare non potest. ibidem.

Differentia inter appellationem, & in integrum restitutionem adducitur. ibidem.

173 *Vicarius in integrum restituere potest aduersus sententiam sui Episcopi.*

174 *De Vicario generali ad ciuitatem tantùm constituto ad Episcopum appellari nequit.*

Contrarium verius, ibidem.

175 *A sententia diffinitiua non potest ad Episcopum appellari, secus ab interlocutoria.*

176 *Sententiam interlocutoriam index, qui eam protulit, potest mutare.*

177 *Episcopo de nullitate sententia sui Vicarij cognoscere licet.*

178 *Index, qui sententiam tulit, de nullitate sua sententia cognoscere potest.*

179 *Non licet á sententia Vicarij ad Episcopū prouocari in his casibus, qui in generali commissione continentur.*

Secus in his, qui non competunt ei, nisi specialiter committantur.

180 *Casus, qui exigūt speciale mandatū. & num. sequen.*

181 *Vicarius generalis Episcopi sine speciali cōmissione nequit beneficia conferre.*

182 *In generali concessione non veniunt ea, quae quis nõ esset verisimiliter concessurus.*

Donare non potest is, cui bonorum administratio etiam libera concessa est, ibidem.

Collatio beneficiorum quaedam donatio est. ibidem.

183 *Quae sunt merae gratiae absque speciali commissione expedire nequeat.*

184 *Habens potestatẽ recipiendi resignationẽ beneficiorum caussa permutationis, non videtur habere potestatẽ conferẽdi beneficia permutare volẽtibus.*

185 *Idem in Cardinali Vicario constituto alicuius prouinciae locum habere Bald. existimauit.*

Contraria sententia refertur. ibidem.

186 *Vicarius sine peculiari Episcopi mandato à patrono praesentatum instituere non potest.*

187 *Cõtraria opinio traditur, quae verior est, & nu. 189.*

188 *Vicarius ex sola generali commissione potest oeconomum deputare Ecclesiae patronatus vacantis pro eiusdem fructuum custodia.*

Ad eum pertinet Ecclesiae vacãtis custodia, ad quẽ eius institutio spectat, ibidem.

190 *Declarationes sacrae congregationis Cardinalium S. Concil. Trid. eandem auctoritatem habent ac si à Papa scripta essent.*

191 *Non licet Vicario criminales caussas expediri, nec inquirere, corrigere aut punire subditorum excessus sine speciali mandato Episcopi.*

192 *Potest inquirere sine speciali commissione ad effectum remittendi culpabiles ad Episcopum.*

Qui non potest condẽnare, nec etiã absoluere. ibid.

194 *Traditur contraria opinio.*

195 *Adducitur distinctio auctoris.*
196 *Nec potest Vicarius sine speciali potestate Clericorum crimina cognoscere.*
197 *Nec dimissorias, seu commendaticias litteras ad ordines suscipiendos dare, nisi Episcopo in remotis agente.*
198 *Menochy lapsus notatur.*
199 *Nec represalias concedere potest.*
200 *Nec matrimonio assistere, aut de matrimonialibus causis cognoscere.*
201 *Contraria sententia verior est.*
202 *Nec beneficium supprimere.*
203 *Nec alijs licentiam confessiones audiendi cōcedere. Contraria opinio probabilior est, ibidem.*
204 *Nec Vicarius in loco, vbi Episcopus Abbatis locū tenet, impartiri licentiam potest monacho causa studiorum proficiscendi.*
205 *Nec monitoriales litteras pro rebus deperditis, seu ablatis decernere valet, vt cōmunis praxis obseruat, & num. 209.*
206 *Contrariam opinionem plurimi tuentur.*
207 *Respondetur fundamentis prioris sententiae. Coniunctio, &, diuersas personas coniungit. ibidē.*
208 *Quid auctor in hac quaestione sentiat.*
210 *Nec coadiutores Vicarios imperitis Rectoribus deputare.*
211 *Nec beneficiorum resignationes accipere.*
212 *Nec auctoritatem ad validandum statutum Canonicorum de certo eorum numero interponere.*
213 *Nec ex causa dotationis, fundationis, vel cōstructionis ius patronatus alicui reseruare potest.*

214 *Nec donationi iuris patronatus decretum & auctoritatem interponere.*

215 *Nec matrimonij monitionibus dispensare etiam iusta caussa interueniente.*

216 *Contraria sententia communis & receptior est.*

Respondetur contrarijs obiectionibus. ibidem.

217 *Quoties aliquid Episcopo conceditur, Vicarij persona non excluditur.*

218 *Nec relaxare interdicta.*

219 *Nec alium Vicarium deputare, qui vices suas generaliter obeat, etiam si sit Vicarius Papæ.*

220 *Nec nouas erigere parrochias.*

221 *Nec potestatem dispensandi habet.*

Quæ sunt meræ gratiæ & voluntatis non veniunt in generali concessione. ibidem.

222 *Nec pias defunctorum voluntates exsequi potest.*

223 *Nec beneficia vnire, aut reuocare vniones, & Ecclesias diuidere.*

214 *Nec et diœcesim visitare licet.*

225 *Nec indulgentias concedere.*

226 *Nec diœcesanum Synodum congregare.*

227 *Nec decretum interponere in alienationibus, vel transactionibus rerum Ecclesiasticarum.*

228 *Nec à suis beneficijs, officijs, vel administrationibus, aut ab ordine aliquos amouere.*

229 *Nec absoluere à casibus Episcopo reseruatis, vt in irregularitatibus suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus.*

230 *Nec ædificationi monasterij per testatorem relicti assensum, & auctoritatem interponere.*

231 *Nec*

231 *Nec imponere penſionem ſuper beneficijs, vbi Epiſcopus poſſet.*

232 *Nec cauſſam reſtitutionis in integrum decernere.*

233 *Contraria opinio vertor.*

234 *Nec iuramentum purgationis canonicæ deferre.*

235 *Nec œconomum Eccleſiæ conſtituere.*

236 *Nec conſenſum præſtare, vt Metropolitanus de cauſſa cognoſcat omiſſo appellationis articulo.*

237 *Nec voluntatem puellæ habitum regularem ſuſcipere, aut profeſſionis votum emittere volentis explorare poteſt.*

238 *Nec corporales pœnas in pecuniarias conuertere.*

239 *Nec auctoritatem interponere creationi dignitatis à Canonicis factæ.*

240 *Nec Eccleſias vetuſtate collapſas in matrices vel alias Eccleſias viciniores transferre.*

241 *Nec Epiſcopis à ſuis diœceſibus expulſis licentiam concedere in diœceſi ſua iuriſdictionem exercēdi.*

242 *Nec publicas pœnitentias imponere.*

243 *Nec de ſpecialiter Epiſcopo reſeruatis cognoſcere.*

244 *Nec de crimine hæreſis cognoſcere.*

245 *Nec poteſt, ſi Epiſcopus fuerit, ea quæ ſunt ordinis exercere.*

246 *Nec poteſtatem exercendi ea quæ ſunt ordinis alteri Epiſcopo concedere.*

247 *Nec permutationes beneficiorum expedire.*

248 *Nec feudales cauſſas cognoſcere.*

249 *Nec præſentare ad beneficium ad Epiſcopi præſentationem pertinens.*

250 *Nec auctorare exemplū ex originali ſumptum vt eandē vim & auctoritatem cū originali habeat.*

251 *De Vicario ad Episcopum appellari non potest in casibus, qui exigunt speciale mandatum si simul cũ generali potestate specialiter concedantur.*

252 *Si Vicario simul cum commissione generali, aliqua causa ex specialibus cõmittantur clausula generali adiecta,* & ad omnia alia, &c. *in omnibus, etiã non expressis, ordinariam iurisdictionem habet.*

253 *Generalis potestas cum expressione aliquorum casuum exigentium speciale mandatum, non extenditur ad speciales casus maiores expressione.*

254 *Si in generali mandato reseruantur aliqui casus requirentes speciale mandatum, cæteri omnes veniunt, qui expediri non possunt sine speciali commissione.*

255 *Si separatim vicario committantur ea, quæ requirunt speciale mandatum, in his iurisdictionem ordinariam habebit, si Episcopus in cõmissione dicat,* potestatem aliâs commissam se extendere, & ampliare.

Secus si in commissione Vicarij mentio fiat, contra Ioan. Andr. & Thom. Sanch. ibidem.

BONIFACIVS VIII. Summus quondam Romanæ sedis moderator, & vrbi, Orbiq; nõ minus ornamento vitæ, quãm Pontificia dignitate clarus, in c. 2. de cõsuetudine, lib. sexto, hæc posteritati mandata verba dereliquit. *Non putamus illam consuetudinem quantocumque tempore*

pore

pore defacto seruatam consonam rationi, quò l ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum valeat appellari: Ne àb eodem ad se ipsum (cum sit idem auditorium vtriusque) appellatio interposita videatur. His non dissimile Innocentij IV. decretum in c. Romana 3. infra, de appellationibus. *Cum suffraganeorum (inquit) Remensis Ecclesiæ, suorumque officialium (qui generaliter de caussis ad ipsorum forū pertinentibus, eorum vices supplendo cognoscunt) vnum & idem consistorium, siue auditorium sit censendum: ab ipsis officialibus non ad dictos suffraganeos (ne ab eisdem ad se ipsos interponi appellatio videatur) sed de iure ad Remensem est curiam appellandum.* Ex quibus verissimum illud iuris nostri axioma depromittur. Appellationem de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum interponi non posse; adeò vt contrarium vi cuiuslibet consuetudinis induci nequeat, quod crebriori Interpretum calculo & vna scribentium opinione receptum, & comprobatum est. Vt videre licet præter Clasicos in dictis iuribus apud Abb. in c. si quis 1. lect. num. 26. & in 2. num. 31. extra de foro comp. & in c. cum terra, num. 1. de electione, Bart. in. l. 1. in fine. ff. quis & à quo appel. Beroi. in rubr. de appellationibus, num. 4. & consi. 22. num. 13. vol. 1. & consil. 149. nu. 13. vol. 3. Ang. 1

de Gambilionibus,in.l.quod dicitur, num.9.ff. quis & à quo appelletur,Puteus.decis.94.in fin. lib.1. Anasthas. Germon.lib.1. animaduers. iur, c.7.per totum Petr.Gregor.in.c.conquerente, de officio ordinar.c.11.num.22.Iacob.Menoch. tom.1.consiliorum,consil.51.nu.12. cum sequentibus,Ioan.Picard.inter consilia Menochij,consil.52.num.17.108.& 160. volum.1. Paz in praxi, tom.2. præludio 3. num.4. Greg. Lopez in.l.2. titu.4.par.3.glo.1.post mediū, Segura in direct. iudic.2.part.c.16.nu.3. Sbrocius de Vicario Episcopi,lib.1.quæst.22.nu.8.& lib.3. quæst.2. Lancell.in.§.final. cum glo.verbo Vicarium generalem,institutionū de officio Vicarij, Ant.Cuc. lib.2.instit.maior.titu.8.de Vicarijs,per totum, Thomas Sanchez de matrimonio, tom.1.lib.3. disput.29.quæst.1.num.12.Bartolom.Vgolin.de officio & potestate Episcopi.c.4.§.9.nu.1.Mohedan.decis.5.sub titu.de appellationibus,& ibi Ioan.Paul.Bonfiol.eius additionator, Azor.lib. 3.institut.moral.c.43. Marquesan. de commis. vtriusque signaturæ 1.par.c.6.nu.67.Iacob.Laurētius in tract.de iudic.suspect.c.4.nu.12.Cardin. Tusc.practic.concl. iuris,litter.V. conclus.184. num 1.& concl.186.num.1.& 2.Rota in titul.de officio Vicarij,decis.3.aliás 350.in nouis, & decis.

ciſ. 1131. tom. 3. diuerſorum. Cuius rei rationem aliunde perquirere ſuperuacaneum reor, cum 2
ſuperiora iura illam exprimant, ibi: *Ne ab eodem ad ſe ipſum (cum ſit idem auditorium vtriuſque) appellatio interpoſita videatur.* & ibi: *Ne ab eiſdem ad ſe ipſos interponi appellatio videatur.* Ratio enim his verbis manifeſtè oſtẽditur quare de officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum appellatio omnino prohibeatur, nam cum officialis Epiſcopi, & ipſius Epiſcopi vnum tribunal & auditorium cenſeatur, eademque inſuper perſona iudicetur, naturalis ratio dictat, ne de ſui ipſius ſententiæ iniquitate iudicium elargiatur.

Hinc Adrianus perpetua conſtitutione cauit, 3
ne Princeps à ſenatu appellari poſſet, vt refert Vlp. in. l. 1. in principio. ff. á quibus appel. non licet, quia á Principe ad eundem prouocari videretur, cum Senatus Princeps ſit. l. quiſquis. 5. C. ad leg. Iul. maieſtat. l. 1. §. de qua autem iuncta glo. verbo Senatus. ff. de poſtulando, Iaſ. in. l. 4
quo minus, num. 2. ff. de fluminibus, Treuiſ. deciſ. 59. nu. 19. lib. 1. Proſper. Faſet. conſi. 183. nu. 3. Crauet. alios referens conſil. 198. num. 7. & conſil. 144. nu. 20. Quare Iulianus ipſe in. l. ius ſenatorũ. 8. C. de dignitatibus, lib. 12. in ordine ſenatorum connumeratur, & ſenatores Principi in- 5
C 3 hærere

hærere dicuntur, sicut stellæ firmamento cæli, vt tradit Fontanel. in tract. de pact. nuptial. clauf. 3. glos. 1. num. 4. ac proinde, qui eos occidit, vel
6 in eos machinatur, in Principem machinari, & læsæ maiestatis crimen videntur commisisse. d. l. quisquis, cum pluribus quæ tradit Farin. de crimine læsæ maiestatis, quæst. 112. inspect. 1. num. 64. volum. 4.

Nec Romanum ius à Præfecto Prætorio ad Principem appellari sinebat. l. à Proconsulibus 19. C. de appel. l. 1. C. de sentētijs Præf. Præt. l. 1. de officio Præf. Præt. l. Præfecti 17. ff. de minor, quia
7 vt ait lex à Proconsulibus 16. de appel. in Cod. Theodos. solus Præfectus Prætorio vice sacra iudicat, cæteri per imaginem, & ideò ab eo appellari non potest, ne vt ibidem Constantinus inquit: *Iam nostra contingi veneratio videatur*, id est ne à nobis ipsis appellari videatur, vt eleganter expendit Cuiat. in recitationibus ad. l. eos qui. 6. C. de appellat.

Nec enim consuetudine induci potest quan-
9 tocumque tempore fuerit seruata, quòd de officiali Episcopi ad Episcopū appelletur, vt in præsenti Bonifacius innuit: quia cum huiusmodi prouocatio appellationis naturam & essentiam
10 subuertat, cuius substātia in eo potissimùm consistit,

ſiſtit, vt de inferiori ad ſuperiorem iudicem deferatur iuxtà tex. in. c. Anteriorum 28. §. illo videlicet 2. quæſt. 6. ſub illis verbis: *Cum nõ oporteat ad compares iudices appellationes referri, ſed à minori iudicio in maius tribunal aſcendere, &c.* c. hoc etiam, eadem cauſſa, & quæſt. c. cum appellationibus, infra de appel. l. 1. §. ab eo. ff. quis & á quo appelletur. l. 1. §, ſi quis in appellatione, & in. l. Imperatores. ff. de appel. l. præcipimus. C. eodẽ titu. l. Præfecti. §. final, de minor. glo. in præſenti, verbo *officiali*, & verbo *appellari*, in fine, in. c. ſi contra. 4. infra de officio delegati, Anchar. in præſenti, nu. 2. Abb. in rubrica extra de appellat. nu. 2. Decius num. 4. Auguſt: Beroi. num. 11. 13. & 20. & ferè omnes communiter ibidem. Rochus, in c. final. num. 229. Extra eod. Rebuf. 3. tom comment. ad. ll. Gal. in tractat. de appellat. in præfat. num. 2. Vnde cum non valeat conſuetudine in-
duci, vt alicuius actus ſubſtantia mutetur, vti ad 15
rem noſtrã tradit Philip. Franc in pręſenti, nu. 7. Abb. quæſt. 1. num. 26. Immol. in. c. poſtulaſtis, num. 9. paulò ante medium de cõceſsione præbendæ. Barbatia in rubrica de fide inſtr. nu. 141. Ant. Burgenſ. in. c. cum omnes, nu. 319. de conſtitut. Tiber. Decianus, plures referens tom. 5. conſil. 2. num. 12. Rebuf. vbi ſupra num. 4. & 5.

Petrus

Petrus Surd. consi. 47. nu. 13. & consi. 106 nu 10.
12 vol. 1. & Scribentes communiter in. c. final per rex. ibi extra de cond. apposit, quia sublata rei substãtia res ipsa deficit. l. Iulianus. §. si quis rem, ff. ad exhibendum, ideò cum Episcopus sui officialis respectu eadem persona, vnum tribunal, & auditorium reputetur, nimirùm si secùs fiat, id est, si de officiali Episcopi ad eundem Episcopum appellatio deferatur, tamquam substantiæ appellationis repugnans, nullo temporis suffragio coadiuuari Bonifacius in præsenti cõstituat. Cui verissimæ rationi subscribũt præter relatos, Decius in. c. dilecti, el. 3. nu. 4. extra de appellat. Sbroc. alios cumulans, d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 2. 3. & 4. Paz in praxi, tom. 2. præludio 3. num. 3. Marquesan. de commissione vtriusque signatur, 1. part. c. 6. nu. 67.

13 Nunc autem libet in præsentis tractatus limine, vt textui nostro, & eius relectioni planus aditus fiat, prælibare, idem officialem, ac Vicarium
14 esse. Nam quemadmodum Vicarius ex eo ita dicitur, quòd alterius vice fungatur. l. sciẽdum 4. §. legati. l. Vicarius 13. ff. de legationibus. l. 1. & 2. C. de officio eius. præclarè Cassiodorus, lib. 6. Variarum in formulá 15. Vicarij vrbis. *Vices agentium (ait) mos est, sic iudicum voluntatibus obedire,*

Iammiut

vt suas non habeant dignitates. Splendent mutuato lumine, nituntur viribus alienis, & quædam imago in illis videtur esse veritatis, qui proprij non habēt iura fulgoris. & inferiùs, *vice sacra sententiam dicis*, id est (vt interpretor) Principis loco ius dicis, quò etiam spectat illud Ammiani Marcellini, lib. 14. *Et ne quid suspicaretur* (inquit) *aduersi venturus, Vicarius eius, dum redit, Prosper missus est Comes*, successorem autem Vicarium appellari non est quod quisquam miretur quando quidem in locū eius, cuius vicem agit, ingreditur, & succedit, & elegantissima verba Columellæ, lib. 11. c. 15. de re rustica: *Etenim qui me absente in meum locum substituitur, & Vicarius meæ diligentiæ succedit, is ea, quæ ego scire debet.* Et Ciceronis 5. in Verrem: *Vnum & quinquaginta aratores ita video deiectos, vt ijs ne Vicarij quidem successerint.* Et alibi. 6. in Verrem: *Si hoc* (inquit) *quod abs te postulo minus ad officium tuum pertinere arbitrabere, succedam ego Vicarius tuo muneri, suscipiam partes, quas alienas esse arbitrabere.* Et pro Roscio. Amer. *Propterea quòd quibus rebus ipsi interesse non possumus, in his Vicaria fides amicorū supponitur.* De nominatione nimirùm à seruorum seruis olim deducta, nam Vicarius dicebatur seruus inferioris notæ, & qui ipsius ordinarij

D serui,

serui, seruus erat, vt ex l. 6. 7. 17. de peculio, & ex l. 5. de tribur. acti. notat Ræuar. lib. 5. varior. c. 20. Vnde in Glossario veteri Vicarius, ὑποδοῦλος, quasi serui seruus. Martia. explicat epig. 18. lib. 2.

Esse sat est seruum, iam nolo Vicarius esse.

Cui concinunt Senec. c. 8. de tranquilit. animi, & alij quos tradit Cælius Rodig. lib. 13. c. 33. Lipsius in Senec. & Rader. in Martial. Ita similiter

15 officialis dicitur quasi alterius officium exercēs, vt notat Petrus Greg. in c. conquerente de officio ordinarij, c. 11. num. 21. sic apud Apuleium, Metam. lib. 1. Minister, seu Vicarius Magistratus appellatur his verbis: *Iubet officialem suum insuper pisces inscēdere: ac pedibus suis totos obterere*, & alibi: *Sed iussit Potestas officialem suum magna seueritate coerceri.* Hinc ait Ioannes Andreas in

16 addit. ad Speculatorem in rubrica de officio Vicarij, verba ista sinonyma esse, & idem significare officialis verbum, quod Vicarius, sequitur Barbat. in Clement. et si principalis de rescrip. nu. 16. inquiens opinionem Ioan. Andr. veram esse, & sic in effectu nullam differentiā versari, sed tantùm in nomine. Eamdem opinionem tenuerūt, Toletaā. noster Scæuola Dida. Couar. lib. 3. var. c. 20. num. 46. Hippol. Rimin. num. 113. in rub. ff. de offic. eius. Mandos. in tract. de commissionibus

bus in commissione per breue 28. verbo Vicario: & in regul. 14. Chancel. quæst. 6. nu. 16. communẽ & receptam dicit Shroc. d. lib. 1. quæst. 7. à num. 7. cum sequẽtibus, Gonçal. in reg. 8. Chancel. glos. 5. §. 3. num. 8. quidquid in contrarium dixerint Guliermus in Clement. 1. num. 13. cum sequentibus de officio Vicarij, & Federic. de Senis cons. 302. num. 4. perperam inter Vicarium, & officialem differentiam constituentes, quos refert, & improbat Bernard. Diaz in pract. crimin. canonic. c. 3. num. 2. & Menoch. lib. 1. consil. 51. num. 38: conducit sacrosanctum Concilium Tridentinum; sess. 24. de reformatione, c. 16. ibi: *Officialem, seu Vicarium, &c.* Quæ verba cum eamdem significationem, & eumdem sensum habeant, Romanæ Curiæ stilus obseruat, vt in ex- 17
peditionibus, seu delegationibus ad Italiam, Vngariam, Dalmatiam, Epyrum, siue Albaniam, Sclauoniam, Cyprum, & Cretam, & partes Orientales, Siciliam, Sardiniam, & Corsicam concernẽtibus Chancellaria verbo Vicario semper vtatur, hac formula: *Dilecto filio Vicario Bononiensi. venerabilis fratris nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus generali.* Sed vltra montes Alpinos, vt in Hispania, Gallia, Germania, Polonia, Anglia, & Africa officiales nominantur bis ver-

bis: *Dilecto filio nostro officiali Toletano, & c.* vt testatur Hieron. Paul. in pract. Chãcel. Lapũ, & Ioan. de lign. referens, fol. mihi. 7. & 8. Quinctil. Mád. in tract. de monitorijs, quęst. 60. verbo eorumquè, nu. 8. & in d. tract. de commissionibus, cõmisione per breue 28. verb. Vicario Bononiẽsi, & in regul. 14. Chancellariæ, quæst. 6. nu. 8. Iacobus Sbrocius in tractat. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 2. num. 10. Quæ omnia cum vera sint quoties dicitur de officiali Episcopi ad Episcopũ appellari non posse, nihil aliud intelligitur quàm quod de Vicario Episcopi ad Episcopum appellatio interponi nequeat, cum vnum sit tribunal & auditorium vtriusquè, alioqui de se ipso ad se ipsum (contra naturam appellationis & substantiam) appellatio (vt diximus) interponeretur.

Hinc cum summus Pontifex Christi D. N. Vi-
18 carius sit, c. inter corporalia, c. quanto, c. licet de translatione Episcopi, & vnum idemque tribunal, & consistorium cum Christo habeat secundùm Innocentium, Hostiensem, & alios in d. c. quanto, Franc. Marc. quæst. 1311. num. 1. tom. 1. Iacob. Laurentium in tract. de iudic. suspecto, c. 2:
19 num. 3. adeò vt defuncto Pontifice Ecclesia vacare non dicatur, vti ex glos. in Clementina ne Romana de electione, & Innocen. in d. c. quan-

to, tradit Franciscus Marc. vbi supra, num. 2. ideô hæresim sentire videtur, qui á sententia Papæ ad 20
Christum appellát, quasi Papam Christi non esse Vicarium, nec cum eo idem tribunal habere credat, vt Ioannes Gaufredus inquit in collectario iuris in c. quæ multoties, num. 10. de reg. iur. Alexan. in c. perceptis col. 2. distin. 12. Palac. Rubeus de iure obtentionis Regni Nauarræ 2. part. §. 4. in principio.

Aduertendum tamen est Vicarios, seu officiales Episcopi in iure nostro tripliciter accipi; qui- 21
dam nati, seu legitimi sunt, foranei cõstituti alij, alij verò dati, siue constituti generales nuncupãtur. Legitimi nam;, seu nati dicũtur qui à lege 22
ipsa constituti sunt: Archidiaconus videlicet, & Archipresbyter, c. 1. extra de officio Archidiaconi in principio illis verbis: *Vt Archidiaconus post Episcopum sciat se Vicarium esse in omnibus:* & in calce, ibi: *Ad vicem sui Episcopi Vicarius reperiatur.* c. vt singule de officio Archipresbyteri, Butrius, & alij in d. c. 1. de officio Archid. Hostiens. in summ. eodem titul. num. 1. & 4. & in titul. de officio Archipresbyteri. num. 2. Mandos. reg. 14. Chancel. quæst. 6. num. 16. Pater Azor lib. 3. inst. mor. 2. part. c. 14. in principio, & in versic. sexto quæritur, & c. 15. versic. alter vero, Marant. de

ordin.iudic.4.part.distin.5.principal.num.7. Archidiaconi enim ipso iure absque aliquo facto Episcopis absentibus, & eorum officialibus Vicariorũ munus exercent, vti ex Butrio, Hostiens. Mandos. Fran. Marc. & alijs tradit Sbrocius lib.1. de Vicario Episcopi, quæst.2.nu.15. & quæst.36. num.10. & sede vacante dum Capitulum Vicarium eligit, eius vicem in omnibus substinent. Foller. in comment. ad const. Regni, titu. de sacros. Eccles. in c. ad audientiam, num. 75. post Abb. in c. dilecto, nu.3. de officio Archid. Vnde
23 sede vacante, vel absente Episcopo nullo per eũ Vicario relicto Archidiaconus monitoria concedere potest, vt nouissimè tradit Petrus Lazarius de monitorijs, sect.1. quæst.6. num.11. & dimissorias litteras ad suscipiendos ordines dare, & alia plura exercere; vt tradit Cuccus inst. maior. lib.2. titu.9. de officio Archid. num.17.

Foranei autem illi appellantur, qui extra Ciui-
24 tatem in qua est Episcopi sedes, iurisdictionem exercent, vt poté quos Episcopus in certa diocesis parte, vel in oppidis constituit, glo. in Clementina, etsi principalis verbo foraneus, de rescriptis, & in c. 1. eodem verbo de officio ordin. hoc libro, & vtrobiquè DD. & in rubr. ff. de officio eius, vbi Calefatus num.48. Alexan. consi.12. num.3.

num. 3. vol. 6. Franciscus Marc. in decisionibus Delphinatus 1. part. quæst. 317. num. 17. Ant. Cuccus lib. 2. institut. maior. c. 8. de Vicarijs, num. 3. Maranta de ordin. iudiciorũ 4. part. quinta principali distin. num. 14. Ob idquè foranei nuncupantur, quia foris, id est extra locum, in quo Episcopalis sedes est, Episcopi vice fungũtur, vel quia forum teneant, aut quia de foris veniãt, vt ait gl. vbi supra verbo foraneus in d. c. 1. de officio ordin. in 6. Siluest. in sum. verbo Vicarius, quæst. 4. in principio, notat Rebuf. in praxi beneficiali, titul. de forma & declaratione nouæ prouisionis, verbo officiali Episcopi, num. 1. Anasthasius Germonius lib. 1. animaduers. iur. c. 7. in principio.

Datiui tandé Vicarij, seu constituti generales appellátur hi, quos Episcopus creauit, vel constituit vt eius vices gererent in eodem tribunali & loco, in quo ipse ius dicere consueuit, vt tradit Bartol. Maranta, Calephatus, Alexand. Franciscus Marcus, & Couat. relati à Iacobo Sbrocio lib. 1. de Vicario Episcopi, quæstio. 2. numer. 4. 25

Sanè cum hij omnes sint Episcoporum Vicarij, inde velut in quandam consequentiam deducitur, prohibitionem appellationis de Vicario Episcopi ad Episcopum vt potè generalem à Bonifacio in præsenti prolatam vniuersos Episcopi 26

Vica-

Vicarios comprehendere, ita vt à cuiuslibet eorum sententijs ad Episcopũ prouocari non possit, cum generalis legis decisio generalem intel
27 lectum accipiat, l. 1. §. generaliter, ff. de legatis præstandis, l. final. in fine, vbi Angel. C. de dotis promissione, sequitur Iaf. in. l. qui Romæ, §. duo fratres, nu. 110. ff. de verborum obligationibus. Hinc est quod dici solet, quòd si lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, l. de pretio, ff. de publ. in rem acti. e. quia circa 22. de priuilegijs, c. Romanorum 9. dist. cum pluribus alijs, quæ tradunt Bart. in l. 3. ff. de officio præsid. Iaf. in l. quamuis de in ius vocando, & in l. non dubium, num. 38. versic. item ad istam, C. de legibus.

Contrarium tamen nihilominus verius est, nã
28 de sententia lata à Vicario nato, id est Archidiacono, vel Archipresbytero rectè ad Episcopum appellatio defertur. Vt Innocentius IIII. docet in d. c. Romana. §. ab Archidiaconis infra de appellat. dum ait: *Ab Archidiaconis verò alijsquè inferioribus Prælatis suffraganeis subiectis eiusdem, & eorum officialibus, ad suffraganeos ipsos debet, & non ad eãdem Curiam omissis dictis suffraganeis appellari*. Quod quidem ideò fit, quia ratio, ob quam prohibetur appellatio de Vicario ad Episcopum,

copum, in præsenti eo nititur, quod Vicarij &
Episcopi vnum tribunal, & auditorium sit, quæ
ratio omnino in Vicario nato cessat, cuius iuris- 29
dictio inferior, & separata ab Episcopi iurisdi-
ctione est, nec vtriusque idem tribunal reputa-
tur, nam licèt ipse Archidiaconus, vel Archipres
byter ordinaria à lege ratione officij, & dignita- 30
tis sibi tributa, fruatur iurisdictione, vt docet
glos. in c. vt singulæ verò referant de officio Ar-
chipresbyteri per tex. in c. 3. de officio iud. ordi.
& in c. 1. de consanguinitate, & affinitate. Ho-
stiensis in summa, tit. de officio Archidiac. nu 4.
Cardinalis, & Innoc. in d. c. 1. de officio Archi-
diac. Maranta de ordin. iudic. 4. part. distin. 5.
principal. à num. 8. vsque ad 9. Ant. Cucchus,
lib. 2. instit. maior. titu. 10. de officio Archidiac.
num. 18. vsque ad 20. Pater Azor lib. 3. inst. mo-
ral. 2. par. c. 15. versi. alter vero, & versi sexto quę-
ritur: non tamen eamdem, quam Episcopus, sed
inferiorem quidem obtinet, vt colligitur, ex d.
§. ab Archidiaconis, ibi: *Alijsque inferioribus.* c.
ad hæc de officio Archidiac. cum similibus. Ant.
Cucchus d. titu. 8. de Vicarijs, num. 24 & sequen
ti, vnde cum prohibitionis ratio, de qua in præ-
senti in Vicario nato cesset, ab eius sententia, vt
ab inferiore iudice prolata, rectè ad Episcopum

appellabitur, quamuis prohibitio generalis omnes Episcopi Vicarios regulariter comprehẽdere videretur.

31 Rursùs nec locum habet prædicta prohibitio in Vicario foraneo, nam cum ipse diuersam ab Episcopo iurisdictionem habeat, siquidem Episcopus ordinaria, c. cum Episcopus 7. infra de officio ordinarij, c. conquerente, c. cum dilectus extra eodem c. cum venerabilis de except. ipse
32
33 verò delegata ab Episcopo iurisdictione fruatur, glo. in Clementina 2. verbo foraneus, & ibi Cardinalis de rescript. Bart. in l. 1. in fine nu. 2. ff. quis & à quo appel. Alexan. & alij in rub. ff. de officio eius, idem Alexan. consi. 12. num. 3. vol. 6. Felin. in rubr. de officio delegati, num. 41. Putpurat. in d. l. more 9. num. 24. ff. de iur. omnium iud. & in rubr. ff. de officio eius, num. 10. in fine, Nauarr. consi. 36. num. 1. Bened. Capra in repet. Clemen. & si principalis, num. 51. de rescript. Marant. Berthac. Couar. & alij relati à Sbrotio d. tractat. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 13. num. 8. & quæst. 20. num. 4. & quæst. 21. & 22. per totam, & quæst. 23. num. 6. & lib. 2. quæst. 61. num. 27. Siluest. in summa, verbo Vicarius, in principio versic. tertio quia, Auila de censuris 2. part. c. 6. disput. 6. dubio 3. Vgellinus de officio, & potestate Episcopi,

ctpi,.c4.§ 9. num.2. Iacob. Lauren. de iu lice.
suspecto,c.4.num.14.ante finem.Cumque iure 34
nostro,more maiorum,comparatum sit, de delegato ad delegantem prouocari posse, c. super quæstionem 27. §. porrò de officio & potestate iud. deleg.c. dilecti de appel. vbi communiter. notatur.l.1.& vltima,ff quis & à quo appel l.precipimus 32. §.hæc si appellatio. C. de appellat.l. vnica, versic.hæc teneant, C.qui pro sua iurisdictione,authen. de iudicibus,§.illo custodiendo, Calderin.consi.214.aliàs 8. de appellar. Annania consi.51.in fine,Castr.consi.124.incipienti,visso puncto,num.1.lib.2.Franciscus Marc.quæst.73. num 2.& quæst.345.num.4.tom.1.& quæst.535. num.9.tom.2.Martinus Frecia,alios referens de sub feudis Baronum,lib.1.fol.346.num.4. Lancel.inst.can.§. final. verbo Vicarium, de officio Vicarij: Couarr.d.c.4.pract.num. 8. Thuscus, pract.concl.iur.litte.A.conclu 352.nu.40. Ideò
de Vicario foraneo tanquam à delegato, ad 35
Episcopum delegantem cum idem tribunal & auditorium non constituant, meritò appellatio defertur,Ioan.Andr.Innoc. Archidia Aochar. Geminianus,& Philip.Franc.in prefenti,Card. in d.Clement.1.num.24.de rescriptis,Bart.in.d. §.1. ligis 1. num.2. ff. quis & à quo appelletur,

Alexan.consi.12.lib.6.nu.3.versi.nec etiam prædictis, Felinus in rub. de officio deleg. circa fin. Guidon. Papæ decis.436. nu.42.Purp.in rub.de officio eius,num.10.in fine, Bened.Capr.in Clement.& si principalis,num.52.de rescript. Franciscus Marc.decis.181 nu.6.part.1. Mandos.reg. 14.Chanc.quæst.6.num.6.Maran.de ordine iudic.4.par.5.distin.princip.nu.14.&15. & part.6. actu 2. num.369. & sequent. communem dicit Couar.d.c.4.pract.num.8.Zerola.in praxi Episcopali,1.par.verbo Vicarius,§.2. Sbroc.d.tract. lib.2.quæst.62.num.6.& 7.& lib.3. quæst.6. nu. 24.&25.Azor lib.3.inst. moralium, c.45.versic. duodecimo quæro,& versi.final.Garc.de benef. tom.1.5.parte,c.8.num.29,vbi alios refert. Marques. de commissionibus 2.parte, c.6.num. 67. Thom.Sanchez de matrimonio,d.lib.3.disput. 29.num.10. & 12.Iacobus Lauren.in tract.de iudice suspecto,c.4.nu.14.in fine,Thuscus pract. concl.litter. A.concl.350.num. 43. & litter.V. concl.183.num.9.& concl.186.num.6. Auila,& Vgolin.vbi supra,Rota decis.3. de officio Vicarij alias 350.in nouis.& decis.297.num.1.part.2. diuersorum, sicque in vna Abulensi iudicatum fuisse docet Garc.proxime adductus.

36 Ex his omnibus manifestè deducitur Bonifacium

ciũ VIII. in præsenti de hoc Vicariorũ genere nõ cogitasse, dum generaliter cõstituit, vt de Vicario Episcopi ad Episcopũ appellatio non interponatur, vti obseruauit Glos. nostra, verbo *officiali*, & in. d. Clement. 2. verbo *foraneo*, de rescript. Gemin. in c. 1. de. officio ord. hoc lib. Calder. consi. 2. de appellat. & DD. supra citati.

Ex quibus sanè facilè colliges neutiquam sub sistere posse Anast. Germ. sententiam, viri quidẽ acuti, dum lib. 1. animad. c. 7. & de indultis Card. §. tibi quoad vixeris, num. 88. eo se crimine adstringere videatur (si modò in eo crimen censeri queat) vt contra communem propugnarit de Vicario foraneo ad Episcopum appellationem non admitti. Comprobat itaque Germonius suam sententiam, primò ex tex. nostro, in quo Rom. Pont. statuit de officiali Episcopi ad Episcopum non posse appellari, ergo de Vicario foraneo (inquit) ad Episcopum appellari non poterit, siquidem Vicarius foraneus simpliciter officialis Episcopi dicitur, c. vltimo de officio Vicarij, lib. 6. ibi: *Officialis, aut generalis Vicarius, &c.* Quod idem est, ac si diceret, foraneus Vicarius, vel generalis: facit etiam Cap. cum nullus de tẽporibus ordi. hoc lib. Comprobat deinde ex eo quòd quando iura loquuntur de Vicario gene- 37

rali, eum officialem principalem, vel generalem appellant. vt constat ex Clement. 2. de rescripto ibi: *Principalis officialis Episcopi*, & ex d.c. vltimo de officio Vicarij, illis verbis: *Aut Vicarius generalis Episcopi*: ergo videtur dicendum, tex. nostrum simpliciter de officiali loquentem, de Vicario foraneo accipiendum esse.

Proinde in eamdem sententiam mouetur alio argumento desumpto, ex d.c. Romana. §. ab Archidiaconis infra de appellationibus, vbi ab Archidiaconis, & ab alijs inferioribus Prælatis, vel eorum officialibus ad suffraganeos ipsos, id est ad Episcopos, non ad Archiepiscopum appellandum esse Pontifex docuit, & redit ratione, quia Archidiaconi, & alij inferiores Prælati propriam habent iurisdictionem, & Episcopo inferiores sunt. Tunc sic argumentatur, requiritur propria Vicarij iurisdictio, vt ad Episcopum possit prouocari, ergo à Vicario foraneo appellari non potest, quia Vicarius foraneus alienã, hoc est Episcopalem tuetur iurisdictionem, & vna persona simpl[...] Episcopo censetur, ergo si propriam non habet iurisdictionem, sed Episcopalem, non ad ipsum Episcopum, cuius personam representat, sed ad superiorem appellandum est.

Miror tamen, dum hæc contemplor, virum doctum

doctum ita inſipidè erraſſe, & tam leuibus fundamentis à cõmuni ſententia receſsiſſe, quibus & ſi ſatisfacere neglexerint Thomas Sanchez d. lib. 3. diſput. 29. quæſt. 1. num 12. & Garc. d. tract. de benef. part. 5. tom. 1. num. 32. licèt eundem Germoniũ reprehendát. Ego tamen nè fortaſſè in cautum quemquam fallaciter decipiam, diſſoluere non ſubterfugiam. 38

Primum enim molli (vt aiũt) brachio depellã; decipitur enim prædictus auctor, vt ſuam comprobet ſententiã, Pontificũ verbis in d. c. vltim. infra de officio Vicarij, & in d. c. cũ nullus infra de tẽpor. ordi. iuncta Clement. 2. de reſcriptis, ex quibus ipſe deducit verbum *officialis*, ſimpliciter prolatũ ſolùm ad foraneum Vicarium referendũ eſſe, quod neque eorum verbis comprobatur, neque aliqua veriſsimili ratione defendi poteſt: nam ibi Põtifices Summi Vicarium foraneum ſimplici *officialis*, verbo nominarunt, non vt propriam verbi *officialis*, ſignificationem exprimerent, quaſi illo verbo, non alius, quàm Vicarius foraneus regulariter comprehendatur; & ex diuerſo generalem Vicarium, principalem officialem, ſeu Vicarium generalem appellant, non vt ſignificent, ad denominandum Vicarium generalem, verbum *officialis*, ſufficiẽs non eſſe abſque

adie-

adiectione *principalis*, aut *generalis*, sed potiùs, vt palàm & sine vlla dubitatione percipiatur, an de generali Vicario, an de foraneo, vel de vtroquè loquantur, vnde verbum illud *officialis*, appositum in dictis iuribus de foraneo tantùm Vicario accipitur, non quia hoc verbum genuina, & propria significatione ad Vicarium foraneum solùm pertineat, sed quia ibi Pontifices generalem postea specialiter nominarunt, ideò ad eum
39 referri nequit, sed ad foraneum tantùm, aliàs enim si simpliciter officiàlem Episcopi dixissent, tam de Vicario generali, quàm de foraneo loquutos fuisse credendum esset; iuxta ea, quæ superiùs num. 13. & 16. obseruauimus, & colligitur ex his, quæ tradit Sbroe. d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 2. num. 10. per totam, & Franc. Cosci. in rub. de officio delegati, num 31. pro quo facit glo. celebris verbo *obtinentibus*, in c. statutum, in principio de rescriptis hoc lib. 6. quæ ait dispositionem de officiali loquentē non solùm in principali, sed in foraneo etiam locum habere. Per quam glossam ita interpretatur Gomecius, tex. in c. si annum, in §. si verò infra de iudicijs, dum in commentarijs ad eumdem num. 22. &
40 cum sequentibus, ait, verbum *officialis*, de quo ibi, tam de generali, quàm de foraneo intelligi debe-

debere, ita vt sensus sit, quòd quemadmodum principalis Episcopi officialis potest in ciuitate cu ratorem minori dare, id similiter officiali foraneo in rure liceat, cum in d. §. si verò simpliciter illud officiali facere permittatur. Quamuis Ioan. Andr. quem sequitur Geminianus, & alij in. d. §. si verò, num. 2. illum tex. intelligat solùm in generali, nec in foraneo locum habere existimet. Sed quocumque modo tx. ille accipiatur, sententiam Anasthasij Germonij necessariò destruit, nam si cū eodem Germonio verbum *officialis* Vicarium tantùm foraneum comprehendere dicamus, erit etiam necessariò fatendum, d. §. si verò de foraneo tantùm accipiendum esse, quasi licitum non sit Vicario generali minori curatorem dare, sed tantumdem foraneo, quod manifestè falsitatis argui necesse est, quia si Vicarius extra ciuitatem constitutus (vt est ille qui foraneus dicitur) potest minori quatuordecim annis curatorem ad lites dare, cur generali, cui plenior potestas & iurisdictio inest, illud in ciuitate non permittatur, cum foraneus in rure maiorem potestatem, quàm generalis in tota diœcesi non dicatur habere: imò minorē habeat, d. Clement. 2. de rescript. cum similibus?

Nec quidquam oberit, si aliquis obijciat tex. 41

nostrum secundùm supradictam resolutionem non solùm in Vicario generali, verùm & de foraneo intelligendum esse, cum simpliciter Bonifacius VIII. scripserit, vt consuetudo appellandi de officiali Episcopi ad Episcopum, tanquam irrationabilis non admittatur. Quia facilè respondetur, quod & si verum sit verbum *officialis*, per se sumptum vtrumquè comprehendere Vicarium, generalem scilicet, & foraneum, cum tamen sequentia verba textus, eiusquè ratio non patiãtur huiusmodi interpretationẽ fieri, quoad foranei Vicarij personam, quia postquam Pontifex ibi generaliter dixit, non valere consuetudinem, vt de officiali Episcopi ad Episcopum appelletur, huius decreti sequentem constituit rationem: *Ne ab eodem ad se ipsum (cum sit idem auditorium vtriusque) appellatio interposita videatur.* Quæ ratio in Vicario foraneo omnino cessat, quia eius & Episcopi vnum & idem consistoriũ non dicitur, vt rectè adnotauit glo. in d. Clementi. 2. verbo *foraneo*, de rescrip. ibi: *Et quod dicitur vnum consistorium Episcopi, & officialis intelligitur de principali, & generali*, subscribit Cardinalis ibidem, Geminianus, Fel. Cald. & alij plures, quos plena manu supra num. 35. tradidimus. Vn-
12 de licèt Pontifex in præsenti officialem Episcopi simpli-

ſimpliciter nominet, tamen quia poſtea inquit vnum & idem eſſe eius & Epiſcopi auditorium, ſolùm de Vicario generali locutum fuiſſe dicendũ eſt, quia verba generaliter prolata ex adiun- 42
cto interpretationem accipiunt, l. ſed ſi adijciatur 13. & ibi glo. ff. pro ſocio: cum alijs pluribus, quæ recenſet Petr. Surd. vol. 1. conſiliorum, conſil. 34. num. 39. & vol. 3. conſi. 315. num. 26.

Rurſus contra eumdem Germonium retorqueri poteſt, d. Clement. 2. de reſcript. vbi Sum- 43
mus Pontifex poſtquam verbo *officialis*, principalis adiecit ad denominandum Vicarium generalem, de Vicario foraneo loquens non tantũ *officiali* ſimpliciter dixit, ſed *foraneo* addidit, his verbis: *In officiali tamen foraneo*, quaſi ſignificet officialis verbo vtrumquè comprehendi, & ideò ad conſtituendam differentiam inter ipſos, alterum principalem officialem, alterum foraneum nominari neceſſarium fuit, ergo ſi vt minus rectè Germonius exiſtimat, vt verbum officialis de generali tantùm intelligatur, operę pretiũ erat principalem adijci, eo quòd ibi Summus Pontifex ita ſcripſerat, ſicut ſimiliter in c. 1. de officio ordinarij hoc libro, ab illo etiam non negari oportuit Vicarium foraneum ſolo *officialis* nomine non poſſe denominari, niſi verbum

foraneus, iungatur, vti ibidem Pontifex coniunxit, ergo nõ sufficit officialem dicere simpliciter, vt foraneum intelligamus.

Præterea si prædicti auctoris opinio aliquo ve-
44 ritatis colore adumbraretur, non leue ex nostro tex. oriretur absurdum, siquidem ibi Bonifacius statuit, de officiali Episcopi ad Episcopum appellari non posse, nec dum cuiusque temporis longo vsu firmata cõsuetudine induci, quod si Germonio haberetur fides, Vicario foraneo, & non generali hoc interdictum videretur, at id nec ratio eiusdem tex. suadet, nec ipse patitur, cum etiam ibidem fateatur de officiali generali Episcopi ad Episcopum appellari non posse, ergo leue eius argumentum est.

Minus negotij exhibet secundum fundamen-
45 tum, quod pro contraria opinione idem Germonius adducit, ex ratione d. §. ab Archidiaconis, nam respondetur, negãdo illam à Summo Pontifice ibi rationem assignatam fuisse, ob quam appellari posit ab Archidiaconis, vel eorum officialibus ad Episcopum, quia videlicet ipsi Archidiaconi propriam ac inferiorem Episcopo iurisdictionem habent, siquidem ibi Pontifex nullam expressam suæ decisionis rationé assignet, sed simpliciter tantum ab Archidiaconis alijsvè

infe

inferioribus Prælatis ad Suffraganeos, id est ad Episcopos appellationem interponendam esse constituat, vnde licèt verum sit ab Archidiacono, vel alio simili inferiori Iudice Episcopũ prouocari. Quia Archidiaconus propriam & inferiorem iurisdictionem habet, non tamen inde 46
sequitur necessarium esse iudicem à quo propriam habere iurisdictionem, vt appellatio ad Episcopum deferatur: sufficit namque inferiorẽ habere, etsi non propriã, & ideò à Vicario foraneo ad Episcopum prouocatur, quia etsi ipse propriam iurisdictionem non habeat, cum Episcopi vice fungatur, totus titulus de officio eius, cui manda. est iurisdictio, Episcopo tamen inferior est, quia ille ordinariam iurisdictionem habet d.c. cum Episcopus 7. de officio ordinarij, c. conquerente, & c. cum dilectus extra eodem. Hic verò delegata ab eo iurisdione potitur, vt supra latiùs, num. 33. obseruauimus, quæ quidem iurisdictio inferior est ordinaria argumento tx. 47
in l. iudicium soluitur de iudicijs, l. more de iur. omn. iud. Bald. in c. dilecti el 3. num. 8. de appel. & colligitur ex his, quæ tradũt Paul. Ias. Decius, & alij relati ab Oroscio in rub. de iurisdictione omn. iud. nu. 9. Sbroc. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 67. num. 4. Quapropter à sententia fora-
 nei

nei meritò Episcopus prouocatur, cũ foraneus inferior sit, nec vnum tribunal, siue audirotium cum Episcopo constituat, siquidem non vbi Episcopus resider, & suum tribunal haber, sed foris (vnde foraneus dictus) in opidis extra Ciuitatem ius dicit, vt docet Iacobus de sant Georgio, in inuestitura sua, verbo Vicarius: Couarr. d.c.4. pract. conclus. 5. num. 8. circa finem, sequitur Roland. à Valle, consi. 76. num. 17. versic. nec obstat, vol. 3.

Hæc igitur omnia quæ hactenus dicta sunt apertissimè demonstrant, quàm audacter prædictus interpres communem, ac verissimam om-
48 nium Scribentium sententiam oppugnet. Sed licèt ab eiusdē Germonij impugnationibus prædicta resolutio tuta videatur, ingentem tamen (cuius ipse non meminit) difficultatem patitur ex celebri Vlpiani, respon. in l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, *Ab eo* (inquit) *cui quis mandauit iurisdictionem, non ipse prouocabitur. Nam generaliter is erit prouocandus ab eo, cui mandata est iurisdictio, qui prouocaretur ab eo, qui mandauit iurisdictionem*: Quæ verba apertè docent, de delegato non appellari ad delegantem, sed ad superiorem ipsius delegantis. Ergo à Vicario foraneo, qui delegatus est (vt supra iam diximus)

mus) non ad Epiſcopum delegantem, ſed ad ſuperiorem ipſius (Archiepiſcopum ſcilicet) appellabitur.

Quæ difficultas grauior redditur ex Cæſarum reſcripto in l. vnica, in fine, C. qui pro ſua iuriſdictione, cuius hæc verba: *Hæc teneant, niſi iudices à nobis ſpecialiter delegantibus dati alijs cauſſas delegauerint iudicandas. Nam his delegantibus, nullo perſonarum, cauſſarumve habito tractatu, appellationum ad eos iure iudicia remeabunt.* Quorũ verborum ſeries ſupra ſcripto Vlpiani reſpon. in d. §. ab eo palàm aduerſatur.

In qua difficultate componenda non vna omnium ſcribentium eſt interpretatio, ſed in varias opiniones diſtrahuntur. Etenim vt hoc diſsidiũ componat Vaconius à Vacuna, lib. 6. declaratio 49
num, c. 84. num. 8. nouam quaſi legem, Principis inſtar, condere arbitratus eſt. Dum in d. l. vnica non *ad eos*, ſed *ad nos* legendum putat, quaſi diceret, *ad nos* (id eſt ad Principem) *appellationum iudicia remeabunt*, vti ibidem marginalis glo. adnotauit, & commemorat Io. Longouallus, in l. Imperium 2. part. num. 9. ff. de iuriſd. omn. iud.

Sed profectò hæc variatio à nobis admittenda 50
non eſt. Corrumpit enim probatiſsimam Pandectarum Florentinarum lectionem, quam om-

nium

nium Codicum fides commendar: nec verò vnquam Ant. August. Ludouic. Charondas (ar qui viii) & alij itidem, qui non mediocrē diligētiam in perscrutandis veteribus Codicibus adhibuerunt, talem subrogationem inuenisse, satis ex eorum emendationibus constat.

Quare Barr. in d. l. 1. §. ab eo, num. 1. fœdere di-
51 stinctionis hanc controuersiam conciliandam putat; constituens discrimen inter delegatum à Principe, & alterius inferioris; nam si Principis delegatus vices suas alijs committendas duxerit, non ad Principem, sed ad ipsius delegatum subdelegantem appellandum erit, quemadmodum interpretatur d. l. vnicam, in versi. final. Sin verò inferior alius, quàm Principis delegatus hoc fecerit, tunc appellandum erit non ad delegantē, sed ad eum, qui à sententia delegati prouocaretur, iuxta Vlpiani responsum in d. l. 1. §. ab eo. Quam distinctionem approbare videtur. l. 21. titul. 23. partit. 3. & exornat Gregorius, ibidem.

Sed licèt hæc distinctio in se vera sit, & prop-
52 ter auctoritatem d. l. 21. part. eam necessariò admittere teneamur, ad interpretationem tamen dictorum iurium non rectè conducit: cum generale Vlpiani responsum in d. §. ab eo nimium restringat, vt tantū intelligēdum sit de delegato consti-

conſtituto ab alio, quàm à Principe, vt ſi ab eius ſubdelegato appellatio interponatur, ad eum deferenda ſit, ad quem deferretur, ſi prouocaretur ab eo, qui ſubdelegauit; quod cum generaliter loquatur, ad eaſum tamen ſpecialem reſtringi non oportet contra regulam tex. in l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præſt. cum ſimilibus.

Minùs ergo ſatisfacit Cuiacij interpretatio in recitationibus ad titulum, ff. de iuriſdictione omnium iudicum, in l. & quia 6. & ad Papinianum lib. 1. quæſt. in l. aliquando 5. ff. de officio Proconſulis, Duareni de iuriſdict. c. 8. Mozl. in Empor. iuris, 1. part. tit. de iuriſdic. omn. iudic. prælud. 17. num. 89. cum ſequētibus, Faquinei controuerſ. iur. lib. 1. c. 78. Qui omnes diſtinguendum cenſuerunt, inter iudicem datum, & iudicem delegatum, cui mandatur iuriſdictio, ita vt in d. l. 1. §. ab eo, non appelletur ad eum qui mandauit iuriſdictionem, quoniam is, cui mandata eſt iuriſdictio, nihil proprium habet, ſed eius qui mandauit iuriſdictione vtitur, l. 1. §. qui mandatam, ff. de officio eius, & quodammodo idem ab eodē appellari videretur; at verò in d. l. vnica ea ratione affirmant appellationē admitti, quia Imperatores ibi de iudice dato loquuntur, qui vice dantis non fungitur, ſed propriam habet cognitio- 53

C nem

dictione vtantur, cuius contrarium ibidem decidtur.

Rursus etiam conuincitur, nam si tradita ab eis distinctio vera esset, à subdelegato Principis ad subdelegantem non posset appellari, cum subdelegatus subdelegantis vicefungatur, quod expressè repugnat decis. tex. in d. c. super quæstionum, §. porrò de officio delegati, c. si legatus 7. & c. si à subdelegato 14. infra eodem, ergo hæc interpretatio vt minus iuridica, salua tantorũ virorum pace, admittenda non est.

Ego verò longè aliter rem istam digerendam censeo, constituendo multum interesse, an Principis delegatus omnem suam iurisdictionem, an verò partem, seu vnam ex caussis sibi commissis alij mandauerit. Primo casu à subdelegati sententia, non ad subdelegantem, sed ad eius superiorem appellandum erit d. l. 1. §. ab eo, ibi: *Mandauit iurisdictionem*, id est vt eum glo. ibidem interpretor, transtulit totam; & ratio est, quia delegatus omnem suam iurisdictionem mandans, nihil ex totius caussæ cognitione reseruans, amplius iudex non manet, cum omnem iurisdictionem à se abdicauerit, & in alium transtulerit. Quòd si delegatus aliquid de iurisdictione reseruauit, ad ipsummet, non ad Principem prouoca- 35

bitur, quomodo accipiéda est d.l.vnica: pro quo rectè expenduntur verba illa: *Caussas commiserit*, quasi non omnes, sed aliquas delegauerit, & inferiùs *indicandas*. Quę clarè indicant, solã senten tiæ pronunciationem, non verò omnem caussæ cognitioné, vel séntétię exsecutioné fuisse cõmissam; quæ distinctio expressè depromitur ex d. c. super quæstionũ, §. porrò, & ex d.c. si delegatus, iuncto c. si à subdelegato infra de offi. deleg. per quam, supra dicta iura ad concordiam reduxere, post glo. in d. §. porrò, & in c. si is, cui infra de officio deleg. Abb. & Immola. in d. §. porrò. Idem Immola. & Fulgosius in d.l. vnica, num. 21. Fran. in c. dilecti el 3. num. 30. de appel. Alexan. in l. 1. num. 18. ff. de damno infecto, Decius in l. solet, num. 13 ff. de iurisd. omn. iud. Ang. Salicetus, Castren. & alij, quos refert, & sequitur Maranta de ord. iud 4. parte, distin. 5. num. 27. in fine, Couar. d.c. 4. num. 8. versic. his tamen, Ioan. Longouallus in l. Imperium, parte 2. num. 9. ff. de iur. omn. iud. Petrus GilKenius in Commenr. ad dictam l. vnicam, à num. 7. cum sequentibus. Cuius rei eam rationem verissimam esse conijcio, quòd delegatus Principis propriam habet iurisdictionem, vt ostenditur in d. c. super quæstionum, §. porrò, ibi: *Delegatus noster iurisdictionem suam in altum*

alium transfalit; verbum enim *suam* proprietaté denotat, vt docent communiter scribentes in l. in suis, de liberis, & posthumis: vnde cum delegatus Principis propriam habeat iurisdictioné, & eam retinere videatur, ex quo aliquid sibi reseruauit, d. §. porrò, c. si delegatus 7. in fine, infra: de officio delegat.: ideò ab eius delegato, inferiorem iurisdictionem, vt poté delegatam habéte, ad eum tanquam ad superiorem recté prouocatur, cum appellatio gradatim fieri debeat, c. anteriorum, §. illo videlicet, 2. quæst. 6. cum similibus.

Nec verissimæ huic distinctioni quidquam aduersatur Papiniani responsum in l. legatus, ff. 56 de officio Præsid. quo Bart. in d. §. ab eo, num. 2. intentioni nostræ contrarius existit; *Legatus Cæsaris* (inquit Consultus) *id est Præses, vel Correctar. Prouincia, abdicãdo se non amittit imperium.* Enim verò hæc verba non posse delegatum totam iurisdictionem à se abdicare, ac in alium transferre, optimè probant. Nam si quis eundem tex. iudicio perpendere velit, ex eo talem conclusioné non eliciet, quia iuris. Cõsultus ibi loquitur de legato, seu Præside gubernationis caussa in Prouinciam destinato, qui olim ad tempus pro voluntate Principis, vel Senatus constituebatur, vt 57

ex Ælio Spartiano, & Iulio Capitolino constat, qui quidem Præses, seu legatus sicut non poterat tempus sibi constitutum prorogare, ita nec inconsulto Principe absque iussæ Maiestatis reatu minuere, siue anticipare licebat, l. 3. ff. ad legē Iul. Maiest. l. meminisse 10. de officio Proconsulis, nam si in eius potestate esset, sine nutu Principis se magistratu abdicare, vniuersa Prouincia moderatore carens, & interim dum alius crearetur, grande nimis detrimentum caperet, vt Ant. Vaca. & Cortasius ibidem adnotarunt. Quare Papinianus inquit Præsidem se abdicando Imperium non amittere, quia absque voluntate Principis se abdicauit, id est Magistratus insignia reiecit protestatione de ea re facta, vt interpretatur Forcatulus in Necyomātia iur. dial. 60. nu. 4. & post eum Velleus à Gueuara in d. l. legatus ad finem, qui rectè satisfaciunt legi 1. §. & cum placuisset, ff. de origen. iur. quæ quodammodo cum ea pugnare videbatur. Nos verò longè in diuersa specie versamur, in delegato videlicet ad particulares caussas simpliciter constituto, cui cum fuerit à Principe iurisdictio tributa, à se omnem licebit abdicare, & in alium transferre, cum ratio dictæ legis cesset, siquidem iurisdictio non manet in suspenso, sed in subdelegatum statim

17 (margin, beside "cuisset")

transfe-

transferatur, vel aliud agens Ant. Vacca. inquit vbi supra.

Hisergo ad concordiam redactis, quæ hactenus dissona esse videbantur, nihil est quod obsistat vt de Vicario foraneo ad Episcopum appellari possit, cum iudex delegatus sit, in quem Episcopus non omnem suam iurisdictionem transfert, sed aliquas caussas terminandas committit, vt eleganter docuit Couar. vbi supra d. num. 8.
Quod quidem etiam in praxi inuiolabiliter obseruandum est, nisi fraudulenter Episcopus Vicario foraneo caussas committat ea mente, vt ad se non ad Metropolitanum Archiepiscopum appellatio deferatur, quia tunc omisso eo ad Metropolitanum prouocabitur, ne huiusmodi fraus, & cautela aliquantulum sibi patrocinentur, vt docuit Specular. titul. de appel. §. nunc tractemus, num. 6. Philip. Fràcus in præsenti num. 6. & Dominicus num. 3. Abb. in c. dilecti el 3. num. 18. de appel. Sbroc. d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 2. quæst. 131. num. 4. & lib. 3. quæst. 2. nu. 23. ex Abb. & Bertachino, deducens huiusmodi fraudé per coniecturas probari, & probata, per Metropolitanum excõmunicari Episcopũ posse, Zerol. in praxi Episcopali 2. par. verb. Vicarius, §. 7. Alber. Brunus in materia feudali, consi. 102. nu. 4. & 7.

58

59

& ex

& ex Ioanne Andr. & alijs notat Couar. d. nu. 8. qui vsu forensi quoad sæculares iudices attinet,
60 non esse receptum testatur, cum ex diuerso si ciuitatis Rector in aliquo eius opido foraneū Vicarium constituat, non Rector ipse, sed superior eius prouocabitur, quod seruādum esse ait, quia moribus & vsu receptum est, sicut in Gallia obseruari tradit Rebuff. com. leg. Gallic. tit. de appellat. in principio nu. 2. sequitur Rolan. à Valle, consi. 76. num. 17. circa finem, vol. 3.

Cum igitur ex superioribus compertum sit, rex nostri prohibitionem locum sibi non vindicare in Vicarijs natis, seu legitimis, nec itidem in foraneis, à sufficienti partium enumeratione argumento sumpto, necessariò colligitur Bonifacium VIII. in præsenti de Vicarijs cōstitutis, seu datiuis locutum fuisse, qui generales, vel principales vulgò nuncupantur: hi enim cum ab Episcopis constituantur, vt eorum vices gerant in eodem loco vbi ipsi iudicare consueuerūt, eamdem iurisdictionem accipiunt, & inde vnum tribunal, & auditorium cum Episcopis habere dicuntur, vt communiter omnes Scribentes in præsenti docuerunt, post glo. ibi verbo *officiali*, & in Clement. etsi principalis de rescriptis, Zauarela consi. 32. num. 41. versic. secundò probatur.

Camil.

Camil. Campegius de potestate Papæ in res. art. 1. num. 48. innumerique alij; quos refert Thom. Sanch. de matrim. 1. tom. lib. 3. disput. 29. num. 9. & 11. Garcia de benef. 1. tom. 5. part. c. 8. num. 27. & Thuscus practicarũ concl. litter. A. concl. 352. num. 91. & litter. V. concl. 186. num. 4.

Repugnant tamen huic resolutioni nõ contemnendi nominis auctores Gofred. in summa, titu. de officio Vicarij, num. 2. Alexan. in rubric. de officio eius, num. 12. & ibi Camil. Plaut. c. 11. num. 4. 9. 11 18. & 22. & Paulus ab Oriano, nu. 9. & 11. & Riminald. Senes. ibidem. Alciatus in rub. de officio ordinarij, num. 24. Soto in 4. distin. 18. quæst. 4. art. 3. versi. circa concessiones, Anastha. Germonius lib. 1. animaduers. c. 6. & de indultis Cardin. §. tibi quoad vixeris, num. 43 & 85. Ant. Gom. in Bulla Cruciata, c. 4. circa 4. quæstionẽ, num. 11. & Ioseph. Gonzal. variarum quæstionũ, c. 27. per totum, post glossam verbo *absque ratio nabili*, in c. vt debitus honor 59. de appellationibus, & in c. 2. verbo *statuitur*, secundùm vnum intellectum, ne Prælati vices suas, & in c. perfectis verbo & iurgia, in fin. 25. distinctione. Quorum omnium assertio eò tendit, vt existiment generalem Episcopi Vicarium delegatam, non ordinariam habere iurisdictionem; quod si vt ipsi 62

arbitrantur verum esse, Episcopi & Vicarij eadem iurisdictio non diceretur, ac per consequẽs nec idem tribunal, cum Episcopus ordinariam habeat d. c. si Episcopus infra de officio ordinarij cum similibus: atque ideò ab eo ad Episcopum posset appellari, tamquam de delegato ad delegantem ex regula d. c. super quæstionum, §. porrò de officio delegati, iunctis his quæ latiùs supra tradidimus; faciunt itaquè pro sua sententia non leuia, aut insubtilia argumenta.

Primum enim constituere videtur tex. noster
63 & d. c. Romana, versi. *Eorum vices supplendo*, & ibi; *vnum sit consistorium*: infra de appellat. quibus verbis manifestè ostenditur Episcopum, & eius Vicarium vnam, & eamdem personam censeri, & eorumdem idem cõsistorium esse: si ergo Vicarius Episcopi vicem gerit, & vtriusque vnum est tribunal, consequens erit dicere Episcopi generalem Vicarium, non ordinariam, sed delegatam habere iurisdictionem. Quia qui vice alterius fungitur, nihil proprium habet, sed delegata iurisdictione vti creditur; vt ait Papinianus in
64 l. 1. §. qui mandatam; ff. de officio eius, *Qui mandatam* (inquit) *iurisdictionem suscipit, proprium nihil habet, sed eius qui mãdauit, iurisdictione vtitur*:

I &l.

& l. & ſi Prætor. 3. cod. titu. l. ſolet. 16. de iuriſdictione omnium iudicum.

Rurſus ſuperiori fundamento cohæret quod Epiſcopus ordinariam habet iuriſdictionem, c. cum Epiſcopus 7. infra de officio ordinarij, c. conquerente, c. cum dilectus extra eod. c. cum venerabilis de exceptionibus. Ergo in perſonam ſui Vicarij eadem iuriſdictio conſiſtere non potuit; ſequeretur enim abſurdum, quod vna, & eadem iuriſdictio penes duos in ſolidũ eſſet, quod naturali rationi repugnat, nam ſicuti vna poſſeſſio, vel idem dominium penes duos reſidere nõ poteſt, l. 3. §. ex contrario de acquir. poſſeſ. l. ſi vt certo, §. ſi duobus vehiculum, ff. commodati, ita nec eadem iuriſdictio, cum validum ſit argumẽtum de poſſeſsione, & dominio ad iuriſdictionem, l. qui furere 20. ff. de ſtatu hominum, gloſ. verbo iurgia, ad finem in c. perlectis 25. diſtinctione. 65 66

Præterea non mediocriter ſuffragatur, nam iuriſdictio ordinaria ea dicitur, quæ à lege datur, & deſcendit l. & quia 6. cum ſimilibus, ff. de iuriſd. omnium iud. l. 2. tit. 4. part. 3. Cagnol. in l. 1. num. 52. ff. de officio eius, Octauian. Veſtr. in praxi, lib. 3. c. 3. num. 2. Vantius de nullitatibus, titu. de nullitate ſententiæ ex defectu iuriſdictionis, 67

 num. 31.

num. 31. Molina de Hiſpanorum primogenijs, lib. 1. c. 25. num. 11. & 12. Sed in vniuerſo iuris ciui-
68 lis, aut Pontificij corpore nulla lex, aut conſtitutio exſtat, quæ Epiſcoporum Vicarijs iuriſdictionem tribuat, ergo eorum iuriſdictio ordinaria non eſt.

Deinde hæc pars ſubtiliter confirmatur, quia
69 ſi iuriſdictio Vicarij ordinaria fuiſſet, omnimodo perpetua eſſet, nec tempore aliquo reuocaretur, d. l. & quia, vbi omnes communiter, de iuriſdictione omnium iud. at iuriſdictio Vicarij per-
70 petua non eſt, cum ab Epiſcopo reuocari poſſit, Calderin. conſi. 2. de officio Vicarij Barbac. in c. poſtulaſtis, notab. 1. in fine de reſcrip. & in c. quoniam, num. 37. de officio deleg. Philip. Franc. in c. 1. infra de officio Vicarij, num. 5. Abb. in c. 1. num. 5. ne ſede vacant. & Butrius in c. tua, nu. 9. de officio Vicarij, Purpur. in l. more 5. num. 101. & 102 de iuriſdictione omnium iudic. Bertach. de Epiſcopis 7. part. lib. 4. titu. de Vicarijs Epiſcopi, num. 14. Ripa in c. 1. num. 44. de iudic. Boher. decif. 347. num. 14. Rebuf. in praxi in forma Vicar. Arch. num. 190. & 192. Scotus lib. 8. reſponſorum, reſponſ. 4. num. 6. Cucchus inſt. maior. lib. 2. titu. 8 num. 135. cum ſequentib. Sbroc. lib. 3. quæſt. 6. num. 7. & quæſt. 14. num. 5. verſi. 2. addu

citur

citur, Thomas Sanch. lib. 3. diſpur. 30. num. 11. Barboſa in l. quia tale 14. num. 87. ff. ſol. matrim. Azor lib. 3. inſt. moraliũ, c. 45. verſi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & poteſt. Epiſcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Iacob. Lauren. de iud. ſuſpect. c. 4. num. 7. ergo Vicarij iuriſdictio ordinaria non eſt.

Creſcit, & augetur difficultas, quia inter iuriſdictionem ordinariam, & delegatam illa conſtituitur differentia, quòd prior mortuo adhuc concedente permanet, c. legatos 2. infrà de officio 71
legati l. more 5. de iur. omniũ iud. Petrus Greg. Syntag. lib. 47. c. 32. nu. 2. Menochius de arbitrarijs, quæſt. 69. num. 2. Renat. Copin. in ſacra Politica lib. 2. titu. 6. alijquè plures, quos refert, & ſequitur Morla in empor. titu. 2. de iuriſdic. omniũ 72
iudic. num. 104. & 105. Barboſ. in l. quia tale 14. num. 84. ff. ſol. matrim. Sanchez tom. 3. de matrimonio, lib. 8. diſpur. 28. num. 4. & 5. Poſterior verò re integra, morte delegantis finitur, c. ſi delegatus 7. infrà de officio deleg. c. relatum, extra eod. l. eum qui 15. l. ſolet 16. l. Prætor 17. de iuriſ. omnium iud. l. 21. titu. 4. part. 3. Purpuratus vbi ſupra, num. 106. ſed iuriſdictio Vicarij per Epiſ- 73
copi mortem ſpirat, Clement. final, vbi Immol. Card. & alij, & ibi gloſ. verbo *conteſtata*, de pro-

curatoribus Panormitan. in c. extirpãdæ, §. quia verò num. 4. de præbend. Baldus in l. aliquando, num. 8. de officio Proconsulis, Bened. Capra. in repetitione Clement. etsi principalis, num. 18. de rescriptis, Sbrocius alios congerens d. tractat. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 44. Igitur Vicarij iurisdictio magis cohæret delegatę iurisdictioni, quàm ordinariæ.

Quibus non leuiter auxiliatur, quia nemo am-
74 bigetit generalem Vicarium ab Episcopo consti-
tui: sed iurisdictio ordinaria ab Episcopo concedi non potest d. glos. verbo *statuuntur*, in c. 2. ne Prælati vices suas communiter DD. vbi id deduxerunt in l. more de iurisdictione omnium iud. Speculator titu. de officio ordinarij, §. videmus quis dicatur, num. 5. Alexan. in rubr. de officio eius, num. 17. Petrus Greg. in Syntagmate, lib. 47. c. 22. num. 1. Quod dilucidiùs ostendit Gratianus in c. à iudicibus, 2. quæst. 6. *Ordinarij verò sunt* (inquit) *qui ab Apostolico, vt Ecclesiastici, vel ab Imperatore vt potè seculares, legitimam potestatem accipiunt.* Reliqui verò omnes excluduntur à potestate creandi ordinarios argumẽto rex. in c. nonne de præsumpt. ac per consequens Episcopus videtur exclusus, idemque constat ex l. & quia de iurisdictione omnium iudic. & c. 1. c. con-

queren

querente de officio Vicarij, ſacroſanct. Concil. Trident.ſeſ.7.c.6.7.& 8.ſeſ.24. de reformatione matrim.c.1.& ſeſ.25.c.10.l.21.tit.4.part.3. Speculator titu.de officio ordin.§.videmus quis dicatur,num.5.

In hanc quoque pàrtem inclinat quòd Vicarius Epiſcopi non poteſt vniuerſitatem cauſſarũ 75
committere, c.clericos, vbi Hoſtienſis, & communiter ſcribentes de officio Vicarij, ſed id potiùs delegato, quàm ordinario conuenit l.1.ff.de 76
officio eius, ergo Vicarij iuriſdictio delegata eſt, non ordinaria.

Poſtremò pro eadem parte vrget, quòd ſi Vicarius principalem, & ordinariam iuriſdictionẽ diceretur habere, ſequeretur omnia illa, quæ poteſt Epiſcopus, & ipſum poſſe, aut ſaltem ea, quę ſunt iuriſdictionis. Attamẽ Vicarius non poteſt 77
vacantia beneficia conferre, niſi beneficiorum collatio ſit ei particulariter conceſſa, c.vltimo de officio Vicarij hoc lib. Anaſt.Germon.de indultis Cardinalium, d.§.tibi quoad vixeris, num.85, & plura alia huius generis Vicario interdicta ſunt, de quibus infrà, ſuo loco tractabimus, ergo Vicarius Epiſcopi dicitur delegatus, non autem ordinarius.

Sed licèt hæc ſententia his firmiſsimis argumentis

78 mentis sit cōmunita, contraria tamen imò Episcopi Vicarium ordinarium iudicem esse, verior exsistit, quæ non minoribus legum præsidijs, vel leuioribus iurisperitorum auctoritatibus inniti videtur. In primis itaque huic opinioni intrepidè, & constanter inhærent, glos. verbo officialē, in c. 2. de officio Vicarij hoc lib. & verbo generaliter in d. c. Roman. infrà de appellat. glos. in c. per lectis, verbo & iurgia 25. dist. Archid. Specul. Ioan. Andr. Hostiens. Roman. Innocen. Butri. Abb. Anchar. Alex. de Neuo. Dec. Beroi. Bart. Alber. Ioan. Fab. Alex. Angel. Iass. Fel. Bertach. Corr. Lanc. Iacob. de S. Georgio, Rodoan. Arti. Pabin. Soc. Caleph. Ant. de Petris, Afflict. Rebuf. Cacial. Franc. Marc. Bel. Foller. Rolan. Bolognet. Tauien. Marant. Mandos. Nauar. Couat. qui de communi testatur, Greg. Lopez, Molin. Conrad. Ant. Cucch. Sbroc. Mascard. Flamin. Paz, Petrus Greg. Gutier. Segura, Azeued. Salc. & alij quos refert, & sequitur Thomas Sanchez, tom. 1. de matrim. lib. 3. dispu. 29. quæst. 1. num. 3. vltra quos eādem opinionem sectati sunt. Cagn. in rubr. ff. de officio eius, nu. 81. Bal. in l. aliquando 5. num. 3. de officio Proconsulis, Anto. Capr. in repet. Clement. etsi princip. nu. 18. de rescrip. Purpur. in rubr. de officio eius, num. 10. & in l. more 5.

more 5. num. 91. & 92. de iuriſdict. omn iud. Federic. Scotus 1. tom. reſpon. lib. 8. reſpon. 3. nu. 9. Gambar. de poteſtate legati, lib. 9. num. 33. Silueſt. in ſumma verbo Vicarius, quæſt. 4. in principio, Vant. de nullitate, titul. de nullitate ex defectu iuriſd. deleg. num. 25. Gregor. Lopez in l. 2. tito. 4. part. 3. gloſ. 1. Barboſ in l. quia tale 14. nu. 93. ff. ſolut. matrim. Morl. in empo. iur. titul. de iuriſd. omnium iudic. num. 86. & ibidem quæſt. 17. num. 35. licèt eum pro contraria parte alleget Garcia infrà citandus num. 23. Sahag. in rubr. de officio deleg. num. 10. Azor lib. 3. inſtit. moral. 2. part. c. 43. verſi. 5. quæritur, & c. 6. verſi. duodecimo quæritur, Saytus de cenſur. lib. 1. c. 6. nu. 8. Vgolin. de officio & poteſt. Epiſcopi, c. 4. §. 9. num. 2. Iacob. Laurentius in tract. de iudice ſuſpecto, c. 4. num. 21. poſt medium. Garc. de benef. 1. tom. 5. par. c. 8. nu. 21. facit deciſ. Rotę 1. aliàs 47. & deciſ. 3. aliàs 350. & deciſ. 7. aliàs 371. de officio Vicarij in nouiſ. Qui omnes primã in aciem deducunt noſtri capitis definitionem, dum conſtituit interdicendam appellationem de officiali Epiſcopi ad Epiſcopũ, quod ordinariã non delegatã reſpicit iuriſdictionem, nam de delegato ad deleganrẽ optimo iure appellatio procedit. c. ſuper quæſtionum, §. porrò de officio delegati, vt 79

supra num. 34. docuimus, ergo Vicarij potestas ordinaria est.

In cuius argumenti confirmationem ratio nostri tex. pro contraria parte superiùs adducta efficaciùs retorquetur, prohibetur enim appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopũ, ne appelletur ab eodem ad seipsum cum eorum vnum tribunal, auditorium, & iurisdictio sit. At Episcopus iurisdictionem habet ordinariam, c. cum Epis-
80 copus 7. infrà de officio ordinarij, & docent Cardinalis in Clementina 1. §. ad hæc, num. 4. de statu Monachorum, Speculat. in rubr. de officio ordinarij 2. par. num. 1. Alexan. in rub. de iur. omnium iudic. num. 1. Vant. vbi supra num. 5. ergo si Episcopus habet ordinariam, & eamdem iurisdictionem ipse & Vicarius obtinent; neces-
81 sariò igitur & Vicarius ordinariã habebit, quia vna & eadem res diuerso iure censeri non debet l. eum qui ædes, ff. de vsucap.

Prædictis etiam annuit, nam Vicarius po-
82 test interponere decretum in alienationibus rerum minorum l. 2. & final. C. de officio eius qui vicem alt. ger. Roland. à Valle, consil. 86.
83 num. 23. volu. 1. quod quidem delegati minimè potest, cum requirat caussæ cognitionem, l. ne quidquam, §. vbi decretum, ff. de officio Procon.

con.d.l.2.de officio eius, ergo Vicarius ordinarius non delegatus est.

Superioribus & illud maximè consonum est, 84
quia argumentari licet de Archidiacono ad Vicarium Episcopi, vt fecit Ioannes Andr. in c. ad hæc, in versi. ardua, de officio Archi d. Socinus in c. sicut vnire, nu. 45. de excessibus Prælatorum. Sed Archidiaconus Vicarius est Episcopi, d.c. 85
ad hæc, & habet ordinariam iurisdictionem, vt diximus, num. 22. Igitur Vicarij iurisdictio ordinaria est.

Rursus & hæc sententia pulchrè confirmatur, 86
nam ille iudices dandi potestatem habet, qui iurisdictione ordinaria potitur, d.l. more, vbi communiter Scribentes, ff. de iurisdictione omniū iudic. non verò qui delegata, l. à iudice 15. C. de iudicijs. At Episcopi Vicarium iudicem dare posse docent Rom. Pont. in c. 1. infrà de officio 87
Vicarij, & in c. clericos extra eod. & vtrobique DD. ergo eius ordinaria est, non verò delegata iurisdictio.

Postremò in confirmationem huius senten- 88
tiæ facit, quia Vicarius Episcopi ex propria com missionis natura iurisdictionem, & caussarum cognitionem habet, vt docet Bonifacius VIII. in c. licèt in illis verbis: *Per commißionem offi. ij*

iurisdictio illi transferatur: de officio Vicarij hoc lib. ergo eius iurisdictio ordinaria est.

Ex quibus omnibus luculenter apparet Vicarium generalem Episcopi, sicut ipsum Episcopũ ordinariam, id est à lege dimanantem, non ab homine iurisdictionem habere; neque ab huius veritatis limine abducere poterint Canonum, legum, & rationum subsidia, quæ aduersæ opinionis auctores in firmamentum suæ sententiæ attulere.

Non est itaquè quod nos initio solicitet, Vica-
89 rium generalẽ pro Episcopo gerere, & eius personam repræsentare, quod delegatam iurisdictionem respicere videtur, quia imò verius est cum ptimùm Vicarius ab Episcopo eligitur, ex ipsius officij natura iurisdictionem habere ordinariam tanquam pro Episcopo subrogatam, c. 2. de offi-
90 cio Vicarij, lib. 6. l. 2. C. de officio eius; nec enim ex eo quod quis alterius vicem gerit ab ordinaria iurisdictione excluditur; namquè legatus Papæ eius vicẽ gerit, c. 1. de officio leg. habet tamẽ ordinariam iurisdictionem, c. 1. infrà de officio legati, & quæ ibi communiter tradunt Scribentes, & ita sensit Sahagum in d. rubr. de officio deleg. num. 11. vnde non bene consequitur vicem alterius gerit, ergo est delegatus, sed è conuerso rectè.

rectè procedit, delegatus est, ergo vicem alterius gerit. Quare Thom. Sanchez vbi supra d. dispu- 91
tatione 29. num. 13. inquit, vicem alterius gerentem in diuerso tribunali delegatum esse. Si verò ira alterius vicem gerat, vt constituat idem tribunal cum Episcopo, vt in præsenti, & in d. c. Romana, tunc ordinarius erit, cum & Episcopi iurisdictio ordinaria sit.

Rursus nec mouere debet secunda obiectio, nempè quòd eadem ordinaria iurisdictio penes duos, Episcopum scilicet, & Vicarium, sicut dominium & possessio consistere non possit, quia 92
non rectè argumẽtum deducitur de iurisdictione ad dominium ob diuersitatem rationis inter vnum, & alterum: vt ex Bart. in l. Pomponius, aliàs l. si vni ex pluribus, nu. 7. de re iudicata tradit Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 55. num. 28. tamen licèt fateremur procedere argumentum de dominio ad iurisdictionem, illud tunc locum haberet, quando vna & eadem iurisdictio apud duos æquè principaliter resideret; at Episcopus ratione dignitatis principaliter con- 93
sequitur dominium iurisdictionis iuxta ea, quæ notãtur in c. 1. de iudicijs: sanè Vicarius Episcopi solùm habet iurisdictionem contentiosam, & exercitium illius dominij consistentis in perso-

na Episcopi, Thom. Sanchez vbi supra, in fine d. disputationis 29.

Deinde hac in diceptatione non est quod nos torqueat tertius obex, nam licèt fatear nullam legem canonicam, aut ciuilem in vniuerso iure reperiri, quæ expressè iurisdictionem ordinariã huiusmodi Vicarijs tribuat, non tamen fateri licebit nullis iurium & rationũ munimentis prædictam Vicariorum generalium ordinariam iurisdictionem confirmari ex supra dictis, & quia
94 quo casu Summi Pontifices Episcopis permittunt absque necessitate, aut legitimo impedimento officiales, vel Vicarios generales eorum vice ponere, & constituere, ab ipsis Pontificibus electi censentur, argumento tex. in l. 1. versic. omnia enim, C. de veteri iure enucleando. Vnde cum iure canonico liceat, & permittatur Episcopis Vicarios constituere: vt in d. c. cum Episcopus de officio ordin. c. vt officium 11. cũ sequen. & c. fin. de hæretic. hoc libro, c. licèt infrà de officio Vicarij, ideò prædicti Vicarij ab Episcopis permissione & auctoritate Pontificũ nominati ab ipsis Pontificibus electi censetur, & per consequens, eis ordinariam iurisdictionem tributam, vt eleganter obseruauit Paz in praxi, 2. tom. prælud. 3. num. 3. Morl. vbi supra d. num. 86.

Parum

Parum mouet quarta difficultas, quia Vicarius mediante Episcopi nominatione ordinariam iurisdictionem à lege consequitur, vt statim dicemus: propterea mirum non est si contraria eiusdem Episcopi voluntate tollatur, & eius iurisdictio reuocetur, cum nihil magis naturali rationi consonū sit, quàm vt res per quascumque causas nascuntur, per easdem dissoluantur, c. 1. cum 95
similibus extra de reg. iuris. Qua propter in hac materia notissimū principium est, iudicandi munus ab eo, qui constituit remoueri posse, d. l. iudicium soluitur, ibi: *Vetante eo, qui iudicare iusserat*. ff. de iudicijs. Et ita tenuerunt glossa in Clement. d. & si principalis, vbi & communiter DD. de rescrip. Calderinus, & Barbac. relati à Rebuf. in praxi, benef. titul. de forma Vicarij Archiep. num. 193. Franciscus Marc. decis. 794. num. 1. part. 1. Barbos. in d. l. quia tale, num. 87. qui regulariter docet ordinariam iurisdictionem per modum officij, siue commissionis concessam reuocari rectè posse. Diuersum sanè procedit in Archidiacono, qui licèt Episcopi Vica- 96
rius dicatur, c. 1. c. ad hæc de officio ordin. ab Episcopo tamen reuocari non potest, cū huiusmodi Vicariatus ita Archidiaconi personæ, & dignitati inhæreat, vt non facilè ab ea euelli possit,

sit, vti ex pluribus docuit Rebuf. vbi supra, num. 199. Sbroc. d. lib. 3. c. 32. num. 14.

Facilius enim infringetur quinta obiectio, nam
97 respondeo maiorem propositionē procedere in iurisdictione ordinaria, quæ per se, & principaliter inest: at iurisdictio Vicarij non inest principaliter, & per se in eo, sed est tanquam accessoria alterius, Episcopi scilicet, iuxta tex. nostrum, & d. c. Romana, in princip. de appellat. Quare morte Episcopi Vicarij iurisdictio spirat, non quia delegata, sed quia ordinaria est, quæ se habet ad iurisdictionem Episcopi per modum accessorij. Cum Vicarius iurisdictione sit Episcopo associatus, vt ex Abb. Anch. & Menoch. docet Sbroc. d. c. 55. num. 27. Cum enim accessoria sit, illa notissima iuris regula succedit, quæ habet cum principalis caussa nō subsistit; nec ea omnia quę sequuntur ex illa, l. cum principalis 178. ff. de reg. iur. c. accessorium infra de reg. iur. cui interpretationi assentitur Socinus in d. l. more, num. 56. vbi Ias. num. 8. de iurisdictione omnium iudic. Oroscius in d. l. & quia, num. 6. eiusdem tituli, Franc. Marc. decis. 778. num. 4. part. 1. quem sequitur Barbos. in d. l. quia tale, num. 93. Thom. Sanch. præcitata disput. 29. num. 13.

Sexto loco oppositum argumentum diluitur

negati

negando Vicarium iurisdictionem ab Episcopo accipere. Nam licèt Episcopus Vicarium consti- 98
tuat, & ob eius nominationē officium exerceat, protinus tamen quod ab Episcopo constituitur, lex illi iurisdictionem tribuit, ideò non rectè dicitur ab ipso Episcopo iurisdictionem accipere, sed à iure potiùs, ministerio, facto, & nominatione Episcopi interueniente, subscribit Sbroc. vbi proximè, num. 26. Thom. Sanch. d. num. 3.

Tandem non est cur vi septimi, & octaui argumenti illecebrosa flectamur: nam licèt Vicarius Episcopi vices suas in totum alteri commit- 99
tere, beneficia conferre, vel alia similia exercere non posit, id tamen ordinariæ iurisdictioni nō refragatur; quia ipsa limitatur, & restringitur ratione caussarum, rerum, litigatorum, & temporum; vt docet Vancius de nullitatibus, titul. de nullitate ex defectu iurisdictionis, num. 32. cum sequentibus. Idcircò licèt Vicarij iurisdictio ordinaria sit, in ea tamen alterius Vicarij deputatio, beneficiorum collatio non veniunt, quia in his & similibus specialiter limitatur, & circūscribitur, d. c. 2. & final. vbi DD. infra de officio Vicarij, c. statutum de præbendis eodem libro, & dicemus inferiùs à num. 180.

Ex his igitur, quæ proposuimus, perspicuum

est generalem Episcopi Vicarium ordinaria sibi à lege concessa, non delegata iurisdictione potiri: vnde prouenit, quòd cum æqualis vtriusquè iurisdictio sit, imò & eadem, & vnum tribunal & auditorium constituant, de vno ad alium appellari non posit: quia substantia appellarionis exigit, vt de inferiori ad superiorem deferatur appellatio, non ad æqualem vel ad eundem d.c. anteriorum, 2. quæst. 6. cũ pluribus, quæ in princip. huius tracta. & relectionis, num. 10. tradidimus.

Ex quo etiam consequenter descendit à Vica
100 rio principali. Capituli sede vacante ad ipsum Capitulum prouocari non posse, quia cum Episco-
101 palis iurisdictio sede vacante ad Capitulum deuoluatur, c. vnico, & ibi glos. infra de maiorit. & obedie. Abb. in c. cum olim, vltimo notabili, num. 1. extra eod. Rom. consi. 306. num. 13. in fine, Federicus de Senis, consi. 30. num. 3. Episcopi instar Vicarium generalem constituere potest,
102 Abb. in c. irrefragabili, num. 2. de officio ordinarij, Felinus in d.c. cum olim, num. 9. de maior. & obedientia, Pauin. de potest. Capit. sede vacante, 2. part. principali quæst. 10. num. 1. & 2. sacrosanct. Concil. Trident. ses. 24. de reformatione, c. 16.
103 qui cum ordinariam iurisdictionem habeat, vt ex alijs resoluit Pauin. vbi supra num. 3. & Thomas:

mas Sanchez, tom. 2. de matrimonio, lib. 3. disputat. 29. num. 4. vnum tribunal, & auditorium cum Capitulo constituit, ac proinde de Vicario ad Capitulum appellationem impediri testatur idem Pauin. d. quæst. 10. num. 14. Quod & ad officiales generales inferiorum Prælatorum exten 104 dendum esse pluribus relatis defendit Sbroc. vbi supra lib. 3. quæst. 3. num. 6.

Quæ verissima ratio cum generalis sit, ciuile quidem ius amplectitur, ita vt eo iure appellari 105 non possit à generali Vicario ad eum cuius Vicarius est, seu vices gerit: vt tenet Bart. in l. præcipimus, num. 2. C. de appellat. & in d. l. 1. §. ab eo, num. 1. ff. quis & à quo appellet. Bertach. de Episcopis, 7. part. 4. lib. num. 36. Decius in c. dilecti el tercero, num. 4. de appellat. Baldus in margarita innocentiana, verbo sententia, num. 15. Angel. in d. l. præcipimus, num. 1. Couar. d. c. 4. prac. num. 8. Roland. à Valle, consi. 76. num. 16. vol. 3. Secundùm quam sententiam Bart. vbi supra in 106 terpretatur §. ab eo, d. l. 1. ff. quis & à quo appel. (de cuius interpretatione latiùs supra egimus) docens ea ratione ibi appellationem non admitti ab eo, cui mandata est iurisdictio, ad eum, qui mandauit: quia loquitur de Vicario, qui idem tribunal constituit, cum eo cuius vices gerit,

quem suppresso nomine sequitur Guid. Papæ decis. 436. num. 41.

Dissentiunt tamen, & contrariã partem tuentur Bald. sibi contrarius in d. l. à Proconsulibus
107 num. 1. per tex. ibi, C. de appellat. Salicetus, in l. 12 C. si quacumque præditus potestate, relatus à Felino in c. insinuãte, num. 1. de officio & pot. iud. del. Rom. sing. 76. nu. 2. differentiam constituentes inter ius canonicum & ciuile, vt Pontificio iure à Vicario generali ad Episcopum appellari nõ liceat, ciuili verò permittatur, sequitur Sbroci. de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 14. num. 6. & Iacob. Laurent. in tractatu de iudi. suspecto, c. 4. num. 7. ad fin. & num. 12.

Qua de caussa ego in hac Scribẽtium concertatione neutram sententiã, vt concepta est, am-
108 plectar, sed medio tutissimus ibo, ac mediam viam conuenienti distinctione seligam, quod, vt faciliùs assequar, admonendum duxi. Tunc demum iure ciuili de Vicario ad eum, cuius vices gerit, appellari non posse, quoties Vicarius ordinariam iurisdictionem, sicut ille, qui eum constituit, habuerit: secus si delegatam, quia tanquam à delegato ad delegantem licita erit prouocatio ex regula d. l. 1. & 3. ff. quis & à quo appellet. Vicarius enim ordinariam iurisdictionem tunc habere

berè dicitur, si à Rectore, vel Præside lege per- 109
mittente constitutus fuerit, vti in casu necessita-
tis, infirmitatis videlicet, vel iustæ absentiæ, au-
thentico de collatoribus, §. ad hæc prohibemus,
collat. 9. authētic. vt nulli iudic. in principio ea. l.
collatione, Bart. in l. obseruare, nu. 3. & in l. nec
quidquam 9. §. vbi decretum, in 1. lectura, nu. 5.
ff. de officio Proconsulis, Bald. in §. si quis decesſ-
ſerit, nu. 2. si de feud. fuer. contr. & in l. aliquan-
do, num. 1. ff. de officio Proconſ. & ratio eſt, quia
cum permiſsione legis à Rectore, seu Præside,
constituatur, à lege ipsa ordinariam iurisdictio-
nem videtur accipere, argumen. tx. in d. l. 1. verſ.
omnia enim, C. de veteri iur. enucleand. Bart.
in d. §. vbi decretum, num. 5. Cuiac. ad Papinian.
lib. 1. quæstion. in d. l. aliquando, 5. de officio Pro-
consulis, Molin. lib. 1. de Hiſpan. primogen. c. 25.
num. 12. Quintan. Dueñas lib. 2. de iurisdictione,
& imperio, titul. 5. num. 7. quapropter Robert.
Maranta 4. part. de ordin. iudic. 5. distinctione
principali, num. 18. putat ordinarium à Principe 110
cum potestate substituendi creatum, si substitue-
rit, substitutum iurisdictionem ordinariam ha-
bere, quia auctoritate Principis id concedentis
substitutus videtur. Quod si citra neceſsitatem
Rector Vicarium constituerit non voluntate le-

gis, quia nulli Iudicũ in loco cuius gubernatio si-
111 bi cõmissa est, Vicariũ deputare permittitur d. §.
ad hæc, & d. authen. vt nulli iudic. & authent. de
defensoribus ciuitatum, §. iusiurandum, col. 3.
& authentico vt iudices sine quoquo suffragio,
§. nulli, col. 2. Cagnol. in rubr. de officio eius,
num. 8. Anto. Capicius decis. 151. num. 1. sed pro-
pria auctoritate illum constituit, ideóque non
ordinarius, sed delegatus erit, cum non à lege,
sed ab homine iurisdictionem nanciscatur Bart.
in l. 1. num. 2. ff. de officio eius, Curtius iunior in
ead. rube. num. 16. Boherius in tractatu magni
Consilij, num. 87. Molin. vbi supra d. num. 12.

Quod non in subtili consideratione compro-
112 batur: quia iudex ordinarius, vt potè Rector Pro-
uinciæ, seu Magistratus delegare potest omnes
caussas, quæ sibi iure ordinario competũt, l. mo-
re 5. ff. de iurisd. omnium iud. Idque permittitur
siue necessitas immineat, siue non, vt satis appa-
ret, ex l. 1. ff. de officio eius; vbi in casu necessita-
113 tis, veluti si Magistratum abesse contingat, meri
imperij delegatio permittitur: igitur necessitas
in cæteris caussis delegabilibus non attenditur;
ergo lex, quæ expressè prohibet ordinarios iudi-
ces Vicarios sibi constituere excepta necessita-
tis caussa, d. §. ad hæc prohibemus, & d. authen-
tico

tico vt nulli iudicum, videtur in illis causis exceptis Vicarium ordinarium facere, quia si esset delegatus, etiam citra necessitatem constitui posset, alioqui enim frustra lex talem prohibitionem induceret, si ordinarius non esset, cui considerationi libenter assentitur Marant. d. 4. part. 5. dist. principal. num. 18.

Neque obesse putamus d. l. à Proconsulibus, C. de appellat. quam Bald. & ceteri prioris sententiæ Doctores in subsidium aduocant: nam tex. ille loquitur in Vicario Præfecti Prætorio, cuius Præfecti Prætorio tanta olim dignitas & potestas fuit, vt vice sacra, id est Principis loco, iudicare diceretur, l. à Proconsulibus 16. C. de appellat. in Codice Theodos. ideóque ab eo tanquam ab ipso Principe appellari non licebat, d. l. à Proconsulibus, C. de appellat. l. 1. C. de sentent. Præf. Prætor. & l. Præfecti 17. ff. de minori. vnde nil mirum si ab eius Vicario ad eum appelletur, quemadmodum Princeps à sententijs Vicariorum suorum prouocatur, vt notat Philip. Franc. in præsenti versic. aduerte, num. 7. Decius in d. c. dilecti el tercero, nu. 31. de appellat. Maranta de ordine iudic. 6. part. titul. & quandoquè appellatur, num. 383. 113

Quæ resolutio aperit viam sæpius à nostris agita-

agitatæ quæstioni, an hodie Hispanico iure inspe-
114 cto locum tenentes Correctorum, qui vulgo *Tenientes*, seu *Alcaldes maiores* dicuntur, iurisdictionem ordinariam habeant, vel delegatam: qui cũ ex permißione, & præcepto legis, ac Principum tolerantia à Correctoribus constituãtur, vt clarè demonstrat, l. 10. titu. 5. lib. 3. compil. sub hac verborũ serie: *Se les maude i encargue de nuestra parte, que tengã consigo Teniẽtes letrados, &c.* Nulla dubitatio est quin iurisdictionem ordinariam habeant, licèt absquè vllo impedimẽto, vel necessitate à Correctoribus nominati fuerint, cum ab ipsa lege, seu Principe censeantur electi. Cui opinioni vt verissimæ accedũt, Couar. lib. 3. variar. c. 20. num. 4. Auendan. de exsequendis mandat. c. 3. num. 3. Azeued. in d. l. 10. nu. 1. Morl. in empo. iuris, titu. de iurisdict. prælud. 14. nu. 86. & plures alij ab ipsis relati.

Ex quo facilè deducitur, quòd cum huiusmodi locum tenentes ordinaria iurisdictione
115 fruantur, à sententijs per ipsos prolatis ad Correctorés appellari non poterit, quia eorumdem idem tribunal, & iurisdictio est, vt resoluit Matauta d. distinctione 5. num. 25. Auendañus vbi supra, & Azeued. num. 4. quemadmodum à Vicarijs generalibus ad Episcopum nequit appellari

pellari ex tex. nostro, & d. c. Romana, infra de appellat.

Idque similiter obseruandum est in Prætoribus, seu Correctoribus dominorum alicuius villæ, seu oppidi, de quibus non ad dominos prouocandum erit, sed ad eos, ad quos ab ipsis dominis appellaretur: quia idem auditoriũ sicut Episcopus, & officialis vtriusque cõstituunt Ioan. Faber. in principio inst. de vulga. num. 4. Ang. in l. præcipimus, num. 1. C. de appellat. Oldrald. consil. 161. num. 6. Albertus Brunus in materia feudali, consil. 102. à num. 1. Couar. c. 4. pract. nu. 6. versic. secunda conclusio, Roland. à Vall. consil. 76. num. 16. versi. secũdo non obstat, vol. 3. Auendaño de exsequend. mand. c. 6. in principio, Burg. de Paz in l. 3. Taur. part. 2. concl. 2. nu. 441. l. 1. tit. 1. lib. 4. recopil. & l. 14. titu. 18. eod. lib. 116

Nec refert quod à Ioanne Rege huius nominis primo, lege quadam anno Dominicæ natiuitatis 1390. lata contrarium cautum fuisse videatur his verbis: *Ordenamos, i mandamos, que quando los vezinos i moradores en los lugares de los señorios, se sintieren por agrauiados de alguna sentẽcia que dieren el Alcalde, o Alcaldes (en que el derecho otorga apelacion) que apelen para ante el su señor, o para ante el su lugar teniente que ouiere de oir sus* 117

L apela-

apelationes,&c. Nam omisso quod prædicta lex in nouæ compilationis volumine inserta nō sit, qua propter vim legis obtinere nōn potest, iuxta ea, quæ in procemio compilationis propè finem habentur: vt voluit Azeued. in d. l. 1. titu. 1. lib. 4. recopil. num. 41. responderi potest cum Palatio Rubeo in defensione Regni Nauarræ, 2. part. §. 4 legem istam accipiendam esse de Prætoribus particularibus ab oppidorum dominis constitutis, vt ab his tanquam à foraneis ad dominos prouocari possit, non verò de generalibus totius dominij & iurisdictionis, à quibus si appellare contigerit, non ad dominum, cum vnum tribunal constituat, sed ad superiorem domini appellabitur. Quò spectat communis praxis, quæ in supremis Regis tribunalibus obseruatur; vt si à sententijs per dominos in gradu appellationis prolatis euenerit appellari, dominorum iudicia, et si iusta fuerint, ob defectum iurisdictionis irritantur, cuius praxis fidum testimonium præbet Bouadilla lib. 2. politicæ, c. 16. num. 77. ad finem: nisi mauis aliter tentare cum Couar. pract. c. 4. nu. 6. versic. secunda conclusio, & prædictam constitutionē interpretari de Prætore à populo electo, & à domino confirmato, à cuius sententia nihil impedit quin dominus ipse prouocetur, cum talis

iudex.

Iudex diuersam habeat iurisdictioné ab ea, qua dominus potitur, cum non ipse, sed populus iudicem creauerit. Sequitur Auiles in capit. Prætorum, c. 1. glo. 1. num. 3. versi. & an de iudicibus, & planiùs in c. 38. glo. verbo ante nos, num. 3. versi. sedlicèt hoc, vsque in finem, secus verò si ab ipso domino fuerit electus, quia tunc cum vnum tribunal constituant, & eandem iurisdictionem habeant, non poterit ad dominum appellari, vt docet Couar. & Auiles vbi supra.

Nec prætereundum erit, rationem illam sæpè sæpiùs à nobis repetitam, qua Bonifacius VIII. ad appellationis prohibitionem vsus est: Episcopi nempè, & Vicarij idem tribunal, & auditoriú esse, non tantùm Episcopi prouocationem impedite, verùm & plures alios, nec reticendos effectus producere.

In primis enim illud subboritur, quòd si Episcopus foerit maiori excõmunicatione notatus, & publicè denunciatus, eius officialis, seu Vicarius generalis iurisdictionem suam exercere non poterit. Quia sicut per huiusmodi excommunicationem suspenditur Episcopi iurisdictio, c. ad probandum 24. de re iudicata, c. audiuimus 24. quæst. 1. Suarez de censur. dispu. 13. sec. 2. num. 15. & cõmuniter notatur in c. scicitatus de rescrip. 118

ita similiter eius Vicarij iurisdictio suspenditur, idquè meritò cum accessoria sit, & idem auditorium vtriusquè reputetur; c.1. vbi glos. verbo ipsius officialis, in fine, Philip. Franc. num.3. Arch. num.1. Ancha. num.2. de officio Vicarij hoc lib. glo. verbo contestata, in d. Clement. final. de procurat. Abb. Felin. Bald. Immol. Ancar. Cardinal. & alij, quos refert Sbroc. de Vicar. Episcopi, lib.3. quæst.17. num.1. & 2. Specul. in titu. de iudic. de leg. §. restat, num.7. Ioan. Andr. in c. ne aliqui, num.9. infra de hæretic. Decius, & alij in c. intelleximus, num.3. de iudic. Roman. sing.632. Maranta in speculo, 4. part. distin.5. principali, num. 70. Selua. de benef. 2. part. quæst.14. num.6. & 6. part. titu. de Vicar. Episcopi, num.3. Anton. Cucchus instit. maiorum, titu.8. de Vicar. nu.134. Siluest. in sum. verbo Vicarius, quæst.4. versi. quartum. Emanuel in summ. verbo excommunicatio, c.82. concl.8. Rebuf. in praxi de Vicar. Episcopi, num.217. cum sequenti. & in concord. titul. de excommunic. non vitand. glo.1. versi. collatio etiam facta, Federicus Scot. lib.8. responsorum, respon. 4. num. 5. latè prosequitur aduersus Ricard. & Armil. Thom. Sanchez, tom.1. de matri. lib.3. disput.30. num.5. cum sequenti. Zerol. in praxi Episcopali 1. part. verbo Vicarius. §.8. Hieron.

ron.Gonzal.in regu.8.cancel.glo.5.§.9.nu.127. Iacob. Lauren. de iudice suspecto, c.4.num.10. Azor lib.3.instit.moral.c.45.versi.decimo quarto quæritur, Vgolin.de officio & potestate Episcopi, c.4.§.2.num.3.& §.6. nu.5. Auila de cens. 2.part.c.6.disput.6.dub.4.per totum; facit Rota titu.de officio Vicar. dec. 4. aliàs 378. num.2. in
nouis. Hinc Episcopo excommunicato eius Vi- 119
carium alium excommunicare nó posse docuit
Sayrus de censur.lib.5.num.37. Nec valere colla 121
tionem, si dum Episcopus excommunicatus est, 120
Vicarius conferat, imò effici irregularem docuit Aretinus in c. cũ non ab homine de iudic.Fran. Marc. decis.1231.num.4.& 6.& decis.1232.in principio, part.1. Parisius consi.89.num.5. vol.4. Rebuf.& Sbroc.vbi supra: nisi Episcopus esset toleratus, vel occultè excommunicatus, nam tunc fauore publici iuris cum cõmuni opinione pro non excommunicato habeatur, collatio à Vicario, siue ab Episcopo facta valebit, vt colligitur ex Abb.in c.veritatis, num.42. de sententia excommunicationis, Felinus in c.ad probandum, num.6 de re iud. Francis. Marc. decis.967.nu.7. & 13. Vgolinus vbi supra, d.num.5. optimè declarat Auila de cens. d.2.part.c.6. disput. 6. dub.3. versic. ex dictis primo sequitur. Qua ratione si

121 Capitulum sede vacante suspensionis censura sic irretitum & iurisdictionis vsu priuetur, principalis eius Vicarius iurisdictionem exercere non poterit, vt docet Suarez in tractatu de censuris, disput. 7. sectione 3. nu. 13. Vgolinum reprehendens, qui contrariam sententiam sectatur in tractatu de censuris, tabul. 1. c. 4. §. 2. nec refert an à Capitulo, an à Metropolitano ob negligentiam Capituli generalis Vicarius constituatur secun-
122 dùm formam sacrosancti Concilij Tridentini, d. c. 16. de reformatione, quia ob negligentiam Capituli non deuoluitur iurisdictio ad Metropolitanum: nam aliàs ipse auctoritate ordinaria excommunicare, & absoluere posset, sed deputatio tantùm, siue ius constituendi Vicarium nomine Capituli, qui quidem Vicarius taliter constitutus iurisdictionem habet pendentem à iurisdictione, quæ in ipso Capitulo residet; Tridentina enim Synodus noluit iurisdictionem Capituli ob eius negligentiam in Metropolitanum deuolui, sed solùm Capitulum obstringere, & obligare necessitate Vicarium nominandi, vt eleganter explicat Suarez vbi supra d. sect. 3. nu. 14. Aliter tamen dicendum esset si Vicarius non generaliter fuisset à Capitulo constitutus, sed ad certum locum, vel ad certam caussam: nam cum

hoc

hoc casu Vicarius non constituat idem tribunal cum Capitulo, quia delegatus est, vt superiùs numer. 35. tradidimus. Ideò censuræ latæ in Capitulum non impediente, quo minus Vicarius delegatam iurisdictionem exerceat, vti ex Pauino, 123
Cardinali, & alijs docet Sbroc. d. lib. 3. de Vicario Episcopi, quæst. 17. num. 11. quemadmodum in Vicarijs foraneis, cæterisquè iudicibus delegatis tenet glo. verbo ipsius, post mediũ in c. 1. de officio Vicarij hoc lib. glo. & Innocen. in c. licèt de officio delegati, Speculator, d. titu. de iudice delegato, §. testar, d. num. 7. Soto in 4. senten. dist. 18. quæst. 4. art. 3. versi. circa concessiones, Sbroc. alios referens d. quæst. 17. num. 5. & 10. Zerola in praxi Episcopali, d. verbo Vicarius, 1. part. §. 8. Sanchez vbi supra, num. 7. Auila de censur. c. 6. disput. 6. dubio 4.

Sed certè hæc resolutio aliquantulum scrupulosa apparet, nam Episcopo excommunicato, 124
eius delegatus iurisdictionem exercere non potest, quia delegatus proprium nihil habet, sed illius, qui mandauit, iurisdictione vtitur, l. 1. §. qui mandatam. ff. de officio eius, ergo vsu iurisdictionis per excommunicationem Episcopo sublato, nulla iurisdictio remanet, qua deinceps delegatus vti possit.

Pro-

Pro perfecta itaque huius rei cognitione ego
125 distinguendum puto, nam aut ante Episcopi excommunicationem negotium delegato cōmissum inceptū erat, aut non, primo casu cum delegatus sit dominus negotij effectus, & eius iurisdictio perpetuata, licèt Episcopus excommunicationis censuram incurrat, poterit iurisdictionē exercere; si verò excommunicationis tempore negotium integrum erat, delegati iurisdictio ex ratione superiùs tradita spirat, quemadmodum per naturalem mortem finitur, c. gratum, & c. relatum extra de officio delegati, secundùm quam distinctionem superior resolutio temperāda est, vt aduertunt ex Ioan. Andr. Archid. & Hostien. Philip. Franc. in c. 1. num. 5. infra de officio Vicarij, Abb. in c. licèt de officio delegati, num. 8. Maranta in speculo, 4. part. 5. distinct. principali, num. 70.

126 Eodem etiam pertinet, quod quemadmodum vsu iurisdictionis per excōmunicationem Episcopi Vicarius priuatur, ita similiter eam exercere non poterit in eo negotio, in quo Episcopus ob legitimā suspicionis caussam recusatur, nam cum per recusationem Episcopi iurisdictio suspendatur, necessariò etiam Vicarij iurisdictio, vt pote cum eadem sit, & idem tribunal cum Episcopo

copo constituat, suspensa cēsebitur: nec nos con turbat tex. in l. vnica, C. si quacumque præditus potesta. vbi licèt ordinarius iudex, qui in Prouincia administrat, recusatus sit, eius Vicarius omnium, tam criminalium, quàm ciuilium caussarū exercitiū habet, quia respondetur, Vicarium ibi recusato ordinario iurisdictionē exercere posse, nec ordinarij recusationem id aliquatenus impedire, quia noua & speciali Principum indulgentia, iurisdictio illi concessa fuit, vt satis aperiunt. 127
Cæsarum verba: *Atque omnia, vel ciuilia, vel criminalia negotia quandiu idem in administratione fuerit, Vicario competant.* quam interpretationē tetigit Decius in c. 1. num. 70. de iudicijs.

128 Omissa tamen huiusmodi interpretatione, & alijs, quæ hactenus frequentissimis omnium vocibus probatæ sunt, quarū plures sectatur Sbrocius lib. 3. de Vicario Episcopi, quæst. 14. num. 6. Surd. consi. 50. à nu. 35. cum sequenti, mihi videtur, d. l. vnicam vsque adhuc à nemine interpretum (quotquot videre, aut legere contigit) fuisse intellectam. Cum in eo errore versentur, vt existiment accipiēdam eam legem de Vicario illius iudicis ordinarij, qui prohibitas nuptias audaci conamine contra Principum statuta contrahere nisus est; quod quidem iudicio nostro Impera 129

M torum

torum mêtem nusquam tenuit, sed hoc potiùs, vt si iudex ordinarius subditã mulierem in vxorem violenter accipere tentauerit, omnia tam ciuilia, quàm criminalia negotia vniuersæ eius domus Vicario comperant, non iudicis ordinarij, vt Acursius ibi, & ceteri omnes ineptè autumãt, sed Vicario Præfecti Prætorio, cui decretum illud dirigitur, vt subscriptio docet, ibi, *Theodoro Præfecto Prætorio*: Præfecti autem Prætorio Vicarios in Prouincijs constituebant, vt ipsorum vice administrarent, l. 3. §. illud de ean. latgit. titul. & notat Cuiac. in paratitlis, C. de officio Vicarij, Bud. de verborum significatione, verbo Vicarius, versi. erant autem Vicarij. Berrut. in lexico iuris, eod. verbo. Quare Vicario Præfecti Prætorio in illa diœcesi constituto propter ordinarij suspicionem Imperatores caussas committũt. Rursus, quod d. L. vnica loquatur de Vicario Præfecti Prætorio, proculdubio suadetur apertè: nã quoties in Codice Iustinianeo Vicarij nomen simpliciter proferrur de Vicario Præfecti Prætorio intelligitur, vt constat ex titu. C. de officio Vicarij, in quo tantùm de Vicario Præfecti Prætorio agitur, atque de eo solùm intelligitur, vti explicant Cuiac. Vvesembequi. & Iulius Parius in paratitlis ad eundem titul. Cum enim compertũ sit,

sit, d.l. vnicam de Vicario Præfecti Prætorio loqui, nulla dubitatio remanet, cur iudice ordinario, vt suspecto, recusato, seu interdicto Vicarius cognoscat, qui non erat iudicis ordinarij suspecti Vicarius, nec cum eo idem tribunal constituebat, sed à Præfecto Prætorio deputatus, ac per consequens ordinario superior, cum vice sacra instar Præfecti Prætorio iudicet, l.1.C. de officio Vicarij, Cuiac. vbi supra, & in l. eos qui 6. C. de appellat.

Minus obest additio Glossæ in præsenti verbo *vtriusque*, & Glossa vltima verbo *videtur*, quam sequuntur Archid. ibidem, num.2. ad med. Philip. Franc. num.10. Iacob. Laurent. de iudic. suspecto, c.4. num.6. ad fin. dum docent Episcopi, & Vicarij idem auditorium non esse quoad recusationem, nàm illud intelligendũ est, quoad caussam recusationis Vicarij coram Episcopo discutiendam, quo casu vnum tribunal vtriusque non reputatur, quia Vicarij recusatio eius personæ cohæret, atque eandem personam concernit, non iurisdictionem; qua propter Episcopo non interdicitur caussam recusationis sui Vicarij discutere, sicut appellationis caussam cognoscere prohibetur, quod non obscurè sensisse videtur Summus Pontifex, in d.c. si contra, ibi: *Recusa-* 130

M 2 *tionis*

tionis caussa coram Episcopo est probanda, idem est si officialis recusetur eiusdem: licèt ad ipsum ab eodem officiali nequeat appellari. Et hanc fuisse mentem Glossæ nostræ, & sequentium non coniectura modò probatur, verùm prædicti canonis verba pro solido suæ opinionis fundamento adducta suadent: verba enim Scribentium secundùm iura, quæ allegant, intelligenda sunt, ex traditis per Bart. in l. non solum, §. liberationis, ff. de liberatione legata, & in authentica sed iam necesse, vbi Bald. C. de donationibus propter nupt. Salicet. in l. si ex cautione, C. de non numerata pecunia, Roland. consi. 39. nu. 32. vol. 4. Planè in quæstione proposita recusato Episcopo generalis Vicarius non cognoscit, quia cum per recusationem Episcopi iurisdictio suspendatur, vt dictum est: Vicarij etiam iurisdictio suspédi debet, cum eadem sit, & ab ea, quam Episcopus habet, dependeat.

131

Maior tamen dubitatio est, an ob iustam Episcopi suspicionem eius Vicarius recusari possit, cum idem tribunal vtrique constituant, in quo mirum est quàm diuersimodè fluctuentur auctores: alij recusari posse affirmant, quorum in numero sunt Innocen. in d. c. insinuáte, num. 1. de officio deleg. Abb. num. 2. & 3. Felin. num. 1.

132

Salice-

Salicetus in d. l. vnica, num. 1. ad finem, C. ſi quacumque præd. poteſt. Franc. in d. c. ſi contra, num. 6. de officio deleg. hoc lib. Capic. deciſ. Neap. 137. num. 9. Pariſ. in c. poſtremo, num. 12. de appellat. Maranta in ſpeculo, 6. part. in 2. actu principali, num. 28. Rebuf. in praxi benef. in forma Vicarij Archiepiſcopi, num. 190. & 3. tom. ad leges Gallicas, titul. de recuſationibus, art. 9. glo. vnica, num. 30. Craueta conſil. 6. num. 33. Rip. Bertach. Roduan. Bertrand. Ant. Burgenſ. cum pluribus, quos citat, & ſequitur Sbroc. de Vicario Epiſcopi, lib. 3. quæſt. 14. num. 4. & 5. & Iacob. Lauren. de iud. ſuſpecto, c. 4. num. 7. Alij verò è conuerſo ſuſpicionem Epiſcopi ad Vicarij recuſationem ſufficere negant, vt Bald. in d. l. vnica, nu. 4. C. ſi quacumque præditus poteſtat. Decius in d. c. 1. num. 70. extra de iudic. Barbat. in tractatu de præſtãtia Cardinalium leg. à lat. c. 3. num. 12. Angel. in l. præcipimus, num. 1. C. de appellat. & in l. aduerſus, nu. 3. C. ſi aduerſus rem iud. Iaſ. in l. apertiſsimi 14. num. 9. C. de iudic. Bouadilla in politica, lib. 1. c. 12. num. 39. Surd. d. conſi. 50. num. 36. 133

Quapropter hac in re priorem ſententiam, cum & numero auctorum, & ratione ſit commendatior, præferẽdam exiſtimo, nec ob id prin- 134

cipaliter quod Vicarij & Episcopi idem tribunal sit, vt ferè omnes huius opinionis sectatores voluerunt, sed propterea quòd humani motis sit, illum vertri, cuius iudicio, & volũtate nunc erigitur, nunc deprimitur, vt eleganter Ioan. Papa ait Isaaco Syracusano Episcopo scribẽs in c.1.16. quæst.2. Vnde cum Vicarius Episcopum à quo fuit creatus, siue erectus, timere debeat, quòd illum pro libito reuocare possit ex glo. in Clementina final. de procur. & in Clement. & si principalis, verbo per electionem de rescrip. vbi Card. num.10. & Anchar. num.9. Bald. in l. solet, nu.6. ff. de officio Proconsul. & ex alijs pluribus, quos supra plena manu congessimus, verisimile est Vicarium obsequij, & remotionis timore in suspecti Episcopi placitum facilè trahi posse, atque ideò iusta Episcopi suspicio recusationi Vicarij legitimam caussam præbet, vt eleganter considerauit Ripa in c.1. num.44. extra de iudic. Rebuf. in pract. benef. in forma Vicarij Archiep. d. num.
135 190. Et hinc notabiliter infert Ripa vbi proximè quod si Vicarius Episcopi per Papam fuerit confirmatus ob suspicionem Episcopi recusari non
136 poterit, sequitur Sbroc. d. quæst.14. num.11. lib.3. cum talis Vicarius ab Episcopo nequeat reuocari, seu remoueri, secundùm Butr. à Ripa, vbi

supra

supra citatum Bald. in l. solet, num. 6. ff. de officio Proconsul. quasi tunc nihil sit, quôd Vicariũ à iustitiæ semita deuiare compellat.

In hoc tamen Ripa, & Sbroc. falluntur, nam 136
rectiùs puto Vicariũ Episcopi etiam per Papam confirmatum reuocari posse ab eodem Episcopo; ac si confirmatus non esset, quia confirmatio nihil de nouo concedit, sed tantùm actum; 137
prout est, confirmat c. 1. & 2. de confirmatione vtili, vel inutili, & aliud agens Ripa probat in resp. 40. sub titu. de officio deleg. nu. 7. Ea enim natura confirmationis est, robur solùm addere confirmato, non autem illud ad ea, quæ in con- 51.
firmato non includebantur, extendere, Berolus, consi. 7. col. 37. lib. 3. Decius in l. more, num. 5. ff. de iurisdic. omnium iud. Menoch. consil. 75. num. 32. vol. 1. quos refert Magonius decis. lucensi 14. num. 22. pro quo facit dictum Bald. in procemio decretal. verbo rex pacificus, num. 41. rela- 138
tum à Ias. in l. more, num. 28. ff. de iurisdic. omn. iudic. quód excommunicatus ab Episcopo ab eo absolui potest; quamuis prædicta excommunicatio per Papam confirmata fuerit, cui rectè conuenit tex. in c. ex frequentibus 3. de instit. Igitur cum ante confirmationem per Pontificem factam Vicarium reuocare Episcopo liceret, illud

ius.

ius Episcopo competens, ex subsequenti Papæ confirmatione nõ censetur sublatum, siquidem confirmatio sine præiudicio tertij facta intelligẽda sit, Bald. in l. 1. in prin. ff. de const. principum, Alexan. consil. 125. num. 5. vol. 2. per tex. in l. auctoritatem, C. vnde vi, per eumdẽ Ripam citatos respon. 93. nu. 20. ad id etiã allegans l. 1. §. si quis à Principe, ff. ne quid in loco publico, & c. super eo de officio deleg. in cuius confirmationem nõ incongruè adduci potest elegans Panormitani doctrina in c. cum accessissent, num. 2. de constit. (cuius etiam Ripa meminit respons. 2. num. 6.)
139 dum ait confirmationem statutorum à superiore simpliciter factam non impedire quo minus statuentes possint prædicta statuta tollere, nam confirmatio non efficit, quòd Principis statuta dicantur, vt Bald. latissimè comprobat in. l. ex placito à num. 6. C. de rerum permutatione, & in c. cũ contingat, de iure iur. probatus à Ias. in d. l. more, num. 27. ff de iurisdic. omnium iudic. Vnde licèt Papa Vicarium ab Episcopo constitutum confirmauerit, cum adhuc timor reuocationis in Vicario militet, ex suspicione Episcopi meritò reuocari poterit, vt voluit Rebuf. in praxi benefi. titu. de Vicario Archiep. num. 195. & in tractat. de eucuatione, num. 101. Ant. Cucch. lib. 2. instit.

instit. maior. titu. de Vicar. num. 139. & Iacobus Laurentius in tractatu de iudice suspecto, c. 4. num. 9. Planè diuersum esset, si Summus Pontifex Vicarium in Episcopatu cōstituat, nam tunc 140
non poterit reuocari, vt affirmat Barbat. in tract. de Card. leg. à lat. quæst. 3. num. 12. quia ex quo Summus Pontifex Vicarium constituit, videtur Episcopum prohibuisse, ne illū remoueat, ne ve alium eius loco deputet, vt docet Caual. Mileloq. 739. num. 3. Iacob. Laurent. d. tractatu de iud. suspecto, c. 4. num. 10. & sic isto casu cum timor reuocationis in Vicario cesset, ob suspicionem Episcopi, tanquam cessante caussa recusari nequiuit, ex regula tex. in c. cū cessante de appellat.

In delegato etiam, seu Vicario foraneo Episcopi idem, quod de Vicario generali præfati sumus locum habere, cur negemus? Cum timor 141
remotionis æquè in eo, ac in Vicario generali vigeat, & si communis ferè omnium Doctorum reluctetur opinio Card. in Clemen. 2. quæst. 8. de rescrip. Felin. in d. c. insinuāte, num. 1. de officio deleg. quibus assentitur Sbroc. vbi supra, nu. 8. Quæ vera & subtilis consideratio ita dubium & perplexum Ripam tenuit in c. 1. num. 44. de iudiciis, vt de veritate sententiæ Cardinalis & sectantium valde dubitet. Porrò parum conducit,

delegatum Episcopi idem tribunal cum Episcopo non habere, in quo opinionis suæ Sbroc. & supra relati robur collocant, quia licèt id verum (quod ipsi fatemur) timor tamen reuocationis remanet, cuius metu minus iuridicam sententiam Episcopi iussu fortassè proferre com pelletur, & hæc vera traditio, nisallor, satis comprobatur ex d. c. insinuante de officio delegat. vbi officialis, qui non vt Vicarius idem tribunal cum Episcopo constituens, sed vt Pontificis delegatus cognoscit, ex suspicione Episcopi legitimè recusatur.

Et huc quoquè respicit, quod si Episcopus ali-
142 cui, puta canonico, caussam delegauerit, ad Vicarium eiusdem appellari poterit, & si aliàs non nisi ad delegantem debeat prouocari, quia vnitas iurisdictionis, & tribunalis efficit, vt Vicarius ipse delegasse videatur, tenuit in præsenti Archidiaconus, num. 2. in fine, Ioan. Andr. Philip. Franc. num. 8. Geminianus num. 7. Anchatrà. num. 2. ad medium, Cardinalis in Clement. 2. nu. 25. de rescrip. Decius in c. dilecti el tercero, num. 2. vbi Franc. in 2. quæst. de appellat. Felin. in c. si quis contra 4. nu. 5. versi. delegato, de foro competēti addic. ad Roman. sing. 464. Rota, decis. 3. de officio Vicarij, aliàs 350. & decis. 7. aliàs

aliàs 371. in nouiss. Iacob. Lauren. de iud. susp. c. 4. num. 14. prope finem.

Contrariæ tamen sententiæ imò ad Episcopum necessario appellari debere, vindices, ac defensores se constituunt, Roman. d. singul. 464. Paulus de Leazar. in d. c. dilecti el tercero. & in d. c. si quis contra, de foro compet. Alexand. in apostilla ad Bart. verbo & idem auditorium, in l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, pro cuius munimine ac protectione sequentia fundamenta subijciunt. Primum quia delegato Episcopi recusato solus Episcopus de caussa recusationis cognoscit, c. si contra vnum 4. §. cum autem de officio delegat. hoc lib. ergo similiter à sententia delegati ab Episcopo, Episcopus tantũ prouocabitur, non verò ipsius Vicarius: cum appellatio & recusatio in iure æquiparentur, c. super eo 12. de appellationibus, vbi Butrius, nu. 2. & Franc. in præsenti, num. final. 145 144

Secundo huiusmodi consideratione mouentur, quia delegatus in caussa sibi ab Episcopo delegata maior est Vicario, vt colligitur ex c. studuisti 2. extra de officio legati, vbi legatus generalis (qui ordinariam iurisdictionem habet, c. 2. de officio legati hoc lib.) non prouocatur a sententia delegati ad speciale negotium constituti, 145

quod signum est, delegatum in caussa sibi commissa maiorē esse ordinatio, indequè consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

Quibus & aliud argumentum conducit, nam
146 ex quo Episcopus caussam alicui delegat, quoad
illam caussam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notantur de cōstitutionibus, & d. c. studuisti, & c. petitoriū de accusationibus, igitur à delegati sententia nō poterit ad Vicarium appellari cū in illa caussa nullam iurisdictionē habere compertū sit.

Abb. verò Panormitanus in d. c. si quis contra
147 in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diœcesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima caussa interueniente, Vicario deferēdam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d. c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriorem tuetur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego verò in hac opinionum coatim id fieri
priorem sententiam præferendam statnum, sos-
pe quam commendet ratio nostri tex. qui Vica-
stinctè vrium auditorium, Vicarium, & Epum,
pùm habere constituit. Nec superioribus arg vt
mentis tantùm deferendum esse censui, vt à pr.u
dicta sententia recedatur, quam vt in tuto collo
cemusi, argumenta, quæ in contrarium mota
sunt, enodanda erunt. Non est quod primũ obsi
stat, nam facilè diluemus negantes maiorẽ; quia
verũ non est recusationis caussam delegato obie
ctam coram Episcopo necessario probandam es
se: imò verius existimo coram eius Vicario ge-
nerali dictas recusationis caussas proponi, ac pro 149.
bari posse, tantùm enim abest, vt d. c. si contra
vnum dum recusationis caussam coram Episco-
po terminandam simpliciter profert, personam
Vicarij excludat, vt potiùs sententiam nostram
comprobare videatur, nam quoties simpliciter
de Episcopo mentio fit, etiam Vicarij persona 150.
subintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin.
in d. c. si quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc.
lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 43. num. 29. ele-
ganter Suarez in tractatu de censuris, disput. 7.
sect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod li
cèt lex iubeat, vt à nemine prorsus aliquid decer

quod signum est, delegatum in caussa sibi commissa maiorē esse ordinario, indequè consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

Quibus & aliud argumentum conducit, nam
146 ex quo Episcopus caussam alicui delegat, quoad illam caussam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notantur de cōstitutionibus, & d. c. studuisti, & c. petitoriū de accusationibus, igitur à delegati sententia nō poterit ad Vicarium appellari cū in illa caussa nullam iurisdictionē habere compertū sit.

Abb. verò Panormitanus in d. c. si quis contra
147 in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diœcesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum, infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima caussa interueniente, Vicario deferēdam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d. c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriorem tuetur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego.

Ego verò in hac opinionum conflictatione priorem ſententiam præferendam ſtatuo, quip- 148
pe quam commendet ratio noſtri tex. quæ in di ſtinctè vnum auditorium, Vicarium, & Epiſcopum habere conſtituit: Nec ſuperioribus argumentis tantùm deferendum eſſe cenſui, vt à prædicta ſententia recedatur, quam vt in tuto collocemus, argumenta, quæ in contrarium mota ſunt, enodanda erunt. Non eſt quod primũ obſiſtat, nam facilè diluemus negantes maiorẽ; quia verũ non eſt recuſationis cauſſam delegato obiectam coram Epiſcopo neceſſario probandam eſſe: imò verius exiſtimo coram eius Vicario ge-
nerali dictas recuſationis cauſſas proponi, ac pro 149
bari poſſe, tantùm enim abeſt, vt d. c. ſi contra vnum dum recuſationis cauſſam coram Epiſcopo terminandam ſimpliciter profert, perſonam Vicarij excludat, vt potiùs ſententiam noſtram comprobare videatur, nam quoties ſimpliciter
de Epiſcopo mentio fit, etiam Vicarij perſona 150
ſubintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin. in d. c. ſi quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc. lib. 2. de Vicario Epiſcopi, quæſt. 43. num. 29. eleganter Suarez in tractatu de cenſuris, diſput. 7. ſect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod licèt lex iubeat, vt à nemine prorſus aliquid decer

151 natur præterquam ab Episcopo, illud nihilominus poterit expediri per eius Vicarium, vt sacra Congregatio Cardinalium censuit sub die 18. Februarij, anno 1583. in qua cum dubitaretur an sanctum Concilium Tridentinum, sess. 25. de reformatione, c. 3. dum præcipit, vt excommunicationes, quæ monitionibus præmissis ad finem reuelationis, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus præterquam ab Episcopo decernantur, personam Vicarij videatur excludere, respondit Vicarium generalem has excommunicationes decernere posse, quasi appellatione Episcopi eius Vicarius comprehendatur. Quod etiam tenuerũt Sbroc. Siluã Nuptialẽ, Cardinal. & Lanfr. referens lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 171. num. 2. quibus adde Bernard. Diaz, regul. 243. Graff. consil. 64. num. 7. de sententia excommunicationis, Costa de facti scientia, & ignorantia, cent. 2. distin. 55. num. 1. tom. 1. Ioan. Gutier. lib. 1. canonicarum quæst. c. 11. num. 8. Sair. de censl. lib. 1. c. 9. num. 33. versic. primum est, Zerola in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. sequitur Lazarius de monitorijs, sect. 1. quæst. 6. nu. 1. & 2. Vnde apparet in d. c. si contra, Vicariũ non excludi à cognitione recusationis delegati ab Episcopo: nam,

vt

vt ipse videretur exclusus, nominatim id fieri debuit, vt sacrosanct. Concil. Tridentinum, sess. 24. c. 6. de reformatione ad excludendum Vicarium expresse inquit, quod Episcopis tantùm, non eorum Vicarijs sit permissum. Quare si vt Romanus & ceteri inquiunt, appellatio, & recusatio æqua lance trutinantur, vt de vno ad aliud argumentari liceat, cum iam exactè ostenderimus recusationis caussam aduersus Episcopi delegatum propositã, coram ipsius Vicario probari posse: idquè tam manifestum existat, vt amplioribus nullis alijs probationibus egeat, consequenter igitur ab eisdem fatendum erit, appella- 151
tionem de delegato Episcopi ob recusationis similitudinem ad ipsius Vicarium deferri posse.

Nec est quod nos torqueat secũda difficultas 152
ex c. studuisti de officio legati: quia respondetur verum esse delegatum Pontificis in caussa sibi specialiter cõmissa, legato maiorem effici, ex d. c. studuisti, & c. sanè II. extra de officio delegati: quia cum delegato illa caussa specialiter fuerit 153
commissa, ob id legatus ex generali commissione in eam se intromittere non potest, quia mandatum speciale generali detrahit, quo fit, vt cum cognitio illius caussæ legato subtracta fuerit, & in ea delegatus eo maior sit effectus, non possit

in eam quomodolibet se intromittere, nec per appellationem cognoscere, non tamen licet de legato Pontificis ad Episcopū delegatum in præsenti quæstione arguere, nam ex quo Episcopus alicui simpliciter caussam delegat, maiorem iurisdictionē, quam habet Vicarius generalis, non tribuit, quia Episcopus in delegatum maiorem iurisdictionem, quam ipse habet, transferre non potest, ergo nec maiorem, quam Vicarius generalis, cum vtriusque idem tribunal, & iurisdictio sit, quod in Pontificis legato locum non habet,
153 cum ipse non constituat idem tribunal cū Summo Pontifice, sicut Episcopus & Vicarius, vt docet Abbas d. num. 30. ad finem, & Sbroc. d. quæstione 175. num. 13. idcirco a delegato Episcopi ad eius Vicarium sicut ad eumdem Episcopum legitime prouocatur, etsi a delegato Pontificis non ad generalem legatum, sed ad Pontificem appellari debeat.

Minus etiam oberit tertia dubitatio, nam & si
154 Vicario videatur sublata potestas in caussa alicui per Episcopū specialiter delegata ex d. c. cum M. & similibus, id sanè intelligendum est respectu instantiæ principalis, non verò respectu appellationis, quia huiusmodi potestatem in alium Episcopus non transtulit, nec specificè sibi retinuit,

ve eleganter considerauit Abb. in d. c. si quis contra, num. 25. & 30.

Quæ quidem resolutio à Romani & aliorum 155
obiectionibus vindicata, extenditur, & locum habet in excommunicato ab Episcopo, vel ab eius delegato: ita vt indistinctè siue præsens, siue absens Episcopus sit, Vicarius generalis ex ratione superius tradita absoluere possit, quidquid distinguat Sbroc. d. quæst. 174. cum sequen. Nec obstat ad illum exspectare absoluendi potestatem, 156
ad quem ligandi potestas pertinuit, c. inferior 21. distin. l. nemo qui condemnare, & ibi Decius, Cagnol. Ferrara, Reuard. Petrus Faber. & alij, ff. de reg. iur. Innocent. in c. prudentiam, num. 14. de officio deleg. Couarr. in c. alma mater, §. 11. num. 10. de senten. excommun. lib. 6. Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. quæst. 43. à num. 25. quia respondetur huiusmodi pronunciatum non procedere quoties habenti potestatem absoluendi, & ligandi, potestas ligandi sublata fuit, quia ex eo potestas absoluendi adempta non censetur secundùm glos. verbo contra dos in Clement. 1. de hæreticis. Rip. in l. qui condemnare 3. num. 11. in fine, ff. de re iud. & ideò cum Vicario qui potestatem ligandi, & absoluendi habet glo. verbo Ecclesia ad finem, in c. ab Ecclesiarũ, de officio ord.

Abb. & Felin. in c. ex litteris, num. 4. de officio delegati, & latè Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 168. & quæst. 170. fuerit sublata potestas ligandi ex eo quod Episcopus per se, vel delegatus, eius nomine excommunicationis censuram protulit, absoluendi potestas adempta non videtur.

157 Superioribus etiam succinit, Vicarij iurisdictionem per Episcopi mortem (cum vtriusque vnum tribunal sit) spirare Clement. finali verbo contestata, vbi communiter Scribentes de procuratoribus, Abb. in c. 1. num. 5. extra ne sede vacan. & in c. extirpandæ, §. quia verò, num. 14. de præbend. Burr. in c. tua, num. 9. de officio Vicarij, vbi passim DD. Franc. Marc. quæst. 1200. nu. 18 Pauin. de officio & potest. Cap. sede vacan. 2. part. principali, quæst. 10. num. 12. Paris. consil. 89. nu. 6. vol. 4. & Sbroc. qui quã plures refert lib. 3. quæst. 43. Federic. Scotus, respons. lib. 8. respon. 4. nu. 6. Surd. consi. 50. num. 60. volu. 1. Thomas Sanchez de matrimon. lib. 3. disput. 30. num. 2. cum sequentibus, Azor. lib. 3. instit. moral. c. 45. versi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & potestate

158 Episcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Quo fit vt si Episcopus ad manus hostium peruenerit, & captiuitate detineatur, eius Vicarius nec excommunicare,

care, nec alia huiusmodi quæ iurisdictionis sunt, exercere possit; quia captiuitas ciuilis mors dicitur, l. pater 10. in fin. principij l. in omnibus 18. de 159
captiuis, glo. final, in l. 1 eod. titul. Et sicuti Episcopi naturali morte Vicarij iurisdictio cessat, ita & ciuili, quæ eumdem in proposito sortitur effectum, c. si Episcopus 3. infra de supplend. negligen. Prælatorum; & subscribit Sayrus tractat. de censur. lib. 1. c. 5. num. 39. Vnde etiam per ingressum religionis, renũciationem, depositionẽ, 160
cessionem, translationem, relegationem, permutationem, vel per aliam similem Episcopi abdicationem Vicarij iurisdictionẽ extingui, ex pluribus resoluit Sbroc. in repetito tractatu de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 42. per totam.

Hinc tandem prodeunt, quæ communiter eis conferũtur, factum scilicet Vicarij factum Episcopi reputari, Baldus in l. final, C. vbi & apud quem, Felin. in c. si quis contra, num. 5. de foro compet. Sbroc. d. lib. 3. quæst. 6. num. 12. Et Episcopum teneri sententiam sui Vicarij vt propriã defendere Specular. titu. de competentis iudicis additione, §. sequitur, num. 3. & Sbroc. vbi supra quæst. 28. num. 1. Nec gestis per Vicarium contrauenire, vt ex Paul. Castr. Deci. Rebuf. & alijs docet Sbroc. quæst. 29. num. 1. & sequen. 161 162 163

Et demum eadem ratione caussa per appella-
164 tionem ad Episcopũ delata, coram Vicario prosequi potest, vt deducitur ex tex. in c. dilecti el tercero, & ex Abb. ibidem, num. 1. & 3. Decio num. 1. de appellat. Francus in præsenti, num. 4. Felin. Bald. referens in d. c. si contra, num. 5. de foro compet. Boller. in praxi criminali canon, 1. part. moral, num. 123. Bertach. tractatu de Episcop. 7. part. 4. lib. titul. de Vicario Episcopi, nu. 125. Iacob. Lauren. in tractatu de iudice suspecto c. 4. num. 23. Azor, lib. 3. instit. moral. c. 45. versic. vndecimo quæro.

Redeundo tamen ad nostri tex. decisionem
165 illud omittendum non est, appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum adeò prohibitam esse, vt si de facto contigerit appellari, etiam partibus consentientibus, processus inde secutus nullus & inefficax sit, Ioan. Andr. in præsenti; & Philip. Franc. num. 10. Dominicus, num. 3. Speculator titul. de appellatione, §. nunc tractemus, num. 4. Sbroz. d. tractatu de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 11. & 12. Castelion. consil. 34. num. 6. & sequent. Thuscus practicarum. concl. lit. litter. A. concl. 349. num. 5. & ratio est, nam cum Episcopus in caussa appellationis nullam prorsus iurisdictionem habeat propter præsentis

capitis

capitis prohibitionem, partium conſenſus iudicem eum efficere non potuit, c. 1. infra de foro competenti, l. priuatorum 3. C. de iudic.

166 Nec contrarium ſuſpicor, quod appellatio omiſſo medio conſenſu partium interpoſita, in iudicem ad quem iuriſdictionem transfert, iuxta gloſſam in d. c. dilecti el tercero, verbo poſt huiuſmodi, in prin. de appell. ab Abb. ibidem & ab omnibus (excepto Decio) communiter receptã; ſimilis gloſ. verbo ad Senonenſem Eccleſiam, in c. ſignificantibus 3. de oper. noui nunciatione, Abb. & ceteri in c. referente de præbendis, &

Couar. communem dicens pract. c. 4. nu. 9. nam 167

reſpondetur, quod appellare de Vicario Epiſcopi ad Epiſcopum contra ſubſtantiam appellationis eſt, quæ in eo potiſsimùm conſiſtit, vt de inferiori ad ſuperiorem deferatur, vt latiùs à nobis in principio huius relectionis comprobatum eſt, vnde priuatorum conſenſus vires huiuſmodi appellationi tribuere non potuit, quia ea, quæ de ſubſtantia requiruntur priuatis conuentionibus tolli nequeunt, l. cum precario, ff. de precario, l. manu ſata de contrahenda emptione, cum ſimilibus; prouocare autem omiſſo medio non eſt contra ſubſtantialia appellationis, ſed contra accidentalia, vt docet glo. noſtra in præſenti verbo

O 3 offi-

quod signum est, delegatum in caussa sibi commissa maiorē esse ordinario, indequē consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

Quibus & aliud argumentum conducit, nam
146 ex quo Episcopus caussam alicui delegat, quoad illam caussam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notantur de cōstitutionibus, & d.c. studuisti, & c. I petitoriū de accusationibus, igitur à delegati sentētia nō poterit ad Vicarium appellari cū in illa caussa nullam iurisdictionē habere compertū sit.

Abb. verò Panormitanus in d.c. si quis contra
147 in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diœcesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima caussa interueniente, Vicario deferēdam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d.c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriorem tuetur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego.

Ego verò in hac opinionum conflictatione priorem sententiam præferendam statuo, quippe quam commendet ratio nostri tex. quæ in distinctè vnum auditorium, Vicarium, & Episcopum habere constituit. Nec superioribus argumentis tantùm deferendum esse censui, vt à prædicta sententia recedatur, quam vt in tuto collocemus, argumenta, quæ in contrarium mota sunt, enodanda erunt. Non est quod primũ obsistat, nam facilè diluemus negantes maiorẽ, quia verũ non est recusationis caussam delegato obiectam coram Episcopo necessario probandam esse: imò verius existimo coram eius Vicario generali dictas recusationis caussas proponi, ac probari posse, tantùm enim abest, vt d. c. si contra vnum dum recusationis caussam coram Episcopo terminandam simpliciter profert, personam Vicarij excludat, vt potiùs sententiam nostram comprobare videatur; nam quoties simpliciter de Episcopo mentio fit, etiam Vicarij persona subintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin. in d. c. si quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 43. num. 29. eleganter Suarez in tractatu de censuris, disput. 7. sect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod licèt lex iubeat, vt à nemine prorsus aliquid decer

148

149

150

151 natur præterquam ab Episcopo, illud nihilominus poterit expediri per eius Vicarium, vt sacra Congregatio Cardinalium censuit sub die 18. Februarij, anno 1583. in qua cum dubitassent an sanctum Concilium Tridentinum, sess. 25. de reformatione, c. 3. dum præcipit, vt excommunicationes, quæ monitionibus præmissis ad finem reuelationis, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus præterquam ab Episcopo decernantur, personam Vicarij videatur excludere, respondit Vicarium generalem has excommunicationes decernere posse, quasi appellatione Episcopi eius Vicarius comprehendatur. Quod etiam tenuerũt Sbroc: Siluã Nuptialẽ, Cardinal. & Lanfr. referens lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 171. num. 2. quibus adde Bernard. Diaz, regul. 243. Graff. consil. 6. num. 7. de sententia excommunicationis, Costa de facti scientia, & ignorantia, cent. 2. distin. 55. num. 1. tom. 1. Ioan. Gutier. lib. 1. canonicarum quæst. c. 11. num. 8. Sair. de cens. lib. 1. c. 9. num. 33. versic. primum est, Zerola in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. sequitur Lazarius de monitorijs, sect. 1. quæst. 6. nu. 1. & 2. Vnde apparet in d. c. si contra, Vicariũ non excludi à cognitione recusationis delegati ab Episcopo: nam,

vt

vt ipſe videretur excluſus, nominatim id fieri debuit, vt ſacroſanct. Concil. Tridentinum, ſeſ. 24. c. 6. de reformatione ad excludendum Vicarium expreſſe inquit, quod Epiſcopis tantùm, non eorum Vicarijs ſit permiſſum. Quare ſi vt Romanus & ceteri inquiunt, appellatio, & recuſatio æqua lance trutinantur, vt de vno ad aliud argumentari liceat; cum iam exactè oſtenderimus recuſationis cauſſam aduerſus Epiſcopi delegatum propoſitā, coram ipſius Vicario probari poſſe: idquè tam manifeſtum exſiſtat, vt amplioribus nullis alijs probationibus egeat, conſe- 131
quenter igitur ab eiſdem fatendum erit, appellationem de delegato Epiſcopi ob recuſationis ſimilitudinem ad ipſius Vicarium deferri poſſe.

Nec eſt quod nos torqueat ſecūda difficultas 132
ex c. ſtuduiſti de officio legati: quia reſpondetur verum eſſe delegatum Pontificis in cauſſa ſibi ſpecialiter cōmiſſa, legato maiorem effici, ex d. c. ſtuduiſti, & c. ſanè 11. extra de officio delegati: quia cum delegato illa cauſſa ſpecialiter fuerit 133
commiſſa, ob id legatus ex generali commiſſione in eam ſe intromittere non poteſt, quia mandatum ſpeciale generali detrahit, quo fit, vt cum cognitio illius cauſſæ legato ſubtracta fuerit, & in ea delegatus eo maior ſit effectus, non poſſit

in eam quomodolibet se intromittere, nec per appellationem cognoscere, non tamen licèt ide legato Pontificis ad Episcopū delegatum in præsenti quæstione arguere, nam ex quo Episcopus alicui simpliciter caussam delegat, maiorem iurisdictionē, quam habet Vicarius generalis, non tribuit; quia Episcopus in delegatum maiorem iurisdictionem, quam ipse habet, transferre non potest, ergo nec maiorem, quam Vicarius generalis, cum vtriusque idem tribunal, & iurisdictio sit, quod in Pontificis legato locum non habet,
153 cum ipse non constituat idem tribunal cū Summo Pontifice, sicut Episcopus & Vicarius, vt docet Abbas d. num. 30. ad finem, & Sbroc. d. quæstione 75. num. 13. idcirco a delegato Episcopi ad eius Vicarium sicut ad eumdem Episcopum legitimè prouocatur, etsi à delegato Pontificis non ad generalem legatum, sed ad Pontificem appellari debeat.

Minus etiam oberit tertia dubitatio, nam & si
154 Vicario videatur sublata potestas in caussa alicui per Episcopū specialiter delegata ex d. c. cum M. & similibus; id sanè intelligendum est respectu instantiæ principalis, non verò respectu appellationis, quia huiusmodi potestatem in alium Episcopus non transtulit, nec specificè sibi retinuit,

vt eleganter considerauit Abb. in d. c. si quis contra, num. 25. & 30.

Quæ quidem resolutio à Romani & aliorum obiectionibus vindicata, extéditur, & locum habet in excommunicato ab Episcopo, vel ab eius delegato: ita vt indistinctè siue præsens, siue absens Episcopus sit, Vicarius generalis ex ratione superiùs tradita absoluere possit, quidquid dist in guat Sbroc. d. quæst. 174. cum sequen. Nec obstat ad illum exspectare absoluendi potestatem, ad quem ligandi potestas pertinuit, c. inferior 21. distin. l. nemo qui condemnare, & ibi Decius, Cagnol. Ferrara, Reuard. Petrus Faber. & alij, ff. de reg. iur. Innocent. in c. prudentiam, num. 14. de officio deleg. Couarr. in c. alma mater, §. 11. num. 10. de senten. excommun. lib. 6. Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. quæst. 43. à num. 25. quia respondetur huiusmodi pronunciatum non procedere quoties habenti potestatem absoluendi, & ligandi, potestas ligandi sublata fuit, quia ex eo potestas absoluendi adempta non censetur secundùm glos. verbo contra eos in Clement. 1. de hæreticis: Rip. in l. qui condemnare 3. num. 11. in fine, ff. de re iud. & ideò eum Vicario qui potestatem ligandi, & absoluendi habet glo. verbo Ecclesia ad finem, in c. ab Ecclesiarū, de officio ord.

155

156

Abb. & Felin. in c. ex litteris, num. 4. de officio delegati, & latè Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 168. & quæst. 170. fuerit sublata potestas ligandi ex eo quod Episcopus per se, vel delegatus, eius nomine excommunicationis censuram protulit, absoluendi potestas adempta non videtur.

Superioribus etiam succinit; Vicarij iurisdi-
157 ctionem per Episcopi mortem (cum vtriusque vnum tribunal sit) spirare Clement. final. verba contestata, vbi communiter Scribentes de procuratoribus, Abb. in c. 1. num. 5. extra ne sede vacan. & in c. extirpandæ, §. quia verò, num. 14. de præbend. Bum. in c. tua, num. 9. de officio Vicarij, vbi passim DD. Franc. Marc. quæst. 1120. nu. 10. Pauin. de officio & potest. Cap. sede vacan. 2. part. principali, quæst. 10. num. 12. Paris. consi. 89. nu. 6. vol. 4. & Sbroc. qui quã plures refert lib. 3. quæst. 43. Federic. Scotus, respons. lib. 8. respon. 4. nu. 6. Surd. consi. 50. num. 50. vbi. Thomas Sanchez de matrimon. lib. 3. disput. 30. nu. 2. cum sequentibus, Azor lib. 5. instit. moral. c. 45. versi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & potestate
158 Episcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Quo fit vt si Episcopus ad manus hostium peruenerit, & captiuitate detineatur, eius Vicarius nec excommunicare,

tare, nec alia huiusmodi quæ iurisdictionis sunt, exercere possit; quia captiuitas ciuilis mors dicitur, l. pater 10. in fin. principij l. in omnibus 18. de captiuis, glo. final, in l. 1. eod. titul. Et sicuti Episcopi naturali morte Vicarij iurisdictio cessat, ita & ciuili, quæ eumdem in proposito sortitur effectum, c. si Episcopus 3. infra de supplend. negligen. Prælatorum; & subscribit Sayrus tractat. de censur. lib. 1. c. 5. num. 39. Vnde etiam per ingressum religionis, renũciarionem, depositionẽ, cessionem, translationem, relegationem, permutationem, vel per aliam similem Episcopi abdicationem Vicarij iurisdictionẽ extingui, ex pluribus resoluit Sbroc. in repetito tractatu de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 42. per totam. 159 160

Hinc tandem prodeunt, quæ communiter circumferũtur, factum scilicet Vicarij factum Episcopi reputari, Baldus in l. final, C. vbi & apud quem, Felin. in c. si quis contra, num. 5. de foro compet. Sbroc. d. lib. 3. quæst. 6. num. 12. Et Episcopum teneri sententiam sui Vicarij vt propriã defendere Speculat. titu. de competentis iudicis additione, §. sequitur, num. 3. & Sbroc. vbi supra quæst. 28. num. 1. Nec gestis per Vicarium contrauenire, vt ex Paul. Castr. Deci. Rebuf. & alijs docet Sbroc. quæst. 29. num. 1. & sequen. 161 162 163

Et demum eadem ratione caussa per appella-
164 tionem ad Episcopũ delata, coram Vicario pro-
sequi potest, vt deducitur ex tex. in c. dilecti el
tercero, & ex Abb. ibidem, num. 1. & 3. Decio
num. 1. de appellat. Francus in præsenti, num. 4.
Felin. Bald. referens in d. c. si contra, num. 5. de
foro compet. Foller. in praxi criminali canon, 1.
part. moral, num. 123. Barbach. tractatu de Episc.
cap. 7. part. 4. lib. titul. de Vicario Episcopi, nu.
125. Iacob. Lauren. in tractatu de iudice suspecto
c. 4. num. 23. Azor, lib. 3. instit. moral. c. 45. versic.
vndecimo quæro.

Redeundo tamen ad nostri tex. decisionem
165 illud omittendum non est, appellationem de Vi-
cario Episcopi ad Episcopum adeò prohibitam
esse; vt si de facto contigerit appellari, etiam par-
tibus consentientibus, processus inde secutus
nullus & inefficax sit, Ioan. Andr. in præsenti, &
Philip. Franc. num. 10. Dominicus, num. 3. Specu-
lator. titul. de appellatione, §. nunc tractemus,
num. 4. Sbroc. d. tractatu de Vicario Episcopi,
lib. 3. quæst. 2. num. 11. & 12. Castelion. consil. 34.
num. 6. & sequent. Thuscus practicarum concl.
lit. litter. A. concl. 349. num. 5. & ratio est, nam
cum Episcopus in caussa appellationis nullam
prorsus iurisdictionem habeat propter præsentis

capitis

capitis prohibitionem, partium consensus iudicem eum efficere non potuit, c. 2. infra de foro competenti, l. priuatorum 3. C. de iudic:

Nec contrarium suspicor, quod appellatio omisso medio consensu partium interposita, in iudicem ad quem iurisdictionem transfert, iuxta glossam in d. c. dilecti ch tertio, verbo post hu iusmodi, in prin. de appell. ab Abb. ibidem & ab omnibus (excepto Decio) communiter receptã; similis glos. verbo ad Senonensem Ecclesiam, in c. significantibus 3. de oper. noui nunciatione, Abb. & ceteri in c. referente de præbendis, & Couar. communem dicens pract. c. 4. nu. 9. nam respondetur, quod appellare de Vicario Episcopi ad Episcopum contra substantiam appellationis est, quæ in eo potissimùm consistit, vt de inferiori ad superiorem deferatur, vt latiùs à nobis in principio huius relectionis comprobatum est, vnde priuatorum consensus vires huiusmodi appellationi tribuere non potuit, quia ea, quæ de substantia requiruntur priuatis conuentionibus tolli nequeunt, l. cum precarium, ff. de precario, l. manu sata de contrahenda emptione, cum simi libus; prouocare autem omisso medio non est contra substantialia appellationis, sed contra accidentalia, vt docet glo. nostra in præsenti verbo 166

 offi-

officialis, quam omnes communiter sequuntur: Rocchus in c. final, num. 233. extra de consuetudine: idcirco cōsensu partium interposita appellatio substinetur, cum re vera maior iudex sit, qui licèt propter omissum medium possit declinari (nisi ad Summū Pontif. appellauerit, vel ad Patriarcham, vt in secunda parte dicemus) iudex nihilominus competens dicitur, vt tradit glos. verbo competenti, in Clemen. 2. vt lite pendente, & in l. 2. §. conuenire, verbo consensus. ff. de iudicijs.

Rursus etiam & illud scire oportet, non solùm
167 prohibitam esse appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum quoties iudicialiter appellatur, verum etiam si Episcopus extra iudicialiter prouocetur, Rota decis. 7. num. 2. de officio Vicarij aliàs 371. in nouis, Nicel. in concord. glossarum, num. 83. sequitur Sbroc. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 10. etsi quidam vt subtiliorem potiùs, quàm veritatis amatorem se ostenderet, crediderit tex. nostrum iudicialem appellationem non extraiudicialem prohibere, propter verbum *consistorium*, ibi adscriptum, quod proferri, nec dici potest, nisi iudice in iudicio pro tribunali sedente, vt in cap. cum Episcopus de officio ordinarij, c. final. cum similibus de re iudic.

iudic. Quod sanè admittendum nõ est, cum tex. noster, & d. c. Romana generali verborum ambitu loquantur, qua propter tam de iudiciali, quàm de extraiudiciali appellatione intelligendos fore non ambigitur iuxta regulam c. Romanorũ 19. dist. c. solitè de maioritate & obediẽtia, c. 1. de appell. hoc lib. cum etiam negari non possit, quin Vicarius ordinariam iurisdictionem habeat saltem habitu, etiam si nunquam pro tribunali sederet, atque ita superiorem hallucinationem refutat, & conuincit Rota, d. decis. 7. num. 2.

Praeterea nostri tex. decisio locum sibi vendicat in supplicatione, ita vt quemadmodum de Vicario ad Episcopum appellatio interdicitur, 168
similiter etiam & supplicatio ad eumdem prohibita videatur, vt apertè post Innoc. & Hostiens. defendit Archidiaconus in d. c. Romana, num. 2. & Gemin. nũ. 6. infra de appellat. Capel. Tolos. decis. 379. & ibi Stephan. Aufrer. qui hanc sententiam communiter receptam esse testatur, & Roc. alios cumulans lib. 3. quaest. 12. per totam. Quae opinio his potissimũ rationibus suadetur, quia si à sentẽtia Vicarij supplicari posset ad Episcopum, maxima fraus prohibitę appellationi fieret, siquidem appellationis loco omnes ad Episcopum.

copum supplicarent. Quod planè absurdum foret, & contra expressam iuris regulam, qua docemur, vt quod vna via prohibetur alicui, ad id alia non sit admittendus, c. tuæ extra de procur. c. cum quid, infra de regul. iur. l. vltim. C. si manc. ita venier. ne prostit.

Contrariam verò sententiam defendunt Laudens. &
169 Stephan. relati à Cardinali, in d. Clementin. 2. num. 8. de rescrip. Pauin. de officio & potestate Capit. sede vacante, 2. par. princip. quæst. 10. num. 14. Fran. Marcus, quæst. Delph. 322. num. 8. part. 1. Quam sententiam ideò tuentur, quia interdicta appellatione, supplicatio sublata non præsumitur, vt constanter tenet Ripa in l. nemo potest, num. 92. ff. de leg. 1. Menochius de adipiscenda possessione, remedio 4. num. 92. Francis. Marc. decis. Delphin. 55. lib. 2. à num. 1. Immol. consilio 145. versicul. nec obstat, Rolandus à Valle, consi. 94. num. 3. vol. 1. Ruin. consi. 157. num. 16. vol. 5. & alij plures, quos lata manu cumulat Cæsar Contard. in commentar. ad l. vnicam, C. si de moment. possess. fuerit appellat. quæst. 8. à nu. 2. cum sequentibus, Caballin. miloq. 750. per totum.

170 Reor tamen hanc inuestigationem vndique pensitatam nullius frugis videri; quod facilè suaderi

deri poterit, si agnoscas supplicationem nō cui libet inferiori, sed tantùm Principi peculiarem esse, vt notat Contardus in d. l. vnica, quæstione 8. num. 5. Franc. Marc. vbi supra num. 5. à quo cum prouocari suprema legum auctoritas non patiatur, l. 1. ff. à quibus appellar. non lic. ne alioquin prouocās inferiorē iudicem adeat, ac proinde descendere potiùs appellatio contra eius naturam, quàm in altum prospicere videretur, parti grauatæ æquum remedio supplicationis mederi visum fuit, ne omni defensione perpetuò destituta ius suum amitteret; at in Episcopi Vicario non est appellationis aditus interclusus, cum inde ad Metropolitanum, illicò ad Patriarcham, mox tandem ad Summū Pontificem possit appellari. 170

171 Vnicum tantùm modum conijcio, quo prædicta quæstio coloris fuco possit velari: cū Ioan. Andr. in d. c. Romana, infra de appellat. Abb. in c. ex litteris, num 11. de restit. in integr. Cardin. in Clement: etsi principalis, num. 8. de rescrip. si supplicationē videlicet non strictiori vocabulo percipiamus, sed largè, prout commodū restitutionis respicit, minoris, seu maioris ex iusta caussa; nam tunc rectè poterit Episcopus in integrum restituere contra sententiam sui Vica

rij, Abb. in d.c. ex litteris, num. 11. in fine, & in c. cum ex litteris, num. 3. extra de restitutione in integrum Capel. Tolos. decis. 479. Bertachinus de Episcopis 5. part. lib. 4. num. 67. & num. 127. & 7. part. num. 37. Maranta de ordin. iud. 6. par. titu. & quandoquè appellatur, nu. 382. Sforcias Oddus in tractatu de restitutione in inte. 1. par. quæst. 32. art. 22. num. 156. Cuech. inst. maiorum, lib. 2. titu. 6. de Episcopis, num. 308. & titu. 8. de Vicar. num. 127. Caballin. milleloquio 747. vbi in calce inquit, inde assuefactum esse constitue re clausulam illam in sententijs eorum; *Salua domini voluntate condemnamus, &c.* Sbroc. d. tract. de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 12. nu. 11. & quæst. 13. num. 6. Zerol. in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 5. Iacob. Lauten. tractat. de iudic.

172 suspecto, c. 4. num. 42. Nec huius asserti ratio fugit, nam Episcopi Vicarius contra sententiam à se ipso latam condemnato restitutionem concedere potest, l. Præfecti 17. ff. de minoribus, l. 3. titu. 26. part. 3. & docent Abb. num. 11. in d. c. ex litteris, & Beroius nu. 27. de in integr. restit. per tex in c. caussam, eod. tit. & l. final, C. vbi & apud quem, & ex Innocentio, Ioan. Andr. & alijs tradit Sforc. Oddus, d. artic. 22. num. 157. Bertach. Cu. ch. & Sbroc. vbi proximè, Rebuf. in praxi

benef.

benef. titu. de forma Vicar. Archiep. num.155.
idquè eleganti ratione, nam etſi aliàs Vicarius,
ſeu alius iudex ordinarius non poſsit retractare
ſententiam à ſe latam, ex l.1. C. ſententiam reſ-
cindi non poſſe, poterit tamen condemnatum
aduerſus eam reſtituere: quia in integrum reſti-
tutio reſcindit ſententiam prætextu erroris, vel
iuuenilis lapſus ex parte ipſius victi. Quo circa
cum Vicarius ipſe aduerſus ſuam ſententiam in
integrum reſtituere poſsit, id etiam & Epiſco-
po licebit, cum eorum vnum tribunal ſit, & iu-
riſdictio, vt ſæpius diximus. Nec refert quòd à
ſententia Vicarij Epiſcopus prouocari nequeat,
tanquam eadem perſona cum Vicario: quia illa
differentia eſt inter appellationem, & reſtitutio
nem in integrum, quod appellans de iniquitate,
vel iniuſtitia iudicis, qui ſententiam protulit,
conqueritur, & ideò nimirùm ſi ipſemet Vica-
rius, qui ſententiam tulit, vel Epiſcopus, cuius
perſonam repræſentat, de ea per appellationem
cognoſcere prohibeatur. In integrum verò re-
ſtitutio erroris proprij veniæ petitionem, vel ad
uerſarij circumuentionis allegationem conti-
net, l. in cauſſæ 16. §. fin. vbi gloſ. Bartol. Alberi.
& Bal. l. Præfecti 17. l. Præſes 47. ff. de minoribus;
& ideò non eſt inconueniens, vt ipſemet Epiſ-

copus contra sentētiam sui Vicarij (quæ eadem est, ac propria) in integrū restituere posit, quia non super proprio errore, sed super alieno, victi scilicet litigantis, a ﬁhibetur.

Quod cum ita sit, Vicarius etiam è conuersô
173. aduersus Episcopi sui sententiam in integrum restitutionem condemnato concedere poterit; Bertac. d. 7. p. lib 4. nu. 31. Sfor. Odd. de in integ. restit. par. 1. artic. 22. num. 156. Sbroc. d. quæst. 13. num 5. licèt contrarium tenuerit Abb. in d. c. cū ex litteris, num. 3 de restitut. in integrum.

Deinde Sbroc. d. lib. 3. quæst. 2. nu. 5. cum Cal-
174. derino, consi. 2. de appellat. ampliat prohibitionem appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum, vt procedat etiam in Vicario generali in ciuitate tantùm constituto, ita vt de eius sententia ad Episcopum appellatio interponi non valeat. Sed certè Cald. & Sbroc. in eo apertè fallun tur, quia solummodò à Vicario generali ad Episcopum prouocari non potest, vt supra diximus num. 61. ille autem Vicarius in ciuitate tantùm constitutus verè generalis non est, nisi generaliter ad totius diœcesis caussas deputetur, vt ex pluribus resoluit Garcia 1. tom. de benef. 5 part. c. 8. num. 27. & 31.

Duo tandem in præsenti necessariò addenda erunt,

erunt, quæ non mediocri animaduerſione indigent. Primum vt tunc demum de Vicario ad Epiſcopum prouocatio impediatur, quoties à ſententia definitiua appellari contigerit, non verò ſi ab interlocutoria, quia tunc nihil impedit, quo minus ad Epiſcopum appellatio per viam recurſus à grauamine interponatur, glo. noſtra, verbo officiali, Lapus in præſenti num. 1. Geminianus num 3. Franc. num. 4. & in d. c. dilecti el tercero, verſi. duodecimo quæro, Bald. in d. c. dilecti el tercero, num. 7. de appellat. Puteus lib. 2. deciſ. 503. Marqueſanus de commiſſione vtriuſque ſignaturæ, 1. part. c. 4. num. 67. Iacob. Laurentius, tractat. de iudice ſuſpecto, c. 4, num. 12. 175
176 Et ratio eſt quia iudex decretum, quod interloquendo pronunciauit, mutare, ſiue emendare rectè poteſt, l. quod iuſsit 14. vbi DD. communiter, ff. de re iud. l. quairm 19. §. dicere, aliàs l. dicere, §. vnde videndum, ff. de arbitr. c. cum ceſſante 60. extra de appellat. l. 2. titul. 8. & l. 2. titu. 22. part. 3. Iacob. Concenat. ſingul. quæſt. iur. lib. 1. quæſt. 2 num. 7. & 19. Octau. Veſtr. in praxi, lib. 3. c. 10. nu 4. & Nicol. Grabac. ibidem, num 10. idem Veſtrus lib. 7. c. 1 num. 16. & 33. Azeu. in l 2. titu 17. lib. 4. recopil. num 50. Vnde ſimiliter Epiſcopus cum eãdem iuriſdictionem,

& auditorium cum Vicario habeat, sententiam, quam Vicarius ipse interloquendo pronunciauit, tanquam à se ipso prolatam corrigere, & emendare poterit.

Quo fit, vt similiter Episcopus de nullitate sen
177 tentiæ sui Vicarij cognoscere posſit, etsi ipse à diffinitiua sententia appellari interdicatur, vt notant Cardin. in d. Clemet. 2. nu. 8. de rescrip. Domin. in præsenti, num. 3. Philip. Franc. num. 10. Bald. in d. c. dilecti, num. 7. Cucchus lib. 2. instit. maior. titu. 8 de Vicar. num. 126. Vantius de nullitate sententiæ, titu. coram quo nullitas proponi posſit, num. 20. Sbtoc. vbi supra lib. 3. quæst. 10. num. 1. Iacob. Lauren. in tractatu de iudic. suspecto, c. 4. num. 12. ad fin. quia idem ipse Vi-
178 carius, qui sententiam tulit, de eius nullitate cognoscere, etsi nulla fuerit, inualidam iudicare potest; ex quo per prolationem sententiæ, quæ nulla est, eius officium, & iurisdictio non spirat, l. 1. vbi Bart. & Paul. C. de sententijs, & interloc. vt prodidere Gemin. Franc. Lapus, Cucch. & alij proximè relati, quos Sbtocius sequitur d. lib. 3. quæst. 11. Quibus accedunt tradita per Vantium d. tit. corā quo nullitas proponi posſit, nu. 9. Paz in praxi, 1. par. tom. 1. temp. 12. nu. 6. Petr. à Syria, lib. 1. pract. foren. quæstionum, quæst. 26. nu. 11.

Secun

Secundò & illud notatu dignum est, à sententia Vicarij ad Episcopum his tantùm in causis proclamari prohibitum, quæ in generali Vicariatus commissione continentur, in quibus Vicarius ordinariam iurisdictionem habere dicitur, secus verò in his, quæ ex Vicarij officio, nisi specialiter committantur, non competunt, nam in his eum Vicarius delegatam habeat iurisdictionem, & non ordinariam ab eo ad Episcopum prouocabitur, vt perspicuè adnotarunt gl verbo officialé, in c. 2. infra de officio Vicarij, & ibi Lapus, num. 11. Anchar. num. 2. Dominic. num. 9. Franc. num. 4. in fine, Augustin. Beroi. in rubrica de officio delegati, num. 2. & 26. & consi. 22. num. 11. vol. 1. Felinus in d. rubr. de officio deleg. num. 4. & in c. licètà num. 1. cum sequen. de officio ordinarij, Rota decis. 7. de officio Vicar. aliàs 371. in nouis, Maranta de ordine iud. 4. part. distin. 5. principali, num. 16. Ant. Cucchus, lib. 2. instit. maiorum, titu. 8. de Vicar. nu. 112. cum sequentib. Sbroc. vbi supra, lib. 2. quæst. 55. num. 35. cum sequen. Thom. Sanchez, tom. 2. de matrim. lib. 3. disput. 29. nu. 6. Iacob. Laurent. d. tractat. de iudice suspecto, c. 4. num. 12. Garc. de benef. 1. tom. 5. part. c. 8. num. 40. 179

Ceterùm qualis hi casus fuerint, qui in generali. 180

rali Vicarij concessione non comprehenduntur, sed speciali commissione indigent, non abs re fore hic adscribere; imò necessarium iudicaui, vt his præcognitis quibus in causis à Vicario generali ad Episcopum possit prouocari, compertum fiat. Quare eos aut saltim plures apud varios auctores sparsos vno velut fasciculo, non inutiliter, aut infructuose colligam.

Primò quidem in generali Vicarij commissio
181 ne beneficia conferendi potestas non venit, nisi ei beneficiorũ collatio specialiter sit commissa, c. final, vbi Scribentes communiter de officio Vicarij hoc lib. Dinus, Selua. Rebuf. Lambert. Cottaſ. Duaren. Cucchus, & alij, quos congerit Garc. de benef. rom. 1. 5. part. c. 8. & part. 9. c. 2. §. 1. num. 120. quibus addas Ioan. Gaufre. in collectario iur. in c. dilectus, num. 2. extra de concessione præbendæ; Socin. consil. 160. nu. 17. vol. 1. Felin. in c. licèt 11. num. 1. de officio ordinarij, Decium consi. 128 nu. 1. & 3. Franciscum Marc. decis. Delphin. 86. num. 13. vol. 4. Petrũ Grego. in c conquerente, c. 11. num. 2. de officio ordin. Anasthas. Germon. de indultis Cardinal. §. tibi quoad vixeris, num. 86. & 87. Marc. Mantuam, dialog. iur. lib 4. dial. 66. ad fin. Catel. Cotta, in memorabilibus, verbo Vicarius, in prin. Rolan.

à Valle,

à Valle, conſi. 47. num. 19. & 21. Sbroc. de Vicar. Epiſcopi, lib. 1. quæſt. 7. nu. 11. & lib. 2. quæſt. 71. num. 1. Rob. Maranta, conſi. 48. num. 6. Sahagun in rub. de officio deleg. num. 8. Marqueſan. de cõmiſsione vtriuſque ſignat. 1. part. c. 6. num. 68. Gonçalez in regul. 8. Chancel. glo. 5. §. 3. nu. 25. Vgolin. de officio & poteſtate Epiſcopi, c. 4. §. 7. num. 2. Rota deciſ. 5. aliàs 397. & deciſ. 7. aliàs 371. de officio Vicarij in nouis. Quod ex eo verum apparet, quia vt in d. c. final, Pontifex in- 182
quit, in generali conceſsione non veniũt ea, quę non eſſet quis veriſimiliter conceſſurus, & quia regulariter donare non valet is, cui bonorum adminiſtratio etiam libera eſt conceſſa, vt aliàs dicitur in l. contra iuris, §. ſi filius, ff. de pact. l. filius familias, ff. de donat. Nec procul abeſt æquiparatio iſta, cum beneficiorum collatio nihil aliud ſit, quàm donatio quædam, c. relatum de præbend. c. poſt electionem de conceſsione præbend. Dominic. in d. c. final, num. 4. ac proinde Vicarius conferre beneficia nequit, cum ea, 183
quæ meræ gratiæ ſunt, expedire abſque ſpeciali mandato non poſsit, Ioan. Monach. in c. ſtatutum, num. 9. infra de præben. Cardinalis in Clement. 1. num. 19. de officio Vicarij, & alij relati à Garcia vbi ſupra num. 46. & 81. Quod adeò ve-

rum esse ex Romano cons.330.nu.5.vbi Addit. littera L.docet Roland.à Valle,d.consil.47.nu. 20. vt si Vicarius habeat potestatem recipiendi resignationem beneficiorum caussa permutationis resignandorum: quæ quidem resignatio est ipsius permutationis præparatorium, non tamen haberet potestatem conferendi ipsa bene-
184 ficia permutare volentibus, eo quod in beneficiorum collatione requiratur speciale mandatũ; ita similiter ante eos renuit Rota decis. 1. aliàs 43. de renũciatione in antiquis, sequitur Rebuf. in addit. ad reg.13. Chancellar. verbo aut Vicarios perpetuos, versi.item Vicarius Episcopi, & in praxi benef.d.titu.de form. Vicar. Archi. nu. 105. cum sequentibus, Sbroc. vbi supra, lib. 2. quæst.71.num.9. Sed contrarium nouiter defendit Azor, 2.part.inst. moral.lib.3.c.44. quæst.6. versi.sed quid dicendum, Garc. omnino videndus, d.c.8.à num.108.

Quod vsque adeò firmari videtur, vt notabiliter Bald. existimet in l.aliquando, ff. de officio Proconsulis, locum habere etiam in Cardinali
185 Vicario constituto alicuius Prouinciæ, sequitur Rebuf.in praxi inform. Vicar.num.64. & in regula Chancellariæ, vbi supra, versi.etiam si esset Vicarius Cardinalis, Cucch. d.titul.8. num.77.

Sed

Sed tamen reperio Andr. Siculum in tractat. de præstantia Cardinaliũ in præludijs, 2. part. nu. 4. à Bald. dissentire, qui triplici ratione falsitatis suspicione eius dictum contaminat, cuius Catellianus Cotta meminit memorabilium, verbo Vicarius, in initio, & Sbroc. vbi supra, d. quæst. 71. num. 5. & 6.

Secundò absque speciali concessione Episcopi, præsentatum à Patrono, Vicarius instituere non poterit, vt enixè defendit Rebuf. in praxi beneficiali, in forma Vicar. Archi. à num. 126. & in addit. ad reg. 13. Chancel. verbo, aut Vicarios perpetuos, versic. item Vicarius generalis, & ante eum Cardinalis Zabarella in Clemen. 1. num. 6. Immola, num. 13. de iure patronatus. 186

Dissentiunt tamen, & aduersam partem tuentur glossa verbo non possunt, Ancharran. Gemin. & alij in d. c. final. infra de officio Vicarij, Roman. singul. 607. & ibi Additionator per textum, quem singularem vocat in c. ex frequentibus 3. de instit. Decius, consi. 121. num. 11. & consil. 129. num. 1. communem dicunt Roch. de Curte in tractatu de iure patron. verbo competens, quæst. 31. num. 66. & 67. Cæsar Lambertinus in eod. tractat. 3. par. lib. 2. artic. 5. quæst. 1. principali per totã, Selua de benef. 2. pat. quæst. 14. Staphil. 187

de litt. gratiæ, titul. de var. mod. vacationis, nu. 43. Boher. decis. 30. num. 4. Ferretus consi. 344. num. 1. & 2. vol. 2. Lancel. instit. canon. titul. de instit. & iur. patron. §. disimiles sunt, in fine, Roland. consi. 47. nu. 45. vol. 1. Paz in praxi 2. tom. præludio 3. num. 7. & 8. inde deducens, Vicarium ex sola generali cōmisione æconomum
188 deputare posse Ecclesiæ patronatæ vacanti pro eiusdem fructuum custodia, si Ecclesiæ prouisio differatur: cum ad eum Ecclesiæ vacantis custodia pertineat, ad quem eius institutio spectat, c. cum vos 4. iuncta glos. verbo æconomos de officio ordinarij, Azor 2. part. instit. moral. lib. 3. c. 44. quæst. 4. Corras. Duar. Pauin. Couarr. Cæcus, & alij relati à Garcia de benef. d. 5. part. c. 8.
189 num. 35. & part. 8. c. 4. nu. 50. Quorum opinioni (etsi Rebufus priorem sententiam validis fundamentis muniat) libenter subscribo, quia eidem opitulatur Rota, decis. 1. aliàs 43. de renunciatione in antiquis, & sacra Cardinalium Congregatio sancti Concilij Tridentini, cuius seriem ad litteram transcripsit Garcia, d. c. 8. num. 86. his verbis: *Congregatio Concilij censuit, quod si non habeat Vicarius mandatum limitatum, sed generale vtique instituere præsentatos potest.* Quæ non simplicis Doctorum, aut iuris peritorum assertionis,

nis, vt nonnulli ineptè exiſtimarunt, ſed vim legis & deciſsionis habet, vt pote ex Summi Pontificis commiſsione lata, & à perſonis interpretandi, & reſpondendi ius, & facultatem habentibus, vt eadem met cõgregatio Abbatiſſæ Maſſanen. reſpondit in hæc verba: *Eadem ratio habẽda eſt de his, quæ ſcribuntur à Cardinalibus ſacræ Congregationis Concilij Tridentini nomine ipſius congregationis, ac ſi à Papa ſcripta eſſent*: vt latè proſequuntur Manuel Rodrig. 1. tom. quæſt. regul. quæſt. 11. art. 1. & 2. Garc. d. tract. de benef. in præfatione, 1. tom. verſ. ſed quia in hoc tractatu. 190

Tertiò criminales cauſſas, niſi ſpecialiter Vicario cõmiſſæ fuerint, per eum expediri nõ poſſunt, ita vt nec inquirere, corrigere, aut punire ſubditorũ exceſſus queat, d. c. 1. infra de officio Vicarij, Beroi. in rub. eiuſdem tituli, nu. 2. & 26. & conſi. 23. nu. 4. vol. 1. Ferretus conſi. 214. vol. 1. Cucch. d. titu. 8. de Vicar. num. 17. Lancel. inſtit. iuris canon. §. per Vicarium de officio Vicarij. Rebuf. in addi. ad d. reg. 13. Chancel. verbo aut Vicarios, verſi. notandum eſt. Iul. Clar. in praxi crimin. §. final, quæſt. 40. nu. 3. Sanchez d. lib. 3. de matrimonio, diſput. 29. quæſt. 2. num. 16. in prin. Vgolinus de officio & poteſtate Epiſcopi, c. 4. §. 7. num. 2. verſi. 7. inquirere. 191

Sed quod ad inquirendum attinet, ita accipiendum est, vt Vicarius de criminibus inquirere non possit quoad eorum punitionem, non
192 verò si ad effectum remittêdi culpabiles ad Episcopum, quia eo casu ex generali mandato inquirere non prohibetur, Rota decis. 2. aliàs 66. de officio Vicarij in nouis. Ioan. Monach. in d. c. 2. infra de officio Vicarij, vbi Lapus, num. 1. & Dominic. num. 4. Socinus, in c. qualiter & quando, quæst. 5. art. 14. num. 171. cum sequen. de accusa. Mill. in repertorio, verbo Vicarius, versic. 6. Rebuf. in praxi, vbi supra, num. 167. Bernard. Diaz, in pract. criminali canonica, c. 3. num. 3. Paz in praxi, 2. tom. præludio 3. num. 11.

Quartò non solùm in criminalibus condem-
193 nare inquisitum, verùm nec absoluere potest, Ripa in l. qui condemnare, num. 9. versi. sed certè, ff. de re iudic. quia qui condemnare non potest, nec etiam absoluere, l. nemo qui condemnare de regul. iur. Menoch. de arbitr. lib. 1. quæst. 43. num. 25. Socinus tamen vbi supra d. nu. 171. & Felinus in c. non potest, num. 5. de sententia,
194 & re iud. contrariam sententiam, imò Vicarium posse inquisitos absoluere, vt veriorem defendunt. Tu verò vtramquè opinionem ita conciliabis, vt Vicarius non possit inquisitos crimine

absol

abſoluere, poſsit tamen ab inquiſitione, ſi eos immunes, & innocentes inuenerit, vt docuerũt Bernard. Diaz. in praxi criminal. canon. c. 3. nu. 32. Paz d. prælud. 3. num. 11. & Iacob. Menoch. vbi ſupra, num. 28. Sbroc. lib. 2. quæſt. 166. per totam. 195

196 Quintò nec clericorum bona confiſcare, Bal. in l. Imperatores, in fin. ff. de officio Præfect. Vigil. Alexan. in l. 1. num. 75. ff. de officio eius, Roman. conſi. 59. nu. 2. Franc. Marc. deciſ. 613. nu. 1. part. 2. Sbroc. lib. 2. quæſt. 158. num. 3.

197 Sextò dimiſſorias, ſeu commendatitias litteras ad ordines ſuſcipiendos clericis ſuæ diœceſis concedere non poteſt, eum ad id Vicariatus officium non extendatur, niſi Epiſcopo in remotis agente, c. eũ nullus 3. §. inferiores, infra de temporibus ordinationum, & ibi Franc. Anchar. & ceteri communiter. Ant. Cucch. lib. 2. inſtit. maior. titu. 8. num. 110. Rebuſus in praxi in forma Vicar. Archip. num. 47. Sbroc. de Vicar. Epiſcopi, lib. 1. c. 7. num. 3. & 13. cum ſequẽtibus, Quintilianus, Mandoſ. in regul. 24. Chancell. quæſt. 6. num. 9. & 10. Gutierr. lib. 2. canon. quæſt. c. 17. num. 20. Zerol. in praxi Epiſcopali, 2. part. verbo Vicarius, §. 4. Pater Azor, lib. 3 inſtit. moral. d. c. 45. verſi. ſeptimò quæritur, Marqueſan. de commiſsio.

missionibus vtriusque signaturæ, 1. part. c. 14. nu. 30. disput. 5. dubio 7. versi. his positis, Vgolin. d. tractat. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 7. num. 1. versi. quinto dimissorias.

Vnde obiter non possum non mirari, virum
198 aliàs doctissimum Iacobum Menochium, lib. 2. de arbitr. casu 222. num. 9. non leuiter lapsum, cũ existimet ordinandi licentiam, quæ in d. c. eum nullus Episcopo in remotis agente, Vicario tribuitur, pro ipsa facultate ordinandi sumendam esse, docens hoc casu Vicarium, Episcopo in remotis agente, subditos ordinare posse, cũ solùm ibi Pontifex de ordinandi licentia, non verò de potestate ordines conferendi loquatur.

Septimò sine mandato speciali Vicarius re-
199 præsalias concedere non potest, Sbrocius, lib. 2. quæst. 165. num. 1.

Octauò nec matrimonio assistere, aut de ma-
200 trimonialibus caussis cognoscere, nec eas terminare potest, Rebufus in praxi benef. titu. de forma Vicar. Archie. nu. 155. Ledesma de matrimonio, quæst. 45. artic. 1. punct. 3. dubio 4. Vgolin. vbi supra, versic. nono caussas matrimoniales.

Veriorem tamen contrariam sententiam e-
201 xistimo, quæ probatur apertè ex c. 1. iuncta glo. verbo misso, extra de frig. & malefic. & ex c. fina.

vbi

vbi Abb. & Præposit. de cognatione spirituali quam sequuntur Hostien. in c. litteras de restitutione spoliatorum, Antonius de Butrio in c. fin. num. 2. de cognatione spirituali, Bettachin. in tractatu de Episcopis lib. 4. part. 7. quæst. 20. nu. 23. Couar. in 4. 2. part. c. 8. §. 12. num. 1. Cucchus d. titu. 8. num. 105. Sbroc. vbi supra lib. 2. quæst. 44. num. 8. in fine, alijque plures, quos cumulat latè obiectionibus pro contraria parte motis satisfaciens Thomas Sanchez, tom. 1. de matrimonio, lib. 3. disput. 29. quæst. 3. à num. 18. vsque in finem, Azor, lib. 3. instit. moral. c. 45. versi. secundo quæritur, Vgolin. vbi supra, versi. nono caussas matrimoniales.

Nonò absque speciali potestate Vicarius beneficium supprimere non potest, Puteus decis. 53. lib. 3. Sbrocius d. lib. 2. quæst. 117. num. 5. 202

Decimò nec potest ex generali concessione facultatem, seu licentiam confessionis audiendi alijs concedere, vti adnorarunt Hostiensis in summa, titulo de pœnitentijs, & remissionibus, §. cui confitendum ad calcem, Archid. in c. 2. vbi Ioan. Andr. in princip. Dom in. num. 6. Anchar. num. 1. Philip. Franc. num. 7. eodem. titul. hoc libro, Alberic. in dictionario, verbo Vicarius, vers. Vicarius etiã Episcopi, Sot. in 4. dist. 18. 203

quæst.4.& quæst.14.num.3.& alij, quos congerit Sanchez, tom.1. de matrimonio, d. lib.3. disput.19. quæst.2. num. 14. qui numero sequenti contrariam sententiam, vt probabiliorem tuetur eam vberiori auctorũ numero confirmans, & aliorum cauillationibus obuians, cui vt verissimæ assentiri nequaquam dubitaui.

Vndecimò in locis, in quibus Episcopus loco
204 Abbatis est, non potest Vicarius generalis commissionis prætextu impertiri licentiam monacho caussa studiorum proficiscendi, Abb. consi. 88. num.5. cum sequenti, Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante, part. 2. princip. quæst.8. nu.25. sequitur Sbroc. lib.2. quæst.200. num.2.& 3.

Duodecimò specialis facultas, seu licentia E-
205 piscopi necessariò requiritur, vt generalis Vicarius excommunicationes ad finem reuelationis pro rebus deperditis, seu ablatis, quæ monitoriales litteræ vulgò nuncupātur, decernere possit, vt constat ex Concilio Tridentino sess.25. de reformatione, c. 3. vbi à nemine præterquam ab Episcopo decernendas statuit, iunctis Cardinalium declarationibus sanctæ Congregationis eiusdem sancti Concilij, quæ exstant, in 4. part. decisionum nouissimarum Rotæ, in eod. c. 3. in

hæc

hæc verba: *Vicarius generalis, & ad id facultatem habens ab Epiſcopo, poteſt ſine præuia cognitione facta ab ipſomet Epiſcopo, excommunicationes ad finem reuelationis pro rebus deperditis decernere, dum tamen ipſe Vicarius cauſſæ cognitionem adhibeat: ſed alij dubitabūt ex illis verbis, à nemine prorſus præterquam ab Epiſcopo, quia taxatiua alios excludit: Congregatio iterū ſub die 25. Februarij 1583. primam firmauit reſolutionem.* Iterum in d. c. 3. alia S. Congregationis declaratio ait: *Præterquā ab Epiſcopo, vel Vicario ex ſpeciali mandato, & nō alias, &c.*

Sed nihilominus contrariam opinionem, imò Vicarium ex generali commiſsione huiuſmodi excommunicationes, ſeu monitoriales litteras decernere poſſe docuerūt Henric. in ſum. lib. 13. c. 17. §. 4. Manuel Rodrig. in ſumm. tom. 1. c. 79. num. 1. Iacob. Sbroc. lib. 2. quæſt. 171. nu. 2. Ioan. Gutierr. canon. quęſt. lib. 1. c. 11. num. 8. Frechill. in tractatu de excommunicatione, 2. part. art. 2. num. 5. Zerol. in praxi Epiſcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. Thomas Sanchez de matrimon. d. lib. 3. diſput. 29. quęſt. 2. nu. 16. Sayr. de cenſur. lib. 1. c. 9. num. 33. verſi. primum eſt, Suarez eod. tractat. diſput. 20. ſec. 1. num. 2. Lazarius de monitorijs, ſec. 1. quęſt. 6. num. 1. cum ſequentibus, 206

Auil. de censur. 2. part. c. 5. disput. 2. dub. 2. conclus. 2. Garcia de benef. d. 5. part. c. 8. num. 24 qui alios citat., & in eius confirmationem ad lucẽ triplicem sacræ Congregationis Cardinalium declarationem in d. c. 3. Concil. Triden. quarum prima hęc verba continet: *Vicarius Episcopi potest concedere litteras monitoriales, de quibus in præsenti decreto.* Secunda verò sic ait: *Vicarius generalis Episcopi potest has excommunicationes decernere adhibita caussæ cognitione, nec indiget speciali mandato Episcopi.* Tertiæ quidem hęc series est: *Stante hac declaratione quærebatur an eadem potestas competat Vicario Capituli sede vacante, congregatio censuit affirmatiuè; quia ad Capitulum transeũt ea, quæ sunt iurisdictionis necessariæ, vt est excommunicatio, &c.*

Nec obstabunt supradictæ declarationes, quę
207 aduersę parti fauere videntur, nam priori satisfacit Gutierrez vbi supra inquiens, verba illa, *Et ad id facultatem habens ab Episcopo*, referẽda esse ad potestatem generalem Vicariatus, sed non video qualiter hęc interpretatio substineri posit, nam illud satis explicitum erat illis verbis: *Vicarium generalem*, cum non aliàs generalis nuncupari posset, quàm si potestatem generalem haberet. Ergo credendum non est potestatem, quam

Vica-

Vicarium habere Concilij Congregatio requirit, generalem esse, sed peculiarem potiùs & specialem. Aliter tamen respondit Auil. d. loco, prędicta declarationis verba ad distinctam personā, quam Vicarium generalem spectare, quasi sensus sit, vt alius quàm Vicarius generalis monitoriales litteras absque speciali Episcopi facultate haudquaquam decernere possit; nam alioqui coniunctio illa, &c, superflua esset, nisi diuersas personas coniungeret. Cum illius ea sit natura, vt diuersitatem copulatorum demonstret. Nauarr. de indulgen. notab. 33. nu. 2. & latè pluribus relatis tradit Octauian. Vulpecul. in tractat. de prępositionibus in particula, &c. Diuersimodè tamen Garc. vbi suprà, nu. 98. prædicta verba interpretatur, siquidem existimet posita fuisse ad excludendum Vicarium generalem habentem in hoc facultatem limitatam, seu ablatam ab Episcopo, qui non potest has excommunicationes decernere, qui etiam secundę declarationi, quę vrgere videtur, nihil respondet, sed tantùm numero sequenti certam non esse affirmat. Quare ego (si quod sentio proferre non pudet) non auderem in ardua ista inuestigatione quid certum insectari; imò saniùs crederem alia noua Cardinaliū declaratione indigere, quę inter prędictas 208

R 3 falcem.

falcem mitteret, etsi nó ignorem hanc vltimam opinionem forensi vsu, & cõmuni praxi vt certiorem, ác iuri cõsonam vbique fuisse receptam,
209 vt testatur Marcus Ant. Genuensis in praxi Archiep. Neapolit. c. 1. nu. 1. Ioan. Gutier. Lazarius, Garcia, & ceteri vbi supra.

Decimotertiò coadiutores Vicarios imperitis
210 Rectoribus Ecclesiarum, secundùm formam sacri Concil. Triden. sess. 21. de reform. c. 6. sine speciali concessione non licet deputare, Puteus decis. 239. lib. 2. quem sequitur Sbroc. d. lib. 2. quæst. 112. à num. 2.

Decimoquartò nec beneficiorum resigna-
211 tiones accipere, Rota decisione 1. aliàs 287. de officio Vicarij in antiquis, & decisione 5. aliàs 397. eodem titulo in nouis, Staphileus in tract. de litter. gratiæ, titul. de var. mod. vacationis, num. 38. Rebuf. in praxi beneficiali in forma Vicarij Archiepiscopi, nu. 104 & 106. & ibidem de ration. person. & rei, nu. 16. Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante, 2. part. principali, quæst. 10. Franc. Marc. quæst. Delphin. 86. nu. 10. & alij, quos tradit Sbroc. lib. 2. quæst. 130. à num. 1. Maranca, consi. 48. num. 7. communem dicit Parisius tom. 1. de resignatione beneficiorũ lib. 7. quæst. 24. num. 3. Zerol. in praxi Episcopali

1. part.

1. part. §. decimo, Azor d. c. 44. quæst. 6. Vgolin. vbi supra, d. §. 7. num. 2. in principio.

Decimoquintò auctoritatem ad validandum statutum Canonicorum, quo certus eorum numerus decernitur, ex generali commissione nō potest interponere, vt ex Ioanne Andr. Federic. de Senis, Calderino, Decio, & alijs resoluit Ferretus, consi. 327. num. 1. vol. 2. Sbroc. lib. 2. quæst. 199. num. 6. & 7. 212

Decimosextò absque speciali Episcopi licentia iuspatronatus ex caussa dotationis, fundationis, vel constructionis alicui reseruare non potest; Federic. de Senis, consil. 264. in princip. Decius in c. cum accessissent, num. 9. & Felinus, nu. 15. de const. Zerol in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 13. Hieron. de Mont. Brixian. quæst. 12. num. 8. & 15. cum alijs, quos tradit Garcia d. 5. part. cap. 9. num. 43. etsi contrarium consuluerit Port. consil. 29. num. 43. in fauorem Vicarij Episcopi Vicentini, aduersus quem latè scripsit Ferretus, d. consi. 327. per totum. 213

Decimoseptimò donationi iuris patronatus decretum, seu auctoritatem interponere non licet. Ferret. consi. 343. num. 7. & consil. 344. nu. 1. volu. 2. Rebuf. vbi supra, num. 184. Sbroc. lib. 2. quæst. 197. vbi plures adducit, Zerol. d. 1. part. 214

praxis

praxis Episcopalis, §.11.& 13. Garcia vbi supra, num.76. Azor lib.3.inst.moral.c.45.in princip. Vgolin.d.§.7.nu.2.versi.decimo non potest.

Decimooctauò nec matrimonij monitionibus
215 dispensare, etiam iusta caussa interueniẽte, cum in generali concessione dispensandi potestas non claudatur, vt statim dicemus, tradunt Menoch.consi.69.à num.55.vol.1.& de arbitrarijs, casu 453.num.5.Cephal.consi.421. num.72. vol.3.Spinus in speculo testamen. glos.15.nu.28. cum sequenti, Paz in praxi, 2.tom. præludio 3. num.11.cum pluribus relatis à doctissimo conciue nostro Hieronymo de Zeuallos, tom.1.cōmun.contra commun.quæst.604.num.92.vers. contrariam,& à Sanchez d.lib.3.de matrimon. disput.7.quæst.1.num.9.latè Garcia, d.c.8.à nu.50.cum sequētibus, qui pro sua sententia adducit Concilium Prouinciale Toletanum celebratum anno 1583.& sacræ Congregationis declarationem ad c.1.S.Concil.Trident.ses.24.de reformatione matrimonij.

Sed huic resolutioni non acquiescunt Segu-
216 ra in directorio iudicum, 2.part.c.16.num.3. Salcedo in addit. ad praxim, Bernard. Diaz c.73. addit. vltim. Sbroc.lib.2. quæst.201. num.1.cum sequenti,& quæst.43.num.28.& 29. Marc. Ant. Genuens

Genuenſ. Veracruz, Manuel Rodriguez, Flores de Mena, & alij quos congerit Zeuall vbi ſupra, Thomas Sanchez d. quæſt. 1. num. 10. & Garcia, nu. 54. Lazarius de monitor. ſec. 1. quæſt. 6. nu. 4. & hanc veram & receptiorem eſſe opinionem arbitror communi ferè totius orbis vſu & praxi receptam, vt teſtatur Salcedo, Gutier. & alij vbi proximè. Nec quidquam mouere debet Concilium Prouinciale Toletanum habitum anno 1583. quia nec admiſſum, aut receptum fuit; imò promulgationis tempore D. Antonius Manrique Canonicus Toletanus à prædicto Concilio elata voce publicè ad Summum Pontificem appellauit, vt à doctiſsimo parente meo D. D. Ildephonſo Narbona, quem nõ minus doctrinæ, quam naturæ auctorem meæ reuereor, audiui. Minus refragatur ſacræ Congregationis declaratio ad dictum cap. 1. ſacri Concilij Tridentini, quia non de generalibus Epiſcoporum Vicarijs loquitur, ſed tantùm de commendatarijs, id eſt, Vicarijs ordinum militariũ, qui etſi in ordinarij appellationẽ veniant, glo. in c. final, infra de officio ordinarij, non tamen ſub diſpoſitione dicti c. 1. continentur, quod ſolùm Epiſcopo, & non alijs ordinarijs iudicibus illud permiſiſſe eadem Congregatio declarauit, quod cum Epiſcopo id

S con-

concessum sit,& eius Vicario permissum esse videtur,cum eadem persona reputetur,nam quoties aliquid Episcopo conceditur,persona Vicarij non excluditur, sed potiùs sub eadem dispo-
217 sitione comprehensa videtur,vt expresè tradūt Dominic.Fran.Felin. Suarez,& alij relati à Garcia vbi supra,nu.52. Flamin.Paris.lib.3.de resig. benef.nu.9.cū sequentibus vbi late,& in terminis Sbroc.lib.1.quæst.43.num.19. Thomas Sanchez lib.3.disput.7.num.10.& disput.29.nu.16.

Decimononò nec poterit nisi ex speciali man-
218 dato relaxare interdicta, Sbroc. vbi supra, quæst. 185.num.2.cum sequentibus.

Vigesimò alium Vicarium sui loco deputare
219 non potest,ita vt substitutus iurisdictione ordinaria vtatur, nisi specialis Episcopi licentia præcedat, c. clericos,& ibi Hostien. Butr. Abb.& alij de officio Vicarij, glo. verbo ipsius, in c.1. vbi Anchar. num.2. Domin. num.11. eodem titu. hoc libro, Rota decis.4. aliàs 378. de officio Vicarij in nouis, Gonfred. in collectānea, in rubrica nobis, nu. 2. de officio delegat. Capella. Tol. decis.36. & ibi Apostil. & decis.97. vbi Addit. Bott. in c. G. Perpetuus, num.4. de fide instr. & ibi Felin. nu.3. Paul. Parisi. consil.86. nu.16. cum sequenti, vol.4. Ripa in responsi.14. à nu.1. Franc. Marc. q. Delphi. 317. num.4.

num.4.vol.1. Cucch.inſtit.maior.titu.8. nu.40. Puteus lib.1.deciſ.168.Rodoa.de rebus Eccleſię, rubr.de auctorit.Prælat.num.66.Guid.Papę deciſ.374.num.6.Azeued.in l.1 num.8.tit.9.lib.3. recopil. Iacob. Philip.Port. conſil.87. num.16. Sbroc. lib.1 quæſt.15. num.7. & lib.2. quæſt.66. Zerol.in praxi Epiſcopali,1.part verbo Vicarius, dub.4. Petr. Lazarius de monit. quæſt.6.nu 10. Azor 2.part. inſtit. moral. c.6. num. 68. Iacob. Laurent.de iudice ſuſpecto,c.4.nu.20. Vgolin. d.c.4.§.7.nu.2.verſi.vndecimo,latè Garcia aliorũ memor.1.tom.de benef.5.par c.9.nu.148.cũ ſequentibus.Quod non tantùm in Vicarijs Epiſcoporum, verùm in Vicario Papæ locũ habere exiſtimauit Cardinalis, in d. Clement.etſi principalis,num.4.de reſcrip. Marant.de ordin.iud. 4.parc.diſtin.5.principali,num.21.

Vigeſimoprimò nec nouas queit erigere parræchias Sbrocius lib.2.quæſt.117.num.2. 220

Vigeſimoſecundò ex generali Vicariatus cõmiſsione diſpenſandi poteſtatem nõ habet, nec alia,quæ volũtariæ iuriſdictionis ſunt,facere poteſt, gloſ. in c. qua de cauſſa, verbo quidquid, 2.quæſt 5. Felin.in c. at ſi clerici,§.de adulterijs, num.21.de iudic. Cucch.inſt.maior.d.lib 2.tit.8. num.111.Ioan Gutierr. lib.1. quæſt. canon. c.19. 221

S 2 num.15.

num.15. Ant.Gomez in Bulla Cruciata,c.4.circa 4.quæst.nu.19.Sbroc.lib.2.quæst.38. &q.193. cum sequenti,Rebuf. Paz,Cæcus,& alij cōgesti per Thom.Sanchez de matrim.lib.2.disput.40. quęst.1.nu.12. Azor lib.3.inst.moral. c.45.versic. octauo quæritur,Garcia vbi supra,c.8.nu.48.& ratio est,quia ea, quę in mera gratia & volūtate consistūt,in generali potestate non comprehenduntur;sed speciali mandato indigent,vt ex pluribus resoluit Garcia d.loco,num.46.

Vigesimotertiò pias defunctorum volūtates,
222 nisi specialis facultas ab Episcopo fuerit concessa,exsequi prohibetur, vt ex Bal.in l.nulli,nu.8. C.de Episcopis & clericis, Sbroc.resoluit lib.2. quæst.49.num.2.

Vigesimoquartò nec beneficia vnire,nec reuo
223 care vniones & Ecclesias diuidere,Rebuf.in praxi benef.in forma Vicariatus, nu.102.Cucch.d. titu.8.nu.106. latè probat Sbroc.lib.2. quęst.115. per totam,& quęst.sequenti,nu.1. Azor d.lib.3. instit. moral.c.44. versi. vndecimo quęritur,& num.2.versi.secundo, nec beneficia, Garc.alios referens de benef.12.part.c.2.§.1.nu.96.

Vigesimoquintò diœcesim visitare absque spe
224 ciali concessu Vicario non licet,argum.tex.in c. Episcopum 10.quęst.1.c.si Episcopus 6. infra de offi-

officio ordin. c. inter cetera extra cod. sacr. Concil. Triden. de reform. sess. 24. c. 3. Rebuf. in praxi in forma Vicariat. nu. 100 & 101. Cucch. d. tit. 8. lib. 2. nu. 106. Sbroc. lib. 2. quęst. 120. num. 2. Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. versic. quarto quęritur, Vgolin. d. §. 7. versi. tertio nec visitare.

Vigesimosextò prętextu generalis cõmissionis indulgentias concedere nõ potest, Cardinal. in c. nostro, in fine, de pœnit. & remis. & in Clemen. 1. nu. 19. de officio Vicarij, Borgas. de irregular. 3. par. titu. de indulgen. Episcop. num. 2. & parr. 7. c. final. nu. 23. Turrecrem. in § item in leuitico, nu. 42. de pœnit. dist. 1. quos refert Rebuf. d. tit. de form. Vic. nu. 172. Sbro. lib. 2. q. 40. nu. 3. Azor d. lib. 3. c. 45. vers. decimotertio quęritur. 225

Vigesimoseptimò citra speciale mandatũ dicęcesanã Synodũ congregare non potest, Henric. Bottus in tract. de Synodo Episcopali, 2. par. nu. 2. Rebuf. præcitato, tit. de form. Vic. nu. 151. Ant. Cucch. d. tit. 8. de Vic. nu. 107. Sbroc. lib. 2. q. 46. nu. 1. Azor d. lib. 3. inst. moral. c. 45. quæst. 5.

Vigesimooctauò decretũ interponere in alienationibus, vel in transactionibus rerum Ecclesiarũ sine speciali mãdato non licet, Abb. consi. 88. nu. 6. versi. secundo potest se tueri, Capel. Tolos. quæst. 97. Aug. Beroi. consi. 83. num. 19. vol. 1. 226

Rebuf.in praxi, d.titu.de form. Vicar. num.184. Ro.Ioan.in tract.de reb.Ecclesię non alien.rub. de auctoritate Prælat. in alienatione interpon. nu.60.Cucch.d.tit.8.nu.105. Sbroc. lib.2.q.118. nu.2. Zerol.in praxi Episcopali,verbo Vicarius, 1.part.§.12.Azor.d. c.45. versic. tertio quæritur, quidquid in contrarium tenuerit Bald. in Margarita,verbo Vicarius, ver.2. relatus in apost. d. quæst.97.Capel.Tolosanæ,& Cephal.cõs.700. num.45.& sequenti,vol.5.

Vigesimonono nec à suis beneficijs, officijs,
228 vel administrationibus, aut ab ordine aliquos amouere,seu deponere,d.c.licèt, infra de officio Vicar. Bald.in l. aliquando 5. num. 9. de officio Proconsulis,Paz in praxi,2.tom.prælud.3. nu.9. & 10. Sbroc.lib.2.quęst.111.num.7.& quæst.130. num 4.& quæst.155.num.7.& 8. Vgolin.vbi supra,d.num.2.versi.septimo inquirere.

Trigesimo à casibus Episcopo reseruatis,vt ir
229 regularitatibus,suspẽsionibus,ex delicto occulto prouenientibus, & in ceteris similibus, sine particulari concessione,absoluere non potest. Hostien.in summa,§. cui confitendum, nu.14. versi.quid si Episcopus,de pœnitẽ. & remis. Archidiac.in c.2.in fine eodem tit hoc lib. Philip. Franc. in c.licèt, nu.5. versi.quinto limita. infrà de

de officio Vicarij, S.Concil. Trident. ſeſ. 24. de reformat.c. 6. Rebuf. d. titu. de forma Vicar. nu. 179. cum ſequenti, Sbroc. lib. 2. quæſt. 19. num. 2. & quæſt. 179. num. 1. & quæſt. ſequenti; nu. 2. & quæſt. 184. nu. 1. Vgolin. d. §. 7. nu. 2. verſi. poſtremo, Suarez de cenſur. diſput. 41. ſec. 2. nu. 8. Garcia de benef. vbi ſupra, nu. 48. cum ſequenti.

Trigeſimoprimò ædificationi monaſterij per teſtatorem relicti aſſenſum, & auctoritatē interponere nequit, Calderin. conſi. 3. de officio Vicarij quem ſequitur Sbro. lib. 2. q. 198. nu. 1. etſi ſecus opinetur Beroi. conſi. 21. nu. 29. lib. 2. 230

Trigeſimoſecundò imponere penſionem ſuper beneficijs; vbi Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus poſſet (puta ob iuſtam cauſſam, vt pro bono pacis & concordiæ, vt tradit Gracia alios referens, 1. parte de benef. c. 5. nu. 197.) niſi ſpeciale mandatum præcedat, Vicario nō licet; Beroius conſi. 18. nu. 10. vol. 1. Sbroc. lib. 2. q. 71. num. 24. quos ſequitur Garcia vbi proximè, nu. 317. 231

Trigeſimotertiò nec de reſtitutionis in integrum cauſſa diſceptare, l. illud 25. §. 1. ff. de minoribus, ibi: *Cui id ipſum nominatim mandatum ſit. Qui verò generale mandatum de vniuerſis negotijs gerendis alleget, non debet audiri.* Per quam legē ita tenuit Sbroc. lib. 2. quæſt. 35. nu. 4. & Thom. 232

Sanchez

Sanchez de matrim. lib. 2. disput. 40. nu. 12. in fin.
233 Credo tamen contrariam opinionem veriorem esse, & Vicarium Episcopi ex generali cōmissione circa restitutionem in integrum decernere posse; quod expressè suadetur ex c. caussa restitutionis de in integr. restit. melior tex. in l. final. C. vbi & apud quem, his verbis: *Liceat de in integrū restitutione disceptare, siue specialiter fuerit mādatum, vel si generaliter dati sunt iudices:* quem tex. ad hoc magnopere extollūt, & imis sensibus reponēdum affirmant. Alex. & Ias. in l. more, nu. 20. ad fin. ff. de iurisdic. omn. iud. Nicol. Euerard. locorum legalium in loco à mandato procuratoris ad lites, seu iudicia ad mandatū iurisdictionis, vers. tertio differūt; & sequēdo hanc opinionē nihil obestit, d. l. illud, in §. 1. quia non in iudice, sed in procuratore loquitur, nec in hoc casu licet de procuratore ad iudicē argumentum sumi, vt docēt Alex. Ias. & Euerard. vbi proximè.

234 Trigesimoquartò iuramentum purgationis canonicæ non defertur Vicario sine mandato speciali, Sbroc. lib. 2. quæst. 167. num. 2.

235 Trigesimoquinto œconomum Ecclesiæ constituere non potest, nisi Episcopi speciale permissum adsit, Lapus allegat. 81. nu. 7. Et ibi Quintil. Mandos. verbo œconomū, Felin. in c. quoniā 14. in fin.

in fin. de officio ordinarij, Ant. de Butrio in c. Imperatorũ, nu. 15. de iuramẽ. calumniæ, Sbroc. lib. 2. quæſt. 53. nu. 2. Nec contrarium eſt quod Paz inquit in praxi, 1. tom. prælud 3 nu. 8. Quia loquitur de æconomo, qui ad cuſtodiendos fructus Eccleſiæ patronatæ vacãtis nondũ prouiſæ ob patronorum diſcordiam conſtituitur, cuius æconomi conſtitutio Vicario ex generali commiſsione pertinet, cum etiam ſpeciali mandato ad inſtituendum præſentatum à Patrono, non egeat, vt nu. 186. dixi; & ad illũ vacantis Eccleſiæ cuſtodia pertineat, ad quem eius inſtitutio ſpectat, glo. verbo œconomos in fine in c. cũ vos 4. de officio iudic. ordina. Lapus vero, & ceteri vbi ſupra loquuntur de æconomo, qui vicem Epiſcopi gerit in colligendo Eccleſiæ redditus, & diſtribuendo clericis, & pauperibus, vt ſatis explicat Felinus d. loco paulò ante finem.

Trigeſimoſextò cõſentire nequit, vt Metropolitanus cognoſcat in principali negotio, omiſſo appellationis articulo, Ferret. conſ. 307. nu. 1. per quem ita tenuit Sbroc. lib. 2. quæſt. 204. 236

Trigeſimoſeptimò voluntatem puellæ habitũ regularẽ ſuſcipere, aut profeſsionis votum emittere volẽtis, explorare non poteſt, vt experiatur an coacta, an ſeducta ſit, & an ſciat quid agat &

cetera, iusta dispositionem sacri Concilij Tridē. sess. 25. de regula. c. 17. Sbroc. d. lib. 2. quæst. 207. Quidquid in contrarium sensisse videatur Beroi. consi. 21. num. 29. vol. 2.

238 Trigesimooctauò sine speciali licentia pœnas corporales in pecuniarias conuertere nō potest, Rebuf. d. tit. de forma Vicarij, nu. 153. cū sequēti, Cucch. titu. 8. nu. 109. Azor d. lib. 3. c. 45. q. 6.

239 Trigesimononò nec auctoritatem interponere creationi dignitatis à Canonicis factæ, aut nouum beneficium in Ecclesia creare, Federic. de Senis, consi. 264. nu. 1. in princip. Felin. in c. cum accessissent, nu. 15. & Decius num. 9. de constit. Perret. consi. 327. num. 4. & alij plures, adducti per Sbroc. lib. 2. quæst. 31. nu. 4. & quæst. sequēti.

240 Quadragesimò Ecclesias vetustate collapsas, quę ob earū & parrœchianorū inopiam nequeūt instaurari vocatis his, quorū interest, in matrices vel alias Ecclesias viciniores absq; speciali cōcessu transferre non potest, Sbroc. d. lib. 2. q. 117. nu. 3.

241 Quadragesimoprimò nec Episcopis à suis sedibus expulsis, Vicarius licentiā in diœcesi sua iurisdictionem exercendi concedere potest, glos. verbo diœcesanis in Clemen. vnica de foro cōp. Pauin. de potest. Cap. sede vacant. 2. par. principali, quæst. 10. nu. 28. Rebuf. vbi supra, nu. 178.

T Qua-

Quadragesimosecundò virtute generalis cõmissionis publicas pœnitentias imponere, aut 242 pœnitentem reconciliare non licet, Dominic. de S. Geminiano in d. c. 2. num. 8. infra de officio Vicarij, Sbroc. vbi supra quæst. 17. nu. 1. cum sequenti, & quæst. 18. num. 3.

Quadragesimotertiò nec specialiter cõmissa 243 Episcopo, seu delegata, Vicarius cognoscere potest, Rota decis. 9. alias 845. de officio Vicarij in antiquis, Feder. de Senis consil. 130. nu. 3. Socin. consi. 39. nu. 30. vol. 4. & Decius in c. quoniam Abbas nu. 15. de officio deleg. Sbroc. lib. 1. q. 36. nu. 5. & q. 135. nu. 1. & quęst. 177. nu. 5. Zerol. in praxi benef. 1. part. verbo Vicarius, §. 11. dub. 4.

Quadragesimoquartò de hæresis crimine cog 244 noscere sine peculiari commissione non potest, Lap. & Ioan. de Immol. in Clemen. 1. de hæretic. Dominic. in c. vt commissi, §. vltim. nu. 5. infra de hæreticis, Sbroc. lib. 2. q. 16. nu. 4. & 5. Tiber. Decia. tract. criminalis, lib. 5. c. 21. nu. 7. tom. 1.

Quadragesimoquintò nec potest Vicarius si 245 Episcopus fuerit, ex generali cõmissione ea, quæ sunt ordinis Episcopalis exercere, vt Ecclesias, capellas, oratoria, vel cimeteria reconciliare, ordines conferre, chrisma conficere, oleum infirmorum sacrare, sacramentum confirmationis

ministrare, & alia similia, Ioan. Gaufred. in collect. in c. 1. nu. 6. de officio Vicarij, Philip. Franc. in c. final, nu. 4. infra de officio Vicarij, Cucch. d. tito. 8. nu. 119. & 120. Rebuf. vbi supr. nu. 33. & nu. 168. cum sequenti, Franc. Marc. decis. 548. nu. 1. vol. 2 Sbroc. alios cumulās lib. 2. q. 5. nu. 10. & q. 6. per totā, & q. 8. nu. 2. cū quæst. sequentib. Azor. d. lib. 3. c. 45. vers. nono, quæritur, & c. 46. vers. cōfirmationes, Vgoli. vbi supra vers. octauo nec cōfirmare Gate. d. 5. par. de benef. c. 8. nu. 85.

246 Quadragesimo sexto nec Vicarius institutus, qui Episcopalē dignitatem nō habet, alteri Episcopo potestatem exercēdi ea, quæ ordinis Episcopalis sunt præter speciale sui Episcopi mandatum committere potest, Franc. in c. eum nullus nu. 1. versi. quarto nota, de temporib. ordin. Rebuf. nu. 171. Azor & ceteri, vbi supra, & Sbroc. lib. 2. q. 12. num. 1. & sequenti, Zerol. 2. par. praxis Episcopal. §. sexto, dict. verbo Vicarius.

147 Quadragesimo septimō præter speciale mandatum permutationes beneficiorū expedire non potest, nec illis assensum præstare, Ioā. Gaufredi in collect. iur. in c. quæsitum, num. 8. de rerum permutatione, Gam. in repet. c. licet, nu. 101. de rerū permutat. Ferret. consi. 543. nu. 13. Zerol. in praxi Episcopali 2. par. verb. Vicarius. §. decimō:

Qua-

Quadrageſimo octauò feudales cauſſas, niſi ſpeciale mandatum ſit, cognoſcere nõ poteſt, Cardinal. in Clemẽ. 1. nu. 19. de officio Vicar per tex. in c. verùm de foro com. Sbroc. lib 2. q. 125. nu. 3. 248

Quadrageſimononò nec præſentare poteſt ad beneficium iuris patronatus ad Epiſcopi præſentationem pertinens, Abb. in c. final, nu. 6. & ibi omnes communiter de conceſsione præbend. Lambert. in tract. de iur. patron. par. 3. lib. 2. art. 5. primæ quæſtionis principalis, num. 2. Rocch. de Curt. in eod. tractat. verbo honorificum, q. 5. Paul. de Citadinis in ſimili tract. par. 6. q. 41. cũ ſequẽti, Rebuf. vbi ſupr. à nu. 71. quos refert Sbro. lib. 2. q. 110. nu. 2. Garc. 5. par. de benef. c. 8. nu. 82. 249

Quinquageſimò nec auctorare exemplum ex originali ſumptum, vt eandem vim & auctoritatem cum originali habeat, c. final, ibi: *Coram ordinario iudice, vel delegato ab eo ſpecialiter præſententur*: de fide inſtr. per quem tex. ita ibidem tenuerunt Gofred. & Hoſtien. prope finem, Tiber. Decianus reſpon. 24. nu. 44. vol. 1. 250

Quibus omnibus caſibus & in alijs ſimilibus (ſi qui ſint) qui ſpeciale mandatũ requirunt, nulla dubitatio eſt, quin à ſentẽtia Vicarij generalis ad Epiſcopum prouocari poſsit; cum in his Vicarius ex delegata poteſtate, non ex ordinaria iu-

risdictione cognoscat: sed hoc ita demum locũ habebit, si prædictæ caussæ Vicario ab Episcopo
251 separatim delegentur: nõ verò si simul cũ generali cõmissione, vt sæpè fieri adsolet, tribuantur, quia tunc in omnibus ordinariam iurisdictionẽ consequitur, & via appellationis ad Episcopum intercluditur argum. tex. in c. translato 3. de constitutionibus, per quem ita hanc sententiam defendunt Ioan. Andr. in addit. ad Speculatorem, titu. de officio Vicar. in prin. versi. dubitari videtur si Episcopus, Anchar. in d. c. 2. nu. 2. Dominicus ibidem, nu. 9. & Philip. Franc. nu. 4. Beroi. consi 22. nu. 11. & 14. vol. 1. Thom. Sanch. de matrim. lib. 3. dispur. 29. nu. 6. cum sequentibus, & alij congesti à Garcia vbi supra, num. 41.

Nec necessum est prædictas omnes caussas no-
252 minatim in Vicariatus cõmissione exprimere, sufficiet namquè vt in ceteris omnibus iurisdictionem ordinariã habere videatur, aliquas nominatim referre simul cum clausula generali, *Et ad omnia alia etiam si exigant speciale mandatũ.* optimus tex. in c. qui ad agendũ. §. sed si aliquis, infra de procuratoribus, Host. Archid. Gemin. Bertac. & alij, quos refert & sequitur Sbroc. lib. 1. q. 65. nu. 5. & q. 67. nu. 3. Lancel. inst. iur. canon. titu. de officio Vicarij, §. per Vicarium, verbo specia-

specialiter, Bernar. Diaz in praxi crim. cano. c. 3. nu. 2. Couar. lib. 1. var. c. 6. nu. 3. Thom. Sanch. d. disput. 29. nu. 8. quidquid contrarium voluerit Lapus in d. c. 2. nu. 14. de officio Vicar. hoc lib. 6. cumulate satisfacit Sbroc. lib. 2. q. 55. nu. 37. & Thom. Sanch. vbi supra. Quod ita temperandū 253
est, vt Vicario non videatur concessa potestas in ceteris caussis speciale mandatū requirentibus: sed in his tantùm, quæ æquales sunt, aut inferiores, secus si grauiora negotia sint, quia in prædicta clausula non includuntur maiora expressis, c. sedes vbi Barb. Felin. & Ant. de Buttio extra de rescrip. Clemen. 2. de procuratotibus, Rebuf. d. titu. in d. forma Vicar. Archiep. num. 102. latè Paz in praxi, 1. tom. annot. 4. nu. 19. cùm sequentibus, Azor lib. 5. c. 44. q. 11. Garcia alios referens tom. 2. de benef. part. 11. c. 11. §. 1. nu. 69.

Idemque iuris erit, etsi adiecta clausula genera 254
li aliquos casus exceeperit ex his, qui exigunt speciale mandatum, nam tunc sub illa clausula reliqui omnes casus continebūtur, Alex. Tiraquel. Crot. Casan. Bald. & alij, quos refert, & sequitur Petrus Surd. consi. 465. nu. 12. communem dicit Cagnol. latè diserens in l. 1. à nu. 31. ff. de reg. iur. Franc. Viuius comm. opin. lib. 2. opin. 477. nu. 3. Ioseph. Ludouic. comm. conclus. concl. 30. vers.

sexa-

sexagesimo quarto, Tiraquel. de retract. consan. lib. 1. in fin. à nu. 94. rectiùs doctis. noster Couar. lib. 2. variarum, c. 5. nu. 8. cum sequentibus.

255 Similiter etiam his in casibus iurisdictionem ordinariã nanciscetur Vicarius, licèt separatim ei cõmittantur, si in commissione Episcopus di xerit: *Hac Vicario nostro cõmittimus ampliantes, & extendẽtes priorẽ potestatem per nos cõmissam.* Ioan. Andr. in addit. ad Specul. titu. de officio Vi carij, in prin. versi. dubitari videtur, Sãch. d. lib. 3. disput. 29. nu. 8. Nec probo opinionẽ Ioan. And. & Sanch. vbi proximè existimantium sufficere in commissione expressam mentionem fieri Vi cariatus, siue in salutatione, siue in progressu, veluti, *Officiali nostro, aut Vicario committimus*; quia sola huiusmodi Vicarij mentio nõ opera tur extensionem, prorogationem, seu ampliationem potestatis prius Vicario commissę, cum id potiùs fiat caussa demonstrãdi personam, cui dictarum caussarum commissio sit, vt etiam voluit Garc. d. c. 8. nu. 44. Atque hæc hactenus de communi Vicarij ad Episcopum appellatione; nunc verò ad accuratã specialis tractationem, Deo duce, nos accingamus.

IOAN-

IOANNIS NARBONA I. C. TOLETANI.

PONTIFICII IVRIS in Toletanâ Academiâ Antecessoris.

DE

Iusta & legitima appellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium.

PARS II.

Ad Relectionem Cap. Non putamus II. de Consuetudine.

LIB. SEXTO.

SVMMARIA.

1 *Appellatio an iustè procedat de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium non obstante decis. cap. 2. de consuetud. lib. sexto.*

2 Textum in c. 2. de consuetud. lib. sexto de Episcopo tantùm intelligendum esse nonnullus existimauit. Refutatur eius interpretatio, num. 4.

3 Odiosa restringenda sunt.

5 Vicarius Archiepiscopi cum Archiepiscopo vnum & idem auditorium constituit.

6 Vbi versatur eadem ratio, eadem est iuris dispositio.

7 Odiosum non extenditur ad casus non expressos etiã ex aequalitate, vel maioritate rationis.

8 Decisio c. 2. de consuet. lib. sexto odiosa non est.

9 Odiosum dicitur, quod à iure communi recedit.

10 Tex. in c. 2. de consuet. lib. sexto iuri communi conformis est.

11 De substantia appellationis est, quod de minori ad maius iudicium appelletur.

12 Odiosa decisio ex identitate, vel maioritate rationis extenditur ad alios casus etiam non expressos, dum modo ratio in ea expressa sit.

13 Ratio prohibitionis c. 2. de consuet. lib. sexto in eodẽ expressa inuenitur.

14 Nicol. Garcia expositio refertur.

15 Vicarium Toletanum, & Complutensem generales esse negat Garcia.

16 Contrarium verius. & num. 20.

17 Vicarius generalis dicitur, qui constitutus est cum generali potestate in loco, vbi Episcopus sedem habet, vel ius dicere consueuit.

18 Vicarius feraneus Episcopi gratiarum, & mandatorum S. Pontificis executor non est.

19 Nec substitutus ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis.

20 Vica

20 *Vicarius Complutenſis Toletanus Vicarius eſt, licèt Compluti reſideat.*

21 *Epiſcopus duos Vicarios generales creare poteſt.*

22 *Archiepiſcopus Burgenſis duos Vicarios generales habet.*

23 *Appellatio rectè procedit de Vicarijs Archiepiſcopi Toletani ad eius Conſilium.*

HÆC igitur ſecunda relectionis pars eò neceſſariò pertinet, vt diſquiramus quonam iure appellatio procedat de Vicarijs generalibus Archiepiſcopi Toletani ad eiuſdem Conſilium, ſtante deciſione Bonifacij VIII. in præſenti, qua appellationem de officiali Epiſcopi ad Epiſcopum prohibet interponi: adeò vt nec conſuetudine quantocumquè tempore de facto ſeruata firmari valeat; cui ſimilis Innocentij IIII. exſtat prohibitio in cap. Romana, in principio, de appellat. hoc libro. 1

Quæ in re etſi nonnullus aliàs non mediocris ingenij vir, dum publicè à nobis de hac re diſceptaretur, vt hanc, quam non poterat deuorare difficultatem, ſaltim fugeret, in eam ierit ſententiam, vt exiſtimaret, appellationem de Vicarijs generalibus Archiepiſcopi Toletani (vt potè a

Complutensi & Toletana) ad eius Consilium, quæ in hac Ciuitate quotidie defertur, decisioni nostri tex. minimè obstare, ea scilicet consideratione facta, quia Romanus Pôtifex in præsenti de Episcopo, & eius officiali tantummodo loquitur, sic & in eo solùm debere intelligi, neque ad Archiepiscopum protrahendam fore, cum odiosa decisio sit, eo quòd appellationem de officiali Episcopi ad Episcopũ interponi pro-
3 hibeat, quod enim odiosum est coartari debet, nec vltra casum expressum extendi ius aut æquitas patitur, c. odia 15. cum similibus, & quæ ibi tradunt Scribentes communiter, infr. de regul. iur. Nimirùm ergo inquit, si in hac Ciuitate Toletana de Vicarijs Archiepiscopi ad Consilium eiusdem appelletur, cum iure nostro nulla reperiatur prohibitio, quæ appellationem de Vicario Archiepiscopi ad eũdem deferri prohibeat, sed tantùm de Vicario ad Episcopum.

Sanè huiusmodi traditio, & ratiocinatio, quã
4 prædictus vir validissimam putabat, nobis satis debilis, satisque inermis videtur, siquidem eam haud dubiè subuertant illa nostri tex. verba: *Ne ob eodem ad se ipsum (cum sit idem auditoriũ vtriusque) appellatio interposita videatur.* Quibus manifestè ostenditur, ea ratione appellationem interdic-

dici de officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum;
quia idem tribunal, & auditorium vtriuſque eſ-
ſe intelligitur. Quæ ratio æquè procedit in Ar-
chiepiſcopo, & eius Vicario, quos idem tribu- 5
nal, & auditorium habere certiſsimum eſt, vt
pro conſtanti tenet Menoch. conſi. 155. num. 2.
& 3. Sbrocius lib. 3. de Vicario Epiſcopi, quęſt. 2.
à princip. vſque ad num. 4. Iacob. Laurent. in
tractatu de iudice ſuſpec. c. 4. num. 12. Si ergo ea
dem ratio militat in Vicario Epiſcopi & Archie
piſcopi, eandem iuris diſpoſitionem verſari fa- 6
tendum eſt ex trita illa, & vulgari regula l. illud
ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de furtis, §. pari ratione
inſtit. quibus mod. ius patr. poteſt. ſolu. iuncto §. ſi
igitur inſtit. quod cum ita ſit, ergo Bonifacij VIII.
deciſsio in præſenti de Epiſcopo tantùmmodo lo
quens de Archiepiſcopo etiam intelligi debet,
cum eadem, ac æqualis ratio in vno, quæ in a-
lio verſetur contra ſupradictam interpretatio-
nem.

Quòd ſi obijciat textum noſtrum non poſſe
procedere in Vicario Archiepiſcopi, licèt eadē
ratio in eo ſit: ſed ſolùm de Vicario Epiſcopi in-
telligendum eſſe, de quo nominatim loquitur, 7
eo quòd eius deciſsio odioſa ſit, quę adeò reſtrin
gēda eſt, vt ad alios caſus, etiam ſi in eis æqualis,

V 3 vel.

vel maior ratio militet, extendi non debeat, ex celebri textu sumpto, argumento in l. fin. C. de interdicto matrimonio iuncta l. penultima eiusdem tituli, §. libertum, la segunda, ff. de ritu nuptiarum, & docet Aymon Crauet. consi. 173. nu. 3. & 13. vol. 1. vbi post Oldraldum consi. 185. nunc dicit, quod in materia restringibili non veniūt, nisi quæ verbis exprimuntur, nec licitum est arguere à pari, neque à maiori ad minus, etiam affirmatiuè ex tex. in c. cum illis in 2. responso, infra de præbend. quod etiam tenet Hostiensis in c. postulasti extra de rescript. Petrus Pechius in d. cio dia, nu. 3. ampliat. 3. & Nicolaus Euerard. locorum legalium in loco à ratione legis larga, seu generali, Ioannes Vincentius de Anna controuers. forens. controuers. 84. num. 16. Igitur quamuis eadem ratio procedat in Archiepiscopi Vicario, quæ in Vicario Episcopi, nihilominus tamen decisio nostra de officiali Episcopi loquens ad officialem Archiepiscopi extendi non debet.

Respondetur sanè facillimè negando præsen-
8 tem Bonifacij decisionem odiosam esse: illud
enim odiosum dicitur quòd à iure communi
9 recedit, vt ex l. cum quidam, ff. de liber. & posthum. docet Petrus Pechius vbi supra, num. 1.

sed

sed hæc decisio iuri communi conformis est, 10 neque ab eo recedit, cum in ea caueatur, vt appellatio de officiali Episcopi ad ipsum Episcopũ tanquam de vna ad eandem personam non interponatur, quod appellationis substãtia, & ius commune præcipit, c. anteriorum 2. quæst. 6. ibi: 11 *Cum non oporteat ad compares iudices appellationes referri: sed à minori iudicio in maius tribunal ascendere*: faciunt quamplura supra in prima parte, num. 10. adducta: igitur superior traditio falso nititur fundamento, siquidem eo prætextu appellationem de Vicario Archiepiscopi ad ipsum Archiepiscopum deferendam existimet, quod nostra textus decisio odiosa sit, nec ad Archiepiscopum extẽdi valeat, quod neutiquã dicendum est, cum nec permittat veritas, nec ius patiatur, vt iam docuimus.

Quod si præfatus vir proterue adhuc scrupulosus forteassis hanc interpretationem sibi nullatenus arridere dicat, & opinioni suæ insistens affirmare malit præsentem Bonifacij VIII. decis- 12 sionem odiosam esse, sicque ad casum in ea expressum solum restringi oportere, nihilominus tamen dicendum erit, quod licet præsens decretalis de Vicario Episcopi tantummodo loquatur, ad Vicarium etiam Archiepiscopi protrahi

& ex-

& extendi debeat; quia generalis illa regula, quam supra retulimus, legem scilicet odiosam extendendam non esse extra casum expressè in ea comprehensum, etiam ex identitate rationis,
12 vel maioritate limitanda est, nisi ratio in lege, vel decisione odiosa expressa sit, nam tunc extensio fit, etiam ad alios casus non expressos, in quibus eadem ratio versatur ex celebri tex. in l. cum mulier 47. in fin. ff. soluto matrim. & ibi Alexan. per eum textum, tradit Dominicus in c. si ciuitas, §. 1. in principio, infra de senten. excommunicat. & consil. 2. in fin. Philip. Francus, in c. 1. de temp. ordin. num. 7. limitat. 6. hoc lib. Iasson. in l. 1. num. 13. ff. in ius vocati vt eant, & in l. cum quidam, num. 29. & 30. ff. de liber. & posthum. Decius in regul. factum cuique, §. in pœnalibus, num. 15. ff. de regul. iur. Crauet. de antiquit. tempor. 4. part. section. videamus modo, num. 18. & Thomas Sanchez omnino vidēdus, qui plura tradit de matrimonio, lib. 3. disputa-
13 tione 42. nu: 4. Vnde cum ratio prohibitionis expressa sit in nostro tex. ibi: *Ne ab eodem ad se ipsam, &c.* quamuis decisionem eius odiosam esse fateamur, ad casus tamen, in quibus eadem ratio versatur, extendenda est, ac per consequēs ad Archiepiscopi Vicariū, in quo æqualis ratio mili-

militat, quæ in Vicario Episcopi, de quo loquitur, vt supra diximus.

Superiori ergo interpretatione reiecta difficultatis nexu adstrictus, tempestatis nostræ excellens, & perspicuus iuris prudentia vir Nicolaus Garcia, tom. 1. de beneficijs, 5. part. c. 8. num. 14
36. diuerso incedit itinere, dum inquit de Vicarijs Archiepiscopi ad eius Consilium in hac Ciuitate appellari, quia Vicarius Toletanus, & Complutensis generales non sunt, nec principales, quare tanquam de foraneis ad eumdem 15
Archiepiscopum, id est, ad Consilium appellationem rectè interponi, quod ita intelligẽdum esse prædictus auctor ex eo percipit, quia si generales, vel principales Vicarij fuissent, de eis ad Consilium Archiepiscopi neutiquam appellaretur, iuxta textum nostrum, & dict. c. Romana, infra de appellat.

Sed hæc Nicolai Garciæ expositio (tanti viri pace dicam.) nimium à veritatis semita deuiat, negat enim Vicarium Toletanum genera- 16
lem esse, cum id adeò certum sit, vt nullam vnquam admiserit dubitationem, tùm quia constitutus est cum potestate generali in eodem tribunali, & loco, in quo Archiepiscopus sedem habet, iusque dicere consueuit, ob quod gene-

17 ralis, & principalis Vicarius dicitur, vt docet Bart. in l. 1. in fin. ff. quis, & à quo appelletur, Marant. de ordin. iudic. 4. part. distin. 5. principali, num. 8. Anto. Cucchus, lib. 2. instit. maior. tit. 8. num. 131. Sbrocius, lib. 1. de Vicario Episcopi, quæst. 28. num. 7. Guilierm. de Mont. Laud. in repetitione Clementin. etsi principalis, num. 2. de rescript. Thomas Sanchez, tom. 1. de matrimon.
18 dispur. 29. quæst. 1. num. 11. Tum etiam quia gratiarum & mandatorum Summi Pontificis executor est, quorum exsecutio, vel exercitium denegaretur, si Vicarius foraneus esset; Clemen. 2. & ibi glo. verbo principalis, de rescript. tradit Ripa in c. 1. num. 6. & 7. eod. titul. Sbrocius vbi supra, quæst. 23. num. 6. 7. & 8. Quod adeò verum
19 esse ait Ripa vbi supra, vt alter Vicarius constitutus ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis dictarum rerum exsecutionem non habeat, nisi eius in rescripto, vel commissione specialis mentio fiat, sequitur Marquesanus de commission. vtriusque signaturæ, c. 6. à num. 1. cum sequentibus.

Rursus minus rectè negat Garcia, & ante eum Flores de Mena, lib. 1. variarum quæstionum, quæst. 4. num. 8. Complutensem Vicarium generalem esse, quia nec creatus est, nec residet, vbi-

vbi Archiepiscopus sedem habet: nam etsi huiusmodi Vicarius Compluri resideat, & ex eo Complutensis vocetur, Toletanus tamen generalis Vicarius est, quia Archiepiscopus Toletanus duos olim Toletanos Vicarios generales creauit ob multitudinem caussarum, quæ Toleti erant, & cum ab vno non possent facilè expediri, ideò binos principales Vicarios creari oportuit, vt caussarũ expeditioni consuleretur faciliùs, quod iure efficere potuit ex c. quoniã in plerisque 14. extra de officio ordinarij. & ex d. Clement. etsi principalis, iuncta glo. & ibi Cardinal. à num. 3. de rescript. Abb. & alij in c. quoniam Abbas, versi. substitutum extra de officio delegat. Innocen. in c. Romana, infra de officio ordin. Felinus in c. caussam matrimonij, num. 8. extra de officio delegat. quos refert, & sequitur Sbrotius, vbi supra lib. 1. quæst. 50. num. 4. Zerola alios citans in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, in prin. Vgolin. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 6. num. 4. & vidimus in Archiepiscopo Burgensi, qui duos Vicarios generales cõstituit, vt refert Flores, & Garcia vbi supra. At cum postea partibus conueniẽtius esset, vt expensarum in litibus aliquantulo subleuarentur ob longa itineris interualla, ideò Archiepiscopus rectiùs

20 21 22

conuenire perpendens, vnum ex prædictis Vicarijs generalibus Compluti residere decreuit, qui tamen re vera Complutensis non est, sed Toletanus Compluti residens ordinariamquè iurisdictionem obtinens, aduersus Garciam, & Flores contrarium perperam existimantes.

His itaque tanquam parum concludentibus
23 expositionibus rejectis, vt propositæ difficultati obuiam eamus, pro certo, & iuridico à nobis stacuendum est, de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad Consilium meritò ac legitimè appellationem interponi posse ad similitudinem Consilij Regalis, vel Rotæ Romanæ, in quibus diuersa penitùs instantia consideratur ab ea, quæ coram eorundem Vicarijs, seu officialibus generalibus facta fuit, ex. nostri, & similium decisionibus non obstantibus.

Quia in re perscrutanda omnem meam industriam, & diligentiam polliceor, vt quod alijs nimiū difficile, & de iure impossibile visum est, labore tamen nostro adhibito, luce meridiana fortasse clarius, & planius fiat. Rem igitur ipsam constanti pectore aggrediens, id sequentib. ac simul grauibus muniam fundamentis.

PRIMVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Archiepiſcopus Toletanus Hiſpaniarum Primas eſt.*

2 *Illuſtriſſimus Garc. de Loaiſa Archiepiſcopus Toletanus laudatur.*

3 *Pater Ioannes Mariana laudatur, & num. 17.*

4 *Doctor Sebaſtianus Ximenez Toletanus laudatur.*

5 *Primas idem eſt quod Patriarcha.*

6 *Primates apud Latinos dicuntur qui apud Græcos Patriarchæ.*

7 *Primas dicitur apud Latinos qui primus eſt.*

8 *Primas aduocatorũ dicitur qui præeſt alijs aduocatis.*

9 *Patriarcha Græca lingua ſummus, ſeu Princeps patrum interpretatur.*

10 *Patriarchis multa priuilegia competunt, quæ Archiepiſcopis denegantur.*

11 *Pallium à S. P. Patriarchis tribuitur, & Archiepiſcopi à Patriarchis accipiunt.*

12 *Patriarcha vbicumque elatam crucem præſe ferre liberè poſſunt; Archiepiſcopi intra ſuam prouinciam tantùm.*

13 *Patriarchæ plures cruces præferre poſſunt; Archiepiſcopi verò vnam tantummodo; ideò aliter facientes reprehenduntur, num. 15.*

D. Thomas Tamaio de Vargas laudatur, & alibi

 paſſim,

passim, & num. 4. 17. & 48.

14 *Archiepiscopus Toletanus bilinenta crucis insigni vtitur.*

16 *Patriarcha tenentur quotidie duodecim pauperibus victum porrigere.*

17 *Archiepiscopus Toletanus à tempore diui Ildephonsi triginta pauperes quotidie alit.*

18 *Patriarcha Regibus, & Principibus superiorem nō recognoscentibus aequiparantur.*

19 *Patriarcha Summorum Pontificum priuilegijs & praerogatiuis vtuntur.*

20 *C. mos antiquus 65. distin. retenta communi lectione interpretatur.*

21 *Patriarcha Episcopos punire & deponere consueuerunt.*

22 *Depositio Episcoporum Romanis Pontificibus reseruata est.*

23 *Patriarchis insignibus & ornamentis Rom. Ponti. licet vti.*

24 *Patriarcha Papa nuncupabantur.*

25 *Appellari potest ad Summum Pontificem omisso medio.*

26 *Appellari licet ad Patriarchas omisso medio.*

27 *Romanus Pontifex ad expeditionem caussarum Illustrissimorum Cardinalium Consilium habet.*

28 *Patriarcha quosdam Episcopos secū semper adstantes in consilio habebant.*

29 *Appellari licitum est de Summi Pontificis, vel Regum officialibus ad eosdem.*

30 *Praecipua priuilegia, quae Patriarchis competunt, quae tuor tantum concessa videntur.*

31 Cete-

31 *Ceteris verò neutiquam.*

32 *Archiepiscopus Toletanus, etsi ex veris quatuor Patriarchis non sit, proprius & verus Patriarcha reputatur, omnibus eorum priuilegijs vtitur ex Pontificum concessionibus, & priuilegijs.*

33 *Diplomatis Martini V. verba referuntur.*

34 *Archiepiscopo Toletano competunt non solùm ea, quæ generaliter quatuor Patriarchis cōcessa sunt, sed quæ ad quemlibet eorum specialiter pertinent.*

35 *Verbum* quomodolibet *vniuersale est; & quencūque modum, qui comprehendi potest, significat.*

36 *Verbum* quomodolibet *idem est quod* quodcūque.

37 *Qui dicit* quodcumque *nihil excipit.*

38 *Habens priuilegia ad instar alicuius priuilegiati habet etiam illud priuilegium, quod priuilegiatus ad instar alterius obtinet.*

39 *Constantinopolitana Ciuitas Roma nuncupata est, ob quod eius Ecclesia Romana appellabatur, n. 40.*

41 *Toletum Ciuitas Roma nuncupata fuit, & eius Ecclesia Romulea, num 43.*

42 *Molinæ, & aliorum error conuincitur existimantiū Toletum non Romum, sed Regium Ciuitatem appellatum fuisse.*

44 *Regia Ciuitas idem importat quod Romana.*
Roma Regia Ciuitas nuncupata olim est, ibidem.

45 *Balthasar Amescua Toletanus laudatur.*

46 *Constantinopolitana Ciuitas Regia dicta est.*

47 *Vno & eodem tempore Constantinopolitana, & Toletana Vrbs Regiæ Ciuitatis nomine vti cœperunt.*

48 *Toletum Ciuitas maximam cum Romana Vrbe conformitatem habet.*

1 PRimum illud non minimum fundamentum erit, si aduertas Archiepiscopum Toletanum Primatiæ Hispaniarum dignitate præfulgere, vt colligitur ex Concil. Toler. 12. c. 6. relato in c. cū longe 25. 63. dist. vbi notat Alexandrinus, & docet Speculator in prima parte, titu. 2. de dispensat. §. sunt quoque nonnullę, num. 2. Albericus in rubr. de stat. homin. nu. 11. prope fin. Lancelot. Conrad. in templo omnium iudic. lib. 2. c. 3. num. 4. Petr. Greg. in syntag. iuris, lib. 5. c. 10. Anast. Germ. de sacrorum immunit. lib. 3. c. 7. num. 2. & 7. Cardin. Iacobatius de consilio, lib. 1. artic. 1. num. 260. Lælius Cæcus in repub. ecclesiast. de statu Reuerendissimorum Patriarcharum, num. 3. Villalpand. ad præcipua Conciliorum Toletanorum, c. 38. Gregor. Lopez in l. 9. titu. 5. part. 1. Ioannes Azot. lib. 3. instituc. moralium, c. 35. versi. fin. & c. sequēti, D. Ferdinandus Mendoza omnium litterarum cognitione clarissimus, ac nostræ Hispaniæ ornamentum rarum, de confirmat. Concil. Illiberitano, lib. 1. c. 10. fol. 7. in fin. latè tradit Il-
2 lustris. D. Garsias de Loaisa Toletanus quondā Antistes in omne æuum, ob eius doctrinam, & eximiam eruditionem immortali memoria dignus, in collectione Conciliorum Hispaniæ in

decre-

decreto Gundemari Regis, fol. 263. per totum; Religioſiſsimus Pater Ioannes Mariana illius 3 quidem ſacri ordinis, qui nominis, qood ſuper omne nomen eſt, titulo præſignitur, vir meher clè ingenij magni acumine, litterarum omnium cognitione, & ſermonis culti elegantia, ac morum ſanctiorum integritate inſignis lib. 9. de rebus Hiſpan. c. 19. conciuis noſter Doctor Sebaſtianus Ximenez, quem nullus vnquam labor deterruit, in compend. priuilegiorum, quæ 4 Archiepiſcopo Toletano competunt, nondum Typis mandato, ferè per totum, & præcipuè in 4. & 5. præludio. Conciuis etiam noſter amiciſſimus D. Thomas Tamaio de Vargas Theologiæ Doctor in ijs, quæ iam ſub prælo habet, & obiectionibus in R. P. Marianæ hiſtoriam Mantuanicis æquiſsimè, & eruditiſsimè opponit.

Primas enim idem eſt, quod Patriarcha, iuxta id quod habetur in c. cleros 21. diſtin. c. Vrbes, & 5 ibi glo. verbo Patriarchas 80. diſtin. c. conqueſtus 9. quæſt. 3. c. 1. in fin. c. nulli, & c. prouinciæ 99. diſtin. ſub illis verbis: *Ipſis quoque in ciuitatibus, vel locis noſtros Patriarchas, vel Primates, qui vnam formam tenent, licèt diuerſa ſint nomina, leges diuinæ, & eccleſiaſticæ poni, & eſſe iuſſerũt.* facit text. in c. duo ſimul, extra de officio ordin.

c.per singulas,& c.cōquestus 9. quæst. 3. quibus consonat de iure nostro regio, l. 9. & 10. in fine, titu. 5. part. 1. Prorsus enim idem sunt Primates, quod Patriarchę, licèt diuersis nominibus nuncupari videantur contra reg. tex. in l. si idem 7.
6 C. de codicillis, quia apud Latinos frequentius Primates dicuntur, qui apud Græcos Patriarchę appellantur, nam quemadmodum Primas apud
7 Latinos dicitur, qui primus, est l. iubemus 3. & ibi gl. verbo Primatē, C. de aduocat. diuers. iud. vbi inquit quod Primas aduocatorum est ille,
8 qui præest alijs aduocatis, notat Bart. in l. 1. C. de Alexand. primat. lib. 11. Iacobus Spiegel. & alij, qui verborum proprietates disquirentes, vocum origines, notiones, ac rationes indagarūt, in peculiaribus tractatibus de verborum significatio-
9 ne, & in lexicis iuris verbo Primates, ita Patriarcha Græca lingua πατριαρχης, id est, Sūmus, seu Princeps Patrum interpretatur, vt cùm Diuo Isidoro loquar, lib. 7. etymolog. c. 12. trāscriptus in c. cleros 21. distin. tradit Ant. August. V. C. L. in Epithome iuris Pontificij, lib. 2. titu. de institutione, & electione Patriarch. & Primat. à c. 1. cum pluribus sequentibus, Casaneus in cathal. gloriæ mundi, 4. part. consideratio 9. in princip. & Lancel. Conrad. vbi supra.

Patriar

Patriarchis autem ob eximiam, qua fruuntur, dignitatem innumera quidem, & maxima sunt 10
priuilegia concessa, quæ Archiepiscopis ipsis denegantur. His enim à Pontifice summo pallium tribuitur, quod est plenitudinis officij Pontifica 11
lis insigne; Archiepiscopi vero ab eisdem Patriarchis accipiunt, c. antiquam 23. extra de priuileg. Abb. in rub. de auctoritate, & vsu pallij, num. 2. & Lancel. Conradus vbi supra lib. 2. c. 3. num. 19. & c. 4. per totum. Item & quoquo ierint elatam 12
crucem præferre libere possunt, præterquam in Vrbe Romana, aut vbicumque Summ. Pontifex, vel eius legatus vtens insignibus Apostolicæ dignitatis præsens fuerit, ex d. c. antiquam, quod Archiepiscopis, nisi intra suam prouinciã iter facientibus, non permittitur ex tex. in Clem. Archiepiscopo de priuileg.

Rursus & Patriarchæ crucem ligno transuer 13
sario gemino constantem præferunt, cuius lignum superius transuersum breuius est, inferius longius; in quo distinguuntur à ceteris Episcopis, & Archiepiscopis, quibus nisi vnius dumtaxat transuersi ligni crucem intra suam Prouinciam præferre non permittitur, vt obseruauit magni nominis I. C. Iacob. Cuiacius in Paralipomenon ad titulum de foro competenti, in

c. sanè 3. in fine. Iustus Lipsius V. C. in notis ad suos de cruce libros, doctissimus Iacobus Gretserus de hortu sanctæ crucis, 3. part. in descriptione crucis Vverdeanę, versic. verum cum circa. Animi mei dimidium, ac nobilitatis, & iuuentutis nostræ specimen rarum D. Thomas Tamaio de Vargas, lib. 1. Polygraphiæ, & steganographię nouæ, & veteris, cap. 17. & Schediasmate 1. decadis 7. decad. verosimilium, seu horarum subsecinarum ad amicos, doctos, nobiles: quæ iam ferè lucis vsura fruuntur. Hieronym. Roman, in republica Christiana, lib. 2. c. 6. ad finem, & lib. 3. d. c. etiam ad finem. Iayme Bleda in tract. sanctæ crucis, c. 7. quemadmodum noster Toletanus

14. Antistes Hispaniarum Primas, & Patriarcha suę Patriarchalis dignitatis prætextu eodem duplicis crucis insigni vtitur, & vbicumque ante se liberè gestat.

Vnde nonnullorum Archiepiscoporum in-
15. curia reprehenditur, qui prædictam binæ crucis gestationem dignitatis ratione sibi deberi autumant, cum id ad eorum differentiam Primatum, & Patriarcharum peculiare sit, sicuti
16. & horum etiam præcipuum est duodecim pauperibus quotidianū victum perpetuo ministrare, vti vberiori numero Toletani Antistites, vt

Hispa-

Hispaniarum Patriarchæ à tẽpore D. Ildephõsi, 17
in eorum ædibus vsque adhuc porrigere consue
uerunt, vt vir ille, de quo quidquid dixeris minus
erit (tam ille nequit pro dignitate laudari)
R. D. Io. Mariana eleganter retulit de rebus Hispaniæ
lib. 6. c. 10. in vita D. Ildephonsi, *Præsertim*
(inquiens) *beneficia in pauperes quotidie alendi,*
*quod fit in Archiepiscopi ædium ea parte, quæ templo
coniuncta est, Ildephonsi institutum esse credatur*
*(& erat à maioribus susceptũ, vt à Patriarchis,
qui ijdem Primates sunt, duodecim pauperes mensæ
adhiberentur quotidie) ex his decẽ feminæ sunt, viri
duplicato numero. Canonicus per hebdomadam
sacris in ara maxima operatus sacra precatione pauperum
mensam lustrare, & ne quid inopibus desit, diligenter
considerare consueuit.* Cui succedat Magni
Marianæ defensor, & ipso dignissimus & acerrimus,
amicus & conciuis noster natalibus,
& eruditione clarus D. Thomas Tamaio de Vargas
in docta miraculosæ B. Virginis in Toletanum
templum descensionis aduersus tenebrarum
calumnias defensione: vbi de hac re copiose
agit.

Competunt etiam eis quam plura alia priuilegia,
de quibus passim à Doctoribus in d. c. antiquam
mentio fit, inter quæ potissimum illud

inuenitur, quod & maximè nostro hæret instituto, vt Patriarchæ Regibus, alijsvè Principibus superiorem non habentibus æquiparentur, cum eorum instar redacti sint, quòd multarum Prouinciarum regimina subeant, teste Baldo in l. 1. §. his cunabulis, num. 3. ff. de officio Præf. Præt. Guil. Durand. in rationali diuinorū in proœmio lib. 2. num. 15. versi. Primates, Barbac. in tract. de præstant. Cardin. quæst. 9. num. 43. Iasson, in l. 1. num. 9. ff. de officio eius, Iacobat. de Cōcil. lib. 1. num. 137. Casaneus dicta considerat. 9. versic. & isti, Lælius Cæcus vbi supra num. 2. circa finem, Calefatus in l. 1. nu. 41. ff. de officio eius, Sebast. Medic. in tract. de legibus, & stat. 1. part. quæst. 11. num. 9. Gaspar Balascus in repetitione l. Imperium, num. 100. ff. de iurisdict. omnium iudic. Lancel. Conrad. vbi supra, lib. 2. c. 3. num. 21. Iacobus de Nigris in repetitione l. 1. ff. de officio eius, num. 16. & alij quos refert Dionysius Paulus de vera quatuor Patriarcharum sedium erectione, c. 17. num. 20. 21. & 22. Gregor. Lopez, glo. 2. in l. 3. titu. 14. part. 4. Andr. Gamb. lib. 2. de officio & potest. leg. in princip. num. 15.

19 Nec secularibus tantùm principibus pares sunt, verùm & Summorum Pontificium priuilegijs, ac prærogatiuis vtuntur, elegans tex. in c.

renouantes 22. distin. sub illis verbis: *Similia priuilegia, quæ superior Roma habet, accipiat*, &c. Iustinianus in auth. de ecclesiast. tit. §. 1. collat. 9. Honorius, & Theodosius in l. omni innouatione 6. C. de sacros. eccles. ibi: *Non absque scientia viri Reuerendissimi sacrosanctæ legis Antistitis Ecclesiæ Vrbis Constantinopolitanæ, quæ Romæ veteris prærogatiua lætatur*, l. 1 & ibi glo. verbo, *lætetur*, C. de priuil. Vrbis Constantinopol. lib. 11. docet Cardin. in Clement in plerisque, num. 16. de electione, Bertach. in suo repertorio, verbo Patriarcha, versi. Patriarchæ quatuor, Matthias Hugonius de potestate Patriarch. versi. si audierimus, in princip. col. 17. Iacob. Spiegel in lexic. iuris ciuilis, verbo noua Roma, Petr. Gamb. de potest. leg. lib. 2. c. 1. de varijs ordin. nomin nu. 17. Concil. Nicænum 1. c. 6. aliâs 8. transcriptum in c. mos antiquos 65. distin. vbi sic ait: *Mos antiquus perdurat in Ægypto, vel Lybia, & Pentapoli, vt Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quandoquidem, & Episcopo Romano parilis mos est.* Quæ verba adeò nonnullorum ingenia torserunt, vt existimarẽt ab hæreticis clanculum, ac dolosè adiecta fuisse, vt paritatem inducerent inter Romanum Pontificem, & Alexandrinum Patriarcham, quasi Alexandrinus

non

non esset Pontifici subiectus, cum par in parem non habeat imperium, siquidem in d. Concil. Niceno nusquam scripta inueniantur, vt Franc. Turrianus in monumentorum veterum inuestigatione, & sanctorum Patrum lectione exercitatiss. existimauit in tract. de potest. Papę, lib. 3. pag. 11. versi. videamus ergo, & Illustriss. Bart. Carran. in parua summa Cōcilior. in scholijs ad d. 6.
20 canonem Concilij Nicæni. Sed cursim prædicta lectione retenta facilè satisfieri potest ex his, quę ad propositum tradit Ramund. Ruffus in lib. quem scripsit pro Pontifice Romano, num 8. versi. sed videamus, his verbis: *Nam sicut Rex* (inquit) *quamuis comedat, bibat, ac moriatur, sicut ceteri homines, nihilominus eorum superior est*: sic etiam licet Alexandrinus, & alij Patriarchæ aliqua habeant cum Romanis Pontificibus communia, ita vt eis æquiparentur, non tamen in suprema potestate, ac primatu pares sunt censendi, vt latè tradit Dionysius Paulus de vera quar. Patriarch. sed. erect. c. 17. num. 74. cum sequentibus.

Ex qua Romani Pontificis æquiparatione, &
21 similitudine dimanat, Patriarchas Episcopos punire, ac deponere potuisse, vt Nicolaus Papa scripsit in c. quod suspecti vltim. 3. quæst. 5. ibi:

Is enim

Is enim Antistes (id est Anasthasius Parenorum Episcopus) *tertio euocatus ad Synodum, quia non occurrit à Patriarcha suo canonice condemnatus exstiterat*: & inferius: *Quod si Anasthasius à Patriarcha suo depositus est, &c.* Docet Ant. Augustin. Hispaniæ lumen clar. in Epitome iuris Pontificij, lib. 1. titu. 19. Quæ depositio soli Romano Pontifici reseruata est, vt cõstat ex Innocen. III. in c. quod translationem 4. & ibi glo. verbo reseruata de officio legat. & glo. verbo pertinere, in c. sicut 8. extra de excessibus Prælat. c. accusatus, & c. quamuis 3. quæst. 6. melior tex. in c. inter corporalia de trãslatione Episcopi, vbi postquam idem Innocent. prædixit matrimonium spirituale Episcoporum translatione, depositione, aut cessione dissolui, subiunxit hæc verba: *Et ideò tria hæc, quæ præmisimus, non tam constitutione canonica, quàm institutione diuina soli sunt Romano Pontifici reseruata.* Abb. in c. graue nimis de præbend. num. 4. & in c. non potest de sententia & re iudic. num. 5. Auil. de censur. 4. parte, disputatione vnica, dubio 2. conclus. 1. Etsi hodie huiusceemodi potestas, quoad Patriarchas attinet, euanuerit, & penes solum Pontificem remanserit ex sacrosanct. Trident. Synodo, cap. 8. ses. 13. de reforma. & ses. 24. c. 5.

vt tradit doctissimus Hieronym. Gonçalez in regula 8. chancel, glo. 41. num. 21.

Rursus etiam, & Patriarchis Papalis huius si-
23 militudinis ratione Romani Pontificis insignibus, & ornamentis vti fas est, siquidem veste russea indutis incedere, & equo albo phalerato simul atque fræno, & calcaribus deauratis vti eis liberè liceat, vt Illustrissimum nostrum Archiepiscopum Toletanum Hispaniarum Primatem, & Patriarcham non semel incedentem vidimus, notant Abbas Panormit. Hostiésis, & alij Scribentes communiter in d. c. antiquam de priuileg. & obseruat Cardin. Iacobati. d. tractatu de conci. lib. 1. num. 184. Petrus Gamb. lib. 2. de potestate legat. titul. 1. de varijs ordin. nomin. num. 21.

Nec solùm insignibus, & ornamentis Ponti-
24 ficis Romani, verùm & Papæ nomine decorari non obscurè constat ex c. sanè præfertur 6. versic. item Romanorum 24. quæst. 2. vbi Dioscorus Constantinopolitanus Patriarcha, Papa nũcupatur illis verbis: *Dioscorum, qui fuit Papa eiusdem Ecclesiæ*, docet glo. verbo à nemine in c. si Papa 40. distin. quod idem fertur de Ansejiso Archiepiscopo Senonensi totius Galliæ, & Germaniæ à Ioanne S. Pontif. Patriarcha instituto, qui.

qui in Synodo babita in loco, qui Pontigonis dicitur, ſecundus Papa nuncupatus eſt, vt Odorannus Monachus Senenſis in ſuo Chronico meminit, quem refert Petrus Gregorius lib. 2. part. iur. canon. tit. 9. de perſonis eccleſiaſticis in ſcholijs ad cap. 3. littera D. quod etiam de alijs Patriarchis tradit Hieronymus Romanus in repub. Chriſtiana, lib. 3. c. 6. ad medium.

Vnde etiam prouenit, quod quemadmodum 25
omiſſo medio ad Romanum Pontificem appellatur, vt docet Anacletus, in c. omnis 3. & Sixtus Papa in c. ſi quis 2. quæſt. 6. c. ſi duobus, extra de appel. glo. celebris, verbo reſeruata, in c. quod translatione 4. extra de officio legat. Speculator 2. part. §. in quibus, num. 34. & §. nunc tractemus, in princip. de appellat. Ioannes Petrus Ferrarienſ. in praxi, in forma appellationis à ſententia diffinitiua, §. & ad quemcumque, num. 1. Redoan. de ſimonia, 1. par. c. 16. num. 14. Anton. Scappius in tractatu iuris non ſcripti, c. 41. num. 2. Ioan. Petr. Lancelotus, ſui ipſius fidelisſimus interpres, in §. fin. inſtit. de officio Vicarij, & in glo. ibi, verbo appellandum, Cardinalis Thuſcus plures allegans pract. concl. iur. littera A. concl. 352. nu. 51. Ita quidem & ad Patriar- 26
cham medijs omiſsis appellari impunè permitti-

tur ex tex. in c. si clericus 11. quæst. 1. docet Ancharran. Innocen. & alij in d. c. antiquam de priuilegijs, Hostiens. ibidem, num. 4. Specular. de appellat. §. nunc tractemus quarto, num. 15. versic. item nunc debet, Albericus in diction. littera P. verbo Patriarcha, versi. Patriarchæ, & Primates, & ibi Additionator, Lælius Cæcus vbi supra, d. num. 2. propè fin. summa Pisanela, seu supplementum, verbo Patriarcha, versi. quod sunt, Dionys. Paul. vbi supra, c. 17. nu. 27. Petrus Gregor. in syntag. iur. lib. 15. c. 9. num. 6. Lancel. Conrad. in templo omnium iudic. lib. 2. c. 3. num. 9. Gamb. d. tractatu de potestate leg. lib. 2. c. 1. de varijs ordin. nomin. num. 25. Quam quidem verissimam, & receptam esse opinionem (licet contrarium tenuerit glos. verbo ab omnibus, in c. antiquam 23. de priuileg. Ioan. Andr. & Ant. de Buttrio ibidem) docet Matth. Hugonius d. tractatu de præst. Patriarch. col. 20. versic. dixi iam quædam.

Ex quo etiam fonte dimanat, quod quemad
27 modum Summus Pontifex Illustrissimorū Cardinalium ad expeditionem caussarum Consiliū habet, vt ex Innocen. in c. cum. I. 22. de re iud. adnotauit Paulus Borgas. in tractatu de irregularitate, 6. part. titu. de simon. num. 37. in versic.

tertio,

tertio quia, fol. mihi 242. Nicol. Grabatius in annotationibus ad pract. Octauia. Vestri, lib. 1. c. 1. num. 8. ita etiam Patriarchæ quosdam Episcopos sibisemper adstantes in Consilio secum habebant, vt ex mente Petri Gregor. obseruauit Dionys. Paul. d. tractatu de vera quat. Patriarch. sed. erectione, c. 19. num. 34. 28

29 Si ergo Patriarchæ Regibus æquiparantur, & Romani Pontificis priuilegijs, ac prærogatiuis vtuntur, adeò vt eorum instar consilium habere possint, vt iam diximus, & verum est; videtur etiam in sequelam necessario deduci de Patriarcharum Vicarijs ad se ipsos iustè appellationem interponi, cum iure licitum, ac permissum sit de Summi Pontificis, vel Regum officialibus ad ipsum Pontificem, vel Reges siue ad consilia, quæ eorum personas repræsentãt, appellationem deferri, vt notãt communiter ferè omnes Scribentes in præsenti, & probatur ex traditis per Bald. in l. 1. nu. 2. in fine, C. ne quis in sua causa iud. plures refert Castillus de Bobad. lib. 2. polit. c. 16. nu. 76. ad fin. Igitur id ipsum absq; vlla dubitatione fatẽdũ est in appellatione interposita de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eundẽ, vel eius Consilium, cũ ipse Patriarchali Hispaniarum dignitate coruscet, vt latè supra iam ostendimus.

Sed si forsitan aduersus hoc verissimum fun-
30 damentum aliquis vehementer insurgat, hæc
omnia, inquiens, à nobis priuilegia relata ad qua
tuor tantummodo Patriarchas attinere, Con-
stantinopolitanum videlicet, Alexandrinum,
Antiochenum, & Hierosolymitanum (& vt re-
ctiùs dicã ex his maiora ad Constantinopolita-
num, & Alexandrinum, vt ex iuribus adductis
iunctis glossarum annotationibus constat) quia
hi quatuor principales post Romanum Pontifi-
cem verè, & propriè Patriarchæ sunt, c. sacrosan
cta 2. c. renouantes 6. iuncto c. fin. 22. distin. c.
antiquam de priuileg. cum similibus, Greg. Pa-
pa in epistola 77. incipienti, quasi oblita, quę ha-
betur in 2. tom. epistol. Summorum Pontificũ,
pagin. 76. tenet Speculator in titu. de dispensat.
§. sunt quoque 8. num. 2. & in rationali diuin.
lib. 2. c. 1. num. 18. Hostiens. in summ. titul. de au-
ctoritate, & vsu pallij, num. 4. Ioan. Andr. in c.
non debet, num. 9. de cons. & affin. Matth. Hu-
gon. de præst. Patriarch. col. 3. vers. postea quam,
& col. 4. versic. si de Primarijs, & alicubi passim,
Petrus Gamb. d. lib. 2. c. 1. num. 13. Guilier. Re-
doan. de simonia, 1. part. c. 16. nu. 5. Couar. lib. 4.
variar. c. 14. num. 13. Catechismus Romanus ex
decreto sacrosanct. Concil. Trident. iussu Pij V.

Romani

Romani Pontificis editus, 2. part. c. 7. de ordinis ſacramento. num. 17. titul. de ſedibus antiquis Patriarcharum cum pluribus alijs, quos plena manu doctè congeſsit Dionyſ. Paul. d. tractatu, c. 1. per totum, & c. 17. num. 9. Anaſth. Germô. lib. 2. de ſacrorum immunit. c. 5. num. 17. Greg. Lopez in l. 12. titu. 5. part. 1. in gloſ. verbo *Que ſe llamen Patriarchas.* Pauinus in tractatu de officio & poteſtate Capituli ſede vacante, præludio 6. num. 12. Petrus Gregor. in c. conquerente de officio ordin. c. 2. num. 5. Polyd. Virgilius lib. 4. de inuentione rerum, c. 12. paulò poſt princip.

Ceteris verò Patriarchis huiuſmodi priuilegia concesſa non cenſeri, vt potè Aquilienſi, Grandenſi, Biturieenſi, Cantuarienſi, Piſano, Toletano, & ſimilibus. Nam hi licèt Patriarchæ ab omnibus cõmuniter appellẽtur, impropriè potiùs & perperam vſitata voce ita nuncupantur, vt docet Speculator, Dionyſius Paul. Gamba. nu. 14. & Hugon. vbi ſupra, Alberic. in diction. verbo Patriarchæ, verſi. Patriarcha, & Primas, Roſredus in libello ordin. iudicia. Albarotus, & alij, quos refert Iacobatius lib. 1. de eone. à num. 256. Anaſth. Germ. lib. 3. de ſacro. immun. c. 7. nu. 1. Lælius Cæcus de rep. eeeleſiaſt. d. num. 2. Igitur ad Archiepiſcopum Toletanũ, vt Patriarcham impro- 31

improprium, supra adducta priuilegia non pertinent. Nec Pontifici summo, aut Regibus equiparabitur, argum. tex. in c. graue 29. in fin. extra de præben. ibi: *Aut proprij Patriarchæ minime relaxetur, vt in hoc quoque quatuor Patriarchales sedes specialiter honorentur.* Idem colligitur ex extrauagãti, sancta Romana, de electione in extraua. cõmun. vbi Benedictus IX. postquam dictas quatuor Patriarchales sedes sanctam Romanã Ecclesiã instituisse refert: *Ipsosque* (inquit) *multis prærogatiuis, & honoribus, ac priuilegijs decorauit,* quasi diceret prædicta priuilegia, quibus Patriarchæ fruuntur, proprijs Patriarchis non verò improprijs fuisse concessa, argum. tex. in c. nonnè de præsumpt. & ita docuit glos. vbi Archidiaconus, in c. vnico, §. fin. verbo Partiarchis, infra de statu regularium, Casane. in cathal. glor. mund. 4. part. d. consideratione 9. versi. alij autem, Dionys. Paul. plura tradens vbi supra c. 17. num. 45. & sequenti, Redoan. Abbatem allegans de simonia, 1. part. c. 16. num. 1. ac in sequelam de Vicario generali ad eundem Archiepiscopum, vel eius Consilium iuridice non interponetur appellatio.

Respondendum tamen est, quod licèt verum sit supradicta priuilegia, vel eorum præcipua,

quæ

quæ ad Patriarchas ſpectant veris ac principalibus non autem improprijs conceſſa cenſeri, nihilominus tamen, etſi quaternario hoc propriorum Patriarcharum numero iure communi inſpecto Toletanus Archiepiſcopus non comprehendatur; ſed inter improprios potiùs enumeretur: attamen ſi Summorum Pontificum priuilegia inſpiciamus, Archiepiſcopis Toletanis indultum comperiemus, vt tanquam veri, & proprij Patriarchæ habeantur, & reputentur, omnibus eorum priuilegijs vtantur, ac ſi ex veris quatuor Patriarchis fuiſſent, vt expreſsè conſtat ex 32
pluribus Romanæ ſedis Bullis, & diplomatibus, quæ in archiuo huius ſanctæ Toletanæ Eccleſię recondita cum fide ſeruantur, quæ omnia, dum egregius Præſul Ioannes de Contreras Archiepiſcopalem ſedem occuparet, Martinus V. ſummus quondam ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Præſul ſuorum anteceſſorum veſtigia ſequutus nouè declarauit, & confirmauit, vt adnotauit Illuſtriſsimus D. Garſias de Loaiſa in collectione Concil Hiſpaniæ in decreto Gundemari Regis, pagina 293. cuius integra diplomatis verba, etſi ipſe Garſias de Loaiſa referre omiſerit, tanquam ad rem nobis admodum neceſſaria, cum in eis multa contineantur non mediocri ani-

maduersione digna, quippè quæ complectātur ea, quæ ad ius Patriarchatus, eiusque auctoritatem spectant, ex archetypo in d. archiuo Ecclesiæ Toletanæ recondito Illustrissimi Capituli iussu nobis exhibito, vt præ manibus vulgo habeatur syllabatim transcribere libuit.

33. *Martinus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuã rei memoriã. Ex suscepta seruitutis officio de cunctis orbis Ecclesijs, quibus nos Apostolicæ præatulit excellẽtia dignitatis, studijs cogitare tenemur assiduis, vt illæ, earumque pastores consilij cælestis dispositione in partem solicitudinis euocati congruis potiantur prærogatiuis, & honoribus nostri donum ministerij fauorabiliter impertimur. Venerabilem igitur Toletanam Ecclesiam paternis, vt decet, complectẽtes affectibus, quodque illius consideratione, & intuitu Archiepiscopus Toletanus pro tempore exsistens Hispaniarũ Primas est: & propterea venerabiliũ fratrum nostrorum Patriarcharũ ad instar, quorum ac Primatum licèt nomine dumtaxat.*

taxat differāt, eadem dignitates exsistūt, praeminentia, & honoris adminiculis attollendus sit, aequanimiter recensentes ad omnis ambiguitatis dubium, quod propterea forsan apud aliquos oriri posset, in posterū penitus submouendum. Venerabilem fratrem nostrum Ioannem, & successores suos pro tempore exsistentes Toletanos Archiepiscopos in nostra & successorum nostrorū Romanorum Pontificum capellis, generalibusque Consistorijs, & Concilijs, & quibuslibet alijs publicis, vel priuatis locis vltra sedis Apostolicae notarios, ac omnes & singulos alios etiam prius promotos, qui Primates, & Imperij electores nō fuerint, Archiepiscopos locum tenere illisque praeponi, & praeferri debere: necnon omnibus, & singulis praerogatiuis, priuilegijs, ac insignijs, quae dictis Patriarchis quomodolibet competere poterunt, vti, & gaudere liberè, licitèque posse auctoritate Apostolica tenore praesentium decernimus, & etiam declaramus,

do sequentia protulisse ait: *Otrosi que el dicho Arçobispo de Toledo, e sus successores libre, i licitamente puedan vsar, e gozar de todas e qualesquier prerogatiuas, e preuilegios, e insignias que en qualquier manera puedā competer a los verdaderos Patriarchas.* & inferius: *El dicho Papa Martino V. constituiò, e decerniò, e declarò, que el dicho don Ioan Arçobispo de Toledo, i sus successores igualmente, sin otra differencia, nin indistinciō real pudiessen gozar, e gozassen de las insignias, e prerogatiuas, e preuilegios, que a los Patriarchas en qualquier manera puedan competer, &c.* Quæ verba fideliter ex originali transcripsit Garsias de Loaisa vbi supra, fol. 196.

Nec solū ea, quæ veris quatuor Patriarchis generaliter conueniunt, Archiepiscopo Toletano ex dictis Pontificalibus decretis per Martinū V. confirmatis concessa videntur, verùm & illa quoque, quæ cuilibet eorum specialiter concessa fuere, vtpotè Constantinopolitano, vel Alexandrino, vt clarè constat ex prædictis litteris Apostolicis, & insinuant præcipua illa verba: *Necnon omnibus & singulis prærogatiuis, priuilegijs, ac insignijs, quæ dictis Patriarchis quomodolibet competere poterunt vti, & gaudere liberè liciteque posse.* Quæ verba 34

 ba

ceſſa fuerint, quibus Romana Eccleſia gaudet, 38
ex d.c.renouantes 22.diſtin.& ex l.omni innoua tione 6. C. de ſacroſanct. Eccleſ. cum ſimilibus ſuperiùs, num.19.& 30. relatis, ſequitur manifeſtè Archiepiſcopum Toletanum priuilegijs etiã Eccleſiæ Romanæ gaudere debere, quibus Conſtantinopolitanus Patriarcha potitur, quia habens priuilegia inſtar alicuius priuilegiati, habet etiam illud priuilegiũ, quod priuilegiatus inſtar alterius obtinet, vt ferè in terminis docet Oldraldus, conſi.300. incipienti factum tale eſt, quem refert, & ſequitur Mandoſius vbi ſupra, gloſ.11. num.9.

Ex quo forſan euenit, & in confirmationem 39
prædictorum non immeritò conſiderari poteſt, quod quemadmodum Conſtantinopolitana ciuitas Romanæ ciuitatis nomen habere meruit, ita vt ſecunda Roma nuncuparetur, vt conſtat ex 1. Conſtantinopolitana Synodo, canon. 3. aliàs 5. relato in c. Conſtantinopolitanæ 22. diſtin. vbi ſic ait: *Conſtantinopolitanæ ciuitatis Epiſcopum habere oportet Primatus honorem poſt Romanum Epiſcopum propterea quod ſit noua Roma.* Docet Iuſtinia. Imperator in autben. vt ordinariæ præfecturæ, verſic. renouantes, collatione 5. ibi: *Vrbanæ Præfecturæ ſenioris Romæ, & nouæ*

vide-

videlicet huius nostræ. Idem in authen. de eccle-siast. titul. §. sancimus, collatione 9. dum ait: *Beatißimum autem Archiepiscopum Constantino-poleos nouæ Romæ.* iuncta lege 1. §. sed etsi qua, versic. Romam autem, C. de veter. iur. enucle. facit l. intra Vrbem 4. C. de operibus public. l. vltim. C. in quibus caus. pig. vel hypot. tac. cont. & quæ tradunt Petrus Gregor. in syntag. iur. lib. 15. c. 5. num. 7. Iacob. Spieg. in lexic. iur. verbo *Roma noua.* Hieronymus Cagnol. in proemio ff. §. hæc autem tria, num. 335. cum sequentib. Ludouic. Gomez in comment. ad cap. 1. nu. 44.
40 supra de constit. Quamobrem Constantinopo-litanam Ecclesiam, Romanam appellabant, vt ex c. fin. §. idem Romanorum, iuncta glos. 34. quæst. 2. docet Gomez vbi supr. Sozomenus lib. 2. histor. ecclesiastic. c. 2. Socrates in histor. tripart. lib. 2. c. 9. Dion. Paul. vbi supra, c. 17. nu. 75. & alij, quos refert Illustris. Cæsar Baron. annal. eccles. sub anno Christi 330. Hieron. Berrucius. & Bar-nabas Brissonius, de verborum signifi. verbo *Ro ma autem duplex.* Alphons. de Azeued. in addi-tion. ad Curiam Pisanam, lib. 1. c. 11. litter. D.

Ita etiam ferè eisdem temporibus hæc nostra
41 Tolerana Ciuitas, ne aliquantulum à Constan-tinopolitanæ priuilegijs differret, Vrbs quidem

Romana

Romana nuncupata fuit, vt clarè percipi licet ex lege 2. in procemio lib. fori iudicum. vbi dum agitur de Regis electione facienda in ciuitate Tolerana, vel in ea, vbi prædecessoris mors contigisset, sequentia abscribuntur verba. *Doncas establecemos, que de aqui adelante los Reies deben ser esleidos en la ciudad de Roma, o en aquel lugar donde murio el otro Rei, &c.* Ex quibus manifestè ostenditur Vrbem nostram Romam appellatam fuisse, vti obseruarunt Ludouicus Molina de Hispanorum primogenijs, lib. 1. cap. 2. num. 11. Spinus in speculo testament. glo. 19. principali, num. 73.

. Nec quidquam officit, quod ipsemet Ludouicus Molina in annotat. ad dictum capitulum 2. num. 1. dicat verba illa d. l. 2. ibi: *En la ciudad de Roma*: manifestum mendum continere, quia in Codicibus Latino sermone editis non *in Vrbe Romana* legitur, sed *in Vrbe Regia*, quo nomine Gothi Toletum appellabant, quod perpetuo ibi sedes Regia & Regium domicilium constitutũ erat, vt in Concilijs Toletanis, & ab antiquis rerum gestarum scriptoribus memoriæ proditum extat, quodquidem sequuti sunt Ioannes Gutierrez practicar. quæstionum, 2. par. lib. 3. quæst. 13. num. 51. Alphonsi. à Villadiego in schol. ad d. 42

l.2.num.19.Castil.de Bobad.in politica lib.2.c.18 num.224.quiquidem huic errori caussam dedisse affirmat, quod in libris Gothicis, verbum *Regia*, vnica tantum R. adscribebatur, sicque cum prædict. l.2.fori, ex Latinis Codicibus in Hispanicum sermonem verteretur cum R. tantum interpretes inuenirent, pro *Regia*, *Roma* reposuere.

Quia respondetur prædictam Molinæ, & sectantium interpretationem clarè, & euidenter pluribus conuinci. Primò ex verbis fori de Sobrarbe, quorum, vt refert Ambrosius de Morales diligens ex nostris scriptor, in compendio generalis historiæ, lib. 13. c.2. sequens est tenor. *El Rei en Roma, o en Ciudad Metropolitana de Arçobispo, o Cathedral de Obispo*: quæ non obscurè aduersus Molinam, & alios ostendunt Toletum Romam nuncupatum fuisse, sicque communem dictæ l.2. lectionē, quam omnium Codicum fides commendat, mutandam non esse, vt ipsi satis imprudenter existimarunt.

Secundò improbatur ex his, quæ tradit Iulianus Pomerius (vel quisquis is fuerit) in vita sancti Ildephonsi apud Surium die 23. Ianuarij, tomo 1. fol.180. col.4. qui dum indicare velet diuum Ildephonsum Archiepiscopum electum fuisse,

fuiſſe, & Toletanam ſedem incomparabili ſanctitate, ſimul atque eximia doctrina illuſtraſſe, in hæc verba prorumpit: *Deinde poſt multũ tempus decedente ſancto Eugenio regali violentia Toletum deducitur, atque ibidem Pontifex ſubrogatur: cuius ſtatim virtus enucleata in ſede* Romulea *refulſit, & veluti facula ignea ardens omnem Heſperiam perluſtrauit.* Quæ etiam exſtant in præfatione, ad lib. S. Ildephõſi de perpetua Deigenitricis virginitate, in tom. 8. Bibliot. ſanct. Patrũ. Clare enim hoc verborum contextu demonſtratur Toletanam ciuitatem Romam, ipſiuſque Pontificalem ſedem, Romuleam ex eo nuncupatam fuiſſe. 43

Tertio, & fortius prædictus Molinæ error conuincitur ex eo, quia licet admittamus in d. l. 2. vbi Roma legitur, in Regia ciuitate legendum eſſe, non tamen inde negandum eſt Vrbem noſtram Romam nuncupatam fuiſſe, quia ſi bene perpendatur, idem eſt verbum Regia ciuitas, ac Romana, nam quaſi ſinonyma verba, & idem in terſe ſignificantia habẽtur, quod non inelegãter deducitur ex l. ſiduas 6. §. hoc amplius, ff. de excuſatione tutorum, vbi dum Modeſtinus doceret Romæ Philoſophantes munerum tutelarum excuſationem habere, huius exemptionis 44

rationem reddens, sic ait: *Quorum sanctioni illam potest quis rationem adferre, quod cum communis sit, & existimetur patria Regia Vrbs, aequum est; eum, qui in sua patria se vtilē praebeat, hac immunitate frui:* docet gl. ibi verbo Romae, & in authē. vt Ecclesia Romana, cent. ann. gaud. collatio. 2. verbo anterior, Cagnol. Cinū referens in procemio ff. §. haec autem tria, num. 235. cum sequenti. Si enim dum Regia ciuitas legitur de Roma intelligitur, ergo idem de Toleto dicendum erit, vt cum Regia ciuitas nuncupatur, idem significet, ac si Roma diceretur, ita ingeniosè, & subtiliter pro hac sententia aduersus

45 Molinam aduotauit eruditissimus conciuis noster Balthasar Gomet. de Amescua I.C. celeberrimus in tractat. de potest. in se ipsum, lib. 2 c. 23. num. 23. versi. hinc interpretor, cū num. sequenti. Quarum opinionum varietatem videbis apud doctissimum Iuris Consultum Gregor. Lopez Madera de Rebus Hispaniae optimè meritum, c. 11. de. reb. excell. monarch. Hispan. fol. 77.

Vnde & Constantinopolitana ciuitas cum

46 Roma appellaretur, vt iam diximus, quasi idem esset, Regia nuncupabatur, vt videre est in L. iubemus 14. iuncta glo. verbo Vrbe, C. de sacros. Eccles. & in proemio digestor. §. haec autem, vbi

vbi glo. & Anton. Vaca notarunt relati à Madera vbi ſupr. & ipſo eodem tempore, quo ita nun 47
cupari cœpit, hæc noſtra Toletana ciuitas eius inſtar (quod ad rem maximè ſpectat) eodem nomine condecorata fuit; vt pulchrè aduertit Ambroſ. de Moral. in ſuo compen. gener. lib. 12. c. 3. in vita Recaredi Regis, ad fin.

Nec immeritò Romæ nomine Toletana ciuitas decorari meruit, cum maximam morum conformitatem cum Romana Vrbe ſemper habuerit, vti in eius laudem adnotauit. Quintil. Mandol. exterus auctor in tract. de monitorijs, 48
q 60. verſ. necnon Reueréndiſsimis, dum ait: *Toletum magnam cū hac Vrbe conformitatem morum habere videtur, nec mirum (vt multa præter eam) quia eſt ſub eodem Polo 42. Vrbs est celebris, & religioſiſſima, &c.* Sed verbis pluribus in hanc rem parco, illa relinquens delicio noſtro D. Thomæ Tamaio de Vargas in ijs, quę ad elogia ſcriptorum illuſtrium Toletanorum, quibus Toletū noſtrum eleganter illuſtrat, diligentiùs ac latiùs notat, & Toleti laudibus annumerat.

Si ergo Archiepiſcopus Toletanus ex diuerſis Pontificū diplomatibus iam relatis, tanquam verus, & proprius Patriarcha habetur, & reputatur, adeò vt iuribus, ac priuilegijs Ecclesiæ

Romanæ gaudere debeat, quibus Constantinopolitanus Patriarcha (cui similis est) potitur, igitur ad ipsum, vel eius Consilium à sententia Vicariorum suorum generalium, tanquam ad verum, & proprium Patriarcham, & perconsequés Pontifici, vel Regi similem rectè prouocabitur, quemadmodum ad Pontificem summum, ad Regem, vel ad alios superiores Principes de sententia officialium suorum appellatur.

SECVNDVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Patriarchæ sunt iudices ordinarij omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum.*

2 *Dispensare possunt cum Episcopo, vel alio beneficiorum collatore sibi subiecto ob malam beneficiorum collationem à Concilio suspenso.*

3 *Absoluunt excommunicatos à suffraganeis suis, dicét suffraganei absolutionem concedere recusent.*

4 *Appellari potest à sententijs suffraganeorum omniū ad Patriarchas, seu Primates.*

5 *Appellari potest à sententijs iudicum Conseruatorum totius Hispaniæ ad Archiepiscopum Toletanum exceptis causis ordinis sancti Iacobi.*

Iudices

Iudices Conſeruatores ſedis Apoſtolicæ legati dicuntur ibidem.

6 De iudicibus Conſeruatoribus ad Summum Pontificem tantummodo appellatur.

7 Hiſpalenſis, Bracharenſis, Tarraconenſis, & Compoſtellanus Archiepiſcopi Primatiam Hiſpaniarū prætenderunt.

8 L. ſi plures 9. ff. de pact. interpretatur.

9 Vna & eadem perſona duorum vicem ſubſtinere nō poteſt, ſi habeatur reſpectus ratione perſonæ, ſecus ſi dignitatum.

10 Appellatur de Vicarijs generalibus Archiepiſcopi Toletani ad eius Conſilium, tanquam de Archiepiſcopo ad Primatem, & num. 16.

11 Plurium vices aliquis ſubſtinere poteſt extra iudiciū vel in iudicio voluntariæ iuriſdictionis.

12 Secus in iuriſdictione contentioſa, vel iuriſdictione voluntaria, in qua particulari lege, vel ſtatuto diuerſæ perſonæ deſiderantur; num. 13.

14 Diuerſæ perſonæ in appellatione deſiderantur, iudicis à quo, & iudicis ad quem.

15 Iudex à quo tenetur mittere litteras dimiſſorias ad iudicem ad quem.

17 Cap. à collatione 11. de appellationibus, lib. 6. expenditur.

18 L. 1 §. ſolent, verſic. ſed ſi, ff. quando appellan. ſit, expenditur.

19 C. poſtulaſtis 15. verſi. niſi fortè, de conceſſione præbendæ expenditur.

20 A collatione vel electione per ſolum Epiſcopum tanquam Canonicum facta, non appellatur ad eundem.

dem tanquam ad Episcopum.

Appellatio non interponitur de sententia ab Archiepiscopo prolata ad eum tanquam ad delegatum natum. ibidem.

21 *Secus si non ipse Archiepiscopus, sed eius Vicarius sententiam protulerit.*

22 *Vbicumque in vna persona Archiepiscopalis, & Patriarchalis dignitas inuenietur, recte appellabitur de sententia Vicarij Archiepiscopalis ad Vicariũ Patriarchalem.*

23 *Galliarum Primas habet Archiepiscopatum Gratianopolitanum subse, & ideò duos Vicarios habet, tanquam Archiepiscopus vnum, & tanquam Patriarcha alterum, & de Vicario Archiepiscopali appellatur ad Patriarchalem Vicarium.*

Præterea pro hac sentẽtia fortissimum nobis fundamentum præbet sequens consideratio, nam Primates, seu Patriarchę sunt ordinarij iudices Prouinciarum, & omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum suorum, supremamquè in eos iurisdictionem habent, vti eleganter Clemens Papa retulit in epistola 1. ad Iacob. transcripta in c. in illis 80. distinct. dum ait: *In illis verò ciuitatibus, in quibus olim apud Ethnicos primi flamines eorum, atque primi legis Doctores erant, Episcoporum Primates poni, vel Patriarchas beatus Petrus præcepit, qui reli-*

reliquorum Episcoporum caussas, & maiora, quoties necesse foret, negotia in fide agitarent. Idem colligitur ex tx. in c. si clericus 46. 11. quæst. 1. ibi: *Si vero contra ipsius Prouinciæ Metropolitanum Episcopū Episcopus siue clericus habeat controuersiam, pergat ad ipsius diœcesis Primatem.* Similis est tex. in c. 1. 21. distin. c. de persona 65. distin. c. Prouinciæ 99. distin. c. nullus, c. cōquestus, vbi glo. verbo Archiepiscopus, 9. quæst. 3. Concil. Calcedon. canon. 9. & canon. 17. Quare in 39. canon. Nicæni Concilij ex octoginta ex Arabico habitis ita scriptum fuit: *Consideret Patriarcha, quæ Archiepiscopi, & Episcopi eius in Prouincijs suis faciant, et si quid reperiat secus quàm oporteat, factū mutet, & disponat, vt sibi videbitur, siquidem ipse est pater omnium, & illi filij eius, sicque præest Patriarcha his omnibus, qui sub potestate eius sunt, sicut ille, qui tenet sedem Romæ, caput est & Princeps omnium Patriarcharum.* Quæ verba referuntur ab Alphonso Pisano nostrate viro religiosissimo, ac doctissimo, nostrique Francisci Pisani pari religione, ac doctrina præditi fratre, in lib. 3. in Nicænum Concil. quæ habentur in 1. tomo, conc. pag. 554. & pag. 584. à quibus non dissentit Regia Alphonsi Pulchri quōdam Hispaniarum Regis decisio in l. 10. titu. 5 part. 5. & ibi Grego.

glo 1. & 2. facit etiam l. 11. eiusdem titu. per totã, & præcipue in versic. *la festa es.* Quibus connectuntur plura, quæ congerunt Specular. in titu. de dispens. §. sunt quoque. 8. Iacob. Cuiac. in Paralipom. in c. 3. de for. compet. Conrad, in temp. omnium iud. lib. 2. c. 3. num. 8. 12. & 15. Hugon. d. tractatu de præst. Patriarch. col. 24. versic. ita quandoque, Redoanus de simon. 1. part. c. 16. nu. 10. cum sequentib. Pater Azor instit. moral. lib. 3 c. 35. in principio.

Vnde Patriarchæ prætextu huius ordinariæ
2 iurisdictionis dispensare possunt cum Episcopo vel alio beneficiorum collatore sibi subiecto, qui ob malam beneficiorum collationem fuerat à conc. suspensus, c. graue, ad fin. de præben. ibi: *Huiusmodi suspensionis sententia præter Romani Pontificis auctoritatem, aut proprij Patriarchæ minimè relaxetur.*

Item etiam excommunicatos à suffraganeis
3 suis absoluunt, licèt eis suffraganei absolutionẽ concedere recusent, vt docent communiter Doctores per tex. in c. ad reprimendam 8. extra de officio ord. l. 11. tit. 5. par. 1. versi. *e la septima es*; tradit Hugon. vbi supra in d. versi. ita quandoque, plures alios casus referens, quibus hæc ordinaria iurisdictio Patriarcharum magnoperé

com-

comprobatur, cui adde Redoanum vbi supra, 1. part. d. c. 16. num. 10. cum sequenti.

Ex quo procedit, vt à sententijs suffraganeo- 4
rum omnium Archiepiscoporum, & Metropolitanorum ad Patriarchas, seu Primates tanquam ad superiores, & principales iudices appellatio deferatur, c. Prouinciæ 99. distin. c. si quis 7. c. si quis 15. 2. q. 6. vbi Anacletus Papa sic ait: *Si quis putauerit se à proprio Metropolitano grauari apud Primatem diœceseos, aut penes vniuersalis Apostolicæ Ecclesiæ Papam iudicetur.* c. antiquam, versi. fin. extra de priuileg. ibi: *In omnibus autem Prouincijs eorundem iurisdictioni subiectis ad eos, cum necesse fuerit, prouocetur*, c. duo simul 9. de officio ordin. c. conquestus 9. quæst. 3. & ibi glo. verbo prouocauerit, consonat d. l. 11. titul. 5. part. 1. vbi Gregor. glo. 2. tradunt Sebast. Medic. in tractatu de legib. & stat. 1. part. quæst. 12. num. 8. Rodoan. d. c. 16. num. 13. Hugonius vbi supra, col. 23. versic. magna est, in princip. de quo etiam meminit Polydor. Virgil. lib. 4. de rerum inuent. cap. 12.

Nec solùm à suffraganeis Archiepiscopis, Epis- 5
copis, & Metropolitanis ad Archiepiscopum Toletanum, tanquam ad Hispaniarum Patriarchã, seu Primatem appellatur, verumetiam à iudici-

bus Conseruatoribus totius Hispaniæ, qui sedis Apostolicæ delegati dicuntur (vt notum est & colligitur ex c 1. iuncta rubr. infra de officio delegat. & tradit Nauarrus lib. 1. consiliorum, titu. de officio deleg. consi. 3. num. 1.) exceptis tantummodo caussis ordinis sancti Iacobi, quæ coram ipsius Conseruatoribus peraguntur, à quarum sententijs ex speciali indulto, ac particulari priuilegio ad Archiepiscopum Toletanum non prouocatur, vt constat ex quadam Bulla, seu diplomate Pij V. Pontificis Max. data Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1566. quinto Idus Ianuarij, Pontificatus ipsius anno primo, cuius verba (quantum ad præsens attinet institutum) sequentia sunt: *Et vlterius venerabilis frater noster Archiepiscopus Toletanus Conseruator supremus, iudex omniū appellationum à grauaminibus, seu sententijs quorumcumque aliorum Conseruatorū in Regnis Hispaniarum exsistentium Apostolica auctoritate specialiter constitutus exstiterit, &c.* Igitur si de omnibus tribunalibus suffraganeorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum iudicum
6 etiam Conseruatorum, de quibus aliàs non nisi ad Romanum Pōtificem appellaretur, & quod maximum est, nec ad legatum natum, aut lega-

tum

tum de latere, vt docet Ancharranus, consi. 132. incipienti, casus super quo, num. 8. Cardin. Thuscus practic. conclus. iuris, litter. A. conclus. 349. num. 3 ad Archiepiscopum Toletanum, tanquam ad Patriarcham, vel Primatem appellatio interponi potest; appellari quidem licebit de Vicarijs generalibus Archiepiscopatus Toletani ad Patriarcham, & Primatem Hispaniæ, cuius ditionis, & iurisdictionis est, etiã si prædicta dignitas Patriarchalis vnita Archiepiscatui Toletano inueniatur, quod per accidens euenit; & quemadmodum si Patriarchalis, & Primatialis hæc dignitas penes Hispalensem, Bracharẽsem, Tarraconensem, vel Compostellanum Archiepiscopum resideret (vt ipsi aliquando acerrima, 7
& penè immortali lite contenderunt, vt constat ex c. coram extra de in integ. restitutione) tunc appellatio de Vicarijs Toletanis ad ipsum Archiepiscopum qui Primatiam obtineret, vt ad Patriarcham rectè interponeretur, ita similiter ad Archiepiscopum Toletanum, vel eius Consilium à sententia Vicariorum generalium meritò prouocabitur, non tanquam ad Archiepiscopum, cuius tribunal, & persona vnum, & idem inter ipsos iudicatur in præsenti, sed tanquam Patriarcha; cuius auditorium, dignitas, &

iurisdictio omnino diuersa, distincta, separata, & superior est.

Neque huic resolutioni quidquam oberit tex.
8 in l. si plures 9. ff. de pact. vbi Paulus Iuris Cons. ait impossibile esse aliquem duarum personarũ vicem gerere, sub illis verbis: *Difficile est vt vnus homo duorum vicem sustineat.* Cui adstipulatur illud Girardi epigrammatum legalium libro singulari, epigrammate 26. dum ait.

Facta duo faciat, quæ sunt facienda duobus;
Est fatui geminas velle subire vices.

Ex quibus manifestè deduci videtur Archiepiscopum Toletanum quoad interponendã appellationem non posse in prima instantia Archiepiscopum censeri, & in secunda Patriarcham reputari, quia euenire vnam, & eandem personã duarum vicem sustinere, aduersus prædictam
9 l. C. Pauli sententiam. Nam facillimo negotio hanc difficultatem expedies, si animaduertas, d. l. si plures procedere, quoties habetur respectus ad personam ipsam ratione personæ, secus verò si eam ratione officij, vel dignitatis consideremus, nam tunc vnus idemque homo plurium vices sustinere poterit, optimus tex. in l. si pater 15. §. qui duos, ibi: *Facit enim hoc quasi quilibet, non quasi unus,* ff. de adopt. l. debitor 54. §. vltim.

vltim. ad S. Conf. Trebel. ibi: *Quia non quasi hæres, sed quasi mater.* l. item 6. in princip. quod cuiuscumque vniuers. nomine elegans tex. in l. si consul. 3. ff. de adop. vbi *Si Consul* (ait Paulus) *vel præses filius familias sit, posse eum vel emancipari, vel in adoptionem dari constat.* idem Paulus in l. 2. ff. de officio Præt. & Vlpianus in l. Præses 2. ff. de officio Præsid. l. 1. §. Consules, ff. de officio Consul. & ibi Baldus, cum alijs pluribus quæ refert glo. 1. in d. §. qui duos, Panormit. & Felinus, in c. 11
ex litteris, num. 10. extra de probat. Petrus Surdus decis. 191. num. 5. Quam interpretationem, vt verissimam tradunt Bart. in d. l. si pluris, num. Alberic. 2. & alij quos refert glo. marginalis ibidem, additio glo. in d. l. si Consul verbo filius familias, de adop. Petrus Veleus de Gueuara plura tradens in comment. ad d. l. 2. ff. de officio Præsid. à num. 5. cum sequentib. subtilis Antonius Faber in rationali ad Pandectas in scholijs ad d. l. si pluris 2. litter. B. Vnde nullum oritur inco- 10
ueniens in eo, quod Archiepiscopus Toletanus in prima instantia tanquam Archiepiscopus habeatur, & in secunda dignitas Patriarchalis, quæ apud eum residet consideretur, cùm sint diuersa officia, & dignitates etiam si in vna, eadémque persona inueniantur, vt in iuribus supra citatis

simi-

similiter agnoscitur. Ex quo verissimè apparet, meritò appellari posse de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eundem Archiepiscopum, vel ad eius Consilium, non tanquam de vna persona ad eandem ratione personæ, sed potiùs ratione officiorũ, & dignitatum, id est tanquam de Archiepiscopo Toletano ad Hispaniarum Primatem, vel Patriarcham.

11 Quæ quidem interpretatio, etsi verissima sit, supra dictam difficultatem è medio non tollit, nam licet regulariter verũ fateamur, quemquã plurium personarum vicem substinere posse habita officiorum, vel dignitatum cõsideratione: illud quidem intelligendum est procedere extra iudicium, vel in iudicio voluntariæ iurisdictionis, hoc est, quæ in volentes tantùm exercetur, vbi nullum iuris, vel facti impedimentum versatur, vt in casu d. l. debitor, §. vltim. ad Trebel. d. l. si Consul. de adopt. & d. l. 2. de officio Præsid. cum similibus alijs, supra adductis, vt adnotarũt glos. & DD. præcedenti num relati, quibus addenda est glo. verbo vices, in d. c. ex litteris, & ibi Felinus num. 11. extra de probat. Bart. in l. iubemus la segunda, §. sanè, num. 13. C. de sacrosan. Eccles. & in d. l. si Consul. quem sequuntur Baldus, & Oroscius, ibidem, num. 3. Corras. num. 5. Aui-

Auiles plura tradens in c. 1. Prætorum, glo. verbo officium, per totam. Secus verò accidit in iurisdictione contentiosa, vt est actus iste appella- 12
tionis, de quo loquimur, in qua quis duplici officio fungi non potest, c. 1. 4. quæst. 4. l. fin. in principio, & ibi glo. verbo cuiuscumque, C. de assessoribus, l. quisquis, C. de postul. l. ille à quo 13. §. si incompestiuum, ff. ad Trebel. Speculat. in titul. de assessoribus, §. vltimo, Paz in praxi, 1. part. in princip. annot. 3. num. 4. Felinus, Corras. Auiles, & ceteri omnes supra relati. Necnon in iurisdi- 13
ctione voluntaria, in qua diuersæ personæ lege aliqua, vel statuto desiderãtur, vt docuit Anchar-tanus, consi. 413. incipienti viso puncto, Felinus plura tradens in d. c. ex litteris, num. 10. versi. modo aduerte, & colligitur ex Bald. in l. iuris gentium 7. §. hodie tamen, num. 17. ff. de pact. igitur in casu nostro licet Archiepiscopum Toletanum ratione dignitatum, & officiorum, quæ obtinet consideremus, dicendum tamen non est vicem duorum gerere quoad appellationem, cuius iudicium ad cõtẽtiosam iurisdictionem pertinet, in qua diuersæ personæ, atque distinctæ necessariò requiruntur, videlicet persona iudicis 14
à quo & persona iudicis ad quem, vt communiter deducitur in d. c. anteriorum 2. quæst. 6. &

docent ferè omnes Doctores in præsenti, aliàs enim maximum resultaret inconueniens, siquidem vnus homo de iniquitate suæ sententiæ cognosceret, & tanquam sui ipsius superior de se ipso ad se ipsum appellaretur.

Quod quidem ex eo meliùs comprobatur,
15 quia iudex à quo tenetur mittere litteras dimissorias ad iudicem ad quem, c. ab eo, infra de appellat. clem. quamuis, eiusdem titu. l. 1. & per totum tit. de libel. dimiss. & ridiculũ penèque iudicij dissimile esset, vt quis sibi ipsi rescriberet.

Hanc tamen obiectionem, licèt grauis, subti
16 lisque aliquibus videri posit, facillimè dillues, si attento animo prospicias ipsam tunc locum fuisse habituram, si appellatio à sententia prolata ab ipso Archiepiscopo, non verò ab eius Vicario ad eundem Prelatum, tanquam ad Patriarcham interponeretur, nam tunc maximum illud oriretur incõueniẽs, vt vnus homo in iurisdictione cõtẽtiosa duorum vicem sustineret, vel de iniquitate suæ sententiæ cognosceret, quod neu tiquam fieri ius patitur, cum in ea personarum distinctio præcisè requiratur ex supra traditis. Nos vero prorsus in dissimili specie versamur, quando videlicet appellatio interponitur de Vicarijs Toletani Archiepiscopi ad eundem Archie-

chiepiſcopum, vel ad eius Cõſilium, in qua præciſſa perſonarum diuerſitas datur, & per conſequens prædicta obiectio in ea ceſſat.

Neque officit quidquam noſtri textus ratio, dum prohibet appellationem interponi de officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum, quia idem tribunal vtriuſque cenſetur, nam hoc inconueniens omnino ceſſat in noſtro caſu, ſiquidem tribunal Vicarij generalis Archiepiſcopi Toletani prorſus diuerſum eſt ab auditorio Hiſpaniarum Primaris, & Patriarchæ, ad quem appellatio interponitur; ex quo euidenter deducitur, conſtitui diuerſitatem perſonarum, officiorum, & dignitatum, ſicque rectè procedere appellationem de Vicarijs generalibus Archiepiſcopi Toletani ad eundem Archiepiſcopum, vel ad eius Conſilium, tanquam ad Patriarcham, vt ſupra reſoluimus omni excluſo inconuenienti, & repugnantia.

Quæ reſolutio non ineptè comprobatur ex tex. in c. à collatione 11. infra de appellat. vbi à collatione facta per Capitulum, in quo Epiſcopus tanquam Canonicus interfuit (puta quia ex Summi Pontificis indulto Canonicatus ſibi fuerat reſeruatus) ad eundem Epiſcopum appellatur, non alia ratione, niſi quia actus ille collatio- 17

nis non fuit à solo Episcopo celebratus, sed a Capitulo, in quo tanquam Canonicus vnàcum alijs interfuit, idcirco ab illa electione per omnes facta ad ipsum Episcopũ appellatio defertur, quia iam tunc personarum diuersitas datur, Canonicorum videlicet, inter quos vnius vicem gessit Episcopus, & ipsius Episcopi ad quem appellatio interponitur. Similis est decisio tex. in l. 1. §.
18 solent, versi. sed etsi, ff. quando appellandum sit, vbi appellatio interponitur ad Præsidem denominatione decurionis, quam cum ceteris decurionibus ipse fecit, ea scilicet ratione, quia Præses non ipse solus, vt decurio, sed cum alijs decurionem creauit, quod efficit, vt huiusmodi actus non à se ipso, sed ab ordine potius decurionum factus censeatur, vt ibidem aduocauit Vlpianus dum ait: *Ipse erit prouocandus, quasi ab ordine, nõ ab ipso fiat appellatio.*

Rursus etiam comprobatur ex Alexan. III.
19 decreto in c. postulastis 15. versi. nisi fortè, extra de concessione præben. vbi negligentia, quam Prælatus ipse habuit, dum conferatur, nõ vt Episcopus, sed vt quilibet alius cum ceteris Canonicis intra sex menses beneficium conferre, non noceret, vt tanquam ad Prælatum ob negligentiam, ad ipsum conferendi potestas deuoluatur,

quia

quia vt supradiximus, non fuit negligens, vt ipse
solus, sed cum alijs, quod efficit, vt ad ipsum, tan
quam ad superiorem meritò deuolutio fiat, ita
eleganter hæc iura interpretantur Dominicus
de S. Gemin. in d. c. à collatione, nu. 1. Philippus
Franc. num. 4. & ferè omnes Scribentes commu
niter ibidem, & in d. c. postulastis de concessio-
ne præben. tradit Innocen. in c. irrefragabilis 13.
num. 2. & ibi Cardin. Hostien. & alij extra de of 20
ficio ordin. Secus autem esset, si electio, vel col-
latio à solo Episcopo tanquam Canonico facta, 21
vel facienda fuisset, nam tunc nullo modo ad
eum appellatio interponeretur; nec facultas con
ferendi deuolueretur, quia deesset personarum
diuersitas, quæ in his casibus necessariò desidera
tur, vt supradictum est, & constat ex d. c. de con
cess. præben. & ex his, quæ tradũt DD. proximè
citati. Ita etiam censuit Rota decis. 2. sub titulo de
supplem. neg. Præl. in nouis, alias decis. 113. sub il-
lis verbis: *Præterea licet legatus natus sit superior*
per respectum ad alios infra legationem suam exi-
stentes, vt possit ad eum appellari, vel ipse adiri per
simplicem querelam, vt in cle. 1. de officio legati; ta-
men non crederem, quod ipse esset superior sui ip-
sius, vt Archiepiscopi, nec quod à sententia sua pa-
sit ad ipsum, tanquam ad legatum appellari; nec de

ipso sibi ipsi querelam deferri argumento c. Romana de appellat. & de consuet. c. 1. lib. 6. hactenus Rota; ex quibus verbis manifestè elucet non posse appellari de sententia ab ipsomet Archiepiscopo prolata ad eundem, tanquam ad legatum natum, ne vna persona inferioris simul, & superioris vicem gerat, licèt aliàs superior sit, habito respectu ad alios infra legationem suam exsistentes, vt in d. c. 1. de officio legati. Diuersum sanè prorsus statueretur, si ipse Archiepis-
21 copus non ex sua persona, sed per Vicarium suum sententiam protulisset, siquidem tunc omnimoda distinctio personarum, & officiorum daretur, & per consequens adductæ rationes per Rotam cessarent, quemadmodum cessare debent in casu nostro, in quo de sententia per Vicarium generalem Archiepiscopi Toletani prolata ad ipsum Archiepiscopum, vel ad eius Consilium, tanquam ad Patriarcham, & Primatem Hispaniarum iustissima ratione appellatur, cum personarum, & dignitatum diuersitas inueniatur.

Quod cum ita verum sit, vbicumque in ea-
22 dem persona hæc duæ dignitates Patriarchachalis simul, & Archiepiscopalis inueniantur, iuri consona erit appellatio, si de Vicario Archie-

chiepiſcopi ad eundem Archiepiſcopum, & Patriarcham, ſiue eius vice ad Vicarium Patriarchalis dignitatis interponatur, quemadmodum hodie Lugdunenſis, qui dicitur Galliarum Primas, habet Archiepiſcopum Gratianopolitanũ 23
ſub ſe, qui quidem binos officiales conſtituit, tanquam Primas, ſeu Patriarcha vnum, & tanquam Archiepiſcopus alium, & de ſententia lata à Vicario Archiepiſcopi, ad Patriarchalem Vicarium appellatur: vt teſtatur Ioannes Graſſus, in tractatu de dignitate, in repet. c. ex parte, de verborum ſignificatione, quem refert Cardin. Iacob. lib. 1. de conc. num. 226. artic. 1. Quod idem apud nos obſeruatur, cum de ſententia Vicariorum generalium Archiepiſcopi Toletani appellatur: & meritò; ad Conſilium Patriarchæ, ſeu Primatis Hiſpaniarum, quod eiuſdem Patriarchæ dignitatem repræſentat, cuius proprium eſt Conſilium habere ad expeditionẽ cauſarum, vt ſupra diximus.

TER-

TERTIVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *ARchiepiscopus Toletanus, etsi Patriarcha nō esset, rectè tamen ad eius Consilium appellaretur.*

2 *Archiepiscopus Toletanus ex tempore immemoriali Consilium habet, ad quod de sententijs Vicariorum generalium appellatur, & num. 5.*

3 *Notissima consuetudo probatione nō indiget, sed eam allegare sufficit.*

4 *Archiepiscopi Toletani multo antequam Bonifacius VIII. conderet, c. 2. de consuetud. lib. sext. Consilium habuerunt.*

5 *Tex. ind. c. 2. à Bonifacio VIII. conditus fuit, anno 4. Pontificatus eiusdem 5. Nonas Maij, anno Christiano 1298.*

6 *Illustrissimus D. Roderi. Ximenez de Rada laudatur.*

7 *Interfuit bello cui nomen* de las Nauas de Tolosa, *ubi Consiliarios secum habuit.*

8 *A morte D. Roderic. Ximenez, usque ad decisionem d. c. secundi 25. anni transierunt.*

9 *Per generalem consuetudinis derogationem in praesenti promulgatam consuetudo appellandi de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium sublata non videtur.*

Lex, vel statutum per quaecumque verba prohibens

consue

consuetudinem, immemorialem non cēſetur excludere. ibidem.

10 *Licentiatus Hieronymus de Zevallos laudatur.*

11 *Prohibita consuetudine etiam longiſſima, immemorialis non cenſetur ſublata.*

12 *Licet consuetudo immemorialis per noſtrum c. 2. cenſeretur prohibita, tamen adhuc appellatio de Vicarijs generalibus Toletani Præſulis ſuſtinetur.*

13 *Præſens Bonifacij decretalis d. c. 2. in Archiepiſcopatu Toletano admiſſa non fuit.*

14 *Leges ſubditos non aliter adſtringant, quàm ſi à populo recipiantur, & eius iudicio receptæ ſint.*

15 *Lycurgi Lacedæmoniorum legiſlatoris memorabile factum adducitur.*

16 *Solonis dictum refertur.*

17 *Gloriatur Iuſtinianus quòd quædam lex ab ipſo promulgata, uſu recepta fuerit.*

18 *Leges poſt promulgationē protinus vires accipere, nec ulla populi receptione indigere plures tenuerūt.*

19 *Lex à populo non recepta ſubditos non obligat, ſi per duos, vel tres contrarios actus legiſlatore ſciente à populo recepta non fuerit, & num. 22.*

20 *Præſens decretalis d. c. 2. Summis Pontif. ſcientibus, & non contradicentibus in Toletana diœceſi admiſſa non fuit.*

21 *Ad deſuetudinem introducendam decem anni ſufficiunt, per quos populus exſtiterit quod leges noluerit recipere.*

22 *C. fin. de conſuetudine interpretatur.*

23 *Facilius fieri aliquid impeditur, quàm iam factum rumpitur.*

TERTIVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *ARchiepiscopus Toletanus, etsi Patriarcha nō esset, rectè tamen ad eius Consilium appelletur.*

2 *Archiepiscopus Toletanus ex tempore immemoriali Consilium habet, ad quod de sentētijs Vicariorum generalium appellatur, & num. 5.*

3 *Notissima consuetudo probatione nō indiget, sed eam allegare sufficit.*

4 *Archiepiscopi Toletani multo antequam Bonifacius VIII. conderet, c. 2. de consuetud. lib. sext. Consilium habuerant.*

5 *Tex. in d. c. 2. à Bonifacio VIII. conditus fuit, anno 4. Pontificatus eiusdem 5. Nonas Maij, anno Christi* 1298.

6 *Illustrissimus D. Roderi. Ximenez de Rada laudatur.*

7 *Interfuit bello cui nomen* de las Nauas de Tolosa, *vbi Consiliarios secum habuit.*

8 *A morte D. Roderic. Ximenez vsque ad decisionem d. c. secundi 25. anni transierunt.*

9 *Per generalem consuetudinis derogationem in praesenti promulgatam consuetudo appellandi de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium sublata non videtur.*

Lex, vel statutum per quaecunque verba prohibens consue

consuetudinem, immemorialem non cēsetur excludere ibidem.

10 *Licentiatus Hieronymus de Zevallos laudatur.*

11 *Prohibita consuetudine etiam longissima, immemorialis non censetur sublata.*

12 *Licet consuetudo immemorialis per nostrum c. 2. censeretur prohibita, tamen adhuc appellatio de Vicarijs generalibus Toletani Praesulis sustinetur.*

13 *Praesens Bonifacij decretalis d. c. 2. in Archiepiscopatu Toletano admissa non fuit.*

14 *Leges subditos non aliter adstringunt, quàm si à populo recipiantur, & eius iudicio recepta sint.*

15 *Lycurgi Lacedamoniorum legislatoris memorabile factum adducitur.*

16 *Solonis dictum refertur.*

17 *Gloriatur Iustinianus quòd quaedam lex ab ipso promulgata, usu recepta fuerit.*

18 *Leges post promulgationē protinus vires accipere, nec ulla populi receptione indigere plures tenuerūt.*

19 *Lex à populo non recepta subditos non obligat, si per duos, vel tres contrarios actus legislatore sciente à populo recepta non fuerit, & num. 22.*

20 *Praesens decretalis d. c. 2. Summis Pontif. scientibus, & non contradicentibus in Toletana diaecesi admissa non fuit.*

21 *Ad desuetudinem introducendam decem anni sufficiunt, per quos populus extiterit quod leges noluerit recipere.*

22 *C. fin. de consuetudine interpretatur.*

23 *Facilius fieri aliquid impeditur, quàm iam factum rumpitur.*

Ee Tertio

1 TErtio eadem ſententia fulcitur, & corroboratur, nam licèt omnia à nobis ſuperioribus fundamentis adducta ceſſarent (quæ, ni noſtra nos fallit opinio, vera ſunt) & Patriarchalem, ſeu Primatialem Hiſpaniarũ dignitatẽ ab Illuſtriſsimo Toletano noſtro Antiſtite abſtraheremus, ipſeque ſola Archiepiſcopali dignitate frueretur, nihilominus tamen ad eum de ſententia Vicariorum ſuorum generalium, vel ad eius Conſilium appellari poſſe, noſtri textus deciſsione non obſtante, legitimè à nobis probãdum erit. Nec diu in hac obligatione morabimur, ſi perpẽdamus Archiepiſcopum Toletanũ (prout notiſsimum eſt) ex longiſsima quadam conſuetudine, cuius initium longè ab
2 hominum memoria diſtat, Conſilium, ſeu auditorium poſſediſſe, ad quod de ſententijs Vicariorum ſuorum generalium appellabatur. Quę-
3 quidem conſuetudo cum notiſsima ſit, vlla non indiget probatione, ſed eam allegare ſufficit argumento tex. in l. cum ſeruo 63. ff. de contrah. emp. l. in §. ſi intelligatur, & l. quæritur 14. verſic. ſi nominatim cum ſimilibus, ff. de edilit. edict. Aymon Crauet. conſ. 137. num. 5. vol. 1. Hyppol. Riminal. lus 1. part. conſi. 35. num. 21. Ant. Nata. lib. 2. conſi. 304. num. 5. Federic. Scothus, conſi. 5 num. 9.

num. 9. vol. 1. Maſcard. deprobat. concluſ. 1372.
num. 17. vol. 3. Petrus Surdus conſ. 371. num. 44.
cum ſequentib. vol. 3. Dubium quidem non eſt
immemorialem hanc cõſuetudinem multo an- 4
tequam Bonifac. VIII. præſentem decretalem
conderet introductam fuiſſe, quod ex eo mani-
feſtè conſtat, nam tex. noſter, vti ex eius inſcrip
tione apparet, conditus, ac editus fuit à Bonifa-
cio VIII. Romano quondam Antiſtite, 5. nonas 5
Maij, anno 4. Pontificatus eiuſdem, qui curren
tibus annis Domini 1298. enumerabatur, vt cla
re patet ex data libri ſexti, & ex his, quæ ibidem
tradit Ioannes Andr. in gloſ. verbo anno 4. &
Victorius Valdinus in chronolog. Eccleſiaſtica,
in vita eiuſdem Bonifacij, pagin. mihi. 195. Con-
ſilium vero in hac Imperiali ciuitate, etſi de eius
initio non conſtet, apparet tamẽ plures ante an-
nos, quàm noſtri tex. deciſio ederetur, Archie-
piſcopos Toletanos habuiſſe: quia plura monu-
menta, & reſcripta antiquiſsima, quæ *prouiſio-
nes* vulgò nuncupamus, aſſeruantur in archiuo
Conſilij, & dignitatis Archiepiſcopalis expedita
per prædictum Conſilium, & ea præcipuè reſ-
cripta inueniuntur à tẽpore Illuſtriſsimi D. Ro- 6
deric. Ximenez de Rada belli, & litteratum glo-
ria illuſtris, qui per obitum Martini Lopez cog-

nomento Pisuerga, functi anno 1208. Toletanus Præsul fuit creatus; & anno sequenti 1212. prælio insigni Nauarum de Tolosa interfuit, in quo vt excellentissimus, ac maximè strenuus fidei defensor, & propugnator exstitit: vbi etiam
7 & Consiliarios secum habuit: nam ipsius moris erat, vt vbicumque iret, eum sequerentur, vt refert Toletanus noster & Ciuis & Canonicus eius ditus Doctor Petrus Salazar à Mẽdoça in Chronico Cardinalis Ioannis Taueræ, c. 54. ad finem. Ac postea fatalem diem obijt anno 1246. vnde eum inter hæc tempora maxima annorum distantia adsit, cum à morte Illustrissimi Roderici
8 Ximenez, qui Consilium habebat, ad quod de eius Vicario generali appellabatur, vt diximus, vsque ad tempora decisionis huius tex. 52. anni transierint, vt ex his, quæ tradidimus facilis supputatio sumitur. Credere autem, aut asserere difficile non erit, de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium legitima, & euidenti ratione prætextu immemorialis consuetudinis, cuius initium vetustatis tenebris est inuolutum, appellationem interponi posse.

Nec id per generalis consuetudinis derogationem à Bonifacio VIII. in præsenti promulgaram

gatam, ſublatum fuiſſe, nec immutatum videri, 9
certiſsimum eſt, quia etiam ſi lex, vel ſtatutum
per quæcumque verba generalia excludat conſuetudinem, immemorialem non cenſetur excludere, ob eius maximam prerogatiuam, & excellentiam, vt docet glo. recepta in c. 2. de præſcript. hoc lib. glo. verbo præſcriptione in authentico, vt de cetero commutat, §. de cetero, & ibi Angelus, num. 1. collat. 5. Ripa in l. nemo poteſt, num. 115. ff. de leg. 1. Catol. Ruin. lib. 2. conſil. 13. num. fin. Matthæus de Afflictis, deciſ. 254. nu. 5. Bertrand. conſi. 98. num. 12. Grauet. de antiquit. tempor. 4. part. §. materia iſta, num. 4. Boherius deciſ. 39. num. 12. Ruin. conſi. 13. num. 30. lib. 2. Roeb. de Curt. in c. fin. de præſcript. ſect. 7. concluſ. 6. num. 10. Tiraquel. de retract. conuent. §. 1. glo. 2. num. 12. Couarr. plures referens lib. 3. variar. reſolut. c. 13. num. 5. Auend. reſponſ. 16. num. 1. Pelaez de Mieres de maioratu, 4. parte, quæſt. 20. num. 51. Flores de Mena quæſt. 10. nu. 44. Emanuel Rodrig. quæſtionum regul. 1. tom. quæſt. 9. artic. 1. Ant. Gabr. lib. 1. commun. opin. ritu. de præſcript. concluſ. 1. num. 27. verſi. contrarium, & cum alijs pluribus reſoluit Ioan. Gutier. pract. quæſtionum, lib. 3. quæſt. 77. num. fin. Tiber. Decianus tom. 2. reſponſ. 44. num. 19.

Rolandus à Valle, consi. 59. num. 17. lib. 4. Otalora de nobilitate, 3. part. c. 7. num. 11. Cassaneus in consuet. Burgund. rubr. 9. titu. *desmains mortes*, §. 2. in verbo, *Parque el que laps detemps*, nu. 1. Plures tradit Mascard. de probat. conclus. 1372. nu. 45. cum sequentib. vol. 3. doctissimus condiscipulus noster Hieronymus de Zeuallos Iure Consultorum nostræ ciuitatis consultissim. in specu-
10 lo communium opin. aureo meritò nuncupato, 4 part. quæst. 897. num. 248. & hanc esse verissimá opinionem restatur Andr. Facbin. lib. 2. consi. 87. num. 22. cum sequentib.

Quorum omnium sententia, vel ex eo solùm manifestè comprobatur quod scriptum est in sacrosanct. Concil. Triden. ses. 22. de reformatione c. 8. ad finem, sub illis verbis: *Non obstãtibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto.* Quo in loco S. synodus ad excludendum immemorialem consuetudinem non solùm scripsit, *Quacumque cõsuetudine* (quasi his verbis licèt generalibus non comprehendatur) sed etiam immemorialẽ expressit, vt videretur exclusa, ita & similiter expendit Azeued. legẽ 2. titu. 15. lib. 4. recop. num. 10. facit declaratio Cardinalium ad sacrosanct. Concil. Trident. ses. 24. de reformat. c. 20. vbi cum sancta Synodus dis-

posuisset,

posuisset, vt caussæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instancia coram ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, & non coram alijs, licèt quibuscumque consuetudinibus fuerint muniti; sacra, inquam, congregatio decreuit dictum S. Concilij Trident. decretum generalissimis illis verbis immemorialē consuetudinem minimè sustulisse; quam declarationem sæpissimè per Rotam obseruatam restatur Hieronym. Gonçal. reg. 8. chancellar. glo. 33. nu. 5.

Quòd adeô procedit, vt etiam si tollatur consuetudo longissimi temporis, non censeatur sublata ea, cuius initij memoria in contrarium nō existit, vt tenuit Abb. consil. 16. num. 4. vers. sed prædictis lib. 2. consiliorum, quem sequitur Crauet. in d. §. materia ista num. 43. Sic etiam licèt Bonifacius VIII. in præsenti decreuerit cōsuetudinem appellandi de officiali Episcopi ad Episcopum quantocumque tempore defacto seruatam consonam non esse rationi, ex hoc immemorialem consuetudinem non videtur excludere, quam Archiepiscopi Toletani ante huius tx. promulgationem habebant, ac postea nulla intermissione interueniente ad hunc vsque diem continuarunt, qua mediante optimo iure præ- 11

dictum

dictum Consilium obtinent, ad quod eadem immemoriali consuetudine receptum est, vt appellatio de generalibus eiusdem Archiepiscopi Vicarijs, tãquam ad alium superiorem iudicem legitimè interponatur.

Vnde licèt in contrariam sententiam flecte-
12 remur, & generali lege, vel statuto consuetudinem prohibere, non solùm ordinariam, verùm immemorialem cõsuetudinem tolli fateremur, inde tamen non proueniret appellationem de Vicarijs generalibus Toletani Præsulis, quæ ad eius Consilium interponitur, prohibitam fuisse, cum in hac nostra Toletana ciuitate, vt supra probauimus, plures annos ante promulgationẽ huius tex. prædictũ Consilium erectum, & conditum fuerit, vt ad id à sentẽtijs Vicariorum generalium, tãquam ad superiorem appellaretur, quod post eiusdem tex. promulgationem minimè variatũ, aut immutatũ fuit, verùm Imperialis hæc ciuitas, & omnis eius Archiepiscopatus diœcesis, prædictæ Bonifacianæ decisioni reluctantes nequaquam eam admittentes diu, ac semper in possessione Consilium habendi perdurarunt, ita vt si quis per sententiam Vicariorum generaliũ condemnaretur, à grauaminibus sententiæ, absque vlla intermissione ad Consiliũ prædi-

prædictum appellaret, in quo excessus Vicariorum generalium tanquam superiores per viam appellationis Auditores corrigebant, & emendabant. Qua propter licèt cõsuetudo immemorialis per generalem legem, siue statutum damnantem consuetudinē derogari videatur, sicque per nostrum textum ea, quæ in ciuitatem Toletanam immemoriali tempore introducta fuerat, sublata censeretur; nihilominus tamen iure optimo de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad Consilium eiusdem appellatio interponi poterit; quia cum prædicta Pontificalis decisio à Bonifacio VIII. promulgata huius ci- 13
uitatis, atque totius diœcesis consensu, nec confirmata, aut moribus vtentium comprobata fuerit, vim legis habere nequijt: leges enim nequaquam subditos adstringunt, vel obligant si à po- 14
pulo ipso non recipiantur, l. de quibus 32. ff. de legib. *Nam cum ipse leges* (Iulianus ait) *nulla alia ex caussa nos teneant, quàm quod iudicio populi receptæ sunt, &c.* Pro quo etiam expendi potest, l. 1. eodem titul. vbi ad essentiam legis Reipublicæ, id est, subditi populi, communis sponsio, & approbatio requiritur; faciunt verba à Gratiano addita, licèt nonnulli minus rectè diuo Augustino tribuant in c. in istis 3. §. leges 4. distinct.

ibi: *Leges instituuntur cum promulgantur, firmantur, cum moribus vtentium comprobantur.* Quod perinde est, ac si diceret, vim legis promulgatas leges non accipere, nisi dum à populo recipiuntur & consensu ciuium comprobantur. Idque Thelesphori Papæ exemplo comprobat Gratianus ibidem, sub illis verbis: *Vnde illud Thelesphori Papæ, qui decreuit, vt generaliter clerici à quinquagesima à carnibus, & delitijs ieiunent, quia moribus vtentium approbatum non est, aliter agentes transgreßionis reos non arguit.* Quæ cum sciret, ac prudenter cognosceret magnus ille Lycurgus primus Lacedæmoniorum legislator, nec aliter leges subditos adstringere, quàm si ab ipsis receptæ fuissent, cum optimas leges condidisset, easque Lacedæmonijs acceptare renuentibus tradidisset, populum iuramento adegit, se contra ipsas non iturum quoad Delphis ipse redijsset, profectus igitur vt leges suas perpetuas & æternas faceret, decreuit potiùs perpetuò à patria se exsulaturum, quàm redeundo Lacedæmoniorum salutem, quæ legibus illis constabat, in discrimen adduceret, & ne mortuo eo ossa in patriam reportantes Lacedæmonij se sacramento solutos arbitrarentur, illa in mare proijci iussit, vt sic non redeundo perpetuis legibus obligaren-

rentur, quasi aliàs ligati non fuissent, nisi eas acceptassent; hinc Solon interrogatus, quas leges 16
optimas condidisset Atheniensibus, eas se iudicare optimas, respondit, quibus populus vteretur. Nec modicum sibi Iustinianus arrogauit 17
Nouel. 39. eo quod quædam lex ab ipso promulgata vsu recepta fuerit, quasi ad vim, roburque legis id maximè conducat, quam sententiam tenuerunt glo. in c. 1. verbo frangere, de tregua, & pace, cuius meminit Iason, in l. rem nõ nouam, C. de iudicijs, Henriq. Bot. in tractatu de Synodo Episcoporum, artic 2. num. 51. docent Abb. & communis relata à Felino in c. 1. à num. 6. & nu. 12. versi. intellige quarto de treg. & pace, Dominic. in d. §. leges, Aretin. in consi. 54. quem sequitur Ant. Baueria, in rubr. instit. de testamen. num. 11. relatus à Dueñas, in reg. 79. ampliat. 5. Mart. Nauarr. in manual. c. 23. num. 41. & lib. 1. consil. titu. de constitut. quæst. 5. Guilierm. Benedict. in repet. cap. Raynunt. verbo & vxorem nomine Adelasiam, num. 229. Rebuf. in proem. leg. Gallic. titu. 4. num. 11. & 12. qui in Gallia ita obseruari testantur, communem dicit Couarr. lib. 2. variar. c. 16. num. 6. versi. quinto sunt, Caiet. verbo excõmunicatio, c. 75. §. nota secundo, Manuel Rodrig. quæstionũ regular. 1. tom. quæst. 6.

artic. 10. Maior. in 4. dist. 14. quæst. 4. §. contra secundam, Driedo de libert. Christian. lib. 1. c. 9. considerat. 2. summa Armil. verbo lex. R. Manuel Saâ eodem verbo, nu. 1. cum pluribus alijs relatis à Vazquez 1. 2. tom. 2. disput. 156. c. 5. nu. 34. cum sequentib. Si enim latæ legis nexu neque adstringũtur ciues, neque ad eius obseruantiam obligantur, nisi ab ipsis receptæ, aut approbatæ fuerint; trahitur in sequelam legem Pontificiam appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum interdicentem, nec consuetudinem super hoc alicuius temporis cursu tolerantem, in hoc Archiepiscopatu Toletano nullatenus admissam, seu receptam, vim legis obtinere nequiisse, & perconsequens appellationem, quæ tot retro seculis interponebatur, & in hunc vsque diem interponitur, legitimam fuisse, ac rationi consonam, vt potè tanquam communi iuri non contrariam, cum prædicta lex Pontificia quoad Archiepiscopatum hunc perinde habeatur, ac si nunquam edita fuisset.

18 Nec me fugit, contrariam sententiam leges nempe statim obligandi vires habere postquam promulgantur, nec vlla populi receptione, aut approbatione indigere, vt veriorem, & receptiorem tenuisse Archidiaconũ in d. §. leges Cardi-

na-

nalem in proemio Clementin. verſi. vniuerſitati per tex. in c. de liguribus 23. queſt. 5. Turrecrem. in c. erit autem lex, in verſi. ideo, num. 2. diſtin. 4. Silueſt. etſi ſubobſcurè loquatur, verbo lex, queſt. 6. dicto. 4. Angel. in ſumma, eod. verbo, num. 4. Gregor. Lopez in l. 16. titu. 1. part. 1. gloſ. 4. verbo *el pueblo*. Burg. de Paz in proem. leg. Taur. à nu. 299. ſubtiliter Vazquez qui plures allegat 1. to-mo 2. diſput. 156. c. 3. num. 36. cum ſequentib. & licèt non ignorem maximam inter DD. diſceptationem ortam fuiſſe in exquirendo vtra harũ opinionum verior exſiſtat, nulla tamen dubitatio eſt, quin in caſu propoſito prior ſententia receptior, iurique magis conſona ſit, nam vt ipſimet, qui contrariam ſententiam tenent, fatentur, tunc lex à populo non recepta nequaquam ſubditos ad eius obſeruantiam obligat, quando lex promulgata per aliquot actus cõtrarios duos ſcilicet, vel tres Principe, id eſt, legiſlatore ſciente, & non contradicente à populo recepta non 19
fuerit, nam tunc cum ipſe Princeps id vetare potuiſſet, & nõ vetuerit legem ipſam abrogare, & huiuſmodi contrauentioni, & inobſeruantiæ acquieſcere cenſetur, vt optimè docuerunt glo. & ibi Abb. & communis in d. c. 1. de treg. & pace, Ioan. de Immol. Anchar. Annan. Oldral. &

alij innumeri relati à Felino in d.c.1.num.6.verſ.
lex no 12, Gregor. Lopez, Burg. de Paz, Emanuel
Rodrig. Silueſt. & Vazquez, vbi ſupra, & optimè
Azeuedo in l.3.titu.2.num,23.lib.1.recop. Certū
quidem, ac indubitatum eſt, prædictam Bonif.
20 VIII. deciſsionem Summis Pontificibus ſcien-
tibus, & non contradicentibus nullatenus ad-
miſſam, aut receptam fuiſſe, vt latiùs infra in fun
damento quinto dicemus. Igitur prædicta deciſ
ſione tanquam non recepta minimè obſtante
legitimè in ciuitate Toletana, & eius diœceſi ap
pellatio de vicarijs Archiepiſcopi ad Conſilium
eiuſdem interponitur.

Rurſus licet in caſu præſenti de ſcientia, vel
patientia Pontificum non conſtaret, prædictum
tamen Bonifacij decretum etiam pro non con-
dito in hoc Archiepiſcopatu Toletano haberi
debet, quia quando de ſuperioris ſcientia, & pa-
tientia non apparet, ad deſuetudinem introdu-
21 cendam decem anni ſufficiunt quorum ſpatio
populus leges noluerit recipere, vt ex Immol.
Cardin. Præpoſ. & alijs reſoluit Gregor. Lopez in
d.l.16.titu.1.par.1.glo.4.verbo, *el pueblo*, Gutier.
lib.1.canonic.quæſt.8.nu.3.docet Felinus vbi ſu
pra, num.13.aduerſus Panormit. quadraginta an
nos ad id neceſſario requiri exiſtimantem, Iaſ.
in

in l. rem non nouam, num. 9. C. de iudic. qui eandem sententiam tuetur difficultati obuians, quæ oriri videbatur ex Gregor. IX. decretali in c. fin. 22
iuncta glo. verbo legitimè, extra de consuetudine, tex. illum inquiens prædictæ sententiæ non obesse in eo quòd quadraginta annorum spatiū ad legis canonicæ derogationem necessario requirat, cum ibi Gregor. loquatur de lege iam recepta ad cuius derogationem vberius annorum spatium, quàm ad non receptæ legis inobseruātiam introducendam desideretur; faciliùs enim aliquid fieri impeditur, quàm iam factum rūmpitur iuxta vulgare illud, 23

Turpiùs eijcitur, quàm non admittitur hospes. Eandem sententiam tenuerunt Couarr. d. c. 16. num. 6. versi. quinto sunt, Emanuel Rodrig. q. 11. & alij vbi supra.

Vnde cum in hac Imperiali ciuitate, & vniuersa eius diœcesi non per decennium tantùm, sed pluribus annis ante prædictam Bonifacij decisionem, & vsque adhuc post eius promulgationem recepta non fuerit, vt ex contrario, & immemoriabili vsu planè constat, necessariò in consequentiam venit dicendùm, decretum hoc Bonifacij VIII. nullam vim habere potuisse ad impediendam appellationem, quæ tam longo temporis

poris curriculo absque vlla interpellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad ipsius Consilium interponi consueuit.

QVARTVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Summi Pontifices lege, aut particulari priuilegio possunt indulgere, ut de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad ipsius Consiliũ appelletur.*

2 *Summus Pontifex est supra ius commune.*

3 *Quæ lege aut priuilegio decerni possunt, immemoriali consuetudine induci queunt.*

4 *Consuetudo immemorialis legis, & priuilegij vicem, & æqualem vim obtinet.*

5 *Communis intellectus l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de aqua quot. & æstiu. refertur.*

6 *Præsumptio, quæ resultat ex immemoriali consuetudine, dicitur iuris & de iure.*

7 *Consuetudo immemorialis potentior est priuilegio.*

Ius quæsitum per consuetudinẽ immemorialem difficiliùs, quàm ius competens ex priuilegio tollitur. ibidem.

8 *Plura, quæ priuilegio concedi non possunt immemoriali consuetudine quæruntur.*

9 *Consuetudo immemorialis priuilegio ex certa scientia à Principe concesso æquiparatur.*

10 *Im-*

10 *Immemoriali consuetudine probata meliorem titulū de mundo quemquā habere dicunt interpretes.*

11 *Consuetudo immemorialis Principum potestatis, quando legitimè, & cum caussa disponunt, assimilatur.*

12 *Per consuetudinem immemorialem reseruata Principi insignum supremæ potestatis, acquiruntur.*

13 *Imperatores Romani in quampluribus Italiæ partibus per immemorialem consuetudinem regalia amiserunt.*

14 *Quidquid statuto decerni potest, & consuetudine induci valet.*

15 *Consuetudo immemorialis maiorem vim, quam statutum obtinet.*

16 *Feltri statuto dispositum est, vt de Vicario Potestatis ad Potestatem ipsam appelletur.*

17 *Appellatio iure communi non admittitur de Vicario potestatis ad potestatem.*

18 *Consuetudo appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum tanquam irrationabilis prohibetur.*

19 *Prohibita cōsuetudine vt irrationabili, vel iniqua, immemorialis etiam sublata censetur.*

20 *Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum prohibetur, quia eorum vnum, & idem tribunal est.*

21 *Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum naturæ, & essentiæ appellationis repugnat.*

22 *Ea quæ sunt contra naturam & essentiam alicuius actus consuetudine immemoriali tolli non possunt.*

23 *Lex, quæ tollit consuetudinē immemorialem, si Principe sciente, vel eo ignorante contraria decem*

annorum consuetudine à populo recepta non sit, nullam vim habet.

24 *Consuetudine induci non potest, ut de æquali iudice ad æqualem, tanquam ad habentem æqualem iurisdictionem appelletur.*

25 *Appellatio qua vsque adhuc de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium defertur, tanquã ad omnino diuersum iudicem & superiorem interponi consueuit.*

26 *Consuetudine introduci potest ut de æquali iudice ad æqualem, seu inferiorem appelletur, si ad eum, ut ad superiorem appellatio deferatur.*

27 *Dummodo diuersam, & separatam iurisdictionem habeant, secus si eandem.*

28 *Vicarij generales, & Consilium Archiepiscopi Toletani eandem iurisdictionem, & vnum tribunal habere videntur.*

29 *Contrarium verius.*

30 *Vicarij generales à lege ordinariam iurisdictionem habent.*

31 *Consilium Archiepiscopi Toletani mandata, & ab Archiepiscopo delegata iurisdictione potitur.*

32 *Consilium Archiepiscopi Toletani de quibus causis in prima instantia cognoscat?*

33 *Consuetudo non habenti iurisdictionem tribuit.*

34 *Consuetudo dat altam, mediam, bassam, & imperiosam iurisdictionem.*

35 *Consuetudo non solùm masculis, sed etiam fœminis iurisdictionem tribuit.*

36 *Fœminæ præcellẽtes in partibus Gallicanis ex consuetudine ordinariam iurisdictionem adeptæ sunt.*

37 *Et*

37 *Merum mixtumque imperium immemoriali consuetudine non Principi queritur.*

QVarto offert se in assertionem prædictæ sententiæ adeò euidens, ac subtile argumentum, vt per se pondus totius negotij sustinere valeat. Negari enim non potest, quin Romani Pontifices lege aliqua particulari, vel speciali indulto, aut priuilegio decernere, & statuere possint, vt de Antistitis Toletani Vicarijs, Bonifaciana decisione nil refragante, ad eundem vel ad eius Consilium appellatio interponatur, nam cum huiusmodi appellationis prohibitio naturali, aut diuina lege inducta non sit, sed tantùm positiuo iure nitatur, absque dubio fatendum est contrarium Romanos Pontifices lege aliqua, vel particulari indulto legitimè decernere potuisse, cum eorum suprema dignitas, & potestas sit, & supra ius commune verè constituti dicantur, c. cuncta per modum, c. per principalem, 9. quæst. 3. elegans tex. in c. proposuit, versi. licet autem, extra de concess. præbend. cum similibus. 1 2

Porrò dubitandum non est, ea omnia, quæ lege, aut priuilegio decerni possunt, immemoriali cõsuetudine inducta tolerari, & veluti lege 3

lata firmari; quia consuetudo immemorialis, legis, & priuilegij vicem, & æqualem obtinet dignitatem, c. superquibusdam 26. §. præterea de verborum significat. vbi Pontifex in functionibus, quas quis agnoscere solet ex caussa Tesseræ Publicæ securitatis, vel ratione transitus, quæ ab ipso Guidagia, & Pedagia vocantur, item de salinis consuetudinem antiquam, cuius non exstat memoria, comparat cum priuilegio Imperatorum, Regum, vel Concilij largitione concesso.

Et fulcitur hæc eadem opinio ex l. hoc iure,
5 §. ductus aquę, ff. de aqua quotid. & æstiu. si ad communem intellectum reducamus, quem sectati fuere Conan. Comment. iur. lib. 4. c. 12. Petrus Gregor. in syntagm. iur. 1. part. lib. 4. c. 15. num. 3. GilKenius in §. ferè inst. de rerum diuis. & in tract. de præscript. 2. part. memb. 1. c. 10. nu. 28. cum sequentibus. Franc. Marquez Gacet. egregius nostri seculi Iuris Consultus, in repet. l. u. 1 minus de fluminibus: in versic. finali, Fachin. controu. iur. lib. 8. c. 22. At de fluminibus, nemo statuere potest, nisi Imperator, c. vnico quæ sint regal. d. l. quo minus de fluminibus, l. vsum aquę. C. de aquę ductu, lib. 11. Porrò si quis tanto temporis spatio aquam duxerit, vt initia

deri-

deriuandis ex omni antiquitate erui nō poſsint, is in ea cauſſa cenſebitur, ac ſi priuilegio inſtructus id feciſſet d. §. ductus aquæ, ſi coniungatur cum l. 1. §. permittitur eodem titu. Quæ immemorialis conſuetudinis, & priuilegij identitas, & æqualitas ex d. §. ductus aquæ adhuc comprobabitur, ſiue cum communi ſuperius adducta malimus Papinianum de aqua ex flumine publico ducenda intelligere, ſiue de ea, quæ ex priuato loco deriuatur accipiamus cum Hugone Donello commenr. iur. ciuil. lib. 11. c. 9. & in l. 2. C. de ſeruituribus in operibus poſthum. Anto. Fabro coniectur. iur. lib. 19. c. 9. 10. & 11. quos nouiter ſequitur late de huius tex. interpretatione agens Gaſpar Squiford. admirabilis ſcientiæ vir, lib. 1. titu. 5. quæſt. 1. ſiue cū Reuard. lib. ſing. ad l. Scriuoniam, & in Tribonianum, c. 9. aut cum Hieronymo Heleno diatribarum iur. lib. 2. cum alijs pluribus ab eod. Squiforde. d. titu. 5. in princip. relatis: nam quamlibet ſequendo interpretationem, nil ſanè impedit quin ex d. l probetur, quod ductus aquæ, cuius origo memoriam excesſit, iure conſtituri, aut priuilegij cauſſa adquiſitus cenſeatur. Huc etiam optimè facit tex. in c. 1. de preſcript. hoc lib. c. contra morem, diſtin. 100. c. conqueſtus 9. quæſt. 3. l. 1.

in fin.l. in summa, in princip. ff. de aqua plu. arcend.l.fin.C.vt vectigal.noua, cum alijs, quæ tradit gl.verbo non exstat, in d.c.super quibusdã, §.præterea, de verbor.signific. & in c. fin. verbo Episcopus 18. quæst.2. & alijs iuribus hanc sententiam tuetur Bart. Hostiens. Andr. Abb. & quam plures alij, quos plenè cumulat Ant. Gabri.communium conclus. iur. lib. 5. conclus.1. num.1.2.3. 44. 62. & 65. quibus adde Ancharr. consi 50.incipienti consuetudo, Oldrald.consi. 171. & consil. 146. in fin. & consil. 254. num. 8. versic. 5. opponitur, Lucã de Pena, in l. viros 8. num.3.C.de diuers. offic. lib. 12. Curtiũ iunior, lib.3.consi.206. nu.46. August. Beroium consil.3.num.4. & consi.81.num.14. 23.& 24. vol.1. & consi.152.num.8. & consi.177. num.1. vol.3. Roland.à Valle, consi.66. num.40.& 44. lib.2. & consi.100.num.104. lib.4. Ferret. consi.141. num.3. Tiber. Decian.consi.11. num.168. vol.1. & consi.44.num.18. & consil.51. num.37. vol.2. & consi.36. nu.24. vol.5. Thomam Grammat. consil.98. num.3. Natam, lib.1.consil.154. nu.6. Iacob Menoch.de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 131.num.38. Rebuf.3.tomo comment. ad ll. Gallic.titu.de consuetudine in præfatione num.95. And.Gail.lib.1. obseru.85. num.6. & 7. Molin.

de

de Hispan. primog. c. 6. num. 12. cum sequentib. Burg. de Paz consi. 15. num. 12. Ant. Cuch. lib. 1. inst. maiorum, titu. 9. de consuetudin. num. 145. Vellug. in specul. Princ. rubr. 19. §. in beneficijs, num. 9. Petr. Omphalium, lib. 1. polit. ciuil. c. 58. num. 12. Gregor. Lopez in l. 2. titu. 7. part. 5. nu. 2. Didac. Perez glo. 1. col. 1. ad fin. in l. 6. titu. 13. lib. 3. ordin. Marta, de iurisdictio. 1. part. c. 12. num. 2. Morl. in empor. iur. titu. 2. de iurisdict. omnium iudic. in princip. num. 5. Fach. lib. 1. consi. 16. nu. 29. doctissimum Hieronym. Gonçal. in reg. 8. chancel. glos. 35. num. 19. nouissimè Fontanel. admirãdæ iuris prudẽtiæ virũ, de pactis nuptial. tom. 1. claus. 3. glos. 1. num. 28. Illustriss. Cardin. Thuscũ pract. conclus. iuris, litter. C. concl. 808 num. 1. & 2. nostrum Hieronym. de Zeuallos, 4. tom. pract. quæstionum, quæst. 897. in 2. titu. Regis, num. 213 cum sequentib. Hinc ait Felin. in c. cum nobis de præscript. quod præsumptio 6 resultans ex immemoriali consuetudine dicitur iuris, & de iure, Sabilia, consi. 11. col. 4. vol. 1. Ant. Gab. vbi supra, num. 50. Ioan. Garcia de expensis, cap. 9. num. 20.

Imò consuetudo potentior est priuilegio, nam 7 ius quæsitum per consuetudinem memoriam hominum excedentem difficiliùs, quàm ius compe-

competens ex priuilegio tollitur, vt ex Innocen-
tio in c. accendentibus, versi. vnde sic fortè de
priuileg Felin. qui hoc singulare dictum appel-
lat in c. accedente, col. 5. de præscript. & ex Cur-
tio iuniori tradit Crauet. de antiquit. temporũ,
8 1. part. c. 1. num. 41. Multa enim, quæ priuilegio
concedi non possunt, immemoriali consuetu-
dine adquiri valent, vti alijs relatis docet Fonta-
nella d. glo. 2. num. 29. Et vt inquit Baldus in c. 1.
num. 3. quæ sint regalia, in vsibus feudorũ; con-
suetudo hæc temporis longissimi, de cuius ini-
tio memoria in contrarium non exsistit, priuile
9 gio ex certa scientia à Principe concesso æqui-
paratur, allegans textum in d. c. super quibusdã,
§. præterea, iuncta glo. verbo non extat de ver-
borum significatione. Idem docet glo. celebris
in d. c. conquestus 8. verbo consuetudo, 9. q. 3.
& in c. fin. verbo vsque ad hoc tẽpus 18. quæst. 2.
Iasson in l. de quibus, num. 43. ff. de legibus, Spe
culat. in §. quia vero, versi. quid de colligentibus
num. 14. de cauf. possess. & prop. Nam alios refe-
rens consi. 640. num. 34. lib. 3. Ludouic. Molina
de Hispan. primog. lib. 2. c. 6. num. 3.

Qua immemoriali cõsuetudine probata me-
10 liorem titulum de mundo (vt cum nostris lo-
quar) quis habere dicitur, vt latè tradit Anton.

Gabr.

Gabr. vbi supra, num. 45. cum sequentib. & ve missos faciam, quos ipse refert, hanc sententiam secuti sunt Rota decis. 4. num. 2. de testibus, in antiquis, & decis. 717. num. 2. par. 1. diuersorum, Bertrand. consi. 120. nu. 3. vol. 2. Goçad. consi. 8. num. 37. Puteus lib. 1. decis. 205. num. 2. & 3. Paris. consi. 111. num. 43. & 49. & consi. 27. num. 77. vol. 1. Hieronym. Gabr. alios referens consi. 88. num. 17. lib. 1. Gonçal. in regul. 8. chancellar. glo. 33. num. 4. 51

Cuius consuetudinis tanta vis est, vt potestati Pontificis, Imperatoris, vel Regis, quando legitime, & cum caussa disponunt, æquiparetur, And. de Isernia, in c. 1. versi. flumina, nu. 7. quæ sint regalia, in vsibus feudorum, Ias. in l. quominus, num. 42. ff. de flumin. Anto. Gabr. d. lib. 5. communium conclus. iur. conclus. 1. num. 67. Gonçal. alios referens vbi supra, glo. 33. nu. 4. 51

Per hanc denique longissimam consuetudinem etiam reseruata Principi insignum supremæ potestatis adquiruntur, Ant. Gabr. pluribus relatis d. conclu. 1. num. 3. quibus adde Osascum decis. Pedemont. 16. num. 4. Bursat. consil. 41. num. 1. 7. & 8. Villal. communium opin. verbo præscriptio, num. 120. Borchol. c. vnico quę sint regal. nu. 15. & 17. Eningius God. consi. 3. nu. 24. 52

Hh & con-

& consi.32.num.8. Craue.consi.54.num.8. & de antiquit.temp.4.part.§.absolutis,num.14. Rimi nald.consi.72.num.123.vol.1. Lofred. consil.40. num.48. Phichard.lib.24. commun. opin. pag. 282.col.1. post mediũ, Ant. Nata lib.2. consi.283. num.1. Menoch. plures referens consil.2. nu.76. vol.1. Scot.tom.1.respons. lib.4.respon.12,num. 14. Idem tom.2.lib.8.consi.16.num.11. Imperato
13 res itaque Romani in quampluribus Italiæ partibus per immemorialis temporis curriculum Regalia amisisse testatur Alexan.consi.16.vol.5. quem citat Ferret.consi.141.num.3.

Si enim lege, aut Pontificio priuilegio seclusa Bonifacij VIII. decisione de qua in præsenti induci potuit, vt de Vicarijs Episcopi, vel Archiepiscopi ad eosdem appellaretur, cum supra ius communes Pontifices cõstituti dicantur, ita vt in eo ad libitum dispensare valeant; & consuetudinis antiquitus seruatæ, cuius primordia vetustas obruit, tanta vis sit, vt ius faciat, leges imitetur, habeat vim tituli, inducat priuilegium, & eo potentior sit, ac denique per eam insignum supremæ potestatis Principi reseruata à nõ Principe præscribantur, non immeritò exinde colligitur à sententijs per Vicarios generales Archiepiscopi Toletani promulgatis ad eiusdem Archie-

chiepiſcopi Conſilium rectè prorogari, noſtra Bonifaciana deciſione nihil reluctante, cum id conſuetudine omnem hominum memoriam progrediente, tanti temporis decurſu munita introductum fuerit, & illud conſuetudine immemoriali acquiri poſsit, quod & priuilegio conſequi valeat.

Deinde in ſuperiorum confirmationem accedit hæc conſideratio, nam quidquid ſtatuto decerni valet, id etiam, & conſuetudine introduci poſſe dubium non eſt, vt tradit Baldus, conſ. 249. incipienti, ſi hoc quæritur nu. 3. in fin. lib. 5. Alexan. conſ. 52. viſis his, num. 7. verſic. ſi ergo, vol. 5. Federic. de Senis conſil. 17. num. 3. verſic. præterea conſuetudinis, & conſ. 277. nu. 1. circa fin. verſi. ſecūdo probatur, Crau. cōſ. 137. nu. 3. Hyppolit. Riminal. tom. 1. conſ. 55. num. 6. Ruinus conſ. 156. incipienti, primo videndū, nu. 8. lib. 4. Thuſcus plures alios enumerans commu nium concluſ. iuris litter. C. conclu. 806. num. 8. & conclu. 810. à num. 1. cum ſequentibus. 14

Imò conſuetudo maiorem vim & poteſtatē, quam ſtatutum obtinet, vt ex Calcaneo, Decio, & alijs docuit Crauet. de antiquit. temp. 1. part. c. 1. num. 42. Alexan. d. conſ. 52. num. 7. vol. 5. & conſ. 119. num. 9. verſi. quia pari, vol. 6. Felinus 15

in c. quod super his, num. 10. versi. sed profectò, de maioritate, & obed. Riminal. d. consi. 55. Na- ta lib. 2. consi. 447. nu. 12. Franc. Marc. Gazeta in repetitione l. quominus, in fin. ff. de fluminibus, Thuscus vbi supra, conclu. 810. num. 7. Gonçal. in regul. 8. chancel. glo. 45. §. 1. nu. 78. At statuto decerni potest, vt de Vicario Potestatis ad Po-
16 testatem ipsam appelletur, prout Feltri statuto dispositum testatur Immol. consi. 120. per totũ, quem refert Cardin. Thusc. pract. conclus. iuris,
17 litter. A. conclu. 351. nu. 90. & tamen de iure cõmuni non admittitur appellatio de Vicario Potestatis ad ipsam Potestatẽ, quia idem, & vnum tribunal constituunt vt Episcopus & Vicarius, vti ipse Immola, ibidem docet. Igitur licèt iure communi inspecto ad Archiepiscopum Toletanum de sententia Vicariorum suorum prouocari non posiit, tamen cum hoc consuetudine immemorialis temporis præsidio fulcita in Archiepiscopatu Toletano vsitatũ fuerit, rectè interponetur appellatio de Vicarijs generalibus ad Archiepiscopum Toletanum, siquidem id statuto potest induci, quod consuetudo æquat, & vt rectiùs dicam, superat.

In propugnationem tamen huius articuli duplex scrupuli offendiculũ afferri potest. Primum

quia

quia appellatio de Vicario Episcopi ad ipsum Episcopum consuetudine, etiam quæ hominũ memoria vetustior est, & quã nemo viuentium nouerit institutam, ex generali Bonifacij VIII. prohibitione in præsenti induci nõ potuit, nam si eiusdem capitis verba attentè perpendantur, consuetudinem, qua inducitur appellatio de Vi- 18
cario Episcopi ad Episcopum, vt iniquam, & irrationabilem Bonifacius destruit, & improbat, vt constat ex illis verbis; *Non putamus illam consuetudinem, quantocumque tempore de facto seruatam consonam rationi, quod ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum valeat appellari.* Quibus verbis consuetudo immemorialis ante, vel post promulgationem introductam, prohibitam, & sublatam fuisse, manifestum est, nam quoties consuetudo, vt iniqua, vel irrationabilis interdici- 19
tur, & eius cursus impeditur, ex hoc immemorialis consuetudo omnino sublata censetur, vt ex Aretino, in l. cum stipulatus sim à Proculo, col. 3. de verborum oblig. Rocho de Curt. in c. vltim. de consuet. num. 1. Felino in c. cum ex officij, num. 13. de præscript. Tiraquel. de retract. lib. 2. §. 1. glo. 2. num. 25. docet Couar. lib 3. variar. c. 13. num. 5. versi. aduertendum tamen erit, Azeued. in l. 3. titu. 1. nu. 21. lib. 2. recop. Gonçal.

Hh 3 regul.

regul. 8. chancel gl. 33. num. 9. vbi Ant. de Butr. Ferdi. Loaces, & plures alios in huius opinionis confirmationem adducit. Igitur quamquam verum sit, appellationem ex immemorialis temporis curriculo de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eũdem Archiepiscopum, hoc est ad eius Consilium interponi consueuisse, id tamen parui momẽti videbitur, cũ id immemoriali consuetudine introduci per præsentem Bonifacij decisionẽ damnatum, ac prohitum sit.

Rursus superioribus grauiter officit, nam ap-
10 pellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum ideò impeditur, quia cum eorum vnum, & idem tribunal, & auditorum sit, vt ex tex. nostro, & d. c. Romana, infra de appellat. cum simil. constat, atque ita huiusmodi appellationis interpositio
21 naturæ, & essentiæ appellationis repugnet, quæ appellationem de minoribus iudicibus ad alios, quibus maior auctoritas, & iurisdictio est, necessario postulat interponi, vt ex eiusdem appellationis definitione cõstat, & ex c. anterior num 28. §. illo videlicet, c. hoc etiam 2. quæst. 6. l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, Ancha. in præsenti, num. 2. Decius num. 4. Beroius num. 11. 13. & 20. in rub. de appel. pluresque alij à nobis superiùs in prima parte num. 10. relati.

Ea verò quæ sunt contra naturam, & essentiã alicuius actus, consuetudine longissima, etiam 22
eius temporis, cuius initium memoria corruit, tolli non possunt, Barbat. in rub. de fid. instrum. num. 141. Ant. Burgens. in repet. c. cum omnes, num. 319. de constit. & in terminis docuerunt Abb. quæst. 1. num. 26. Immola in c. postulastis, num. 9. paulò ante medium, extra de concess. præben. Tiber. Decianus, Surdus, & alij plures supra in prima parte, num. 11. congesti. Igitur appellatio de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani, etiam immemoriali consuetudine interueniente, vt potè tanquam naturæ, & essentiæ appellationis repugnans, legitimè interponi non potest.

Sed geminatum hoc argumentum parum negotij nobis exhibet; quare ingentes obices, vt exiguo robore munitos, facilè summouere poterimus, si aduertamus, quod etsi verum sit per generalem Bonifacij legem de qua in præsenti consuetudinem appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum, vt irrationabilem prohibentem, non solùm particularem, verùm & eam etiam, cuius primordia temporis suffragio planè incerta sunt, damnatam censeri, nihilominus tamen in hac Imperiali ciuitate à sentētijs Vicariorum genera-

generalium ad Consilium Archiepiscopi Toletani rectè prouocati dicendum est: cum lex par-
23 ticularem, siue immemorialem consuetudinem prohibens, si nunquam populi consensu recepta, siue approbata fuerit, per scientiam, & tolerantiam Principis, vel eo ignorante contraria decem annorum consuetudine tolletur, vt in precedenti fundamento adnotauimus, & tradit Azeued. in l. 3. titu. 2. lib. 2. recop. num. 23. Petrus Dueñas regul. 144. limitat. 2. Cum autem præsens hæc Bonifacij VIII. decisio in hac ciuitate, & vniuersa eius diœcesi, nunquam recepta, siue approuata fuerit, vt latiùs iam probauimus, meritò inde sequitur appellationem de sententijs Vicariorum generalium Archiepiscopi Toletani, tanquam nulla lege repugnante, ad eiusdem Consilium potuisse interponi.

Minus etiam obstabit dicere prouocationem hanc, tanquam naturæ appellationis, & essentię cótrariam, neutiquam interponi potuisse, etiam si lex recepta, seu approbata nó fuisset, nam hoc sanè locum haberet, si in Toletana diœcesi con-
24 suetudo appellãdi de Vicarijs Archiepiscopi ad Consilium, vel auditorium eiusdem, tanquam ad habentem eandem, siue æqualem iurisdictionem introducta fuisset, quia túc dubiũ non est,

quin

quin appellatio nullius fuisset momẽti, licèt Bonifaciana constitutio recepta, & approbata non fuisset, vel licet immemoriali consuetudine introduceretur, vt de sententijs Vicariorum generalium Toletani Præsulis ad Consilium prouocari posset, cum naturam, & essentiam appellationis oppugnet, quæ nulla contraria consuetudine, vel prædictæ legis inobseruantia tolli potest, ex supra dictis. Hoc enim si bene perpendamus à proposito nostro omnimodo diuersum, & alienum est, nec quidquam cum eo affinitatis habet, nam appellatio, quæ usque adhuc inueterata consuetudine de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium delata est, non vt ad æqualem iudicem, vel eãdem & vniformem iurisdictionem habentem, sed tanquam ad omnino diuersum, & superiorem delata & interposita est, vt ex recepto vsu, & antiqua consuetudine cõstat: vnde licèt Consilium inferiorem, siue æqualem iurisdictionem cum Vicarijs generalibus diceretur habere, tamen quia consuetudine introductum est, vt à sententijs Vicariorum generalium ad ipsum, tanquam ad superiorem appelletur, inde euenit vt legitimè, quasi ad maiorem auctoritatem, & iurisdictionem possidentem, appellatio interponatur, ex traditis per 25 26

Abbatem in c.fin.notab.2.de dilat. Ioan. Andr. in c.Romana, infra de appellat. & ibi Dominic. num. 8. & in præsenti numer. 5. vbi Philippus Francus, num. 7. Deci. qui de communi testatur in rubrica de appellat. num. 8. & Beroi. ibi dem num. 25. Qui omnes constanter affirmant consuetudine introduci posse, vt inferior, siue æqualis iudex superior fiat, ita vt de alijs æqualibus, vel superioribus iudicibus, ad eundem aliàs æqualem, aut inferiorem, sed consuetudine iam superiorem iudicem effectum appelletur.

Exigui enim roboris erit, si asseras, quòd licèt fateamur tantã vim consuetudinis esse, vt æqualem, seu inferiorem iudicem maiorem efficere posiit, ita vt ad ipsum ex cõsuetudine maiorem iam effectum à sententia æqualium, vel superiorum iudicum legitimè prouocari valeat, nihilominus tamen in præsenti casu prædicta cessare, verius esse, ita vt appellatio de sentẽtia Vicariorum generaliũ Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium interposita nulla sit, etsi immemorialis temporis consuetudine ad ipsum veluti ad superiorem prouocatum fuerit, cum prædicta Abb. Ioan. Andr. Decij, & aliorum traditio tunc demùm locum habeat, si iudices diuersum tribunal, & non eandem, sed separatam teneant iuris-

iurisdictionem, vt ex eorum dictis planè cõstat.
At generales Vicarij,& Consilium Arebiepisco 27
pi Toletani eandem iurisdictionem, vnum tribunal,& idem auditorium possidere videntur, cum horum iurisdictio ab Arebiepiscopo ipso, 28
vel vt à fonte deriuetur, quo fit, vt quemadmodum à Bonifacio VIII. in præsenti interdicta est appellatio de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum, eo quod vnũ sit auditoriũ vtriusq;, ita etiã de vno Vicario ad alium, id est, de Vicario generali Toletani Præsulis ad Consilium eadem ratione appellatio quomodolibet prohibita censeatur.

Nam parum negocij exhibebit hoc argumentum, si animaduertas Vicarios generales, & Consilium Toletani Antistitis, non idem auditoriũ, 29
& tribunal, sed diuersas protsus, & separatas possidere iurisdictiones, quod quidem manifestè patet ex eo, quia vt explorati iuris est, huiusmodi
Vicarij generales ordinariam, hoc est, à lege dimanantem iurisdictionem obtinent, vti clarè 30
colligere licet ex glo. in c. 1. verbo officialem, de officio Vicarij, infra hoc lib. & in c. perlectis verbo iurgia 25. distin. cum pluribus alijs, quæ luculenter supra in 1. part. num. 78. adduximus. Consilium verò non ordinaria, sed delegata potius,

& ab Archiepiscopo mandata iurisdictione po-
31 titur, cum illarum caussarum cognitionem habeat, quæ in ordinariæ Vicarij generalis iurisdictionis concessione non veniunt. Cognoscit enim in prima instantia de causis beneficialibus,
32 & de his, quę ad sacros ordines suscipiendos pertinent, crimina & excessus maiorum Toletani templi sacerdotum corrigit, & in alijs pluribus causis ius dicit, quæ in generale Vicarij concessionem non veniunt, nisi ei specialiter illarum cognitio delegata fuerit: quas quidem caussas prospicere licèt in instructione huius Archiepiscopalis Consilij edita per Illustrissimum Archiducem Albertum Toletanum quodam Archiepiscopũ, anno Dñi. 1595. die 20. mẽsis Maij corã Ioanne Carrillo notario. Igitur si Consilium, & Vicarij generales diuersa potiuntur iurisdictione, siquidem Vicarij ordinariam, & Consilium delegatam iurisdictionem possideant, dicẽdum æquidem est, Consilium, licèt à principio minorem, & diuersam, id est, delegatam habuerit iurisdictionem, immemoriali iam consuetudine auctam, & ad superiorem locum reductam, merito à sententijs Vicariorum generalium tanquam ad diuersum, & superiorem iudicem prouocari potuisse, nam vt supradictum est, con-

suetu-

ſuetudine introduci valet, vt inferior iudex ſuperior fiat, ita vt ad eum de alijs æqualibus, vel maioribus iudicibus appellatio deferri poſsit.

Quod adeò veritatis firmamento nititur, vt licèt à principio nulla apud Conſilium Archiepiſcopi Toletani iuriſdictio fuiſſet, tamen ob id ſolum quod ad eundem, tanquam ad ſuperiorem iudicem tot, tantoque annorum interuallo de ſententijs Vicariorum generalium interpoſita fuerit appellatio (quemadmodum hodie interponi proſpicimus) quin id iam mero iure procedat ambiguendum non eſt, cum conſuetudo non habenti iuriſdictionem tribuat, efficiatque, vt vnus ſit altero maior, & dignior, ita vt alteri præferatur, c. cum contingat, in fin. & ibi gloſ. verbo conſuetudine de foro comper. c. fin. de officio Archid. c. audiris; de præſcript. c. irrefragabili 13. de officio ordinarij; gloſ. verbo conſuetudine, in c. Romana, §: ab Archidiaconis, infra de appellat. c. conqueſtus 9. quæſt. 3. l. fin. ff. de aqua pluuia arcend. l. 1. iuncta gloſ. verbo ſilex, & l. fin. C. de emancip. liber. l. viros & C. de diuerſis offic. lib. 12. Felinus in c. ex parte Decani, de reſcript. Anto. Burgenſ. in c. 1. num. 87. de iudic. Iacob. Zoc. in repet c. omnis vtriuſque, nu. 384. Bellam. in repet. c. Romana, nu. 15. 33

de foro comp. Ioan. Ant. Nig. in extrau. vnic. de vita, & honest. cler. num. 383. Guillerm. Lauden. in extrauag. execrabilis, de præbendis, num. 22. Nata. lib. 2. consil. 294. num. 2. Rebuf. 3. tom. comment. ad ll. Gallic. titulo de consuetudine, vsu, & stylo, in præfact. num. 79. Tiber. Decian. tom. 5. consil. 35. num. 40. Petrus Gregor. in c. conquerente de offic. ordin. c. 11. num. 14. Couarr. in regul. possessor. 2. parte, §. 3. Menoch. consil. 302. num. 44. vol. 4. Auend. c. 1. prætorum. Lancel. de atten. 2. part. c. 12. limitrar. 48. num. 4. Azeued. lib. 4. titu. 18. num. 55. qui latè tradit, Surd. consi. 465. num. 4. & 5. vol. 4. Paul. Comitolus, respon. moral. lib. 1. quæst. 28. nu. 1. ad fin. Faquineus lib. 1. consi. 98. num. 4. Thuscus pract. conclus. iur. littera C. conclu. 808. num. 9. & vt inquit Baldus in l. etiam, C. de except. rei
34 iudic. consuetudo dat altam, mediam, bassam, & imperiosam iurisdictionem, docet cum aliis Purpuratus in l. more 5. num. 26. ff. de iurisdict.
35 omnium iudic. Nec solum masculis, sed etiam fœminis iurisdictionem tribuit, vt tradit Decius plures allegans in regul. fœminæ, num. 4. ff. de
36 regul. iur. & in partibus Gallicanis fœminas præcellentes in subditos suos ex consuetudine ordinariam iurisdictionem habere testatur Innocent.

cen. II I. in c. dilecti 4. de arbitr. & Ias. in l. more, quem refert Purpurat. ibidem, num. 29. de iurisdictione omnium iudicum.

Si enim adeò potens cõsuetudinis robur est, vt non habenti iurisdictionem tribuat ex supra dictis, ita, vt, quod plus est, per eam cuius memoriam tempus aboleuit, merum, & mixtum 37
Imperium non Principi quæratur, vt tradit post Cinum, & alios in d. l. 1. C. de emancip. lib. An. Anchar. consil. 142. Petrus Gregor. in syntag. iur. lib. 47. c. 21. num. 20. & Gil Kenius quam plures referens, in authen. quas actiones, c. 12. nu. 4. & ferè per tot. C. de sacrosanct. Eccles. Ergo nullus sani capitis homo negare audebit Toletanũ Consilium, etsi nullam iurisdictionem in primordijs habuisset, de sententijs Vicariorum generalium mero iure prouocari potuisse, cum prærogatiua temporis, cuius initium omnium memoriam excesserit, superiorem iurisdictionem prædictorum Vicariorum respectu adeptum fuerit, siquidem ad ipsum, ac si maiori frueretur iurisdictione diù, ac semper fuerit prouocatum.

QVIN

QVINTVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Appellatio de Vicarijs Toletani Præsulis ad eius Consilium ex tacita Pontificum patientia, & tolerantia defendi potest.*

2 *Scientia S. Pontificũ probatur, ex quo passim ad eos per appellationem causſæ deuoluuntur, in quibus tam Vicariorum, quàm Consilij Toletani sentẽtiæ inueniuntur.*

Ex lapsu immemorialis temporis consensus præsumitur. ibidem.

3 *Patientia, & tolerantia eius, qui prohibere potest, dispensationem, & actus validitatem inducit.*

4 *Bannitus à Principe per ciuitatem toleratus impunè offendi nequit.*

5 *Si quis pro locum tenente superioris se gerat eodem superiore sciente, & patiente, superiorem id voluisse, & mandasse præsumitur.*

6 *Clericus possidens duas Ecclesias sciente superiore nõ punitur, imò ob id dictarum Ecclesiarum vnio facta videtur.*

7 *Mandatũ ex sciẽtia, & patiẽtia domini præsumitur.*

Scientia & patientia Pontificum in casu nostro, consensu expresso fortior reputatur.

8 *Vniuersitas per particularẽ possessorem absque mandato præscribit, si scientia, & patiẽtia eius interuenerit.*

9 *Scien-*

9 *Scientia, & patientia S. Pontificum in casu nostro consensu expresso fortior reputatur.*

Præsumptus consensus ex scientia, & non cõtradictione eam temporis diuturnitate consensu expresso fortior reputatur. ibidem.

10 *Superiorum scientia præsumitur, si coram officiales id, de quo agitur secuerint.*

11 *Nuncij Romanorum Pontificum Toletum, dum ibi Curia Hisp. Regum esset, habitarunt.*

12 *Illustrissimus D. Ioannes Tauera tempore quo Regis Curia Pintiæ erat, ibidem Consilium habuit.*

13 *Qui in ciuitate cõmoratur, scire præsumitur, quod in ea publicum est.*

14 *Nuncij Apostolici aliquando Consilio Archiepiscopi Toletani caussas delegant.*

15 *Sentẽtia Cõsilij in litibus per appellationẽ à Vicarijs Toletanis ad idẽ Consiliũ deuolutis pro noua instãtia à Nũcijs Romanorũ Põtificũ sæpius iudicata est.*

16 *Illustr. Camilli Gaetani declaratoria sẽtẽtia refertur*

17 *Alia Pintiani senatus adducitur.*

18 *Pro defensione Cõsilij Antistitis Toletani sufficit tantorum virorum approbatio, qui in eo sederunt, ex quibus plures referuntur.*

19 *Vicentius Arias Balboa.*

20 *Gundisaluus Bonifacius.*

21 *Ioannes Ildephonsus Ferdinandez Madridius.*

22 *D. Ioannes Velascus.*

23 *D. Petrus de la Gasca.*

24 *D. Petrus Ponce à Leon.*

25 *Doctor Bernal.*

26 *Licentiatus Baptista Velez.*

27 Licent. Ildephonsus Serrano.
28 Doct. D. Petrus Caruajal.
29 Doct. D. Thomas à Borja.
30 D. Franciscus & Albarus Monsalue.
31 Doct. D. Ildephonsus Anaia.
32 Doct. Petrus Salazar à Mendoça.
33 Doct. Dionysius à Melgar.
34 Licent. Michael à Salazar.
35 Licent. Antonius Morejon. & D. Ioannes Ribera & Morejon.
36 Illustrissimus D. Bernardus à Roxas & Sandoual Archiep. Tolet.
Laudatur... *37 Doct. D. Rodericus à Castro.*
38 Doct. D. Gabriel Ortiz à Sotomaior.
39 Doct. D. Franciscus à Mendoça.
40 Licent. Poblete à Vera.
41 Licent. Bernardinus Auila de Vera.
42 Licent. Ioannes Delgado & Aguero.
43 Doct. D. Ioannes Brabo & Acuña.
44 D. Gundisaluus Chacon.
45 Doct. Didacus Tello Maldonado.
46 Lic. Christophorus Salinas à Medinilla
47 D. Ioannes Ortiz & Sotomaior.
48 Doct. D. Franc. Melgosa.
49 Doct. D. Gabriel Suarez & Toledo.

1 QVintum tandem fundamentum ex Summorum Pontificum tolerantia, & permissu liceat depromere, nam & si Consilij, & Vicariorum Tolerani Præsulis

vnum

vnum idemque tribunal, & auditorium eſſet (quod quidem à veritate procul eſt) & ex eo de vno ad aliud prouocatio, appellatio ve iure com muni interdicta videretur, ex tacita tamen Pon tificum patientia, & conſenſu licitum iam, ac permiſſum videri pluſquam manifeſtũ eſt. Nec dubium quin Summi Præſules Conſilij Archie piſcopi Tolerani, & appellationis ad eundem in terpoſitæ ſcientiam, & notitiam habuerint, ſiquidem plures cauſſæ, innumerique proceſſus in gradu appellationis ad Sũmos Pontifices per immemoriale tempus delatæ fuerint, & quotidie deferantur, in quibus ſententiæ in prima inſtantia per Vicarios, ſeu officiales generales Archiepiſcopi Tolerani prolatæ, & per appellationem ad Conſilium eiuſdem Archiepiſcopi delatæ, confirmatæ inueniuntur. Imò ex ſolo immemorialis temporis curſu Summi Pontificis ſcien tia & conſenſus præſumitur, Rota deciſ. 179. in 2. parte diuerſ. Faquin. lib. 2. conſil. 40. num. 2. Quod cum Sum. Pontifices, qui ſuper hoc poteſtatẽ priuilegia conferendi, diſponendi, ac diſ penſandi habent, ſcierint, nec contradixerint: Archiepiſcopum Toletanum, tam in poſſeſsione Conſilij, quàm in appellatione, quæ ad eundem interponitur (etſi Bonifacij deciſio relu-

 ctetur)

ctetur) dispensasse videntur, quia patientia, &
3 tolerantia Romanorum Pōtificum, vel cuiusuis alterius Principis, qui prohibere, vetare, siue impedire potuit, dispensationem, cōfirmationem, & actus validitatem, inducit, l. quid ergo 13. vers. sic. certè, ff. de his qui not. inf. l. cum plures 60. §. locator, ff. locati, l. 1. §. Magistratum autem, ff. de exercit. actione, l. an in totum, C. de ædificijs priuat. l. 1. §. scientiam, ff. de tributoria actione, Felin. in c. 1. num. 6. versi. lex noua, de tregua, & pace, Bart. Bald. Angel. & alij relati per Surd. consil. 371. num. 56. vol. 3. glo. final. vbi Abb. num. 8. Butrius 7. in c. quia circa de consanguinitate, & affinitate, Innocentius in c. veniens, num. 4. de filijs presbyterorum, Hyppolitus de Marsil. singul. 77. per totum, Tiberius decianus consi. 124. num. 16. vol. 3. August. Beroius, consil. 73. nu. 21. vol. 1. Casanete consi. 39. num. 23. & 40. Anton. Sola in constitutiones antiquas, Ducatus Sabaudiæ, glo. 4. proemij, num. 40. & 41. Gonçalez in regul. 8. chancel. glo. 9. §. 1. nu. 87. & sequent.

Vnde ait Salicetus, in l. nullus, num. 1. C. de iu-
4 dæis, quòd licèt Bannitus propter publicam vtilitatem, ex statutorum forma liberè, & impunè possit offendi, tamen si ipse toleratus fuerit à Principe, vel ab his, qui eius vice ciuitatē regunt,

tunc

tunc ipſe impunè occidi, vel offendi nequeat, ita vt offendens, illas incurrat pœnas, quas non Bannitum offendendo incurreret, quia talis patientia, & tolerantia Principis conſenſum, & diſpenſationem inducunt, quaſi tacita voluntate ipſum nón Bannitum haberi velit, quod vt valde commendabile ſequitur Alexan. in l. final. ff. a
ad legem Iuliam de vi priuata, & in l. final. ff. de adult. & conſi. 1 num. 45. & conſil. 107. num. 10. lib. 2. Ioan. de Anan. in c. ſicut Iudæi 9. num. 11. de Iudæis, ibidem Felinus num. 1. & in c. quæ in Eccleſiarum, num. 7. de conſtitutionibus, & in b
dicto cap. 1. de tregua, & pace, Decius conſilio 316. aliàs 327. incip. viſo caſu propoſito, num. 3. verſ. 4. & vltim. Iaſ. in l. omnes populi, num. 48. ff. de iuſt. & iure, & in l. vbi pactum, num. 17. C. de tranſact. Guil. de Cun. in l. 1. in princip. ff. de exercit. actione. Nel. in tractatu, Bannitorum 3. part. 2. temporis, quæſt. 84. Hyppol. Bonac. c
quæſt. criminal, verbo de Bannitis, pag. mihi 30. Ant. Sola vbi ſupra, num. 142. Marſ. ſing. 77. num. 2. & conſi. 9. num. 26. qui etiam ex mente Guil. de Cun. teſtatur quòd ſi ſciente, & patiente ſuperiore pro locum tenente ipſius quiſpiam f
abſque eius iuſſu & nominatione ſe geſſerit, ex quo illum tolerauit, id ſibi tacitè mandaſſe videtur,

tur, ex eleganti tex. in d.l.1.§. Magistrum autem ibi: *Ceterum si scit & passus est eum in naue magisterio fungi, ipse eum imposuisse videtur*, ff. de exercit. actione, sequitur Auiles in capitulis prætorum, c.4. verbo iustitia, num.16.

Nec à proposito nostro dissentit pulcra, & ce-
6 lebris Ancharr. doctrina consi.161. ad finem, docens quod si clericus possideat duas Ecclesias patiente superiore, ex huiusmodi patientia dictarum Ecclesiarum vnio facta, & ob id etiam remissa pœna præsumitur, vti refert Decianus, res-
7 pon.4. num.24. ad fin. vol.4. Ex eo etiam argumentum sumitur, quod aliàs passim iure proditum est, mandatum ex scientia, & patientia præsumi, l. si remunerandi, §. si passus, l. qui patitur, ff. mand. Bart. Socin. Rimin. Curc. & alij, quos recenset Faquineus, lib.1. consi.5. num. 7. 9. & 45. & consi.54. num.12. & vniuersitatem per parti-
8 cularium possessionem absque mādato præscribere, si modo scientia, & patientia interuenerit, Iosep. Masc. deprobat. conclu.1189. à num.16. & Faquin. vbi supra num.8.

Imò in casu nostro scientiam, & patientiam
9 S. Pontificum cōsensu expresso fortiorem esse, ex quo ipsi diù tolerarunt palam est, quia præsumptus consensus ex scientia, & non contradi-

ctione

ctione eum tẽporis diuturnitate inductus, con-
sensu expresso fortior reputatur, vt elegãter res-
pondit Crauet. consi. 640. num. 10. lib. 4. quem
sequitur doctiss. Casanate, consi. 29. d. nu. 40.

Deinde licèt Romani Pontifices Toletani 10
Consilij & appellationis quæ ad eundem inter-
ponitur ignari fuissent; cùm id expresse non
appareat, contrarium potius præsumẽdum est,
eo quod eorum officialium, vel iudicum noti-
tiam non aufugerit, quo fit, vt etiam Romanos
Pontifices certiores de hoc factos fuisse creda-
tur, quia tunc superiorum scientia probatur; si
eorum officiales, vel iudices id de quo agitur sci-
uisse constiterit, Boher. decis. 264. num. 19. Cra-
uet. de antiquitate tempor. 4. part. sectione abso
lutis differentijs, num. 14. ad finem, & ex Bart. in
l. si publicanus 4. §. in omnibus, num. 2. ff. de pu
blicanis, Alexan. Decio, & alijs asseueranter do-
cet Cardin. Thusc. pract. conclus. iur. littera C.
conclu. 796. num. 39.

Quod autem officialibus, seu legatis Roma-
norum Pontificum, vt potè Illustrissimis Nun-
cijs hoc innotuerit hæsitare non licet, cùm ipsi
simul, & Hispaniæ Catholicorum Regum Cu- 11
ria à Gothis per multum temporis spatium To-
letum habitarint, vbi Illustrissimi Toletani An-
tistites

tistites Consilium semper habuerunt. Et quo
12 tempore Illustrissimus D. Ioannes Tauera Toletanus quondam Archiepiscopus, tam in maiori Hispaniarum senatu, quàm in supremo caussarum fidei Consilio in amplissimum Præsulem electus vixit, cum harum dignitatum respectu in Regia Curia (quæ tunc Pinciæ erat) commoraret, ibidem Consilium secum transtulit: cum enim Illustrissimi Nuncij in Regali Curia, vbi, & Consilium erat, semper assisterent, prædicti
13 Consilij, & prouocationis ad ipsum certiores factos fuisse præsumitur, argument. tex. in c. quosdam 7. extra de præsumpt. c. 1. de postu. prælat. c. quod dicitis, fina. 16. distin. tex. optimus in c. cum in tua qui matr. acus. poss. vbi Innocent. III. sic ait: *Cum rationabiliter præsumatur, quòd denunciationem publice factam idem existens in ipsa diœcesi minime ignorauit*, glo. 1. in l. fina. ff. de decret. ab ord. fac. docet Card. Zayar. in Clement. vnic. num. 9. de foro competent. Henric. Bouet singulari 44. verbo præsumptio num. 11. & singulari 46. num. 23. plura congeris Casanat. consi. 39. ferè per totum, præcipue nu.
1 33. & 34. Mascard. de probationibus, conclus. 1294. num. 15. & 16. Font. de pact. nupt. claus. 4. glo. 15. num. 23.

Sed

Sed cur mendicatis ſuffragijs, & coniecturatis præſumptionibus Illuſtriſsimorum Nunciorum ſcientiam comprobamus, quando & ipſi non ſemel, ſed multoties cauſas prædicto Conſilio hac præſcripta formula delegauerint. *Diſcretis viris Conſilij Archiepiſcopatus Toletani*: & ad ipſos Nuncios ſæpe ſæpius plures lites per appellationem deferantur; in quibus duæ ſententiæ, tam interlocutoriæ, quam definitiuæ per Vicarium generalem Archiepiſcopi Toletani vna, & alia per eiuſdem Conſilium prolatæ inueniantur, vt nemini latere arbitror. 14

Item etiam cum pluries magna diſceptatione altercatum, indubiumque reuocatum fuerit, an ſentētia ab Archiepiſcopali Conſilio prolata in cauſſa, quę per appellationem ad ipſum de Vicario generali delata eſt, ſecundam in lite faciat inſtantiam, optimam ac iuridicam, à priorique per Vicariū pronunciata omnino diſtinctam, ita vt noua, & diuerſa inſtantia reputetur, acri, & examinato iudicio declararunt, præcipuè in vna Toletana alimentorum, & filiationis inter Licentiatum Mancium de Villafaña, & Franciſcum de Villafaña, ita deciſſum & declaratum fuit per Illuſtriſ. & nobiliſs. Camillum Gaetanum Alexandrinum olim Patriarcham, 15

& Apostolicæ sedis Nuncium in Hispaniam missum, magni nominis virum, ac hodie Cardinalatus dignitate meritò præfulgentem, anno Domini 1594. IIII. Pōtificatus Clementis VIII. & eum per viam violentiæ ad supremum inuictissimi Hispaniarum Regis Senatum huiusmodi declaratoria sententia delata fuisset: Illustrissimum Nuncium in prædictæ sententiæ prolatione, nullam fecisse vim intulisse, pronunciatum fuit. Ita similiter doctiss. & grauiss. Pintiani Senatus

17 Auditores in vna executionis testamenti Comitissæ de Fuensalida inter executores, & superstitem Maritum agitata, & in alijs pluribus per viam violentiæ ad eos passim deuolutis, veriuri consonum, itidem pronunciarūt: quorum, & similium litium originalia exemplaria in archiuo eiusdem Consilij recondita, & asseruata inueniuntur. Igitur si Summi Pontifices, & eorum officiales Archiepiscopū Toletanum Consilium possidere, idque de sententijs Vicariorum generaliū prouocari nō ignorauerint: imò scientes, & tolerantes, cum contradicentes impedire potuissent, tacito potiùs consensu approbando id omisserint: nemini iam de iure Consilium habendi, & prouocationis ipsius hæsitare conuenit, quidquid contrarium ius commune videretur

retur proferre; cum huiusmodi diutina patientia, & tolerantia expresi consensus parem, & æqualem vim habeat: imò & fortior sit, ex quo dispensationē ottam fuisse ex superioribus nulli latere potest.

Quid ergo iam superst, nisi vt quidquid à nobis huiusce argumenti caussa dictū est, promptū semel habeatur, & iuridicum: etsi enim forma & facie stili dicta forte displiceant, fini tamen suo, & argumento cōuenire existimo, siquidem ex his apertiùs colligatur, ita vt deinceps hæsitari non liceat, Toletanum Antistitem Hispaniarum Primatem, & Patriarcham prædicti Consilij iustam posidendi caussam multiplici ratione habuisse, appellationemque ad ipsum de sententijs Vicariorum generalium non irrationabiliter admitti. Denique licèt fato contingeret superiora omnia leuia, inutilia, parui roboris, nugalia, que potiùs iudicari: crederem sanè sufficere pro huius veritatis munimine, & defensione, olim, nec minus hac ætate nostra, viros omnige- 18
næ litteraturæ, sanctitatis eximiæ, memorandæ, & incorruptæ virtutis, prouidæ eruditionis Toletanos Antistites in Cousilio semper habuisse, qui ni licitum crederent, nec appellationes admitterent, nec huiusmodi officijs condecorari

paterentur, quorum plurium memoria, licet immemorialis temporis iniuria fuerit abolita, eximia tamen aliquotum fama ex his, quos percipere potuit tenebris obrui non patimur.

Scimus enim tempore illius sanctissimi &
19 magni Præsulis D. Petri Tenorij eius Consilium illustrasse *Vicentium Arias Balboa*, Archidiaconum Toletanum, egregia sane laude dignum, qui primus fuit fori legum glossographus, cuius manu scripta opera in Bibliotheca maioris Toletani templi asseruantur, vt tantæ eruditionis fidum testimonium posteris transmitteretur; quique in Episcopum Placentinũ electus obijt: cuius ossa in sacello eiusdem D. Petri Tenorij, quod intra pomœrium Ecclesiæ Toletanæ exstat, seruata conquiescunt in marmoreo sepulcro, quod adhuc visitur iuxta fundatoris corpus paulò inferiori loco, vbi imago eius è marmore sculpta in integrum exstat. Doctissimum etiam
20 *Gundisaluum Bonifacium* Episcopum Segouiensem, eruditione singulari, & acerrimo iudicio ornatissimum, qui opus non spernendum molitus est, inscriptum *Glossa peregrina* duobus tomis distributum, quo memoriam sui posthumis temporibus commendauit. Et Excelentissimũ
21 illum *Ioannem Ildephonsum Fernandez Madrid* virum

virum doctrina & morum integritate celebrē, ingenio promptum, eloquio compoſitum, & omnium litterarum ſcientia egregiè præditum. Poſtea vero Illuſtriſsimo D. F. Franciſco Ximenez ibidem Pontificiam ſedem occupante, *D. Ioannes à Velaſco* Comitis ſtabilis frater ſua 22
tempeſtate inter cæteros litteris & prudentia clariſsimus, poſt adeptum Epiſcopatum Calagurritanum triennio maximo cum honore Conſilio præfuit. Emicuerunt inſuper tempore Illuſtriſſimi D. Ioannis Taueræ, præclarus ille *D. Petrus* 23
de la Gaſca ad Indos olim miſſus, vt eorum impetus, quaſi ſtrenuus miles retardaret: in quo nec arma togæ, nec toga armis cedere viſa ſunt: qui poſtea Epiſcopus Saguntinus conſtitutus obijt. Memorabilis D. *Petrus Ponce à Leon* nun 24
quam ſatis laudatus: qui propter eximiam virtutem ſimul atque ſapientiam Epiſcopatum Ciuitatenſem, & Placentinum adeptus eſt; & inſuper in cauſſarum fidei ſupremo Senatu generalis Præſul creatus fuit. *Doctor Bernal* Pontificij 25
iuriscōſultiſsimus, moribus, & vita adeò clarus, vt Epiſcopus Calagurritanus meruerit conſecrari. Rurſus ſuccedente tempore, prædicto Conſilio adfuit peritiſsimus *Licentiatus Baptiſta Velez* Canonicus Toletanus, & apud eminentiſsi-

mos sui temporis tanti habitus, vt quicumque huius testimonio refragari conaretur, iuris prudentiæ ignoratione meritò veniret notandus.
27 Præfuerût *Licentiatus Ildephonsus Serrano* magna eruditione, & publicarum rerum experientia insignis, omnibusque sapientiæ dotibus cu-
28 mulatissimus. *Doctor D. Petrus Caruajal* Ecclesiæ Toletanæ olim Decanus, omnium litteratû scientia valde eruditus, quarum cognitione nominis, & gloriæ tantùm consequutus est, vt eruditionis caussa Episcopus Coriensis acclamari meruerit; vbi nunc vigilantissimi Pastoris substinet officium, & inde maiora indepturum spe-
29 ramus *Doctor D. Thomas à Borja* eiusdem Toletanę Ecclesię Canonicus. Excellêtiss. Ducis Gandiæ filius, quiquidem postea ad supremum Inquisitionis Consilium euectus fuit, à quo ob insignes animi dotes Episcopatus Malacitani munus obijt, vnde Episcopus Cordubensis electus, modico temporis interuallo ad Archiepiscopatum Cæsaraugustanum peruenit. D. *Francis-*
30 *cus Monsalue* sancti Vicentij Abbas, & D. *Aluarus Monsalue*, qui vt fratres, ita in Toletana Ecclesia Canonici emeriti, in quibus ingenium candidum, & à maioribus suscepta nobilitas maximè elucet. Præterea sederunt in Consilio

Doctor

Doctor D. Ildephonſus Anaia Canonicus Toletanus iuris vtriuſque conſultiſsimus, quem eximia doctrina, & exacta prudentia in ſupremo Regali Conſilio ſenatorem eligi: ac poſtea in Pinciano ſenatu Regimen, & ſummam Præfecturam ſuſcipere promeruit. 31
Doctor Petrus Salazar & Mendoça Toletanæ Eccleſię Canonicus Penitentiarius, iuris vtriuſque, antiquitatum, & hiſtoriæ cognitionis adeò doctus, cuius extſtat Chronicon idiomate patrio ſcriptum Illuſtriſsimi D. Ioannis Taueræ Archiepiſcopi Toletani S.R.E. Cardin. aliaque præclari laboris monumẽta indiès ſpectamus. 32
Doctor Dionyſius à Melgar noſtræ Cathedralis Eccleſiæ Canonicus Doctoralis, vir ſanè probus ſimul & integer, vtriuſque iuris prudentiſsimus multiiugaque virtute præcellens. 33
Licentiatus Michael à Salazar in eandem Toletana Eccleſia Canonicatus dignitate meritò inſignitus, maximæ integritatis, & doctrinæ vir, legalis & Pontificij iuris ſcientia conſpicuus, multis, magnificiſque virtutum titulis cohoneſtatus. 34
Licentiatus Antonius Morejon, & eius frater *Ioannes Ribera & Morejon* hæreticæ prauitatis in Cordubẽſi Inquiſitione acerrimus vindex, encomijs maximis extollendi, qui velut alterum cæleſte Dioſcôrum ſidus micantiſsimo 35

virtu-

virtutum, & sapientiæ splendore nostram Hesperiam illustrarunt.

Et tandem hoc nostro felicissimo æuo, quo
36 Illustrissimus D. *Bernardus de Sandoual & Roxas* suscepto Pontificio munere cum laude eximiã salutis popularis perfungitur, Toletanũque Gregem suæ curæ creditum sedulò tuetur, & fouet; summo cũ honore & laude à Consilijs eiusdem fuerũt D. *Rodericus à Castro* Toletanus Ca-
37 nonicus, nobiliss. Comitis de Lemos pronepos, nepos, filius, atque frater: qui cũ tam nobilitatis, quàm humanitatis titulo sit ornatus, sanctiorem, ac supremum Senatum quasi fidei verum
38 propugnaculũ ornat. *Doctor* D. *Gabriel Ortiz à Sotomaior* Toletanus Canonicus simul & Scholæ Præfectus, litterarum, ac rerum gerendarum
39 notitia Illustris. *Doctor* D. *Franciscus à Mendoça* eiusdem Ecclesię Canonicus, præclarissimi Comitis de Orgaz filius, cuius admirer ne magis humanitatem nobilitati coniunctam an rerum variarum cognitionem nescio: quarum ratione vnius ex consiliarijs in pręcipuo, & generali Inquisitionis Senatu munus diligenter exercet.
40 *Licentiatus Poblete à Vera* Cęsarei Pontificijque iuris satis peritus. *Licentiatus Bernardinus Auila de Vera* Complutensis Ecclesiæ meritissimus Abbas,

Abbas, qui politioris litteraturę, ac vtriusque iuris celebres, & viro dignos progressus fecit, *Licentiatus Ioannes Delgado & Aguero*, in eadem Complutensi Ecclesia Scholasticus, religionis propugnator strenuus, antiqua Regiaque maiorum nobilitate clarus, virtutum, ac litteraturę luminibus perspicuus, ob cuius maximam eruditionem, asiduaque negotiorum experiméta Vicarij generalis honore Toleti insignitus ad maiora properat. 42
Doct. D. Ioannes Brabo & Acuña Canonicus Toletanus sacrę Theologię, & iuris Pontificij honestamento maximè decoratus. 43
D. Gundisaluus Chacon Toletanę Ecclesię Canonicus, & precipuus Sacellanus, fidei caussarū quęsitor, ex Illustriss. Presulis nostri prosapia oriundus, tam litterarum, quàm virtutum dotibus pręstans, de quo plura, non tam hominum fama perceelebris, quàm veritas ipsa suggerit. 44

Et hodie Auditorum munere in ipso Consilio funguntur, *Doctor Didacus Tello Maldonado* Talabricēsis Ecclesię Thesaurarius, olim legum (quarum hodie Decanus munere summa cum litterarum gloria fungitur) Primarius apud Toletanos antecessor. 45
Licentiatus Christophorus Salinas à Medinilla Compostellanę Ecclesię Canonicus, sacratiorum canonum, ac prudentię sanctioris 46

47 ctioris Mysta. D. *Ioannes Ortiz & Sotomaior* generis nobilitate, vitę integritate, ac ingenij acumine insignis; qui de se multa, & grauia indiès
48 pollicetur. D. *Franciscus de Melgosa* Canonicus Abulensis, omnium rerum, ac litterarum studio clarissimus. Inter quos Pręsidis officium substi-
49 net *Doctor* D. *Gabriel Suarez de Toledo* Canonicus Toletanus, Mantueque Carpentanę Archidiaconus, nobilitatis, & litterarum insignibus nitens. Viri profectò omnis exceptionis immunes; à quibus nihil iniustum, indecorum, iuri, aut bonis moribus repugnans consensu, & officiorum aceptione approbatum credendum est. Quorum laudibus meritò, consultoque vberioribus supersedeo, quia felix, vt ille ait,

——— dicique beatus.

— ante obitum nemo, supremaque funera debet.

Quamobrem de ceteris nullum vnquam tam peruicacē, refractariumuè, ac ceruicosum inueniri posse existimo, qui tanto Consilio, ius, & auctoritatem derogare, aut diminuere ausit; pręsertim cum clarius de vtroque apud ęquos iudices constet,

-- Quàm solis radij esse olim, cū sudum est, solent.

INDEX

INDEX RERVM MEMORABILIVM, QVÆ TOTO HOC OPERE CONTINENTVR ALPHABETI ORDINE DIGESTVS.

A.

ABSOLVERE nequit Vicarius à casibus Episcopo reseruatis, nisi specialiter ei permittatur, 1. p. n. 229. pag. 142.

Absoluere an posfit, qui condemnare prohibetur, 1. p. n. 195. cum sequen. pag. 12

Absolutio ad illum expectat, ad quē ligādi potestas pertinet, 1. p. n. 159. pag. 105.

ADMINISTRATIONE bonorum, etiam libera, alicui concessa, donandi potestas tributa non censetur, 1. p. 182. pag. 121.

ADVOCATORVM Primas dicitur, qui præest alijs aduocatis, 2. p. 1. fund. n. 8. pagin. 170.

AEDIFICATIONI Monasterij per testatorē relicti assensum, & autoritatem ex sola generali commissione Vicarius interponere non potest, 1. p. n. 230. pag. 143.

D. ALVARVS de Monsalue Canonicus Toletanus, laudatur, 2. part. 5. fund. n. 30. pag. 258.

ANASTHASII Germonij sententia reijcitur, 1. p. n. 37. pag. 37. & n. 38. p. 38. & n. 43. 44. 45. pag. 43. cū seq.

ANTONIVS Morejon, laudatur, 2. p. 5, fund. n. 35. pa. 258.

ANDRAEAE Faquinei interpretatio reijcitur, 1. p. n. 53. & 54. pag. 49. cum seq.

APPELLANDVM est de minori ad maius iudiciū, secundū appellationis substātia, 2. p. in prin. n. 11. pa. 159.

Appellans à sententia Papæ ad Christum, hæresis suspicione non caret, 1. p. n. 20. pag. 29.

Appellare ommisso medio cōtra substantiam appellationis est, 1. p. n. 166. pag. 109

Appellari non potest, de officiali Episcopi ad Episcopum, etiam prætextu cuiuslibet consuetudinis, 1. p. n. 1. pag. 19. & quæ situatio, ibidem, n. 9. pag. 22.

Appellatur a delegato, ad delegantē, 1. p. n. 34. pag. 35.

Appellari non potest à Vicario Capituli sede vacante, ad ipsum Capitulum, 1. p. n. 100, pag. 74.

Appellari non valet, à sententia locum tenentiū, ad Correctores, 1. p. n. 115. pa. 80.

Appellari an liceat à Correctoribus, seu Prætoribus dominorum ad dominos ipsos, 1. p. n. 116. pag. 81.

Appellari an posit a delegato Episcopi ad ipsius Vicarium, 1. p. n. 148. cum sequētibus, pag. 98.

Appellari à sententia Principis non potest, 1. p. n. 170. pag. 112.

Appellari an liceat ad Episcopum de sentētia Vicarij generalis ad ciuitatem tantum constituti, 1. p. n. 174. pag. 116.

Appellari non potest ad Episcopum de sententia diffinitiua Vicarij, secus ab interlocutoria, 1. p. n. 175. pa. 117.

Appellari non licet de Vicario ad Episcopum in casibus, qui exigunt speciale mandatū, si simul cum generali potestate specialiter Vicario concedantur, 1. p. n. 251. pag. 150.

Appellari non potest de Vicario ad Episcopum, etiam in caussis speciale mandatum exigentibus, licet separatim ei cōmittantur; si ea clausula in commissione adijciatur, *Hac Vicario committimus, ampliantes, & extendentes præterem potestatem per nos commissam*, 1. p. n. 255. pag. 152.

Appellari non potest à sentētia iudicum Conseruatorū ordinis S. Iacobi, ad Archiepiscopum Toletanum, 2. p. 2. fund. n. 5. pag. 204.

Appellari potest ad Summū Pontificem omisso medio 2. p. 1. fund. n. 25. pag. 179.

Appellari licet ad Patriarchas omisso medio, 1. p. nu. 26. pag. 174.

Appellari licitū est de Sūmi Pontificis, vel Regum officialibus, ad ipsos Reges, vel Pontif. 2. p. 1. fund. n. 29. pagin. 181.

Appellatio vt ad Episcopum

defera

deferatur necessarium nõ est, vt iudex à quo propriã habeat iurisdictionẽ, sed tãtum quod minorem habeat 1.p.n.46.pag.45.

Appellatio nõ admittitur de delegato Episcopi ad Episcopum, si in fraudẽ Metropolitani Episcopus caussã delegauerit, 1.p.n.58.pag. 55.

Appellatio non admittitur à Vicario sede vacãte, ad Capitulum, à quo fuit creatus, 1.p.n.103.pag.74.

Appellatio à Vicario, ad eum cuius vicẽ gerit, an iure ciuili admittatur, 1.p.n.100.105. 107. & 108.pag.75.cũ seq.

Appellatio, & recusatio equiparãtur, 1.p.n.144.pag.99.

Appellatio ad Episcopum delata corã vicario prosequi potest, 1.p.n.164.pag.108.

Appellatio interponi potest de delegato Episcopi ad Episcopũ, 1.p.n.35.pag.35.

Appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum si de facto fuerit interposita, processus inde secutus nullus, & inefficax est, 1.p.n.165. pag.108.

Appellatio iure communi nõ admittitur de Vicario Potestatis ad ipsam Potestatem 2.p.4.fund.n.17.pag.244.

Appellatio omisso medio con sensu partium interposita in iudicem ad quem iurisdictionem transfert, 1. p.n. 166.pag.109.

Appellatio de Vicario ad Episcopum, nec extra iudicialiter admittitur, 1. p. n. 167.pag.110

Appellatio & in integrum restitutio in quo differant, 1. p.n.172.pag.114.

Appellatio non admittitur de Vicario ad Episcopum in casibus, qui in generali Vicariatus commissione continentur, 1.p.n.179.pag. 119.

Secus in his, qui Vicario nõ competunt, nisi specialiter committantur, ibidem.

Appellatio nõ admittitur de sentẽtia ab Archiepiscopo prolata, ad eum, tãquam ad Legatum natum, 2. p.2. fund.n.20.pag.213.

Appellatio nõ procedit de Vicario ad Episcopum, etiam in caussis, quæ exigunt speciale mãdatum, si aliquæ ex his simul cum generali cõmissione committãtur clausula adiecta; *et ad omnia a-*

lia, &c. 1. p. n. 252. pag. 150

Appellatio interponitur de sententijs suffraganeorum Episcoporum, & Archiepiscoporũ ad Patriarchas, seu Primates, 2. p. 2. fund. n. 4. pag. 203.

Appellatio an procedat de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consiliũ non obstante dec. c. 2. de consuet. lib. sext. 2. p, in prin. à n. 1. pag. 155.

Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum quare prohibeatur, 2. p. 4. fund. n. 20. pag. 246.

Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum naturæ & essentiæ appellationis repugnat, ibid. n. 21.

Appellatio, quæ vsque adhuc de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Cõsiliũ defertur, tãquam ad omnino diuersum iudicem, & superiorem interponi consueuit 2. p. 4. fund. n. 25. pag. 249.

Appellatio interponitur de sententijs iudicum Conseruatorum totius Hispaniæ ad Archiepiscopum Toletanũ exceptis causis ordinis sancti Iacobi, 2. part. 2. fund. n. 5. pag. 203.

Appellatio de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium ex tacita S. Pontificum patientia, & tolerantia defendi potest, 2. p. 5. fund. n. 2. pag. 258.

Appellatio à Præfecto Prætorio ad Principem non admittebatur, 1. p. n. 7. pa. 22. & n. 113. pag. 79.

Appellatione prohibita supplicatio sublata non censetur, 1. p. n. 169. pag. 112.

Appellationis substantia exigit vt de minori ad maius iudicium appelletur, 1. p. n. 10. pag. 22.

Appellatur à Vicario nato ad Episcopum, 1. p. n. 27. pag. 32. & n. 36. pag. 36.

Appellatur à Vicario foraneo Rectoris nõ ad Rectorem, sed ad ipsius Rectoris superiorem, vt forẽsis vsus recepit, 1. part. n. 60. pa. 56.

Appellatur ad Principem de sententijs Vicariorum suorum, 1. p. n. 113. pag. 79.

Appellatur de iudicibus Conseruatoribus ad Sum. Pontificem tantum, 2. p. 2. fun. n. 6. pag. 204.

Appellatur de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consiliũ tan

quam

quam de Archiepiscopo ad Primatem Hispaniarum, 2.p.2.fund. n.10. pag.207. & n.16.pag.210.

ARCHIDIACONVS Vicarij munus exercet absente Episcopo,& ei⁹ officiali, 1.p.n.22,pag.29,& nu.85. pag.67.

Archidiaconus sede vacante dum Capitulum Vicarium eligit, Vicarij officium sustinet,ibidem.& monitoria cōcedere,& dimissorias literas ad suscipiendos ordines dare potest, 1.p.n.23. pag.30.

Archidiaconi, seu Archipresbyteri iurisdictio Episcopi iurisdictione inferior est.1. p.n.29.pag.33.

Archidiaconus,& Archipresbyter ordinariam iurisdictionem habent, 1.p.n.30. pag.33.& n.83.pag.66.

Archidiaconi iurisdictio per Episcopum reuocari nō potest,1.p.n.96.pag.71.

ARCHIEPISCOPVS Toletan⁹ Hispaniarū Primas est, & Patriarcha, 2. p.1. fund.n,1.pag.168.

Archiepiscopus Toletanus vi lineatæ crucis insigni vtitur,2.p.1.fund.n.14.pag. 172.

Archiepiscopus Toletanus et si Patriarcha non esset, recté tamen ad eius Consiliū appellaretur,2.p.3.fund.n. 1.pag.218.

Archiepiscopus Toletanus ex tempore immemoriali Cōsiliū habet,ad quod de sententijs Vicariorum generaliū appellatur, 2.p. 3.fund. n.2.pag.218.& n.5.pag. 219.

Archiepiscop⁹ Toletanus multo ante quam Bonif. VIII. conderet decis.c.2.de const. lib.6.Consilium habuit,2. p.3.fund.n.4.pag.219.

Archiepiscopus Toletanus à tempore Diui Ildephonsi triginta pauperes quotidie alit, 2.p.1.fund.n.17.pag. 173.

Archiepiscopus Toletanus veri & proprij Patriarchę priuilegijs,ac prærogatiuis vtitur, 2.p.1.fund.n.32.pag. 185.

Archiepiscopo Toletano non solum ea competunt priuilegia,quę generaliter veris quatuor Patriarchis concessa sunt, sed quæ ad eorum quemlibet specialiter pertinēt,2.p.1.fund.n.34.pag. 189.

Archie-

Archiepiscopi vnam tantùm crucem præferre possũt, & aliter facientes reprehẽduntur, 2.p.1.fund.n.93.pagin.171.

Archiepiscopus Burgẽsis duos Vicarios generales habet, 2.p.in prin.n.22. pag. 163.

Archiepiscopi à Patriarchis pallium accipiunt Patriarchæ à Summo Pontifice, 2.p.1.fund.n.11.pag.161.

Archiepiscopi elatam crucem intra suam tantùm Prouinciã præferre possunt; Patriarchæ vero vbicumque, 2.p.1.fund.n.12.pag.171.

Archiepiscoporum, & Episcoporum omniũ ordinarij iudices sunt Patriarchę, 2.p.2. fund.n.1.pa.100.

ARGVMENTVM sumitur de Archidiacono ad Vicarium Episcopi, 1.p.n.84. pag.67.

Argumentum non rectè fit de iurisdictione ad dominium nec è contra, pag.69.

AVDITORIVM Archiepiscopi, & Vicarij vnum & idem est, 2.p.in prin.n.5.pag.157.

AVCTORARE nequit Vicarius exemplum ex originali sumptum, vt eandem vim, & auctoritatem cum originali habeat, nisi ei specialiter committatur, 1.p.n.250.pag.149.

B.

BALTHASAR Amescua Tolet. laudatur, 2.p.1. fun. n.45.pag.196.

BANNITVS a Principe per ciuitatem toleratus, impunè offendi nequit, 2. p. 5. fund.n.4.pag.260.

BAPTISTA Velez laudatur, 2.p.5.fund.n.26.pa.269

BARTOLI intellectus reijctus, 1.p.n.51.& 52.pa.48.

BENEFICIA vacantia nequit Vicarius Episcopi cõferre, 1.p.n.77.pag.63.

Beneficia conferre Vicarius non potest permutare volentibus, absque speciali cõmissione, etiã si habeat potestatem recipiendi resignationem beneficiorũ causa permutationis, 1.p.n.184 pag.122.

Beneficia conferre nõ potest Vicarius præter speciale mandatum, 1.p.n.181.pag.120.

Beneficia vnire, aut reuocare vniones, & Ecclesias diuidere Vicario non licet, nisi

ei particulariter concedatur,1.p.nu.223.pag.140.
Beneficiorum collatio quædā donatio est,1.p.n.182.pag.121.
Beneficiorum permutationes Vicarius expedire nequit nisi specialem ab Episcopo commissionem habeat, 1.p.n.247.pag.148.
Beneficiorum resignationes Vicarius accipere non potest sine speciali Episcopi licētia,1.p.n.211.pag.134,
Beneficium nouum in Ecclesia Vicarius creare nequit prætextu generalis cōmissionis,1.p.n.239.pag.146,
Beneficium supprimere Vicarius non potest,ex generali Vicariatus commissione,1.p.n.202.pag.129.
Doct. BERNAL Consiliar. olim Tolet.laudatur,2.p.5.fund.n.4.pag.260.
L. BERNARDINVS Auila de Vera Consilia. Tolet.laudatur,ibidem,n.41.
Burgēsis Archiepiscopus duos Vicarios generales habet, 2.p.in prin.n.22.pag.163.
Bracharensis Archiepiscopus Primatiam Hispaniæ olim prætendit, 2.p.2.fund.n.7.pag.205.

C.

CAMILLI Gaetani Romani Pontificis Nuncij sententia declaratoria refertur,2.p.5.fund.n.16.pagin.165.
CAPITVLI sede vacante iurisdictio ob eius negligētiam nō deuoluitur ad Metropolitanum; sed Vicarij tantùm deputatio, 1.p.n.122.pag.86.
Capitulo sede vacante excōmunicato,vel iurisdictione priuato eius generalis Vicarius iurisdictionem exercere nō potest,etiamsi constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam Capituli secundū formam sacrosanct. Concilij Trident. 1.p.n.121.pag.86.
Capitulo sede vacante excōmunicato an Vicarius foraneus iurisdictionem exercere possit,1.p.n.123.pag.87.cum sequen.
Capitulum sede vacante Episcopi iurisdictionem habet, 1.p.n.101.pag.74.
Capitulum à Vicario per ipsum sede vacante constituto prouocari non potest, 1.p.n.100.pag.74.
Capitulum sede vacante Vicarium

carum generalem constituit, 1.p.n.102.pag.74.
CAP. 2. de consuetud. libr. sext. cũ generaliter loquatur, omnes Episcopi Vicarios comprehendere videtur, 1.p.n.26.pag.31. Cõtrariũ verius, n.28.pag.32.
C. p. 2. de consuet. lib. sext. in Vicario foraneo locum nõ habet, 1.p.n.31.pag.36.
Cap. 2. de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu constituto generali tantũdem locũ habet, 1.p.n.61.pa.56.
Cap. 2. de consuetud. lib. sext. scientibus, & non contradicentibus Rom. Pontificibus in Tolet. ciuitate admissum non fuit, 2.p.n.20.pag.230.
Cap. si contra vnum, §. cum autem de officio delegat. libr. sext. exponitur, 1.p. n. 151. pag. 102.
Cap studuisti, de offi. deleg. intelligitur, 1.p.n.152.pa.103
Cap. mos antiquus 65. distinc. retenta communi lectione interpret. tur, 2.p. 1. fund. n.10.pag.176.
Cap. à collatione 11. de appel l.t. in sexto expenditur, 2. p. 2. fund. n.17 p.211.
C. p postulatio 15. versic. nisi fortè, de concef. præb. expèditur ibi n.19.pag.212.
Cap. fin. de consuet. interpresatur, ibid. n.22.pag.231.
CAPTIVITAS ciuilis mors dicitur, 1.p.n.159.pag.107.
CARDINALIVM Consiliũ Summ. Pontifex ad expeditionẽ caussarũ habet, 2.p.1.fund.n.27.pag 180.
CASVS referuntur, quos Vicarius præter speciale mandatũ gerere prohibetur, 1. p.n.180.cum seq.pag.119.
CAVSSA recusationis delegato Episcopi obiecta corã Vicario discuti potest, 2.p. n.249.p.1.
Lic. CHRISTOPHORVS Salinas à Medinilla Cõsil. Tolet. laudatur, 2.p.5.fun. n.46.pag.273.
CIVITAS Regia idem importat quod Roma, 2.p. 1. fund.n.44.pag.195.
Ciuitas Regia Roma olim nũcupatã fuit, ibidem.
CLERICVS possidens duas Ecclesias sciente superiore nõ puniturnisi ob id, dicta rum Ecclesiarũ vnio facta videtur, ibid. n. 6.pag.162.
COADIVTORES Vicarios impeditis Rectoribus ex generali commissione Vicarius Episcopi nequit

depu

deputare, 1. p. n. 210. p. 134.
COLLATIO beneficij à Vicario facta dum Episcopus excommunicatus est, non valet, sed Vicarius ob id irregularis efficitur, 1. p. nu. 120. pag. 85. nisi Episcopus esset toleratus, aut oculte excommunicatus, ibidem.
Collatio beneficiorum quædã donatio est, 1. p. n. 182. pag. 121.
COMPLVTENSEM, & Toletanum Vicarium generales esse negat Garcia, 2. p. in prin. n. 15. pag. 161. Contrariũ verius, ibid. nu. 16. & 20. pag. 161. & 163.
Complutensis Vicarius Toletanus Vicarius est, licet Cõpluti resideat, 2. p. in princ. n. 20. pag. 163.
COMPOSTELLANVS Archiepiscopus Hispaniæ Primatiam prætẽdebat, 2. p. 2. fund. n. 7. pag. 205.
CONDEMNARE quis non potest, an possit absoluere? 1 p. n. 193. pag. 126.
CONFERRE beneficia per mutare volẽtibus Vicarius non potest absque speciali commissione, etsi potestatem habeat recipiendi resignationem caussa permutationis, 1. p. n. 184. p. 122.
CONFIRMATIO nihil de nouo addit, sed actum tantùm prout est confirmat, 1. p. n. 137. pag. 95.
Confirmatio Principis nõ efficit vt statuta per eum confirmata sua esse dicantur, 1. p. n. 139. pag. 96.
CONFESSIONES audiendi licentiam an Vicarius ex generali commissione concedere possit? 1. p. nu. 203. pag. 129.
CONFISCARE non potest Vicarius bona clericorum sine speciali Episcopi potestate, 1. p. n. 196. pag. 127.
CONIVNCTIO, &c. diuersas personas coniungit, 1. p. n. 207. pag. 132.
CONSENSV priuatorũ tolli nequeunt quæ de substãtia alicuius actus desiderantur, 1. p. n. 166. pag. 109.
Consensum Vicarius ex generali commissione præstare nequit, vt Metropolitanus ommisso appellationis articulo de caussa cognoscat, 1. p. n. 236. pag. 145.
Consensus priuatorum iudicẽ quempiam efficere non potest, 1. p. n. 165. pag. 108.
Consensus præsumitur ex l. p

su immemorialis temporis, 2.p.n.2.pag.259.
CONSERVATORES sedis Apostolicæ legati dicuntur 2.p.2.fund.n.5.pag.203.
CONSILIVM, & Vicarij generales Archiepiscopi Toletani, eandem iurisdictionem, & idem tribunal habere videntur. Verius cõtrarium, 2.p.4.fun.n.28. & 29.pag.251.
Consiliũ Tolet. Archiepiscopi mãdata, & ab Archiepiscopo delegata iurisdict. potitur, ibid.n.31.pag.252.
Consiliũ Tolet. de quibus causis in prima instãtia cognoscat, ibid.n.32.pag.252.
Consilium Tolet. recte prouocatur à Vicarijs generalib⁹ Archiep. Tolet. 2.p.in prin. n.23.pag.164.cũ sequen.
CONSTANTINOPOLITANA ciuitas Roma nuncupata est, ob q̃ eius Ecclesia Romana appellabatur, 2.p.1.fun.n.39.& 40.pa.191.
Constantinopolitana ciuitas Regia dicta est.2. p.1. fund. n.46.pag.196.
Constantinopolitana, & Toletana Vrbs vno & eodem tẽpore nomine Regiæ ciuitatis vti reperiũt, 2.p.1. fun.n. 47.pa.197.
CONSTITVTI Vicarij, seu datiui generales quinã sint? 1.p.n.25.pag.31.
CONSVETVDINE etiam lõgissima prohibita, imme morialisnõ cẽsetur sublata, 2.p.3.fund.n.11.pag.223.
Consuetudine immemoriali induci nequeunt, quæ lege, aut priuilegio decerni possunt, 2.p.4.fun.n.3.pa.235.
Consuetudine immemoriali plura quæruntur, quæ non possunt priuilegio concedi, ibid.n.8.pag.240.
Consuetudine immemoriali probata, meliorem titulũ de mũdo quemquã habere dicunt interpretes, ibi.n.10.
Consuetudine induci valet quidquid statuto decerni potest, ibid.n.14.pag.243.
Consuetudine immemoriali tolli non possunt ea, quæ sunt contra naturam, & essentiam alicuius actus, 2.p. 4.fund.n.22.pag.247.
Consuetudine vt irrationabili, vel iniqua prohibita immemorialis etiam sublata censetur, ibid.n.14.pa.245.
Consuetudine induci non potest vt de æquali iudice ad æqualẽ tanquam ad habentem æqualem iurisdictionẽ appel

appelletur, 2.p.4.fun.n.24. pag.248.

Consuetudine immemoriali non Principi acquiritur merum imperium, & mixtum, ibidem, n.37.pag.255.

Consuetudine introduci potest, vt de equali iudice ad equalē, seu inferiorē appelletur, si ad eū, vt ad superiorē appellatio deferatur, ibi. n.26. pag.249. dūmodo diuersam & separatā iurisdictionem habeat, secus si eādem, ibid. n.27. pag.251.

Consuetudine induci non potest, vt appelletur à Vicario Episcopi ad Episcopum, 1. p.n.1.p.19. & quæ sit ratio? ibidem, n.9.pag.22.

Cōsuetudine induri nō potest vt alicuius actus substantia mutetur, 1.p.n.11.pag.23.

Consuetudo appellādi de Vicario Archiepiscop. Tolet, ad eius Consiliū per generalem consuetudinis derogationem sublata non videtur, 2.p.4.fund.n.9.pa.221.

Consuetudo notissima probatione nō indiget, sed eā allegare sufficit, ibi. n.3.p.218.

Consuetudo immemorialis licet cēseatur sublata per tex. in c.2. de consuet. in sexto adhuc tamē de Vicarijs generalib⁹ Archiepis. Tolet. ad eius Consiliū appellatio sustinetur, ibi.n.12.pa.224.

Consuetudo immemorialis legis, & priuilegij vicem, & æqualem vim obtinet, 2.p. 4.fund.n.4.pag.236.

Consuetudo immemorialis potentior est priuilegio, ibid. n.7.pag.234.

Cōsuetudo immemorialis priuilegio ex certa scientia a Principe cōcesso æquiparatur, ibidem, n.9.pag.240.

Consuetudo immemorialis, Principum potestati, quando legitime & cum caussa disponunt, assimilatur, ibidem, n.11.pag.241.

Cōsuetudo immemorialis maiorem vim quem statutum obtinet, ibid.n.15.pag.243.

Consuetudo appellādi de Vicario Episcopi ad ipsum Episcopum tanquam irrationabilis prohibetur, ibidem, n.18.pag.245.

Consuetudo non habēti iurisdictionem tribuit, 2.par.4. fund.n.33.pag.253.

Consuetudo nō solum masculis, sed etiam feminis iurisdictionem tribuit, ibidem, n.35.pag.254.

Consuetudo dat altam, mediã, bassam, & impetiosam iurisdictionem, ibi, n. 34. pag. 254.

CORPORALES pœnas in pecuniarias conuertere nõ potest Vicarius præter specialem Episcopi commissionem, 1. p. n. 238. pag. 146.

CORRECTORES non pronocantur à sentẽtijs locum tenentium, 1. p. nu. 115. pagin. 80.

CRIMINALES caussas, expediri, nec inquirere, corrigere, aut punire subditorũ excessus sine speciali mandato Episcopi Vicario non licet, 1. p. n. 191. pag. 125.

Criminales caussas inquirere Vicarius potest sine speciali mandato ad effectum remittẽdi culpabiles ad Episcopum, 1. p. n. 192. pag. 126.

CRVCEM elatam Patriarchę vbicumque præferre possunt, Archiepiscopi intra suam tantùm Prouinciam, 2. p. 1. fund. n. 12. pag. 171.

CVM principalis caussa non subsistit, nec ea quæ sequitur ex illa, 1. p. n. 97. pa. 71.

CVSTODIA Ecclesiæ vacãtis ad eum pertinet ad quẽ eius institutio spectat, 1. p. n. 188. pag. 124.

D.

DATIVI seu constituti generales Vicarij qui sint 1. p. n. 25. pag. 31.

DECEM anni sufficiunt ad desuetudinem introducendam, per quos populus steterit quod leges noluerit recipere, 2. p. 3. fund. n. 21. pagin. 230.

DECLARATIONES Sacræ Congregationis Cardinalium sacrosanct. Concil. Triden. eandem vim, & auctoritatem habent ac si à Papa scriptæ essent, 1. p. n. 190. pag. 125.

DECRETI interpositio in rebus minorum delegari minimè potest, 1. p. n. 83. pag. 66.

Decretum interponere potest generalis Vicarius Episcopi in alienationibus rerum minorum, 1. p. n. 82. pag. 66

Decretum interponere non potest Vicarius in alienationibus, seu trãsactionibus rerum Ecclesiarum, nisi ei specialiter permittatur, 1. p. n. 227. pag. 142.

DEFVNCTORVM piæ voluntа-

luntates Vicarius exsequi non potest, nisi particulare Episcopi licentiam habeat, 1.p.n.222.pag.140.
DELEGANS Episcopus ali cui caussæ cognitionē iurisdictioni Vicarij in ea caussa derog re videtur, 1. p. n. 146.cum sequen.pag.100.
Delegare potest Rector Prouinciæ, seu Magistratus omnes caussas, quę sibi im e Magistratus cōpetunt, siue im mineat necessitas, siue nō, 1.p.n.112.pag.68.
Delegata iurisdictio morte delegantis re integra finitur, 1.p.n.72.pag.61.
Delegata iurisdictio inferior est ordinaria, 1.p.n.47.pagin.45.
Delegatam iurisdictionē Vicarius focaneus habet, 1. p. n.33.pag. 34.
Delegato Episcopi recusato, an solus Episcopus de caussa recusationis cognoscat, 1.p.n.143.pag.99.& n.149 pag.101.
De delegato ad delegantē appellatur, 1.p.n.34.pag. 35.
Delegatus vniuersitatē caussarū sibi commissam alij cōmittere nō potest, 1.p.n.76 pag.63.
Delegatus index iudicem dare nequit, 1.p.n. 86.pa.67.
Delegatus nō semper dicitur, qui alterius vicem gerit, 1. p.n. 90.pag.68.
Delegatus ob iustam delegantis suspicionem recusari potest, 1.p.n.141.pag.97.
Delegatus in caussa sibi ab Episcopo commissa an maior Vicario sit, 1.p.nu.145. pag.99.& n.152. pag.103.
Delegatus Papæ ad vnā caussam in ea maior est legato, 1.p.n.152.pag.103.
DEPOSITIO Episcoporum Romano Pontifici reseruata est, 2.p.1.fund. n.22. pagin.177.
DICTIO, &c, diuersa coniungit, 1.p.n.207.pag.132.
Doct. DIDACVS Tello Maldonado Consil. Tolet. laudatur. 2.p.5.fund. n.45. pag.273.
DIFFERENTIA, quæ sit inter appellationem, & in integrum restitutionem, 1.p. n.172.pag.114.
DIGNITATIS creationi à Canonicis factæ Vicarius præter specialem commissionem auctoritatem interponere nequit, 1.p. n.239. pag.146.

DIMISSORIAS litteras ad suspiciẽdos ordines Archidiaconus sede vacante cõcedere potest, dum Capitulum Vicarium eligit, 1.p.n. 23.pag.30.
Dimissorias, seu commendatitias litteras ad ordines suscipiendos præter speciale mandatum Vicarius dare nequit: nisi Episcopo in remotis agẽte, 1.p.n.197.pagin.127.
DIOECESIM visitare non potest Vicarius sine speciali commissione, 1.p.n.224. pag.140.
Doct. DIONYSIVS à Melgar laudatur, 2.p.5.fund. n.33.pag.271.
DISPENSANDI facultatẽ non habet Vicarius, nisi ab Episcopo ei specialiter permittatur, 1.p.n.221.pa.139
DISPOSITIO eadem esse debet, vbi par ratio militat; 2.p.in prin.n.6.pag.157.
DIVERSAE personæ in appellatione desiderãtur, iudicis à quo, & iudicis ad quem, 2.p.2.fund.n.14.pagin.209.
DOMINI locorum an à sententijs Correctorũ, vel Prætorum suorum prouocentur, 1.p.n.116.pagin.81.
DONARE non potest is, cui bonorum administratio, etiam libera, concessa est, 1. p.n.182.pag.121.
DVODECIM pauperibus victũ quotidie Patriarchæ porrigere tenentur, 2.p.1. fund.n.16.pag.172.
DVOS generales Vicarios Episcopus creare potest, 2. p.in prin.n.21.pag.163.
Duos generales Vicarios Archiepiscopus Burgensis habet, ibidem, n.22.

E

EA, quæ sunt contra naturam alicuius actus, consuetudine immemoriali tolli non possunt, 2.p.4.fund.n. 2.pag.247.
ECCLESIA vacare non dicitur per Sum. Pontif. mortem, 1.p.n.19.pag.28.
Ecclesias diuidere nequit Vicarius absque speciali Episcopi commissione, 1.p.nu. 223.pag.140.
Ecclesias vetustate colapsas, in matrices, vel alias viciniores transferre Vicarius nõ potest, nisi ad id specialem facultatem habeat, 1. p.n.240.pag.146.

Eccle-

Ecclesiæ vacantis custodia ad eum pertinet, ad quē eius institutio spectat, 1. p. n. 188. pag. 124.
EPISCOPI, & Vicarij idē est tribunal, & auditorium, atque eadē persona reputatur, 1. p. n. 2. pag. 21.
Episcopi morte Vicarij iurisdictio finitur, 1. p. n. 73. pagin. 61. & quare. n. 97. pag. 72.
Episcopi Vicarius vniuersitatem caussarū alij cōmittere non potest, 1. p. n. 75. pa. 63.
Episcopi Vicarius iudicem dare potest, 1. p. n. 87. pag. 67.
Episcopi & Vicarij iurisdictio non æque principaliter apud eos residet, 1. p. n. 93. pag. 69.
Episcopi iurisdictio per eius mortem ad Capitulum deuoluitur, 1. p. n. 101. pag. 74.
Episcopi quoties mētio fit, Vicarij persona subintelligitur, 1. p. n. 150. pag. 101.
Episcopi factum, Vicarij factum reputatur, 1. p. n. 161. pag. 107.
Episcopis à suis diœcesibus expulsis, licentiam concedere non potest Vicarius, vt in sua diœcesi iurisdictionem exerceant, nisi ad id specialem facultatem habeat, 1. p. n. 241. pag. 146.
Episcopo Vicarius associatur quoad iurisdictionem, 1. p. n. 97. pag. 72.
Episcopo excommunicato Vicarij iurisdictio suspēditur, 1. p. n. 118. pag. 83.
Episcopo excommunicato iurisdictio eius suspenditur, 1. p. n. 118. pag. 83.
Episcopo excōmunicato, Vicarius alium excommunicare non potest, 1. p. n. 119. pag. 85.
Episcopo excommunicato an Vicarius foraneus iurisdictionem exercere possit, 1. p. n. 127. pag. 87. cum seq.
Episcopo apud hostes degente eius Vicarius iurisdictionem exercere non potest, 1. p. n. 161. pag. 106.
Episcopo licet de nullitate sētentiæ sui Vicarij cognoscere, 1. p. n. 177. pag. 118.
Episcopo in remotis agente, Vicarius præter speciale mandatum, litteras commēdatitias, seu dimissorias, ad ordines suscipiendos dare potest, 1. p. n. 197. pag. 127.
Episcopo recusato Vicarij iurisdictio suspenditur, 1. p. n. 12. pag. 88.

Episcopos punire, & depone re Patriarcha consueuerût 2.p.1.fund n.21 pag.176.
Episcoporũ dispositio Romano Pontifice reseruata est, 2.p.1.fund.n.22.pag.177.
Episcopus, & eius Vicarius soraneus, idem tribunal non constituunt, 1.p.n.35.pag. 35.
Episcopus non prouocatur ab eius delegato, si in fraudem Metropolitani caussam delegauerit, 1.p.n.58. pag.55. Et quomodo frus hoc casu probetur, n.59. ibidem, & probata Episcopus posi Metropolitanum excõmunicari potest, ibidem.
Episcopus ordinariam habet iurisdictionem, 1. p.n. 32. pag. 34. & n.65.pag.59. & n.80.pag.66.
Episcopus Vicarium reuocare potest, 1.p.n.70.pag.60. & quare, n.95.pag.71.
Episcopus iurisdictionem ordinariã concedere potest, 1.p.n.74.pag.62.
Episcopus Archidiaconi iurisdictionem reuocare nõ potest, 1.p.n.96.pag.71.
Episcopus & Vicarius anynũ tribunal, quod recusationẽ constituat, 1.p.n.130.pa.91.
Episcopus an possit reuocare Vicarium per Papam confirmatum, 1.p.n.135.cum sequen.pag.94.
Episcopus reuocare nequit Vicarium a Papa constitutum 1.p.n.140.pag.97.
Episcopus caussæ cognitionẽ alicui delegans, in ea caussa iurisdictioni Vicarij derogare videtur, 1.p. n.146. pag.100.
Episcopus sententiam sui Vicarij vt propriam defendere tenetur, 1.p. n.162. pag. 107.
Episcopus gestis per suum Vicariũ contrauenire nequit, 1.p.n.163.pag.107.
Episcopus in integrum restituere potest contra sententiam sui Vicarij, 1.p.n.171. pag.113.
Episcopus an prouocari possit à sententia Vicarij generalis ad ciuitatem tantùm constituti, 1.p.n. 174. pag. 116.
Episcopus si alterius Episcopi Vicarius fuerit, ea quæ sui ordinis præter speciale mãdatum exercere nequit, 1. p.n.245.pag.147.
ERROR Ludouici Molinæ, & aliorũ conuincitur existimantis.

mantium Toletũ, non Romam, sed Regiam ciuitatẽ appellatũ fuisse, 2.p.1.fun. n.42.pag.193.

EXCOMMVNICATO Episcopo, Vicarius beneficia conferre nequit, 1. p. n. 120 pa. 85. Quod si fecerit, collatio non valet, & ipse irregularis efficitur, 1.p. n. 120.pag.85. Nisi Episcop⁹ esset toleratus, aut oculte excommunicato, ibidem.

Excommunicato Capitulo se de vacante, vel iurisdictionis vsu priuato, generalis Vicarius iurisdictionem exercere non potest, etiam si à Metropolitano ob negligentiam Capituli consti tutus fuerit, secundum formam sacrosanct. Cõcil. Triden.1.p.n.121.pag.86.

Excõmunicato Episcopo vel Capitulo sede vacante, an Vicarius foraneus iurisdi- ionem exercere posit, 1.p. n.123. cum sequen. pag.87.

Excommunicatus ab Episcopo, ab eodẽ absolui potest, etiamsi excommunicatio per Papam confirmata sit, 1.p.n.158.pag.95.

Excommunicatus ab Episcopo per Vicariũ absolui potest. 1.p.n.155.pag.105.

EXEMPLVM ex originali sumptum auctorare nequit Vicarius, vt eandem vim, & auctoritatem habeat cũ originali, nisi id ei specialiter ab Episcopo cõcedatur, 1.p.n.250.pag.149.

F.

FACILIVS aliquid fieri impeditur, quam iam factum rumpitur, 2.p.3.fun. n.23.pag.231.

FEMINAE præcellentes in partibus Gallicanis ex consuetudine ordinariã iurisdictionem adeptæ sunt, 2. p.4.fund.n.26.pag.254.

Feminis consuetudo iurisdictionem tribuit, 2.p.4.fun. n.35.pag.254.

FELTRI statuto dispositum est, vt dũ Vicario Potestatis appelletur is ad ipsam Potestatem, 2.p.4.fund.n. 16.pag.244.

D. FERDINANDVS à Mẽdoça, laudatur, 2.p.1.fund. n.2.pag.168.

FEVDALES caussas cognoscere nequit Vicarius ex generali commissione, 1.p.n. 248.pag.145.

FORANEI Vicarij, qui dicũ

tur, & quare sic dicti, 1. p. n. 24. pag. 30.
Foranei Vicarij, & Episcopi idem tribunal non est, 1. p. n. 35. pag. 35.
à Foranei Vicarij sententia ad Episcopũ appellari potest, 1. p. n. 35. pag. 35.
Foraneus Vicarius delegatã iurisdictionem habet, 1. p. n. 33. pag. 34.
Foraneus Vicarius an curatorem minori dare possit, 1. p. n. 40. pag. 40.
Foraneus Vicarius executor non est gratiarum, & mandatorum Rom. Pontif. 2. p. in prin. n. 18 pag. 162.
Foraneus Vicarius ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest, 1. p. n. 141. pag. 97.
FORENSI vsu receptũ est, vt de Vicario foraneo Rectoris ciuitatis, nõ ad ipsum Rectorem, sed ad ipsius superiorem appelletur, 1. p. n. 60. pag. 56.
FRANCISCI Duareni interpretatio reijcitur, 1. p. n. 53. & 54. pagin. 49. cum sequent.
D. Franciscus à Monsalue laudatur, 2. p. 5. fund. n. 30. pagin. 270.
Doct. D. Franciscus à Mendoça laudatur, ibid. n. 39. pag. 272.
Doct. D. Franciscus à Melgosa Consil. Tolet. laudatur, ibid. n. 49. pag. 274.
Franciscus Turrianus laudatur, 2. p. 1. fund. n. 19. pagin. 176.
Doct. Franciscus Pisanus laudatur, 2. p. 2. fund. n. 1. pag. 201.

G.

DOct. D. GABRIEL Suarez à Toledo, Consilij Toletani Præses laudatur, 2. p. 5. fund. n. 49. pagin. 274.
Doct. D. Gabriel Ortiz & Sotomaior laudatur, 2. p. 5. funda. n. 38. pag. 272.
GALLIARVM Primas habet Archiepiscopum Grationopolitanum sub se ob quod duos Vicarios habet, tanquam Archiepiscopus vnum, & tanquam Patriarcha alterum, & de Vicario Archiepiscopali ad Patriarchalem Vicarium appellatur, 2. p. 2. fund. n. 23. pag. 215.
GARSIAS de Loaisa Archiepisco-

piscopus Toletanus laudatur, 2. p. 1. fund. n. 2. pagin. 168.
GENERALIS non cessio non amplectitur ea, quæ quis non esset verisimiliter concessurus, 1. p. n. 182. pagin. 123.
Generalis potestas cum expressione aliquorũ casuum exigentium speciale mandatum non extenditur ad speciales casus maiores esse pressis, 1. p. nu. 253. pagin. 151.
Generalis Vicarius quis dicatur? 1. p. in princip. nu. 7. pag. 172.
GLOSSA vltima in cap. 2. de consuet. lib. sext. exponitur, 1. p. n. 130. pag. 91.
GRATIOSAE, res absque speciali commissione per Vicarium expediri nequeunt, 1. p. n. 183. pag. 121. & n. 221. pag. 139.
Doc. GREGORIVS Lopez de Madera laudatur, 2. p. 1. fund. n. 45. pag. 196.
D. GVNDISALVVS Chacon laudatur, 2. p. 5. fund. n. 44. pag. 273.
Gundisaluus Bonifacius laudatur, 2. p. 5. fund. n. 20. pagin. 268.

H.

HABRESIM sentire videtur quia sententia Papæ ad Christum appellat, 1. p. n. 20. pag. 29.
Hæresis crimen coram Vicario nequit tractari, nisi specialem ad id facultatem habeat, 1. p. n. 244. pag. 147.
Lic. HIERONYMVS de Zevallos laudatur, 2. p. 3. fund. n. 10. pag. 221.
HISPALENSIS Archiepiscopus Primatiam Hispaniæ olim prætendit, 2. p. 2. fund. n. 7. pagin. 205.

I.

IACOBI Cuiacij interpretatio refellitur, 1. p. n. 53. & 54. pag. 49. & sequen.
Iacobi Menochij lapsus notatur, 1. p. n. 198. pag. 128.
IDEM auditorium constituit Vicarius Archiepiscopi cũ Archiepiscopo, 2. p. 5. pagin. 257.
Lic. ILDEPHONSVS Serrano laudatur, 2. p. 5. fund. n. 27. pag. 270.
Doct. D. Ildephonsus Ansia laudatur, ibid. n. 31. pa. 271.
Ildephonsus Pisanus laudatur, ibidem, 2. fund. nu. 1. pagin. 202.

IMPERATORES Romani in quamplaribus Italiæ partibus per immemorialem consuetudinem regalia amisserunt. 2. p. 4. fund. n. 13. pag. 242.
IMMEMORIALIS consuetudo, licet sublata censeatur per Cap. 2. de consuet. lib. 6. adhuc tamen appellatio ad Consilium Tolet. sustinere tur, ibid. 3. fund. n. 12. pag. 224.
INDVLGENTIAS concedere nequit Vicarius, prætextu generalis commissionis, 1. p. n. 225. pag. 141.
IN INTEGRVM restituere potest Episcopus contra sententiam sui Vicarij, ibidem, n. 171. pag. 113.
In integrum restituere potest Vicarius aduersus suã propriam sententiam, ibidem, n. 172. pag. 114.
In integrum restitutio, & appellatio, in quo differãt, 1. p. n. 172. pag. 114.
In integrũ Vicarius restituit aduersus sententiã sui Episcopi, ibidem, n. 173. pagin. 116.
In integrum restitutionis causã sam an Vicarius præter speciale Episcopi mandatũ valeat decernere, 1. p. n. 232. & 233. pag. 143. cum seq.
INTERDICTA relaxare nequit Vicarius preter specialem Episcopi commissionem. 1. p. n. 218. pag. 138.
Interdicta appellatione, supplicatio sublata non censetur, ibid. nu. 169. pag. 112.
INTERPRETATIO Vasonij a Vacuna refellitur, 1. p. n. 50. pag. 47.
Interpretatio cuiusdam dicentis tex. in c. 2. de consuet. in sexto intelligẽdum esse de Episcopo tantùm, refutatur 1. p. n. 4. pag. 156.
INSTITVERE præsentatum à patrono an Vicarius possit sine peculiari Episcopi mandato? ibidem, n. 186. cum sequentib. pagin. 123.
Doct. D. IOANNES Brauo & Acuña laudatur, 2. p. 5. fund. n. 43. pag. 273.
Lic. Ioan. Delgado & Aguero laudatur, ibid. n. 42.
Ioan. Ildephonsus Ferdinandez Madridius laudatur, ibid. n. 21. pag. 268
D. Ioann. Ortiz de Sotomaior laudatur. ibidem. n. 47. pag. 274.
D. Ioan. de Ribera & Morjon,

ion, laudatur, ibi. n. 35. pag. 271.
D. Ioannes Tauera Archiepiscopus Toletanus tempore, quo Regia Curia Pinciæ erat, ibidē Consiliū. habuit, 2. p. 5. fund. n. 12. pag. 264.
D. Ioannes Velascus laudatur, ibidem. n. 22.
IVDEX delegatus vniuersitatem caussarum committere non potest, 1. p. n. 76. pagin. 63.
Iudex ordinarius iudicem dare potest, non delegatus, ibidem, n. 86. pag. 67.
Iudex mutare potest sententiam, quam inter loquendo pronunciauit, 1. p. n. 176. pagin. 117.
Iudex qui sententiam protulit, de nullitate eius cognoscit, ibid. n. 178. pag. 118.
Iudex à quo, tenetur mittere litteras dimissorias ad iudicem ad quem, 2. p. 2. fund. n. 15. pag. 210.
Iudices Conseruatores dicantur legati sedis Apostolicę, ibid. n. 5. pag. 203.
Iudicem dare potest Vicarius Episcopi, ibi. n. 87. pag. 67.
IVLIANVS Imperator numero Senatorū ipse se subscripsit, 1. p. n. 5. pag. 21.
IVRAMENTVM purgationis canonicæ Vicarius deferre non potest, nisi speciale Episcopi mandatum habeat, 1. p. n. 234. pag. 144.
IVRE ciuili an dētur appellatio à Vicario ad eum cuius vicem gerit, 1. p. n. 105. 107. & 108. pag. 73. cum sequent.
Iure ciuili Vicarium cōstituere non licet præter necessitatem, etsi constituatur, delegatam nō ordinariam iurisdictionem habebit, 1. p. n. 111. pag. 78.
IVRISDICTIO Vicarij nati Episcopi iurisdictione inferior est, 1. p. n. 29. pag. 33.
Iurisdictio Episcopi ordinaria est, ibid. n. 32. pag. 34.
Iurisdictio delegata inferior est ordinaria, 1. p. n. 47. pagin. 45.
Iurisdictio Episcopi ordinaria est, ibid. n. 65. & 80.
Iurisdictio eadem æque apud duos residere non potest, sicut dominium, & possessio, ibid. n. 66. pag. 59.
Iurisdictio ordinaria à lege tribuitur, ibid. n. 67. pag. 59.
Iurisdictio ordinaria reuocari non potest, ibid. n. 69.
Iurisdictio ordinaria conce-
dentis

dentis morte nō finitur, ibidem, n. 71. pag. 61.
Iurisdictio delegata morte delegantis re integra finitur, ibidem, n. 72. pag. 61.
Iurisdictio Vicarij per Episcopi mortem exspirat, 1. p. n. 73. pag. 61.
Iurisdictio ordinaria ab Episcopo concedi nequit, ibid. dem n. 74. pag. 62.
Iurisdictio Vicarij, & Episcopi non æque principaliter apud eos residet, ibid. n. 92. pag. 69.
Iurisdictio Archidiaconi per Episcopum reuocari non potest, ibid. n. 96. pag. 71.
Iurisdictio Vicarij certis limitibus circunscripta est, ibid. n. 99. pag. 73.
Iurisdictio Episcopi sede vacante ad Capitulum deuoluitur, 1. p. n. 101. pag. 74.
Iurisdictio Vicarij suspenditur per Episcopi excommunicationē, ibid. n. 118. pag. 83.
Iurisdictio Episcopi per ipsius excommunicationem, suspenditur, ibidem.
Iurisdictio Capituli sede vacante ob Capituli negligētiam, nō deuoluitur ad Metropolitanum, sed tantum ...
Vicarij deputatio, 1. p. nu. 112. pag. 86.
Iurisdictio Vicarij suspenditur ob ipsius recusationem, ibid. n. 126. pag. 88.
Iurisdictio Vicarij per Episcopi mortem exspirat. ibid. n. 157. pag. 106.
Iurisdictio Vicarij quibus modis finiatur, ibidem, n. 160. pag. 107.
Iurisdictionem ordinariā habent Archidiaconus, & Archipresbyter, 1. p. n. 30. pagin. 33.
Iurisdictionem mandatam habens, proprium nihil habet, sed mandantis iurisdictione vtitur, 1. p. n. 64. pag. 58.
Iurisdictionē ordinariam habet Legatus Papę, ibi, n. 90. pag. 68.
Iurisdictionem nō accipit Vicarius ab Episcopo, sed à lege mediante nominatione Episcopi, ibid. n. 98. pagin. 73.
Iurisdictionem exercere non potest Vicarius, Episcopo apud hostes degente, 1. p. n. 158. pag. 106.
IVRIS PATRONATVS donationi decretū, & auctoritatē an possit Vicarius interponere, sine particulari commis-

commissione Episcopi, 1. p. n. 214. pag. 135.
Ius patronatus ex causa dotationis, fundationis, vel constructionis Vicarius absque reseruare non potest, nisi specialis Episcopi licentia adsit, 1. p. n. 213. pag. 135.
Ius quæsitum per consuetudinem immemorialem difficilius quàm ius competens ex priuilegio tollitur, 2. p. 4. fund. n. 7. pag. 239.

L.

LEGATVS Papæ eius vicè gerit, & ordinaria iurisdictione potitur, 1. p. n. 90. pag. 68.
Legatus Papæ idem tribunal cum Papa non constituit, 1. p. n. 153. pag. 104.
LEGITIMI, seu nati Vicarij qui sint? 1. p. n. 23. pa. 29.
Læsæ Maiestatis crimen incurrit, qui senatores occidit, 1. p. n. 6. pag. 22.
Leges subditos non aliter adstringunt, quàm si à populo recipiantur, 2. p. 3. fund. n. 4. pag. 225.
Leges post promulgationem protinus vires accipere, nec vlla populi receptione indigere plures tenuerunt, ibi. n. 18. pag. 228.
Lex quoties non distinguit, nec nos distinguere debemus, 1. p. n. 27. pag. 32.
Lex in iure non est, quæ expresse Episcoporum Vicarijs iurisdictionem tribuat, 1. part. n. 68. pag. 60.
Lex, quæ de Guadalajara dicitur, condita à Ioãne Rege 1. anno 1390. exponitur, 1. p. n. 117. pag. 81.
Lex, quæ prohibet nihil ab alio prorsus preterquam ab Episcopo decerni, Vicarij personam non excludit, 1. p. n. 151. pag. 102.
Lex vel statutum per quæcũque verba prohibens consuetudinem, immemorialẽ non censetur excludere, 2. p. 3. fund. n. 9. pag. 221.
Lex à populo nõ recepta subditos nõ obligat, si per duos, vel tres contrarios actus legislatore sciente à populo recepta nõ fuerit, 2. p. 3. fundam. n. 19. & 20. pag. 229.
Lex, quæ tollit cõsuetudinem immemorialem si Principe sciente, vel eo ignorante contraria decem annorũ consuetudine à populo recepta non sit, nullã vim habet. 2. p. 4. fund. n. 23. pag. 248.

L. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, pugnat cum l. 1. C. qui pro sua iurisd. 1. p. n. 48. pag. 46. Et earum plures interpretationes adducuntur. nu. sequen. & vera interpretatio traditur, ibid. n. 55. pag. 51.
L. si plures 9. ff. de pact. interpretatur, 2. p. 2. fund. n. 8. pag. 206.
L. legatus 2. ff. de officio Præsidis exponitur, 1. p. n. 59. pag. 53.
L. 2. §. & cum placuissent, remissiue intelligitur, 1. p. n. 57. pag. 54.
L. à Procõsulibus, C. de appel. intelligitur, 1. p. n. 113. pag. 79.
L. vnica, C. si quacũque præd. pot. nouẽ intelligitur reiectis aliis interpretationib⁹, 1. p. n. 129. pag. 89.
L. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de aqua quotid. & æstiu. interpretatur, 2. p. 4. fund. n. 5. pag. 236.
L. 1. §. solent, versic. sed si, ff. quando appelland. sit, expenditur, 2. p. 2. fund. n. 18. pag. 212.
LICENTIAM impertiri monachis caussa studiorum proficiscẽdi Vicarius concedere nequit ex generali commissione in loco vbi Episcopus locum Abbatis tenet, 1. p. n. 204. pag. 130.
LITTERAS commendatitias, seu dimissorias ad ordines suscipiendos, præter speciale mandatum Vicarius dare non potest, nisi Episcopo in remotis agente, 1. p. n. 19. pag. 127.
Litteræ monitoriales pro rebus deperditis, seu ablatis, an per Vicarium expediri sine particulari Episcopi commissione possint, 1. p. n. 205. pag. 130. cũ seque.
LOCVM tenens Correctorum (vulgo, *Tenientes*, seu *Alcaldes maiores*) ordinaria iurisdictione fruuntur, 1. p. n. 114. pag. 80.
Locum tenẽtem superioris si quis legerat superiore sciẽte, & patiente, superiorem id voluisse, & mandasse intelligitur, 2. p. 5. fund. n. 5. pag. 261.
LVDOVICI Molinæ, & aliorum error conuincitur, 2. p. 1. fund. n. 42. pag. 193.
LYCVRGI Lacedæmoniorum legislatoris memorabile factũ refertur, 2. p. 5. fun. n. 15. pag. 226.

MA-

M.

MAGISTRATVS delegare potest omnes causas, quæ sibi iure Magistratus competunt, siue necessitas immineat, siue nō, 1.p.n.112.pag.78.

MANDATA iurisdictione vtēs nihil proprium habet, sed mandatis iurisdictione, vtitur, 1.p.n.64.pag.58.

MANDATVM generale cum expressione aliquorū casuum exigentium specia le mandatum non extendi tur ad speciales casus maio res expressis, 1.p.n.153.pagin.151.

Mandatum ex scientia, & pa tientia domini præsumitur, 2.p.5.fund.n.7.pag.261.

MATRIMONIVM monitionibus dispensare an pos sit Vicarius sine speciali Episcopi commissione? 1.p. n.215.pagin.136.

Matrimonio assistere, aut de matrimonialib⁹ caussis cog noscere an possit Vicarius sine speciali facultate Epis copi? 1. p. n.20. & 21.pag. 128.

MAIORITAS, vel æqualitas rationis non extendit odiosum ad casus non expressos, 2.p.in princ.n.7.pagin.157.

MARTINI V. diplomatis verba referūtur, 2.p. 1.fun. n.33.pag.186.

MERVM, & mixtum imperium immemoriali consuetudine non Principi quæritur, 2.p.4.fund.n.37.pag. 255.

METROPOLITANVS excommunicare potest Episcopum si in eius fraudē causā alicui delegasse pro betur, 1.p.n.59.pag.55.

Metropolitanus Vicariū deputat si Capitulum sede va cante deputare negligat, 1. p.n.122.pag.86.

Lic. MICHAEL à Salazar Canonicus Toletanus laudatur, 2.p.5.fund.n.34.pagin.271.

MONASTERII ædificationi per testatorem relictę assensum, & auctoritatem Vicarius interponere nequit ex generali commissione, 1.p.n.230.pag.143.

MONIALIS voluntatē habitum regularem suscipe re, aut professionis votum emittere volentis explorare non potest Vicarius præ ter specialem Episcopi cō-

missionẽ,1.p.n.237.pagin. 245.
MONITORIA concedere potest Archidiaconus sede vacante dum Capitulũ Vicariũ eligit,1.p.n.23. pa. 30
Monitoriales litteras pro rebus deperditis, seu ablatis an Vicarius decernere possit ex generali Vicariatus commissione,1.p.n. 205, cũ sequen.pag.230.
MORS ciuilis captiuitas dicitur,1.p.n.159.pag.107.
Morte concedẽtis iurisdictio ordinaria non expirat,1.p. n.71.pag.61.
Morte delegantis iurisdictiõ delegati re integra finitur, 1.p.n.72.pag.61.
Morte Episcopi Vicarij ordinaria iurisdictio expirat,1. p.n.73.pag.61.& n.157.pagin.106. & quare? ibid.n. 97.pag.72.
MINORI an Vicarius foraneus curatorẽ dare possit, 1.p.n.40.pag.40.

N.

NATI Vicarij, seu legitimi qui sint? 1.p.n.22.pagin.29.
NICOLAI Garciæ expositio refellitur,2.p.in princ.à n.14.pag.167.
Nicolaus Garcia negat Vicarium Toletanum, & Complutensem generales esse, ibid.n.15.
NOVVM beneficium Vicarius in Ecclesia creare non potest ex generali Vicariatus commissione,1.p.n.139. pag.146.
NVNCII Apostolici aliquãdo Consilio Archiepiscopi Toletani caussas delegant, 2.p.5.fund.n.14.pag.265.
Nuncij Rom.Põtif.sæpius sententiã Cõsilij in litibus per appellationem à Vicarijs Toletanis ad idem Consilium deuolutis pro noua instantia iudicarũt,ibid.n.15.

O.

OCCIDENS Senatores crimen læsæ maiestatis incurrit,1.p.n.6.pag.22.
OECONOMVM deputare potest Vicarius ex sola generali commissione Ecclesiæ patronatæ vacanti pro eiusdẽ fructuum custodia,1. p.n.88.pag.124.
Oeconomum Eclesiæ constituere non potest Vicarius ex generali commissione, 1.p.n.235.pag.244.

Odiosa restringenda sunt, 2. p. in prin. n. 3. pag. 156.

ODIOSA non est decisio, c. 2. de consuet. lib. sext. ibid. n. 8. pag. 158.

Odiosa decisio extéditur ad alios casus nō expressos ex identitate, vel maioritatē rationis, dummodo ratio in ea expressa sit, 2. p. in prin. n. 12. pag. 160.

Odiosum non extenditur ad casus non expressos, etiam ex æqualitate, vel maioritate rationis, 2. p. in prin. n. 7. pag. 157.

Odiosum dicitur quod à iure communi recedit, ibid. n. 9. pag. 158.

OMISSO medio appellari potest ad Sum. Pontif. 2. p. 1. fund. n. 25. pag. 179.

Omisso medio appellare, contra substantiam appellationis est, 1. p. n. 166. pag. 109.

OMNIS resper quascumque caussas nascitur per easdē dissoluitur, 1. p. nu. 95. pag. 72.

OFFICIALIS idem est ac Vicarius, 1. p. n. 13. pag. 24. & n. 16. pag 26.

Officialis dicitur, quasi alterius officium exercens, 1. p. n. 15. pag. 26.

Officialis verbum simpliciter prolatum foraneum, & generalem Vicarium amplectitur, 1. p. n. 39. pag. 40.

Officialis verbum in c. 2. de consuet. lib. sext. Vicarium foraneum Episcopi nō amplectitur, 1. p. n. 41. pag. 41.

ORDINARIA iurisdictio maior est delegata, 1. p. n. 47. pag. 45.

Ordinaria iurisdictio à lege ipsa tribuitur, & descendit, 1. p. n. 67. pag. 59.

Ordinaria iurisdictio renūciari nō potest, 1. p. n. 69. pag. 69.

Ordinaria iurisdictio morte concedentis non expirat, 1. p. n. 71. pag. 61.

Ordinaria iurisdictio ab Episcopo concedi nequit, 1. p. n. 74. pag. 62.

Ordinaria iurisdictione fruuntur locum tenentes Correctorum (vulgo *Tenientes*, seu *Alcaldes maiores*) 1. p. n. 104. pag. 80.

Ordinariam iurisdictionē Archidiaconi, & Archipresbyteri habent, 1. p. n. 30. pa. 3.

Ordinariam iurisdictionē Episcopus habet, 1. p. nu. 32. pag. 34. & n. 65. pag. 59. & n. 80. pag. 66.

Ordinariam an delegatam Vicarius Episcopi habeat iurisdictionē latè discutitur, 1. p. à n. 62. cum sequen. pag. 57.
Ordinariam iurisdictionē legatus Papæ habet, 1. p. n. 9. pag. 68.
Ordinariam iurisdictionē Vicarius nanciscitur si ex permissione, & licentia legis constituatur, 1. p. n. 94. pag. 70. & n. 109. pag. 78.
Ordinariam iurisdictionē habet substitutus ab ordinario à Principe cum Potestate substituēdi creato, 1. p. n. 110 pag. 77.
Ordinariam iurisdictionē habet Vicarius in his casibus qui exigunt speciale mandatum, si in eorum commissione Episcopus vtatur hac clausula, *Extendentes, & ampliantes potestatem aliàs Vicario commissam*, 1. p. n. 255. pag. 152.
Ordinarius iudex iudicem dare potest, non delegatus, 1. p. n. 86. pag. 67.
Ordinarius iudex quis sit? 1. p. n. 91. pag. 69.

P.

PATIENTIA, & tolerantia eius, qui prohibere potest, dispensationē, & actus validitatem inducit, 2. p. 5. fund. n. 3. pag. 260.
PALLIVM à Sum. Pontifice Patriarchis tribuitur, & Archiepiscopi à Patriarchis accipiunt, 2. p. 1. fund. n. 11. pag. 171.
PAROCHIAS nouas erigere non potest Vicarius, sine speciali Episcopi permissu, 1. p. n. 220. pag. 139.
PATRIARCHA Græca lingua summus, vel Princeps Patrum interpretatur, ibid. n. 9. pag. 170.
Patriarchis multa priuilegia competunt, quæ archiepiscopis denegantur, ibidē. n. 10. pag. 171.
Patriarchæ elatam crucē vbicūque præferre possunt, Archiepiscopi intra suam tantūm Prouinciam, 2. p. 1. fund. n. 11. pagin. 171.
Patriarchæ plures cruces præferre possunt, Archiepiscopi vero vnam tantummodo, aliter vero facientes reprehenduntur, ibid. n. 13. pag. 171.
Patriarchæ tenentur duodecim pauperibus victū quotidie porrigere, ibid. n. 16. pag. 172.

Pa-

Patriarchæ, Regibus, & Principibus superiorem non recognoscentibus æquiparantur, ibid. n. 18. pag. 174.
Patriarchæ summorum Pont. priuilegijs, & prærogatiuis vtuntur, ibid. n. 19. pag. 174.
Patriarchę Episcopos punire, & deponere consueuerunt, 2. p. 1. fund. n. 21. pag. 176.
Patriarchis insignibus, & ornamentis Rom. Pontif. licet vti, ibid. n. 23. pag. 178.
Patriarchæ Papæ nuncupantur, ibid. n. 24. pag. 178.
Patriarchæ quondam Episcopos secum adstantes in concilio habebant, ibid. n. 28, pagin. 182.
Patriarchæ sunt iudices ordinarij omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum 2. p. 2. funda. nu. 1. pagin. 200.
Patriarchæ dispẽsare possunt cum Episcopo, vel alio beneficiorũ collatore sibi subiecto, ob malam beneficiorum collationẽ à Concilio suspẽso, ibid. n. 2. pag. 202.
POENITENTIAS publicas imponere absque speciali Episcopi mandato Vicario non licet, 1. p. n. 242. pag. 147.
POENAS corporales in pecuniarias conuertere nõ potest Vicarius præter specialem Episcopi commissionem, 1. p. n. 238. pag. 146.
PENSIONEM imponere super beneficijs Vicarius nequit (quo casu Episcopus posset) nisi ad id habeat speciale mandatum, 1. p. n. 231. pag. 143.
PINTIANI Senatus sententia declaratoria adducitur, 2. p. 5. fund. n. 17. pag. 266.
PERMVTATIONES beneficiorum Vicarius expedire nequit, nisi specialem ab Episcopo commissionẽ habeat, 1. p. n. 247. pag. 148.
PETRVS de la Gasca laudatur, 2. p. 5. fun. n. 23. pa. 269.
D. Petrus Ponce de Leon laudatur, ibid. n. 24.
D. Petrus Carauajal laudatur, ibid. n. 28. pag. 270.
Doct. Petrus Salazar à Mendoça laudatur, ibid. n. 32. pagin. 271.
PLVRIVM vices aliquis sustinere potest extra iudiciũ, vel in iudicio volũtariæ iurisdictionis, 2. p. 2. fund. n. 21. pag. 208.
Plurium vices exercere quis non potest in iudicio iurisdictionis

dictionis contentiosæ, seu voluntariæ in qua particulari lege, vel statuto, diversæ personæ desideratur, ibidem, n. 12. & 13. pag. 209.
Plura quæ privilegio concedi non possunt, immemoriali consuetudine quęruntur, 2. p. 4. fund. nu. 8. pag. 240.
Lic. POBLETE de Vera laudatur, 2. p. 5. fund. n. 40. pag. 262.
POTENTIOR est privilegio consuetudo immemorialis, 2. p. 4. fund. nu. 7 pag. 239.
POTESTATEM habens recipiendi resignationem beneficiorum caussa permutationis, non videtur habere potestatem conferendi beneficia permutare volentibus, 1. p. n. 184. pa. 122. & quid in Cardinali Vicario constituto alicuius Provinciæ, ibid. n. 185.
PRAEFECTI Prætorio Vicarios in Provincijs constituebant, 1. p. n. 12 p. pa. 89.
à Præfectis Prætorio ad Principem non provocatur, 1. p. n. 7. pag. 22, & 113. pag. 79
Præfectus Prætorio vice sacra vere iudicabat, ibid. n. 6.
PRAESENTATVM à patrono instituere an possit Vicarius sine speciali Episcopi commissione, 1. p. nu. 186. cum sequen. pag. 123.
Præsentare non licet Vicario ad beneficium pertinēs ad præsentationem Episcopi, nisi ipsius Episcopi habeat specialem facultatem, 1. p. n. 249. pag. 149.
PRESVMPTIO quæ resultat ex immemoriali cōsuetudine, est iuris, & de iure, 2. p. 4. fund. n. 6. pag. 239.
Præsumptus cōsensus ex scientia, & non contradictione cum temporis diuturnitate consensu expresso fortior reputatur, 2. p. 5. fund. nu. 9. pag. 262.
PRIVATORVM consensu tolli nequeunt, quæ de substantia alicuius actus desiderantur, 1. p. n. 166. pag. 109.
Privatorum consensus iudicē aliquem efficere non potest, ibid. n. 165. pag. 108.
PRIMAS Hispaniarum est Archiepiscopus Tolet. 2. p. 1. fund. n. 1. p. 168.
Primas idem est quod Patriarcha, ibid. n. 5. pag. 169.
Primas dicitur apud Latinos qui primus est, ibi, n. 7. pag. 170.

Pri-

Primas aduocatorum dicitur, qui praeest alijs aduocatis, ibid,n. 8.p g. 170.
Primates apud Latinos dicuntur, qui apud Graecos Patriarchae, 1.p.n.6.p.g.170.
PRINCEPS prouocari non potest a sententia senatus, 1.p.n.3.p.g.21
Princeps & senatus idem reputantur, ibid.n.4.
Princeps a sententijs Vicariorum suorum prouocatur, 1. p.n.113.pag.79.
PRINCIPALIS caussa cum non tenet, nec ea, quae sequitur exilla, 1.p.n.97.pag.72.
PRIVILEGIA praecipua, quae Patriarchis competūt, quatuor tantum concessa videntur, 2.p.1. fund.n.30.pagin 182.
PROHIBITA consuetudine etiam longissima, immemorialis non censetur sublata, 2.p.3.fund.n.11.pa.223.
Prohibita consuetudine, vt irrationabili, & iniqua, immemorialis etiam sublata censetur, 2.p.4.fund.n.19.pag. 245.

Q.

QVODCVMQVE dicēs nihil excipit, 2.p.1.fund. n.37.pag.190.

R.

RATIO si expressa sit in decisione odiosa talis decisio extenditur ad casus non expressos, ex identitate, vel maioritate rationis, 2.p. in prin.n.12.pag. 160.
RECTOR Prouinciae, seu Magistratus omnes caussas delegare potest, quae sibi iure Magistratus competunt, siue necessitas immineat, siue non, 1. p.n. 112. pag.78.
RECVSARI an Vicarius possit ob iustam Episcopi suspicionem, 1.p.n.132.pagin 92.
Recusari an possit Vicarius à Papa confirmatus ob iusta Episcopi suspicionem, 1 p. n. 135.cum seque. pag.94.
Recusari potest Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem, 1.p.n.141.pagin.97.
Recusatio, & appellatio aequiparantur, 1.p.nu.144.pag. 99.
Recusato Episcopo, Vicarij iurisdictio suspenditur, 1.p. n.126.pag.88.
Recusato delegato Episcopi quis nam de caussa recusa-

tionis cognoscat, 1.p.n.143. pag.99.& n.149.pa.101.
REGIA ciuitas idem impor tat quod Roma, 2.p.1.fund. n.44.pag.195.
REGIBVS, & Principibus superiorem nõ recognoscentibus Patriarchæ æquiparantur, 2.p.1.fund.n.18. pag.174.
REPRESALIAS Vicarius concedere non potest sine speciali Episcopi mandato, 1.p.n.199.pag.128.
RES perit substantia eius su blata, 1.p.n.22.pag.24.
RESERVATA Principi in signum supremæ potestatis immemoriali consuetu dine acquiritur, 2.p.4.fun. n.12.pag.241.
RESIGNATIONES beneficiorum accipere nequit Vicarius sine particulari Episcopi commissione, 1. p.nu.211.pag.134.
RESTITVERE in integrũ Vicarius potest aduersus sententiam sui Episcopi, 1. p.n.173.pag.116.
Restituere in integrum potest Episcopus aduersus sẽ tentiam sui Vicarij, 1.p.n. 171.pag.113.
Restituere in integrum Vicario an liceat cõtra propriã sententiam, 1.p.n.172.pa. 114.
Restitutionis in integrũ causas an Vicarius præter speciale Episcopi mandatum decernere possit, 1.p.n.232. & 233.pag.143.cum seq.
RETRACTARE sententiã suam Vicarius, vel alius quilibet iudex ordinarius non potest, 1.p.n.172.pag. 114.
REVOCARE an possit Episcopus Vicarium à Papa confirmatũ, 1.p.n.135.cũ sequen.pag.94.
Reuocare nequit Episcopus Vicarium per Papam constitutum, 1.p.n.140.pa.97.
RODERICVS Ximenez de Rada Archiepiscopus Toletanus laudatur, 2.p.3. fund.n.6.pag.219. interfuit bello Nauarum de Tolosa, vbi secum Cõsiliarios habuit, ibid.n.7.pag.220.
Doct.D.Roderic.à Castro laudatur, 2.p.5.fund.n.37.pagin.272.
ROMA Regia ciuitas olim nuncupata fuit, 2.p.1.fun. n.44.pag.195.
Romanæ curiæ stilus quandoque verbo *Vicarius*, & quan-

quandoque *affectalis*, verbo. vtitur 1.p.n.17.pag.27.

S.

DOct. Sebastianus Ximenez laudatur, 2.p. 1.fund. n.4.pag.169.

SCIENTIA & patientia S. Pontif. aliquando consensu expresso fortior reputatur, 2.p. 5.fund.n.9.pa.262

Scire præsumitur quod publicum est in ciuitate qui in ea commoratur, 2.p. 5.fun. n.13.pag.264.

SEDE vacante Archidiaconus Vicariatus officiũ exercet dum Capitulum alium eligit, 1.p.n.22. & monitoria concedere potest, & dimissorias litteras ad suscipiendos ordines dare, ibid. n.23.

Sede vacante à Vicario Capituli ad Capitulum prouocari non potest, 1.p.n.100. pag.74.

Sede vacante iurisdictio Episcopi ad Capitulum deuoluitur, 1.p.n.101.pag.74.

Sede vacante Capitulum generalem Vicarium constituit, 1.p.n.102.pag.74.

Sede vacãte à Vicario ad Capitulum nõ valet prouocari, 1.p.n.103.pag.74.

SENATORES Principi inhærere dicuntur, sicut stellæ firmamento cæli, 1. p.nu.5. pag.21.

Senatores occidens crimẽ læsæ Maiestatis incurrit, 1.p. n.6.pag.22.

Senatorum numero Iulianus Imperator se adscripsit, 1. p.n.5.pag.21.

à Senatu Principis ad ipsum Principem appellari non potest, 1.p.n.3.p.21.

Senatus & Princeps eadem persona reputantur, 1.p.n. 4.pag.22.

SENTENTIA interlocutoria à iudice, qui eam protulit, retractari potest, 1.p.n. 176.pag.117.

Sententia Consilij Toletani in litibus per appellationẽ à Vicarijs Toleta.ad idem Cõsilium deuolutis pro noua instantia à Nuncijs Romanorum Pontif.sæpius iudicata est, 2.p.5.fun.n.15. pag.260.

Sententiã Vicarij vt propriã Episcopus defẽdere tenetur, 1.p.n. 162. pag. 107.

Sententiam suam retractare Vicarius seu alius ordinarius iudex non potest, 1.p. n.172.pag.114.

Sentētiam nullam dicere potest iudex, qui eam protulit, 1.p.n.178.pag.118.
SOLONIS dictum refertur, 2.p.3.fund.n.16.pag.227.
STATVTO canonicorum quo certus eorum numerus statuitur auctoritate interponere nequit, nisi Episcopi particularis licentia præcedat, 1.p.n.212.pag.135.
Statuentes statuta per se condita tollere possunt, etsi ea per superiorem fuerint cōfirmata, 1.part.n.139.pag.96.
Statuta per Principem cōfirmata Principis statuta non dicuntur, 1.p.n.139.pa.96.
Statuto Feltri dispositum est, vt de Vicario Potestatis ad ipsam Potestatem appelletur, 2.p.4.fund.n.1 & pag.244.
SVBLATA iurisdictione Vicarij in vna caussa eo quod alicui specialiter delegatur, quoad primam substantiam sublata intelligitur, non quoad appellationem, 1.p.n.354.pag.104.
SVBSTANTIA appellationis exigit vt de minori ad maius iudicium appelletur 1.p.n.10.pag.22. & 2.p. 1.in princip.n.11.pag.159.
Substantia alicuius actus consuetudine tolli non potest, 1.p.n.11.pag.23.
Substantia rei sublata, res ipsa perit, 1.p.n.12.pag.24.
Substantia appellationis exigit vt omisso medio non appelletur, 1.p.n.12.pag.24.
SVBSTITVTVS ob absentiam, vel impedimentū Vicarij generalis, executor non est gratiarum, & mandatorum Rom. Pontif. 2.p. in prin.n.19.pag.162.
Substitutus ab ordinario à Principe cū potestate substituendi creato ordinariā iurisdictionem habet, 1.p. n.110.pag 77.
SVMMI Pōtif. priuilegijs, & prærogatiuis Patriarche vtuntur, 2.p.1.fund.n.19.pagin.174.
Sum. Pontif. pallium Patriarchis tribuit, & Archiepiscopis Patriarchæ, 2.p. 1.fun. n.11.pag.172.
Sum. Pontif. lege vel particulari priuilegio potest indulgere, vt de Vicarijs Archiepis. Tolet. ad ipsius Consilium appelletur, 2.p.4.fun. n.1.pag.235.
Sum. Pontif. est supra ius commune,

mune, ibid. nu. 2.
Sum. Pontif. Christi Vicarius est, & vnum idemque tribunal cum Christo habet, 1. p. n. 18. pag. 28.
Sum. Pontif. defuncto Ecclesia vacare non dicitur, 1. p. n. 19. pag. 28.
SVPERIORVM scientia præsumitur si eorum officiales id de quo agitur sciberint, 2. p. 5. fund. nu. 10. pag. 263.
SVPLICARI an posſit de Vicario ad Episcopum? 1. p. nu. 168. pag. 111. cum sequen.
Suplicari an ad Episcopum posſit, frustra queritur, 1. p. n. 170. pag. 112.
Suplicare tantundē ad Principem libet, 1. p. n. 170. pagin. 112.
Suplicatio, interdicta appellatione sublata nō censetur, 1. p. n. 169. pag. 112.
STYLLVS Romanæ curiæ quandoque verbo *Vicarius*, quandoque *officialis*, verbo vtitur, 1. p. n. 17. pag. 72.
SYNODVM Diœcesanam Vicarius congregare nequit prætextu generalis cōmissionis, 1. p. n. 226. pagin. 141.

T.

TARRACONENSIS Archiepiscopus Primatiam Hispaniæ simul cum alijs olim prætendit, 2. p. 2. fun. n. 7. pag. 205.
Doct. D. THOMAS à Borja laudatur, 2. p. 5. fund. nu. 29. p. 270.
Doct. D. Thomas Tamaio de Vargas laudatur. 2. p. 1. fund. n. 4. pag. 169. & n. 13. pag. 172.
TOLLERANTIA eius, qui prohibere potest dispensationē inducit, 2. p. 5. fund. n. 3. pag. 260.
TOLETANA Ciuitas Roma, olim, nuncupata fuit, & eius Ecclesia Romulea, 2. p. 1. fund. n. 41. & 43. pag. 192. & 195.
Toletana & Constantinopolitana Vrbs, vno eodemq; tempore Regiæ ciuitatis nomine vti ceperūnt, 2. p. 1. fund. n. 47. pag. 197.
Toletana ciuitas maximā cū Romana Vrbe conformitatem habet, 2. p. 1. fund. n. 48. pag. 197.
Toletano Archiepiscopo nō solùm ea competunt, quæ generaliter quatuor veris Patriarchis concessa sunt,

Vicarij persona non excluditur quoties aliquid Episcopo conceditur, 1.p.n.217. pag.138.

Vicarij & Episcopi idem tribunal, & auditorium est, & vtriusque vna persona reputatur, 1.p.n.2.pag.21.

Vicarij, seu officiales Episcoporum iure nostro tripliciter accipiuntur, 1.p.n.21. pag.29.

Vicarij legitimi, seu nati, qui sint, 1.p.n.22.ibid.

Vicarij foranei, qui dicantur, 1.p.n.24.pag.30.

Vicarij datiui, seu constituti, qui sint, 1.p.n.25.pag.31.

Vicarij nati iurisdictio, Episcopi iurisdictione inferior est, 1.p.n.29.pag.33.

Vicarij foranei, & Episcopi non est idem tribunal, 1.p. n.35.pag.35.

Vicarij iurisdictio per Episcopi mortem spirat, 1.p.nu. 73.pag.61. & quare, n.97. pag.72.

Vicarij iurisdictio certis limitibus circumscripta est, 1. p.n.99.pag.73.

Vicarij iurisdictio suspenditur per excommunicationem Episcopi, 1.p.n.118.pa.83

Vicarij generalis substitutus non est executor gratiarũ, & mandatorum Rom. Pontif. Vicario generali absente, vel impedito, 2. part. in princ.n.19.pag.162.

Vicarij generales, & Consiliũ Archiepiscopi Tolet. eandem iurisdictionem, & vnum tribunal habere vidẽtur, 2.p.4 fun.n.28. pa.251. contrarium verius, ibi.n.29

Vicarij generales a lege ordinaria habent iurisdictionẽ, ibid.n. 30.

Vicarijs nulla lege expressẽ iurisdictio tribuitur, 1.p. n. 68 pag.60.

Vicario publicas pœnitẽtias imponere absque speciali mandato non licet, 1.p.n. 242.pag.147.

Vicario præsentare non licet ad beneficium pertinẽs ad Episcopi præsentationem nisi ipsius Episcopi specialem permissionẽ habeat, 1.p.n.249.pag.149.

Vicario si simul cum generali commissione aliquæ caussæ speciales committantur clausula adiecta, *& alem... alias, &c.* in omnibus etiam non expressis ordinariam iurisdictionem habet 1.p n.152 pag.150.

Vica-

Vicario non licet criminales caussas expediri, nec inquirere, corrigere, aut punire subditorum excessus sine speciali mandato Episcopi, 1.p.n.191.pag.125.
Vicario an licentiam confessiones audiendi liceat concedere praeter speciale Episcopi mandatum, 1.p.n. 202.pag.129.
Vicario foraneo Rectoris ciuitatis non ad Rectorē, sed ad ipsius superiorem appellatur vt forensis vsus recepit.1.p.n.60.pag.56.
Vicarios Praefecti Praetorio in Prouincijs constituebāt, 1.p.n.129.pag.89.
Vicarium generalem constituit Capitulum sede vacante, 1.p.n.102.pag.74.
Vicarium constituere non licet iure ciuili praeter necessitatem, etsi constituatur, erit delegatus non ordinarius, 1.p.n.111.pag.78.
Vicarium Toletanum, & Cōplut. generales esse negat Garcia, 2.p.in princ. n. 15. pag. 161.
Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sede vacante potest, non obstante Episcopi, vel Capit. excommunicatione iurisdictionē exercere, 1.p.n.123.pag.87.
Vicarius, & Episcopus an vnum quoad recusationem tribunal constituant, 1.p.n. 130.pag.92.
Vicarius an recusari possit ob iustam Episcopi suspicionem; 1.p.n.132.cum sequē. pag.92,
Vicarius Episcopi per Papā confirmatus ob iustam Episcopi suspicionem recusari an possit, 1.p.n.135.pag.94
Vicarius à Papa confirmatus an possit ab Episcopo reuocari, ibid.& n.136.pag. 95.
Vicarius per Papam constitutus nequit ab Episcopo reuocari, 1.p.n.140.pag.97.
Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest, 1.p.n. 141.pag. 97.
Vicarius cognoscere potest de caussa recusationis delegato Episcopi obiecta, 1.p. n.149.pag.101.
Vicarius excōmunicatum ab Episcopo an absoluere possit, 1.p.n.155.pag.105.
Vicarius iurisdictionem exercere nō potest Episcopo apud hostes degente, 1.p.n. 158.pa.106.

Sententiam nullam dicere potest iudex, qui eam protulit, 1.p n.178.pag.118.
SOLONIS dictum refertur, 2.p.3.fund. n.16.pag.227.
STATVTO canonicorum quo certus eorum numerus statuitur auctoritatë interponere nequit, nisi Episcopi particularis licentia præcedat, 1.p n.212.pag. 135.
Statuentes statuta per se condita tollere possunt, etsi ea per superiorem fuerint cõfirmata, 1.part.n.139.pag. 96.
Statuta per Principem cõfirmata Principis statuta non dicuntur, 1.p n.139.pa.96.
Statuto Feltri dispositum est, vt de Vicario Potestatis ad ipsam Potestatem appelletur, 2.p.4.fund.nu.18. pag. 244.
SVBLATA iurisdictione Vicarij in vna caussa eo quod alicui specialiter delegatur, quoad primam instantiam sublata intelligitur, non quoad appellationem, 1.p n.154.pag.104.
SVBSTANTIA appellationis exigit vt de minori ad maius iudicium appelletur 1.p.n. 10. pag. 22, & 1.p. in princip.n.11.pag.19.
Substantia alicuius actus consuetudine tolli non potest, 1.p.n.11.pag.23.
Substantia rei sublata, res ipsa perit, 1.p.n.12.pag.24.
Substantia appellationis exigit vt omisso medio non appelletur, 1.p.n.12.pag.24.
SVBSTITVTVS ob absentiam, vel impedimentũ Vicarij generalis, executor non est gratiarum, & mandatorum Rom. Pontif. 2.p. in prin.n.19.pag.162.
Substitutus ab ordinario à Principe cũ potestate substituendi creato ordinariã iurisdictionem habet, 1.p. n 110.pag 77.
SVMMI Pötif. priuilegijs, & prærogatiuis Patriarche vtitur, 2.p.1.fund.n.19.pag. 174.
Sum. Pontif. pallium Patriar chis tribuit, & Archiepiscopis Patriarchæ, 2.p. 1.fun. n.11.pag.171.
Sum. Pontif. lege vel particulari priuilegio potest indulgere, vt de Vicarijs Archiepis. Tolet. ad ipsius Consilium appelletur, 2.p.4.fun. n.1.pag.235.
Sum. Pontif. est supra ius commune,

mune,ibid.nu.2.
Sum.Pontif.Christi Vicarius est,& vnum idemque tribunal cumChristo habet,1.p. n.18.pag.28.
Sum.Pontif. defuncto Ecclesia vacare non dicitur, 1.p. n.19.pag.28.
SVPERIORVM scientia præsumitur si eorum officiales id de quo agitur sciberint, 2.p.5.fund.nu. 10. pag.263.
SVPLICARI an posit de Vicario ad Episcopum? 1. p.nu.168.pag.111.cum sequen.
Suplicari an ad Episcopum posit, frustra queritur,1.p. n.170.pag.112.
Suplicare tantundē ad Principem libet,1.p.n.170. pagin.112.
Suplicatio,interdicta appellatione sublata nō censetur, 1.p.n.169.pag.112.
STYLLVS Romanæ curiæ quandoque verbo *Vicarius*, quandoque *officialis*,verbo vtitur,1.p.n.17.pag. 72.
SYNODVM Diœcesanam Vicarius congregare nequit prætextu generalis cōmisionis,1,p.n.226.pagin. 141.

T.

TARRACONENSIS Archiepiscopus Primatiam Hispaniæ simul cum alijs olim prætendit,2.p. 2.fun. n.7.pag.265.
Doct. D.THOMAS à Borja laudatur,2.p.5.fund.nu. 29.p.270.
Doct. D.Thomas Tamalo de Vargas laudatur. 2.p.1.fund. n.4. pag. 169. & n. 13. pag.172.
TOLLERANTIA eius,qui prohibere potest dispensationē inducit, 2. p. 5.fund. n.3.pag.260.
TOLETANA Ciuitas Roma, olim, nuncupata fuit, & eius Ecclesia Romulea, 2.p.1.fund.n.41.& 43.pag. 192.& 195.
Toletana & Constantinopolitana Vrbs, vno eodemq; tempore Regiæ ciuitatis nomine vti ceperunt, 2. p. 1.fund.n.47. pag.197.
Toletana ciuitas maximā cū Romana Vrbe conformitatem habet, 2.p.1.fund.n. 48.pag.197.
Toletano Archiepiscopo nō solùm ea competunt, quæ generaliter quatuor veris Patriarchis concessa sunt,

sed quæ ad quenlibet eorũ specialiter pertinent, 2.p.1 fund.num.34.pag.189.
Toletani Archiepiscopi multo antequam decisio c. 2. de consuet.lib.6. ederetur, Consilium habuerunt, 2.p. 3.fund.n.4.pag. 219.
Toletanum Vicarium & Cõplutensem generales esse negat Garcia, 2.p.in prin. n.15.pag.161.
Toletanum Consilium recte petitur, si ad id de Vicarijs Toletan.appelletur, 2.p.in princ.n.13.pag.164.
Toletanus & Complutensis Vicarius generales sunt, 2. p.in princ.n.16.pag.161.& n.20.pag.163.
Toletanus Archiepisc. Hispaniarum Primas est, 2.p. 1.fund.n.1.pag.168.
Toletanus Archiepis. bilineatæ crucis insigni iure vtitur, 2.p.1.fun.n.14.pa.172.
Toletanus Archiepiscopus à tẽpore Diui Ildephonsi triginta pauperes quotidie alit, 2.p.1.fun.n.17. pa.173.
Toletanus Archiepiscopus, & si ex veris quatuor Patriarchis nõ sit, verus ac proprius Patriarcha reputatur, 2. p.1.fund.n.38.pag.185.
Toletanus Archiepiscop⁹ ex tempore immemoriali Cõsiliũ habet, ad quod de sententijs Vicariorum generalium appellatur, 2.p.3. fund.n.2. pag.218.& n.5. pag.219.
Tribunal Episcopi, & Vicarij vnum & idem est, 1.p.n. 2.pag.21.
Tribunal vnum Episcopus & foraneus Vicarius non cõstituunt, 1.p.n.35.pag.35.
Tribunal idem & auditorium cum Capitulo habet Vicarius ab eo sede vacãte constitutus, 1.p.n.102.pag.74.
Tribunal Vicarij & Episcopi an quoad recusationẽ vnũ & idẽ sit, 1.p.n.130.pag.91.
Tribunal vnum Papa & eius Legatus nõ constituunt, 1. p.num.153.pag.104.

V.

VACONII à Vacuna expositio refertur, 1.p.n.49. pag. 44. reijcitur, nu.50. ibid.
VBI versatur eadem ratio, eadem debet esse iuris dispositio, in princ.2.p.nu.6. pag.157.
VBICVMQVE in vna persona Archiepiscopalis, & Patriar

Patriarch. dignitas inuenietur, recte appellabitur de sententia Vicarij Archiepiscopalis ad Vicariũ Patriarch. 1.p.fund.2.n.22 pag.214.
VERBA scribentium secundũ iura, quæ allegãt, interpretanda sunt, 1.p.num.131. pag.92.
VERBA generaliter prolata ex adiuncto interpretationem recipiunt, 1.p.nu.42. pag.
Verbum officialis simpliciter prolatum foraneum, & generalem Vicarium cõplectitur, 1.p.n.39.pag.
Verbum *quomodolibet*, vniuersale est, & quæcumque modum, qui comprehendi potest, significat, 2.p.fun.1. num.35.pag.190.
Verbum quomodolibet, idem est quod, *quodcumque*, 2.p. fund.1.n.36.pag.190.
Verbũ officialis in c.2.de cõsuetudine, lib.6. Vicarium foraneum Episc. non amplectitur, 1.p.n.41.pag.
VICARII deputatio Capitulo sede vacante ob negligentiam Capituli ad metropolitanum deuoluitur, 1.p. num.122.pag.86.
Vicarij iurisdictio suspenditur per Episcopi recusationem, 1.p.n.126.pag.88.
Vicarij iurisdictio de rogari videtur in caussa, quam alicui Episcopus specialiter delegauit, 1.p.n.146. cum seq.pag.101.
Vicarij persona subintelligitur, quoties de Episcopo mentio fit, 1.p.nu.150.pag. 101.
Vicarij iurisdictione in vna caussa sublata eo, quòd alicui specialiter delegatur, quoad primam instantiam sublata intelligitur nõ quo ad appellationem, 1.p.nu. 154.pag.104.
Vicarij iurisdictio per Episcopi mortem spirat, 1.p.n. 157.pag.106.
Vicarij iurisdictio quibus modis finiatur, 1.p.n.160.pag. 107.
Vicarij factum, Episcopi factum reputatur, 1.p.nu.161. pag.107.
Vicarij sententiam, vt propriam Episcopus defendere tenetur, 1.p.nu.162.pag. 107.
Vicarij gestis Episcopus contrauenire nequit, 1.par.nu. 163.pag.107.

Vicarij persona non excluditur quoties aliquid Episcopo conceditur, 1.p. n. 217. pag. 138.
Vicarij & Episcopi idem tribunal, & auditorium est, & vtriusque vna persona reputatur, 1.p.n.2.pag.21.
Vicarij, seu officiales Episcoporum iure nostro tripliciter accipiuntur, 1. p. n. 21. pag. 29.
Vicarij legitimi, seu nati, qui sint, 1.p.n.22.ibid.
Vicarij foranei, qui dicantur, 1.p.n.24.pag.30.
Vicarij datiui, seu constituti, qui sint, 1.p.n.25.pag.31.
Vicarij nati iurisdictio, Episcopi iurisdictione inferior est, 1.p.n.29.pag.33.
Vicarij foranei, & Episcopi non est idem tribunal, 1.p. n.35.pag.35.
Vicarij iurisdictio per Episcopi mortem spirat, 1.p.nu. 73.pag.61. & quare, n.97. pag.72.
Vicarij iurisdictio certis limitibus circumscripta est, 1. p.n.99.pag.73.
Vicarij iurisdictio suspeditur per excommunicationem Episcopi, 1.p.n.118.pa.83
Vicarij generalis substitutus non est executor gratiarũ, & mandatorum Rom. Pontif. Vicario generali absente, vel impedito, 2. part. in princ.n.19.pag.162.
Vicarij generales, & Consiliũ Archiepiscopi Tolet. eandem iurisdictionem, & vnum tribunal habere videntur, 2.p.4.sum.n.28. pa.251. contrarium verius, ibi.n.29
Vicarij generales a lege ordinariã habent iurisdictionẽ, ibid.n. 30.
Vicarijs nulla lege expressè iurisdictio tribuitur, 1.p. n. 68 pag.60.
Vicario publicas pœnitẽtias imponere absque speciali mandato non licet, 1.p. n. 242.pag.147.
Vicario præsentare non licet ad beneficium pertinẽs ad Episcopi præsentationem nisi ipsius Episcopi specialem permissionẽ habeat, 1.p.n.249.pag.149.
Vicario si simul cum generali commissione aliquæ caussæ speciales committantur clausula adiecta, *& ad omnia alia, &c.* in omnibus etiam non expressis ordinariam iurisdictionem habet 1.p.n.152 pag.150.

Vica-

Vicario non licet criminales caussas expediri, nec inquirere, corrigere, aut punire subditorum excessus sine speciali mandato Episcopi, 1.p.n.191.pag.125.

Vicario an licentiam confessiones audiendi liceat concedere præter speciale Episcopi mandatum, 1.p.n.202.pag.129.

Vicario foraneo Rectori ciuitatis non ad Rectorē, sed ad ipsius superiorem appellatur vt forensis vsus recepit.1.p.n.60.pag.56.

Vicarios Præfecti Prætorio in Prouincijs constituebāt, 1.p.n.129.pag.89.

Vicarium generalem constituit Capitulum sede vacante, 1.p.n.102.pag.74.

Vicarium constituere non licet iure ciuili præter necessitatem, etsi constituatur, erit delegatus non ordinarius, 1.p.n.111.pag.78.

Vicarium Toletanum, & Cōplut. generales esse negat Garcia, 1.p.in princ. n.15. pag.161.

Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sede vacante potest non obstante Episcopi, vel Capit. excommunicatione iurisdictionē exercere, 1.p.n.123. pag.87.

Vicarius, & Episcopus an vnum quoad recusationem tribunal constituant, 1.p.n.130.pag.92.

Vicarius an recusari possit ob iustam Episcopi suspicionem, 1.p.n.132.cum sequē. pag.92,

Vicarius Episcopi per Papā confirmatus ob iustam Episcopi suspicionem recusari an possit, 1.p.n.135.pag.94

Vicarius à Papa confirmatus an possit ab Episcopo reuocari, ibid.& n.136.pag.95.

Vicarius per Papam constitutus nequit ab Episcopo reuocari, 1.p.n.140.pag.97.

Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest, 1.p.n.141.pag. 97.

Vicarius cognoscere potest de caussa recusationis delegato Episcopi obiecta, 1.p. n.149.pag.101.

Vicarius excōmunicatum ab Episcopo an absoluere possit, 1.p.n.155.pag.105.

Vicarius iurisdictionem exercere nō potest Episcopo apud hostes degente, 1.p.n. 158.pa.106.

Vicarius aduersus propriam sententiam in integrũ restituere non potest, 1.p.nu.172. pag.114.

Vicarius seu alius iudex ordinarius sententiam suam retractare non valet, 1.p.nu. 172.pag.114.

Vicarius potest in integrum restituere aduersus sententiam sui Episcopi, 1.p.nu. 173.pag.116.

Vicarius diœcesim visitare non valet ex generali commissione, 1.p.n.224.pa.140.

Vicarius potestatem indulgentias concedendi nõ habet, nisi ei specialiter committatur ab Episcopo, 1.p. n.225.pag.141.

Vicarius ex generali cõmissione diœcesanã Synodum congregare prohibetur, 1. p.n.226.pag.141.

Vicarius sine particulari cõmissione decretum interponere nequit in alienationibus, vel transactionib⁹ rerum ecclesiasticarum, 1. p.n.227.pag.142.

Vicari⁹ ex particulari Episcopi permissu aliquos amouere potest à suis beneficijs, officijs, vel administrationibus, 1.p.n.228.pag.142.

Vicarius à casibus Episcopo reseruatis non absoluit, nisi specialiter ab Episcopo permittatur, 1.p.n.229.pa.142

Vicarius ædificationi monasterij per testatorem relicti assensum, & auctoritatem præstare non potest ex generali commissione, 1.p.n.230.pag.143.

Vicarius imponere pensionẽ super beneficijs prohibetur, vbi Episcop⁹ posset, nisi ad id habeat speciale mandatum, 1.p.n.213.pag.143

Vicarius an caussam restitutionis in integrum decernere possit prætextu generalis commissionis, 1.p.n.232. & 233.pag.143.cum seq.

Vicarius iuramentum purgationis canonicę, nisi specialiter ei committatur deferre interdicitur, 1.p.n. 234. pag.144.

Vicarius præter speciale mãdatum œconomum Ecclesiæ constituere nequit, 1.p. n.235.pag.144.

Vicarius consensum pręstare non potest vt Metropolitanus omisso appellationis articulo de caussa cognoscat, si ad id speciale mãdatum nõ habet, 1.p.n.236.pa.145

Vica

Vicarius voluntatem puellæ habitum regularē, aut professionis votū emittere volētis explorare nequit nisi Episcopi ei specialiter cōmisserit, 1.p.n.237.pa.145.
Vicarius sine speciali Episcopi facultate corporales pœnas in pecuniarias cōuertere non potest, 1.p.n.238.pagin.146.
Vicarius absque speciali mādato nō potest Ecclesias vetustate collapsas in matrices, vel alias viciniones trāsferre, 1.p.n.240.pag.146.
Vicarius nequit concedere licentiā Episcopis à suis diœcesibus expulsis, vt in diœcesi sua iurisdictionē exerceat, 1.p.n.241.pag.146.
Vicarius ex generali commissione auctoritatem interponere prohibetur creationi dignitatis a canonicis factæ, 1.p.n.239.p.146.
Vicarius de specialiter Episcopo reseruatis nō cognoscit, nisi ex particulari commissione. ibi.n.243.pa.147
Vicarius ex generali potestate de crimine hæresis non cognoscit, 1.p.n.244.p.147
Vicarius, si Episcop⁹ fuerit, ea quæ sunt ordinis non exercet, si non habeat speciale mandatū, 1.p.n.245.pa.147
Vicarius sine particulari Episcopi facultate potestatem exercendi ea, quæ sunt ordinis alteri Episcopo concedere non valet, 1.p.n.246.pag.148.
Vicarius permutationes beneficiorū expediri nequit, nisi specialem Episcopi cōmissionem habeat, 1.p.n.247.pag.148.
Vicarius non potest ex generali commissione feudales caussas cognoscere, 1.p.n.248.pag.149.
Vicarius generalem tantum commissionem habens auctorare nequit exemplum ex originali sumptum vt eandem vim, & auctoritatem cum originali habeat, 1.p.n.251.pag.149.
Vicarius ordinariam habet iurisdictionem in casibus, qui speciale mādatum exigūt, si Episcopus in commissione dixerit se extendere, & ampliare potestatem aliās Vicario commissam, 1.p.n.255.pag.152.
Vicarius Tolet. & Compl ut, generales sunt, 2.p.in prin. n.16.&20.pag.161.& 163

Vicarius generalis dicitur, qui constitutus est cum generali potestate in loco vbi Episcopus sedem habet, vel ius dicere consueuit, 2. p. in prin. n. 17. pag. 162.

Vicarius Episcopi sine speciali commissione nequit beneficia conferre, 1. p. n. 181 pag. 120.

Vicarius ea, quæ sunt meræ gratiæ sine speciali commissione expedire nequit, 1. p. n. 183. pag. 121.

Vicarius potestatem habens recipiendi resignationem beneficiorũ caussa permutationis, potestatem conferendi beneficia permutare volentibus habere non videtur, 1. p. n. 184. pag. 122. & quid in Cardinali alicui⁹ Prouinciæ Vicario constituto, ibid. n. 185.

Vicarius sine peculiari Episcopi mãdatu præsentatum à patrono an possit institue re, 1. p. n. 186. cum sequen. pag. 123. & n. 189. pa. 124.

Vicarius ex sola generali cõissione potest æconomum deputare Ecclesiæ Patronatæ vacanti pro ipsius fru ctuum custodia, 1. p. n. 188. pag. 124.

Vicarius in criminalibus causis sine speciali cõmissione potest inquirere ad effectũ remittendi culpabiles ad Episcopum, 1. p. n. 192. pag. 126.

Vicarius an reum accusatum de crimine sine speciali cõmissione absoluere possit, 1. p. n. 193. pag. 126.

Vicarius sine speciali potestate clericorum bona nõ confiscat, 1. p. n. 196. pag. 127.

Vicarius dimissorias, seu cõmedatitias litteras dare nequit sine speciali cõmissione, nisi Episcopo in remotis agente, 1. p. n. 197. pag. 127.

Vicarius represalias concedere nequit sine particulari commissione, 1. p. nu. 199. pag. 128.

Vicarius an egeat speciali Episcopi cõmissione vt matrimonio assistat, aut de matrimonialib⁹ causis cognoscat, 1. p. nu. 200. & 201. pag. 128.

Vicarius ex generali commissione beneficium supprimere nequit, 1. p. n. 201. pagin. 129.

Vicarius vbi Episcopus Abbatis locum tenet sine particu-

ticulari mandato licētiam impertiri monachis non potest caussa studiorum proficiscendi, 1.par.n.204.pag. 130.

Vicarius monitorias litteras pro rebus deperditis, seu ablatis an valeat concedere sine particulari Episcopi licentia? 1.p.n.205. cum sequen.pag.230.

Vicarius imperitis Rectoribus Ecclesiarum præter mādatum speciale Vicarios deputare nequit, 1. p. n. 210. pag.134.

Vicarius beneficiorum resignationes ex generali commissione accipere non potest, 1.p.n.211.pag.134.

Vicarius absque particulari Episcopi mandato auctoritatem ad validandum statutum canonicorum de certo eorum numero interponere non valet, 1.p.num.212. pag.135.

Vicarius ex caussa dotationis, fundationis, seu constructionis ius patronatus alcui reseruare non potest, nisi specialem Episcopi licentiam habeat, 1. p. nu. 213. pag.135.

Vicarius donationi iuris patronatus decretum & auctoritatem, nisi spetialem Episcopi consensum habeat, interponere nequit, 1.p.n.214 pag.235.

Vicarius matrimonij monitionibus dispensare an possit sine speciali Episcopi mādato, 1.p.n.215. & nu.216. pag.136.

Vicari' sine particulari Episcopi permissu relaxare inter dicta nequit, 1.p.n.228, pag.138.

Vicarius ex generali cōmissione alium Vicarium deputare nō potest, qui vices suas generaliter obeat etiā si Papæ Vicarius sit, 1.p.n. 219.pag.138.

Vicarius nonas erigere p archias nō queit absque speciali Episcopi facultate, 1.p. n.220.pag.139.

Vicarius potestatem dispensandi non habet nisi ei specialiter committatur, 1.p.n. 221.pag.139.

Vicarius sine peculiari Episcopi mandato pias defunctorum voluntates exequi non potest, 1.p.n.222. pag. 140.

Vicarius beneficia vnire, reuocare vniones, & Ecclesias

sias diuidere nequit, nisi id ab Episcopo specialiter mãdetur, 1.p.n.225.p.140.
Vicarius, & Officialis idem est, 1.p.n.13.& 16.pag.24.
Vicarius dicitur qui vice alterius fungitur, 1.p.n.14.pagin.24
Vicarius Christi Sum. Pontifex est, & vnum idemque tribunal cũ Christo habet, 1.p.n.18.pag.28.
Vicarius foraneus delegatam habet iurisdictionem, 1.p.nu.33.pag.34.
Vicarius foraneus minori curatorem dare potest secundum Gomecij opinionem, 1.p.n.40.pag.40.contrariũ Ioãnes Andreas,& Germonius, ibidem.
Vicarius generalis Episcopi an ordinariam vel delegatam habeat iurisdictionem 1.p.d.n.61.pag.57.
Vicarius Episcopi vniuersitatem caussarum committere non potest, 1.p.n.75.pa.63
Vicarius Episcopi non potest vacantia beneficia cõferre, 1.p.n.77.pag.65.
Vicarius generalis Episcopi ordinariam habet iurisdictionem, 1.p.n.78.pag.64.
Vicarius generalis Episcopi decretum interponere potest in alienationibus rerũ minorum, 1.p.n.82.pag.66.
Vicarius Episcopi iudicẽ dare potest, 1.p.n.87.pag.67.
Vicarius Episcopi ex propria cõmissionis natura iurisdictionem, & causarũ cognitionem habet, 1.p.n.88.cũ sequen.pag.67. & sequen.
Vicarius constitutus permissione, & licentia legis à lege ordinariam iurisdictionem nanciscitur, 1.p.n.94.& 109.pag.70.
Vicarius in iurisdictione Episcopo associatus est, 1.p.nu.97.pag.72.
Vicarius ab Episcopo iurisdictionem nõ accipit, sed à lege mediante Episcopi nominatione. 1.p.n.98.pa.73
Vicarius creatus à Capitulo sede vac.idem tribunal, & auditorium cum Capitulo constituit, 1.p.n.102.pa.74
Vicarius Episcopo excommunicato alium excommunicare non potest, 1.p.n.119, pag. 85.
Vicarius beneficij collationem dum Episcopus excõmunicatus est, facere non potest, 1.p.n.120.pag.85.
Vicarius irregularis efficitur si be-

si beneficia conferat dum Episcopus excõmunicatus existit, 1.p.n.120.pag.85. nisi Episcopus fuisset toleratus, aut occultè excõmunicatus, ibidem.

Vicarius Capitulo sede vac. excommunicato, vel iurisdictione priuato iurisdictio nem exercere non potest, etiam si constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam Capituli secundũ formam sacrosancti Concilij Trident. 1.p.n.121. pa. 86.

Vicarius foraneus nõ est exe cutor gratiarum, & mãdatorum Rom. Pont. 2. p. in princ. n.18.pag.162.

Vicarius Complutensis, Toletan. Vicarius est, licet Compluti resideat, 2.p.in princ.num.20.pag.163.

VICE sacra Præfectus Prætorio verè iudicabat, 1.p.n. 8.pag.22.

Vicem alterius gerẽs in eodẽ tribunali ordinarius iudex est, secus si in diuerso, 1. p. n.91.pag.69.

Vicem alterius gerens non semper delegatus est, 1.p. n.90.pag.68.

VICENTIVS Arias Balboa laudatur, 1.p. 5.fund. nu.8. pag.262.

VNA, & eadẽ persona, duorum vicem sustinere nõ potest, si habeatur respectus ratione personæ, secus si dignitatum, 2.p.2.fund.n.9 pag.206.

Vna & eadem res diuerso iure censeri non debet, 1. p. n.81.pag.66.

Vna & eadẽ iurisdictio ęque apud duos residere non potest, 1.p.n.66.pag.59.

VNIVERSITAS per particularem possessorem absque mandato præscribit, si scientia, & patientia eius interuenerit, 2.p.5.fund.n. 8.pag.262.

Vniuersitatem caussarum Vicarius committere non potest, 1.p.n.75.pag.63.

FINIS.



